

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

عمران

www.ghaemiyeh.com
www.ghaemiyeh.org
www.ghaemiyeh.net
www.ghaemiyeh.ir

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قرآن پژوهی

نویسنده:

واحد تحقیقات مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان

ناشر چاپی:

مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۱۳	قرآن پژوهی
۱۳	مشخصات کتاب
۱۳	کتاب شناسی
۱۳	علوم قرآنی
۱۸	اعجاز قرآن
۱۹	امثال و قصص قرآن
۲۰	انبیاء، اهل بیت و قرآن در قرآن
۲۵	موضوعات اخلاقی اجتماعی
۲۹	مفهوم شناسی در قرآن
۳۱	مقاله شناسی
۳۱	علوم قرآنی
۳۶	اعجاز قرآن
۳۸	ترجمه های قرآن
۳۹	موضوعات اخلاقی اجتماعی
۴۸	انبیاء، اهل بیت و قرآن در قرآن
۵۵	ادبیات در قرآن
۵۶	مفهوم شناسی در قرآن
۵۹	اصطلاحات
۵۹	سوره
۶۰	آیه
۶۰	شأن نزول
۶۱	تفسیر
۶۱	تأویل

٦٢	تفسير به رأى
٦٢	محكم و متشابه
٦٢	ناسخ و منسوخ
٦٣	تحريف
٦٣	تجويد
٦٣	تلاوت و ترتيب
٦٤	جمع قرآن
٦٤	تحدى
٦٤	وحى
٦٤	جزء
٦٤	حزب
٦٥	سوره ها
٦٥	الفاتحه
٦٥	البقره
٦٦	آل عمران
٦٦	النساء
٦٦	المائدة
٦٧	الأنعام
٦٧	الأعراف
٦٧	الأنفال
٦٨	التوبة
٦٨	يونس
٦٨	هود
٦٩	يوسف
٦٩	الرعد
٦٩	إبراهيم

٧٠	الحجر
٧٠	النحل
٧٠	الإسراء
٧١	الكهف
٧١	مريم
٧١	طه
٧١	الأنبياء
٧٢	الحج
٧٢	المؤمنون
٧٢	النور
٧٣	الفرقان
٧٣	الشعراء
٧٣	النمل
٧٤	القصص
٧٤	العنكبوت
٧٤	الروم
٧٥	لقمان
٧٥	السجدة
٧٥	الأحزاب
٧٦	سبأ
٧٦	فاطر
٧٦	يس
٧٧	الصفات
٧٧	ص
٧٧	الزمر
٧٨	غافر

٧٨	فصلت
٧٨	الشورى
٧٩	الزخرف
٧٩	الدخان
٨٠	الجاثية
٨٠	الأحقاف
٨٠	محمد
٨١	الفتح
٨١	الحجرات
٨١	ق
٨٢	الذاريات
٨٢	الطور
٨٢	النجم
٨٣	القمر
٨٣	الرحمن
٨٣	الواقعه
٨٤	الحديد
٨٤	المجادله
٨٤	الحشر
٨٥	المتحنه
٨٥	الصف
٨٥	الجمعه
٨٦	المنافقون
٨٦	التغابن
٨٧	الطلاق
٨٧	التحریم

٨٧	الملك
٨٨	القلم
٨٨	الحاقفة
٨٨	المعارج
٨٩	نوح
٨٩	الجن
٨٩	المزمل
٨٩	المدثر
٩٠	القيامة
٩٠	الإنسان
٩٠	المرسلات
٩١	النبأ
٩١	النازعات
٩١	عبس
٩٢	التكوير
٩٢	الانفطار
٩٢	المطففين
٩٣	الانشقاق
٩٣	البروج
٩٣	الطارق
٩٤	الأعلى
٩٤	الغاشية
٩٤	الفجر
٩٥	البلد
٩٥	الشمس
٩٥	الليل

۹۶	الضحى
۹۶	الشرح
۹۷	التين
۹۷	العلق
۹۸	القدر
۹۸	البينة
۹۸	الزلزلة
۹۹	العاديات
۹۹	القارعة
۹۹	التكاثر
۱۰۰	العصر
۱۰۰	الهمزة
۱۰۰	الفيل
۱۰۱	قريش
۱۰۱	الماعون
۱۰۱	الكوثر
۱۰۱	الكافرون
۱۰۲	النصر
۱۰۲	المسد
۱۰۲	الإخلاص
۱۰۳	الفلق
۱۰۳	الناس
۱۰۴	پایگاه‌های قرآنی
۱۰۴	مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان
۱۰۵	اسلام
۱۰۵	اسلام

۱۰۵	اسلامی
۱۰۵	آل البيت
۱۰۶	التفسير
۱۰۶	الرافد
۱۰۶	الشبكة الاسلاميه
۱۰۶	اندیشه قم
۱۰۶	بلاغ
۱۰۷	پارس قرآن
۱۰۷	پایگاه اطلاع رسانی سراسری اسلامی (پاسا)
۱۰۷	پایگاه اطلاع رسانی دفتر مقام معظم رهبری
۱۰۷	پایگاه تبیان
۱۰۷	پایگاه تراث
۱۰۸	پایگاه صدا و سیما
۱۰۸	پایگاه قرآن
۱۰۸	پایگاه مجلات تخصصی
۱۰۸	پایگاه مرکز الاشعاع الاسلامی
۱۰۸	پایگاه منابع اسلامی
۱۰۸	پایگاه نسیج
۱۰۹	پرسمان قرآنی
۱۰۹	تفسیر المیزان
۱۰۹	حوزه
۱۰۹	دانشگاه علوم اسلامی اهل بیت (ع)
۱۰۹	دانشنامه اینترنتی قرآن
۱۱۰	دلیل سلطان
۱۱۰	شاهرودی
۱۱۰	شبکه اطلاع رسانی سایت های شیعی

- ۱۱۰ شبکه سفینه‌النجاه
- ۱۱۱ شبکه قرآن
- ۱۱۱ شبکه قرآن
- ۱۱۱ شبکه قرآن کریم
- ۱۱۱ شبکه لیبیک
- ۱۱۱ شبکه نور
- ۱۱۱ طریق الطریق
- ۱۱۲ طوبی
- ۱۱۲ غدیر
- ۱۱۲ فدک
- ۱۱۲ کانون قرآن و عترت (س)
- ۱۱۲ کتاب الله (علم القرآن الکریم)
- ۱۱۲ مبلغ (مرکز نشر معارف اسلامی)
- ۱۱۳ مبین
- ۱۱۳ مرکز جهانی آل البيت (ع)
- ۱۱۳ مرکز جهانی اطلاع‌رسانی آل البيت
- ۱۱۳ مرکز قرآنی دانشجویان کشور
- ۱۱۳ منتديات اوراق
- ۱۱۴ منهج
- ۱۱۴ درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

سرشناسه: مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، ۱۳۸۸ عنوان و نام پدیدآور: قرآن پژوهی / واحد تحقیقات مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان مشخصات نشر: اصفهان: مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، ۱۳۸۸. مشخصات ظاهری: نرم افزار تلفن همراه و رایانه وضعیت فهرست نویسی: فیبا یادداشت: کتابنامه: ص. [۲۸۲] - ۳۰۰. موضوع: قرآن -- مقاله‌ها و خطابه‌ها. موضوع: قرآن -- تحقیق. موضوع: کتابشناسی -- ایران. موضوع: اسلام -- مقاله‌ها و خطابه‌ها.

کتاب شناسی

علوم قرآنی

علوم قرآنی - الحروف بین النحو والبلاغه والقرآن نویسنده: شبلی، عبدالعاطی تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۰۲-۱۵ مترجم: - زبان: عربی ناشر: المکتب الجامعی الحدیث شایک: ۹۷۷-۵۱۵۹-۷۷-۶ چکیده کتاب: تحقیقی است در مورد کاربردهای نحوی و بلاغی حروف در قرآن کریم. در این کتاب از دو منظر علم نحو و علم بلاغت (معانی و بیان) به بررسی کاربردهای حروف در آیات قرآن اشاره شده است. نگارنده سعی کرده از جوانب مختلف به تحلیل معانی حروف در قرآن پردازد و استفاده هر یک از این حروف در افاده معنایی خاص در قرآن را از نظر صرفی، نحوی و بلاغی بررسی نماید. بررسی معانی حروفی از قبیل: همزه، أجل، إذا، اذن، لا، الاء، إلی، أما، ام، أن، انّ، إن، إنّ، أو، أی، أی، بلی، تاء، حتی، ربّ علی، فاء، کاف، کم، کما، لام، لات، لولا، میم، ما، واو، باء، من، إلی، عن در قرآن با ذکر آیاتی به عنوان نمونه مطالب اصلی این کتاب را پوشش می‌دهد. - العناصر والحروف والأرقام فی القرآن الکریم نویسنده: الطویل، فلاح عبدالکریم تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۰۲-۱۱ مترجم: - زبان: عربی ناشر: المؤلف (مجدلاوی) شایک: - چکیده کتاب: تحقیقی است علمی در مورد عناصر، اعداد و حروف در قرآن و بررسی اعجاز علمی این کتاب آسمانی. در این نوشتار نخست به بحث درباره کیفیت ترکیب عناصر در طبیعت و ماهیت فیزیکی آنها پرداخته شده و معارفی از قرآن کریم که در مورد فلزاتی مانند: آهن، مس، نقره و طلا- همچنین نسبت بین این فلزات است با برخی از اعداد بیان می‌گردد. آنگاه نویسنده به بحث درباره رابطه اعداد با حروف، کلمات و جملات قرآنی پرداخته و نظم موجود بین آنها را جنبه‌ای از اعجاز قرآن دانسته است، بررسی اعجاز علمی و اعجاز عددی قرآن کریم و تحلیل این مطالب در ضمن برخی از آیات از دیگر مباحث این کتاب می‌باشد. - اعلام قرآن از دائرة المعارف قرآن کریم (ج ۳) نویسنده: مرکز فرهنگ و معارف قرآن تاریخ انتشار: ۱۳۸۷-۰۱-۲۰ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: بوستان کتاب شایک: ۵-۸۶۹-۵۴۸-۹۶۴-۹۷۸ چکیده کتاب: ارائه اعلام قرآن از دائرة المعارف قرآن کریم می‌باشد. در مجلد سوم اثر حاضر که هم اعلام مصرح در قرآن و نیز اعلام غیرمصرح به عنوان مدخل ذکر شده شامل اشخاص، اشیاء، مکان‌ها، زمان‌ها، حوادث و گروه‌های خاص می‌باشد. اعلام مطرح شده در این کتاب عبارتند از: بثر معونه، باب حطّه، بابل، بحری بن عمرو، بحیرای راهب، بخت نصر، بدر، بدر صغرا، بدیل بن ابی ماریه، بدیل بن ورقاء، براء بن معرور انصاری، برصیصا، بروع بنت عقبه، بسرین سفیان، بعل، بقعه مبارک، بکائین، بلال بن رباح حبشی، بلعم باعورا، بنی ابیرق، بنی اسد بن حزیمة، بنی اسرائیل، بنی اسلم، بنی اشجع، بنیامین، بنی امیه، بنی جدیمه، بنی حارث، بنی حارثه، بنی سلمه، بنی سهم، بنی ضمیره بن کنانه، بنی عامر بن

صعصعه، بنی عبدالدار، بنی عبد مناف، بنی عمرو بن عمیر، بنی غفار، بنی قریظه، بنی قینقاع، بنی کنانه، بنی لیث بن بکر، بنی مدلج، بنی مصطلق، بنی مغیره، بنی نضیر، بنی هاشم، بنت المعمور، بیت المقدس، بیعت عشیره، بیعت عقبه، بیعت رضوان، بیعت نساء، پولس. - اعلام قرآن نویسنده: خزائلی، محمد تاریخ انتشار: ۱۳۸۶ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: امیر کبیر شاپک: ۰-۰۵۹۴-۹۶۴-۰۰-۰۰۵۹۴ چکیده کتاب: کتاب حاضر مشتمل بر صد و چهار گفتار است که در خلال گفتارها، از همه اشخاص و قبایل و اماکن و همچنین فرشتگان و از ملل و کتب و بت‌هایی که نامشان در قرآن مجید مذکور است گفتگو شده و آخرین گفتار به اعلام مبهمه قرآنی اختصاص یافته است. - الاعلام الاعجمیه فی القرآن نویسنده: الخالدی، صلاح عبدالفتاح تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۰۶-۱۱ مترجم: - زبان: عربی ناشر: دارالقلم شاپک: - چکیده کتاب: تحقیقی است در زمینه اسامی غیرعربی در قرآن کریم. در این نوشتار سعی شده یک اطلاع‌رسانی قرآنی در مورد اسم‌های غیرعربی در قرآن ارائه شده و راجع به این اسامی توضیحات مفصلی از نظر معرفی آن شخصیت و ویژگی‌های آن مطرح شود. نویسنده به دو دسته از این اعلام غیرعربی اشاره کرده: یک دسته اسامی که مشتق از اسامی عربی هستند و یک دسته دیگر اسامی که این وصف را ندارند و اسامی مستقل غیرعربی هستند. مهم‌ترین این اسامی، اسامی پیامبران الهی است که نویسنده در مورد این پیامبران توضیحات مفصلی داده است. وی همچنین به تعریف اعلام اعجمی و عربی و فرق آنها پرداخته است. - اعراب القرآن الکریم نویسنده: رضوانی خراسانی، محمدرضا تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۰-۰۸ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: دفتر انتشارات انصاری شاپک: ۰-۵۱-۶۹۲۵-۹۶۴-۰۰-۰۰۵۹۴ چکیده کتاب: تجزیه و ترکیب سوره‌های حمد تا مائده می‌باشد. در این کتاب با رویکردی ادبی به تجزیه و ترکیب سوره‌های حمد، بقره، آل عمران، نساء و مائده پرداخته شده و نکات ظریف ادبی این سوره‌ها بیان شده است. نگارنده به تحلیل صرفی و نحوی جملات، اسم‌ها، فعل‌ها و حروف مندرج در این آیات و سوره‌ها پرداخته است. - ابحاث فی بلاغۃ القرآن الکریم نویسنده: الکواز، محمد کریم تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۰۲-۱۵ مترجم: - زبان: عربی ناشر: مؤسسه الانتشارات العربی شاپک: - چکیده کتاب: پژوهشی است در مورد علم معانی و بیان و بدیع در قرآن کریم و جلوه‌هایی از این علم در آیات قرآنی. در این کتاب سعی شده است تا از منظری ادبی و بلاغی به قرآن نگریسته شود و اعجاز بیانی قرآن ترسیم گردد. نگارنده به وجوهی از اعجاز بیانی قرآن از منظر ادبای مشهوری مانند عبدالقاهر جرجانی، الزمانی، ابن وهب، جاحظ، ابن سنان، ابن اثیر، قزوینی، فخر رازی و ابن المعتز پرداخته و فصاحت و بلاغت قرآن را از دیدگاه ایشان مطرح نموده است. مباحثی در مورد حقیقت و مجاز در قرآن و مراتب نظم در بین کلمات و جملات قرآنی و همچنین بررسی قواعدی در مورد علم بدیع در قرآن از دیگر مندرجات این کتاب می‌باشد. - تاریخ قرآن نویسنده: محمدی، محمدحسین تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۰-۰۰ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: مرکز جهانی علوم اسلامی شاپک: ۴-۵۱-۸۹۶۱-۹۶۴-۰۰-۰۰۵۹۴ چکیده کتاب: پژوهشی است اجمالی درباره تاریخ قرآن، صفات قرآن و کیفیت نزول و جمع‌آوری آن. در این کتاب با استناد به متون معتبر، مباحث تاریخی مربوط به قرآن مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. نگارنده ابتدا به مبحث نزول قرآن پرداخته و دو نوع نزول دفعی و تدریجی قرآن را شرح می‌نماید. سپس به تشریح دیدگاه‌های مفسران و قرآن پژوهان درباره ماهیت وحی، اوصاف قرآن، تقسیم سوره‌های قرآن به مکی و مدنی، قراء سبعه، قرائت قرآن، اجزاء و بخش‌های قرآن، مصاحف، شیوه نگارش و جمع‌آوری قرآن پرداخته است. تاریخ تدوین قرآن از دیگر مباحث این کتاب است. - تفسیر موضوعی قرآن کریم نویسنده: موحدی‌محب، عبدالله تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۰۲ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: نشر معارف شاپک: ۳-۰۷۴-۵۳۱-۹۶۴-۹۷۸-۰۰-۰۰۵۹۴ چکیده کتاب: نوشتار حاضر که به منظور آشنایی دانشجویان با مبانی قرآن و تفسیر آن تدوین شده است، به عنوان کتاب درسی در مراکز علمی عالی تدریس می‌شود. مؤلف در بخش اول، ضمن چند فصل به مباحثی در ارتباط با وحی،

تحریف‌ناپذیری قرآن، تفسیر و شیوه‌های آن، قرائت قرآن و آداب آن می‌پردازد و در بخش دوم به برخی از معارف قرآن از جمله نماز، دعا، فطرت، صفات خداوند، ایمان، بندگی خداوند، نظارت همگانی، سنت‌های الهی، تفکر و عبادت می‌پردازد. - در آمدی بر تاریخ علوم قرآنی نویسنده: دیاری، محمدتقی تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۰۲-۲۷ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: دانشگاه قم شابک: ۹۶۴-۸۲۶۱-۰۷-۵ چکیده کتاب: پژوهشی است تاریخی در مورد علوم قرآنی و بررسی موضوعات مهمی از این علم. در این کتاب نخست با رویکردی تاریخی به پیشینه علوم قرآنی در زمان امام علی (ع) و گردآوری قرآن در آن عصر و همچنین انواع فعالیت‌های صورت گرفته در زمینه‌های علوم قرآنی پرداخته شده و سپس سیر نگارش‌ها و تلاش‌های علمی در خصوص فضایل قرآن، قرائت قرآن، نگارش قرآن، گردآوری قرآن، رسم‌الخط قرآن، اعراب‌گذاری قرآن و نقطه‌گذاری قرآن در سده‌های اول و دوم هجری معرفی می‌شود. در ادامه، مباحث دیگری درباره تقسیم آیات و سوره‌های قرآنی به مکی و مدنی، تحقیق درباره اسباب نزول قرآن و راه‌های شناخت آن با مفهوم مبهمات قرآن و مفردات قرآنی و پیشینه آنها در علوم قرآنی قدیم، سیر تاریخی نگارش‌ها در مورد تحریف‌ناپذیری قرآن و اعجاز قرآن و مفهوم‌شناسی بحث محکم و متشابه و ناسخ و منسوخ و سیر تاریخی نگارش‌های قرآنی در این باره از دیگر مندرجات این کتاب می‌باشد. - فرهنگ قرآن از نگاه قرآن پژوهان نویسنده: مؤمنی، علی اکبر تاریخ انتشار: ۱۳۸۷-۰۱-۲۱ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: بوستان کتاب شابک: ۱-۸۲۵-۵۴۸-۹۶۴-۹۷۸ چکیده کتاب: معرفی و نقد و بررسی کتاب فرهنگ قرآن می‌باشد. در کتاب حاضر اصول تدوین فرهنگ قرآن، شیوه‌نامه‌ی آن، مقالات قرآن پژوهان و نقد برخی از مقالات به همراه گفتگو با صاحب نظران ارائه شده است. این اثر مشتمل بر چهار فصل است. در فصل نخست دیدگاه‌های سه تن از صاحب نظران درباره کاستی‌ها و امتیازها و جایگاه فرهنگ قرآن در پژوهش‌های قرآنی در قالب مصاحبه بیان شده است. در فصل دوم مراحل تحقیق و تدوین پروژه، عناصر، ویژگی‌ها، کاربردها، مدخل‌ها، امتیازات، ناهماهنگی‌ها و بایسته‌های فرهنگ قرآن مطرح گردیده است. فصل سوم مشتمل بر نقش فرهنگ قرآن در تدوین پایان‌نامه‌ها، تأثیرپذیری فرهنگ قرآن از تفسیر راهنما و نیز مقایسه آن با دیگر فهرست‌های موضوعی قرآن می‌باشد و در فصل پایانی برخی از مقالات قرآن پژوهان درباره سیستم ارجاعات و اعلام فرهنگ قرآن، مدخل‌ها و عناوین، محورهای ساختاری و علمی و نیز جامعیت و مانعیت فرهنگ قرآن مورد نقد قرار گرفته است. - فرهنگ قرآن نویسنده: رفسنجانی، اکبر و محققان تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۰۱-۲۱ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: بوستان کتاب شابک: - چکیده کتاب: دهمین جلد از فرهنگ قرآن کلماتی همچون جنود اصلی، جنون، جنین، جو، جوان، جوانه، جودی، جهاد، جهان، جهل، جهنم، چاقو، چاقی، چراغ، چشم، چشم زخم، چشمه، چوب، چوپانی، حبل الله، حبط، حجاب، حج، حجر، حدیبیه، حرص، حرم، حرمت، حریر، حزب، حزن، حسابرسی، حسد، حسرت، حس گرایبی، حسن بن علی، حسن خلق، حسن عقلی، حسنه، حسیب، حشر، حضانت، حق، حقوق و حق‌الیقین به چشم می‌خورد. فرهنگ قرآن پس از ذکر هر کلمه، معنایی از آن را ارائه کرده است و آیات مربوطه در ذیل آن آورده شده است به عنوان مثال درباره کلمه حجاب می‌خوانیم: حجاب در لغت به معنای پرده، پوشش و حایل بین دو شیء است. زن محجوب، زنی است که با پوششی، پوشیده باشد. مقصود از حجاب در اینجا پوشاندن زن بر طبق موازین شرع در برابر نامحرم است. - فرهنگ‌نامه علوم قرآنی (علوم و تألیفات) نویسنده: اقبال، ابراهیم تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۰۳-۱۹ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: امیرکبیر، شرکت چاپ و نشر بین‌الملل شابک: ۹۶۴-۳۰۴-۲۲۵-۱ چکیده کتاب: پژوهشی است درباره اطلاع‌رسانی قرآنی و معرفی فرهنگ‌نامه‌ها و مجموعه‌های قرآنی. در این نوشتار نخست تعریفی از علوم قرآن و اقسام آن ارائه شده و سپس با رویکردی تاریخی، سیر نگارش مجموعه‌ها و تک‌نگاری‌های قرآنی تشریح می‌گردد. در قسمت دیگری از کتاب به بحث درباره برخی از شاخه‌های علوم قرآنی مانند علم

قراءات تاریخ قرآن و کتاب آن، اعراب قرآن، فضایل قرآن، واژه شناسی قرآن، محکم و متشابه، ناسخ و منسوخ، اعجاز قرآن، بلاغت قرآن و معرفی تألیفات مهمی در این شاخه‌ها از علوم قرآن پرداخته شده و در پایان برخی از مجموعه‌های قرآنی نیز معرفی می‌گردد. - نقد شبّهات پیرامون قرآن کریم نویسنده: معرفت، محمد هادی تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۰۲-۰۲ مترجم: حسین حکیم باشی و دیگران زبان: فارسی ناشر: تمهید شابک: ۸-۰-۹۴۵۵۲-۹۶۴ چکیده کتاب: پژوهشی در مورد شبّهات وارده بر قرآن و پاسخ این شبّهات می‌باشد. در نوشتار حاضر، نخست به وحیانی بودن قرآن و منبع واحد داشتن آن پرداخته شده و شبّهاتی درباره اینکه قرآن از منابع متعددی سرچشمه گرفته، پاسخ داده می‌شود. در ادامه نویسنده به برخی از شبّهاتی که در مورد عصمت پیامبران الهی در قرآن وارد شده پاسخ گفته و از ساحت پیامبرانی همچون حضرت ابراهیم، حضرت موسی و حضرت عیسی (ع) دفاع می‌کند. وی قرآن را فرهنگی برای همه زمان‌ها دانسته و برخی از احکام قرآنی در زمان نزول را ذکر و شبّهات مربوط به آنها را پاسخ می‌گوید. وی شبّهات مربوط به وجود تناقض در آیات قرآنی را پنداری باطل خوانده و به برخی از واقعیت‌های علمی و ادبی شگرف در قرآن اشاره می‌کند و قرآن را معجزه می‌داند. نگارنده همچنین به بررسی ویژگی‌های قصه‌های قرآنی و حکمت آموزی آنها می‌پردازد. - استعاره‌های قرآن، پوشش‌های گفتاری در قرآن نویسنده: ت. صباغ تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۰۳-۰۲ مترجم: مرعشی، محمد حسین زبان: فارسی ناشر: نشر نگاه معاصر شابک: ۹۶۴-۹۶۳-۷۷۶۳-۴۱-۷ چکیده کتاب: پژوهشی است در ابعاد بلاغی واژه‌ها و آیات قرآنی بویژه در موضوع استعاره و مجاز. کتاب حاضر مباحث متنوعی از علوم بلاغی بکار رفته در قرآن کریم از قبیل استعاره، مجاز عقلی، کنایه، تشبیه و تمثیل را شامل می‌شود. نگارنده نخست نگاهی اجمالی به بلاغت در زبان عربی نموده سپس به تشریح و تحلیل انواع استعاره‌های قرآنی می‌پردازد. آنگاه به طبقه‌بندی مجازهای قرآن پرداخته و سعی نموده بلاغت بالای واژگان قرآن را مورد تجزیه و تحلیل قرار دهد. وی تمامی واژه‌های قرآنی که به صورت استعاره به کار رفته است را بررسی نموده و سعی نموده سبک نگارش قرآن را در بکارگیری ساز و کارهای تشبیه و استعاره تشریح نماید. در پایان ویژگیهای روانشناختی پیامبر اسلام و اعراب معاصر وی را بررسی نموده و تحول نوین انواع مجازهای قرآن را مطرح می‌نماید. - مفاتیح القرآن نویسنده: حیدریان، علی تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۰-۱۷ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: نشر زائر شابک: ۸-۸-۹۴-۸۵۶۷-۹۶۴ چکیده کتاب: نگاهی گذرا به تاریخ قرآن، اعجاز قرآن، معارف و نکات قرآنی و فضایل قرآن کریم است. در این کتاب مباحث متنوعی درباره علوم و معارف قرآنی ارائه شده است. نگارنده ابتدا به بحث درباره اعجاز قرآن از نگاه معصومین و دانشمندان پرداخته و اعجاز عددی قرآن به ویژه حروف مقطعه را از منظر رشاد خلیفه بیان می‌نماید. در ادامه کلیاتی راجع به معارف ناب قرآنی و نکات ظریف قرآن از جمله مقایسه نام‌های اماکن، حیوانات و گیاهان در قرآن و سایر اعلام قرآنی ارائه شده و مهم‌ترین تفاسیر و ترجمه‌های قرآن نیز معرفی می‌گردد. بررسی فضایل قرآن اعم از فضایل سوره‌ها و آیات و فضیلت قرائت قرآن و بیان قواعد صرفی و نحوی قرآن از مباحث دیگر ارائه شده در این کتاب می‌باشد. - سیری در شأن نزول آیات قرآن نویسنده: رنجبری، احمد؛ باغی، حیدر تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۰-۰۷ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: انتشارات حضور شابک: ۳-۲۱-۸۷۳۲-۹۶۴ چکیده کتاب: رویکردی است تاریخی از مبحث شأن نزول و کاربرد آن در تفسیر. در این کتاب سعی شده شأن نزول و سبب نزول برخی از آیات در سوره‌های مختلف قرآن بیان شود. شأن نزول برخی از آیات در سوره بقره، سوره آل عمران، سوره‌های نساء، مائده، انعام، اعراف، توبه و یونس، سوره‌های نحل، اسراء، کهف، مریم، حج، نور، فرقان و قصص، عنکبوت، روم، لقمان، احزاب، ص، زمر، شوری، احقاف، محمد، حجرات، ق، طور، نجم، حدید، مجادله، ممتحنه، صف، جمعه، تغابن، معارج، جن و انسان، شأن نزول برخی از آیات در سوره‌های عبس، مطففین، لیل، ضحی، علق، عادیات، تکوین، همزه و کوثر از جمله مهم‌ترین شأن

نزول‌هاست که در این کتاب آمده است. - بیان تشبیهات قرآن «سرّ البیان فی تشبیه آیة القرآن» نویسنده: قمری، عبدالستار تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۱۵ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: دانشگاه رازی شابک: ۶-۵۵-۹۹۹۲-۹۶۴-۹۷۸ چکیده کتاب: پژوهشی پیرامون تشبیهات قرآن کریم است. نویسنده در ضمن ۱۲ فصل ابتدا به انواع تشبیه و فایده آن اشاره می‌نماید. سپس به ادات تشبیه و وجه شبه می‌پردازد. آرای دانشمندان علم معانی و بیان همچون سیوطی، ابوهلال و ابی‌الاصبح درباره تشبیهات قرآن دیگر مبحث این کتاب است که به دنبال آن اختلاف نظر علمای معانی همچون سکاکی، جرجانی و قزوینی در توجیه و تفسیر تشبیهات قرآن ذکر شده است، اما محور عمده کتاب موارد تشبیهات قرآن است که مؤلف آنها را بر اساس ترتیب سوره‌های قرآن بیان کرده است که می‌توان به تشبیه دل‌های قساوت زده به سنگ، تشبیه حشر مردگان به رویدن گیاه از زمین، تشبیه کافران به چهارپایان و تشبیه عمل کافران به خاکستر معلق در هوا اشاره کرد. - افسانه تحریف قرآن نویسنده: جعفریان، رسول؛ شریفی، محمود تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۰۹-۲۴ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: شرکت چاپ و نشر بین الملل شابک: ۸-۲۹-۷۱۲۶-۹۶۴-۹۷۸ چکیده کتاب: رویکردی است تاریخی به مقوله تحریف قرآن و دفاع از شیعه نسبت به قول تحریف قرآن به آنان. در نوشتار حاضر سعی شده تحقیقی تاریخی در مورد گردآوری قرآن کریم توسط صحابه پس از رحلت پیامبر اسلام (ص) به عمل آید. پیدایش قول به تحریف قرآن و انتساب آن به شیعه مورد نقد و بررسی قرار گیرد. نگارندگان به کتاب «فصل الخطاب» مرحوم محدث نوری اشاره کرده و ضمن دفاع از عقیده شیعه در مورد سلامت قرآن از تحریف، قول به تحریف را توطئه‌ای سیاسی علیه شیعیان و به جهت تحریک فرقه‌های اسلامی علیه آنان ارزیابی کرده‌اند. آنان روایات اهل سنت در مورد تحریف قرآن را نیز نقل و نقد نموده‌اند. - آشنایی با پایان‌نامه‌های قرآن نویسنده: مولایی نیا، عزت‌الله؛ هاشم زاده، محمدعلی تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۰۱-۲۰ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: فرهنگ سبز شابک: ۷-۳۱-۹۹۰۶-۹۶۴-۹۷۸ چکیده کتاب: معرفی پایان‌نامه‌های قرآنی در رشته‌های گوناگون می‌باشد. در اثر حاضر ضمن یادآوری فهرست‌های منتشر شده برخی از پایان‌نامه‌های دانشگاه‌ها، پایان‌نامه‌های تحصیلات تکمیلی دانشگاه‌ها، دانشکده‌های غیر متمرکز، وزارتخانه‌ها و یا دانشکده‌های علوم قرآنی سازمان اوقاف، فارغ‌التحصیلان مرکز جهانی علوم اسلامی و مراکز علمی حوزوی در رشته‌های مختلف معرفی گردیده است. نویسندگان در اطلاع رسانی از پایان‌نامه‌ها از آوردن چکیده و دیگر امور خودداری کرده و به محورهای زیر اکتفا کرده‌اند: عناوین، پدیدآورنده، مقطع تحصیلی، سال تدوین، استادراهنما، دانشکده محل تحصیل، رشته تحصیلی و پایان‌نامه‌های چاپ شده. - قرآن از دیدگاه قرآن (اعتصام به قرآن - تمسک به قرآن) ج ۲ نویسنده: محبی، صاحب علی تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۰۱ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: احسن الحدیث شابک: ۲-۲۰-۵۷۳۸-۹۶۴ چکیده کتاب: مقاله حاضر پیرامون اعتصام و آثار و پاداش آن از منظر قرآن کریم است. نویسنده ضمن واژه‌شناسی اعتصام و اشاره به آیه شریفه «واعتصموا بحبل الله» مراد از «حبل الله» را قرآن می‌داند و پیامدهای اعتصام را هدایت، نجات از عذاب جهنم، جلب رحمت الهی و وحدت جامعه اسلامی ذکر می‌نماید. نویسنده همچنین تمسک به قرآن را موجب عزت و تعالی برشمرده و نتیجه می‌گیرد که تمسک به قرآن یک ضرورت و تکلیف است. - کامل‌ترین راهنمای تفسیر قرآن کریم نویسنده: شریفی، علی تاریخ انتشار: ۱۳۸۷-۰۲-۱۵ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: طحان شابک: ۳-۲۰۲-۲۹۳-۹۶۴-۹۷۸ چکیده کتاب: نوشتار حاضر راهنمایی است بر کتاب «تفسیر موضوعی قرآن» اثر «دکتر شایسته نژاد». این کتاب در ۹ فصل و درس تنظیم و تدوین شده است و در مقطع دانشگاهی به عنوان کتاب درسی تدریس می‌شود. نویسنده در ضمن هر یک از این دروس با اشاره به خلاصه آن درس، به سؤالات چهارگزینه‌ای و پاسخ تشریحی و نکات کلیدی آن جهت آمادگی بیشتر در آزمون پرداخته است. اهم عناوین این دروس عبارتند از: شاخص‌های قرآن، اهل بیت (ع) و قرآن، تفسیر و تأویل، لطائف

سوره حمد، محکم و متشابه، خدا در قرآن، خلقت انسان و سنت‌های اجتماعی قرآن.

اعجاز قرآن

اعجاز قرآن - اعجاز قرآن در عصر فضا و تکنولوژی نویسنده: روحانی، کمال تاریخ انتشار: ۱۳۸۷-۰۳-۰۸ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: سامرند شابک: ۸-۰۰-۸۶۲۰-۹۶۴ چکیده کتاب: تحقیقی است پیرامون اعجاز علمی قرآن در زمینه‌های گوناگون. این کتاب در ده فصل تهیه و تدوین شده است. در فصل اول با اشاره به معجزه بودن قرآن به تفاوت معجزه پیامبر اسلام با معجزه دیگر پیامبران می‌پردازد و در فصل بعدی به اعجاز بلاغی قرآن اشاره می‌کند اما محور اصلی کتاب، وجوه اعجاز علمی قرآن از جمله چگونگی آفرینش آسمان‌ها بدون ستون، نظریه آفرینش جهان، کرویت زمین، حرکت زمین، حرکت خورشید، انفجار بزرگ و نابودی جهان، قانون جاذبه، شکل‌گیری ابرها، طبقات زمین، تحولات جنین، فلسفه محرّمات و شفافبخشی عسل می‌باشد. - اعجازها و شگفتی‌های قرآن نویسنده: رضایی اصفهانی، محمد علی؛ ملا کاظمی، محسن تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۲۷ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: پژوهش‌های تفسیر و علوم قرآن شابک: ۸-۰۸-۷۵۵۶-۹۶۴ چکیده کتاب: پژوهش حاضر پیرامون اعجاز علمی قرآن می‌باشد. این کتاب در پنج بخش تدوین یافته است. مؤلف در بخش اول مباحث مختلفی پیرامون تفسیر علمی و انطباق قرآن با علوم تجربی را مطرح می‌نماید و در بخش دوم با اشاره به نظریه «انفجار بزرگ» به آغاز پیدایش آسمان و زمین می‌پردازد. همچنین به اعجاز عددی قرآن و چگونگی پیدایش حیات و مسأله تکامل انواع اشاره می‌کند و در بخش پایانی به مسأله بهداشت و فلسفه برخی از محرّمات و واجبات می‌پردازد و نتیجه می‌گیرد که از جمله ابعاد اعجاز قرآن، اعجاز علمی آن است. - الاسلوب فی الاعجازالبلاغی للقرآن الکریم نویسنده: کواز، محمد کریم. ترجمه حسین سیدی تاریخ انتشار: ۱۳۸۷-۰۲-۱۷ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: انتشارات سخن شابک: ۷-۲۵۱-۳۷۲-۹۶۴-۹۷۸ چکیده کتاب: پژوهش حاضر پیرامون اعجاز بلاغی قرآن و ابعاد آن می‌باشد. این کتاب در ۳ بخش تهیه و تدوین شده است. مؤلف با مفهوم‌شناسی سبک و پیدایش آن به سبک بلاغی قرآن اشاره نموده است و در بخش دوم به آرای اندیشمندان معانی و بیان چون باقلانی، ابن سنان خفاجی، و عبدالقاهر جرجانی و رویکرد آنان به زبان‌شناختی قرآن و ادبیات آن و بلاغت نظم می‌پردازد و در بخش سوم انواع سبک قرآن از جمله گزینش واژگان و فصاحت و طول آنها، نظم، آهنگ، گسترش و تصویر از دیگر مباحثی است که مؤلف به آنها پرداخته است. - الإعجاز العلمی فی القرآن والسّیّئه نویسنده: منیر فارس، نایف تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۰۳-۲۱ مترجم: - زبان: عربی ناشر: مکتبه ابن کثیر دار ابن حزم شابک: ۱-۳۶۷-۸۱-۹۹۵۳ چکیده کتاب: پژوهشی است درباره مباحث و اعجاز علمی قرآن کریم. در این نوشتار از جنبه‌های مختلف به مباحث علمی مندرج در آیات قرآنی پرداخت شده و سعی شده است تا اعجاز علمی قرآن از جهات گوناگون به تصویر کشیده شود. نویسنده به قوانین مختلف علمی از قبیل علم ستاره‌شناسی و افلاک، علم زمین‌شناسی، علم طب، علم فیزیک و علوم عددی و ریاضی پرداخته و با استفاده از دیدگاه‌های مهم کارشناسان این علوم، آیاتی از قرآن کریم را که حاکی از قوانین مربوط به این علوم می‌باشد مورد تجزیه و تحلیل علمی قرار داده و تفسیر می‌نماید و بر اعجاز علمی قرآن کریم تأکید می‌کند. - اعجاز قرآن نویسنده: مؤدّب، سید رضا تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۳۰ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: مرکز جهانی علوم اسلامی شابک: ۹-۸۲-۸۹۶۱-۹۶۴-۹۷۸ چکیده کتاب: بررسی دیدگاه‌های معصومین (ع)، علمای شیعه و اهل سنت و مستشرقین درباره اعجاز قرآن است. کتاب حاضر نخست به ضرورت اعجاز قرآن و پیشینه تاریخی آن پرداخته است سپس شرایط اعجاز و سیر تحدی آن را بیان کرده است. در ادامه دیدگاه معصومین علیهم‌السلام و علمای شیعه و سنی همچون شیخ مفید، علامه طباطبایی،

امام خمینی (ره)، فخر رازی و سیوطی مطرح گردیده و از وجوه گوناگون اعجاز قرآن مانند اعجاز بیانی، عددی، بلاغی و علمی سخن به میان آمده است. در پایان، دیدگاه برخی از مستشرقین و معارضین اعجاز قرآن ذکر شده است. - عدم تحریف قرآن نویسنده: طاهری خرم آبادی، سید حسن تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۰-۰۰ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: بوستان کتاب شابک: ۹۶۴-۵۴۸-۳۰۷-۲ چکیده کتاب: پژوهشی پیرامون تحریف ناپذیری قرآن مجید است. نگارنده در آغاز مطالبی درباره عدم تحریف در قرآن ارائه نموده، آنگاه شیوه‌های بحث درباره قرآن را مطرح نموده و اتهامات به شیعه در تحریف قرآن را ذکر می‌کند. بررسی واژه تحریف موضوع دیگر بحث است که وی از دیدگاه‌ها و نظرات برخی بزرگان چون شیخ طوسی، شیخ صدوق، علامه حلی، حر عاملی، و علمای معاصری مانند علامه طباطبایی، امام خمینی (ره) در تحریف ناپذیری قرآن یاد کرده است. ذکر برخی روایات تحریف از منابع شیعه و اهل سنت به همراه اقسام تحریف مانند الفاظ، معانی، تحریف موضوعی، تحریف در نقیصه و زیاد کردن از مباحث دیگر این کتاب است. در ادامه تحریف از دیدگاه اهل سنت بررسی شده سپس دلایل عدم تحریف قرآن را در کنار پاسخ به شبهات در این زمینه مطرح کرده است. نویسنده در پایان دلایل قائلین به تحریف را متذکر و به بیان پاسخگویی آنان پرداخته است. - القرآن معجزه الاسلام نویسنده: مصطفی ثابت تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۰-۰۰ مترجم: - زبان: عربی ناشر: مکتبه النافذه شابک: ۹۷۷-۶۱۸۹-۳۲-۶ چکیده کتاب: در این کتاب سعی شده با بهره‌گیری از آیات قرآن و روایات نبوی، صفات بارز قرآن مانند قدسی بودن و قوامیت قرآن و همچنین معجزه بودن آن اثبات شود. نویسنده به تحدی قرآن اشاره کرده و آن را کتابی بی‌نظیر توصیف کرده که احدی قدرت آوردن کتابی مثل آن را ندارد. وی تحدی قرآن و عدم پاسخگویی صحیح به این تحدی از جانب منکران را دلیل محکمی بر اعجاز قرآن دانسته است.

امثال و قصص قرآن

امثال و قصص قرآنی - مثال‌های زیبای قرآن: بررسی ۶۰ مثال قرآنی (برگرفته از امثال قرآن آیه الله مکارم شیرازی) نویسنده: بیستونی، محمد؛ شاکری، سهیلا؛ سرزهی، فاطمه تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۲۰ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: بیان جوان شابک: ۹۶۴-۸۳۹۹-۷۶-X چکیده کتاب: تحلیلی است از مثال‌ها و تمثیلات قرآنی. نویسنده با استناد به کتاب «امثال قرآن» تألیف آیه الله مکارم به بررسی ۶۰ مثال از قرآن کریم پرداخته است. نویسنده ابتدا به راز تنوع مثال‌های قرآنی و ویژگی‌های آن اشاره کرده است و از محتوای عمیق این تمثیلات در عین موجز بودن آن سخن گفته است و در ذیل هر یک از این مثال‌ها به تفسیر واژه‌ها و مضامین و فلسفه آنها پرداخته است. گزیده‌ای از این مثال‌ها عبارتند از: رباخوران، حق و باطل، عمل مشرکان، منافقان، قساوت قلب، انفاق ریایی، معاد، مسجد ضرار، مؤمن و کافر، شجره طیبه و خبیثه. - قصه‌های قرآن (از خلقت آدم تا رحلت خاتم) نویسنده: آذرمی، معصومه بیگم تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۰۶-۱۹ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: انتشارات تهذیب شابک: ۱ - ۴۳ - ۷۶۳۶ - ۹۶۴ چکیده کتاب: تحلیلی است از داستان پیامبران در قرآن. در این کتاب مباحثی از داستان خلقت آدم و حوا در قرآن و فرزندان وی ذکر شده و سپس داستان پیامبرانی مانند حضرت نوح و قوم او، هود و قوم عاد، حضرت صالح و قوم ثمود، ابراهیم و اسماعیل، قوم لوط، حضرت محمد و نبوت او و غزوات پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) با رویکردی قرآنی ذکر می‌گردد. در پایان، داستان برخی دیگر از پیامبران که نام آنها در قرآن برده شده است نیز بیان می‌شود. - قصه‌های قرآن (یکصد داستان شنیدنی پیرامون قرآن کریم) نویسنده: اکبری، محمد رضا تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۰۳ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: سفیر اردهال شابک: ۱۰-۲-۵۱۲۷-۹۷۸-۶۰۰-۹۷۸ چکیده کتاب: نوشتار حاضر حاوی یکصد داستان شنیدنی پیرامون قرآن

کریم است. نویسنده با انگیزه بهره‌گیری هر چه بیشتر از این مائده آسمانی کتاب را در هجده فصل تدوین کرده و در هر یک از فصل‌های کتاب، داستان‌هایی از علمای بزرگ، قاریان قرآن و حافظان این کتاب آسمانی را در زمینه‌های قرائت، حفظ، تفسیر، استماع قرآن و تأثیر کلمات آن نقل کرده است، از جمله داستان کربلایی کاظم ساروقی که مؤلف، آن را معجزه قرآن دانسته است. نویسنده همچنین به نقل حکایاتی از پیامبر (ص) و پیشوایان معصوم و عالمان وارسته درباره فضیلت قرائت قرآن و تأثیر آن بر قلب‌های تشنه پرداخته است. - قرآن و شگفتی‌های جهان طبیعت نویسنده: رستمی، لیلا تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۰۲-۲۹ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: موعود شابک: ۹۶-۹۶-۷۷۱۶-۹۶۴ چکیده کتاب: رویکردی است قرآنی نسبت به آیات مربوط به مباحث جهان‌شناسی. در این کتاب آیات مربوط به آفرینش طبیعت و موجودات مختلف مورد تجزیه و تحلیل قرآنی قرار می‌گیرد و نتایج مختلف علمی، اخلاقی و اجتماعی آنها بررسی می‌گردد. نگارنده آیاتی از قرآن که در مورد باد، باران، ابر، خورشید، ماه، ستارگان، آسمان، زمین، کوه‌ها، دریاها، حیوانات و گیاهان نازل شده را ذکر نموده و مطالب علمی آنها را بیان می‌نماید. هدف کتاب آن است که خالق هستی و نیز نظم حاکم بر عالم طبیعت را معرفی کند و موضوعات متنوعی درباره عالم هستی از منظر مفسران قرآنی ارایه نماید. - تمثیلات قرآن و جلوه‌های تربیتی آن نویسنده: محمد قاسمی، حمید تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۱۲ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: مؤسسه امیر کبیر شابک: ۳-۲۵۲-۳۰۴-۹۶۴-۹۷۸ چکیده کتاب: ارائه اهداف و آثار تربیتی تمثیلات قرآن کریم می‌باشد. اثر حاضر در سه بخش تدوین شده است. در بخش نخست درباره اقسام مثل، اهمیت آن و فواید مثال سخن گفته شده و در بخش دوم جایگاه و اهمیت تمثیل در قرآن و خصوصیات تمثیلات قرآنی مورد بحث قرار گرفته است. شالوده اصلی کتاب اهداف و آثار تربیتی مترتب بر تمثیلات قرآنی است که در بخش پایانی مطرح گردیده است. در این بخش توجه به ارزش‌های اخلاقی، مسائل اعتقادی، بیان الگوها و نمونه‌های عینی و عبرت‌آموزی از حوادث تاریخی، اثرگذاری بر قلب‌ها و تقویت عواطف بشری و برانگیختن نیروی فکری از اهداف و آثار تربیتی تمثیلات قرآنی دانسته شده است.

انبیاء، اهل بیت و قرآن در قرآن

انبیاء، اهل بیت و قرآن در قرآن - قرآن در کلام امام علی (علیه السلام) نویسنده: مؤسسه فرهنگی قدر ولایت تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۰۶-۱۸ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: مؤسسه فرهنگی قدر ولایت شابک: ۸-۰۲۰-۴۹۵-۹۶۴ چکیده کتاب: توصیف قرآن از منظر علی (علیه السلام) در نهج البلاغه است. نگارنده سعی کرده قرآن را از دیدگاه علی (علیه السلام) در قالب موضوعات ذیل شرح نماید: جایگاه و آثار قرآن، شناخت خدا در قرآن، اوصاف قرآن، قرائت و تدبر قرآن، شروط قرائت قرآن، صفات خداوند در قرآن، هدایتگری قرآن. دیگر مباحث این کتاب عبارتند از: جامعیت قرآن از نظر امام علی (علیه السلام)، کارگزاران و لزوم پیروی از قرآن در نگاه امام علی (علیه السلام)، طهارت باطنی و خواندن قرآن، روش مناظره با دشمن آگاه به قرآن، همراه بودن علی (علیه السلام) با قرآن. - المراجعات؛ رهبری امام علی (ع) در قرآن و سنت نویسنده: شرف الدین موسوی عاملی، سید عبدالحسین تاریخ انتشار: ۱۳۸۶ مترجم: محمدجعفر امامی زبان: فارسی ناشر: امیرکبیر شابک: ۶-۲۴۸-۳۰۴-۹۶۴-۹۷۸ چکیده کتاب: کتاب پراج المراجعات کتابی است در مناظره با اهل سنت در موضوع ولایت. مناظره بین دو عالم شیعه و سنی با رعایت ادب و احترام کامل صورت گرفته است. هر سؤال با پاسخ پرسش قبلی مربوط است. المراجعات کتابی است از نظر فصاحت و بلاغت، تنظیم کلمات و ترتیب جملات، کم‌نظیر و بدان گونه که انسان علاقه‌مند است اثر را تنها به منظور الفاظش نه محتوایش چندین بار بخواند. این کتاب به زبان انگلیسی، اردو و فارسی ترجمه

شده است. - امامت صالحان امیرالمؤمنین و اهل بیت در قرآن و حدیث نویسنده: قنبری همدانی، حشمت الله تاریخ انتشار: ۱۳۸۵ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: امیرکبیر شابک: ۵-۳۹-۷۱۲۶-۹۶۴ چکیده کتاب: به فرموده پیامبر اکرم (ص) ثقل اکبر کتاب خداست که یک طرف آن در دست قدرت الهی و طرف دیگرش در دست شماست، پس بدان چنگ بزنید تا گمراه نشوید و ثقل اصغر عترت و اهل بیت من است. این کتاب به شأن و منزلت اهل بیت پرداخته است. - امامت علی (ع) در آینه عقل و قرآن نویسنده: مغینه، محمد جواد تاریخ انتشار: ۱۳۷۹ مترجم: اکبر ایرانی قمی زبان: فارسی ناشر: امیرکبیر شابک: ۵-۰۸-۷۱۲۶-۹۶۴ چکیده کتاب: کتاب گرانسنگ (امامه علی بین العقل و القرآن) نگاشته مرحوم محمد جواد مغینه است. نویسنده توانا با قلم شیوا و بیان رسایش به مسأله امامت و جانشینی پیامبر در آینه عقل و نقل پرداخته است و ویژگی های این امام را بیان کرده و در خلال بحث به طرد شبهات کتاب نشاء الفکر الفلسفی فی الاسلام نوشته نشار پرداخته است. - القصص القرآنیة: دراسة و معطیات و اهداف نویسنده: سبحانی، جعفر تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۰-۰۰ مترجم: - زبان: عربی ناشر: مؤسسه الإمام الصادق (علیه السلام) شابک: ۷-۲۵۸-۳۵۷-۹۶۴ چکیده کتاب: معرفی و تشریح برخی از داستان های انبیاء (علیهم السلام) در قرآن مجید است. نویسنده در جلد اول اثر خود نخست درباره موضوع، اهداف و خصائص قصه های قرآن سخن گفته است. آنگاه به توضیح قصه های پیامبرانی چون حضرت آدم، ادریس، نوح، هود، صالح، ابراهیم و اسماعیل در ذیل آیات و روایات معتبر پرداخته است. وی در تحلیل برخی از جریانات تاریخی انبیاء (علیهم السلام) سؤالاتی در ذیل مباحث و داستان های مورد بحث مطرح نموده و سپس پاسخ گفته است. مؤلف همچنین قصه های حضرت اسحاق، لوط، شعیب، یعقوب و یوسف را مورد پژوهش قرار داده است. - اسامی پیامبران الهی به روایت قرآن کریم نویسنده: طهماسبی فروتقه، راضیه تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۰-۰۰ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: نوش شابک: ۳-۶۰-۸۶۳۱-۹۶۴ چکیده کتاب: شرح حال و قصه ۳۳ تن از پیامبرانی است که نام و قصه آنان در قرآن ذکر شده است. نویسنده بر اساس ترتیب تاریخی، از حضرت آدم (علیه السلام) تا پیامبر اسلام (صلی الله علیه وآله) به آیاتی که در قرآن در وصف و فضایل آنان نازل گشته اشاره کرده است. نویسنده معتقد است گرچه نام برخی از این پیامبران همچون یوشع، دانیال، اشموئیل و جرجیس به طور صریح در قرآن ذکر نشده اما با توجه به روایات و شأن نزول معلوم می شود که آیات مذکور درباره آنان می باشد. - تاریخ انبیاء (پیامبران قرآن) نویسنده: یعقوبی، محمدرضا؛ تراز، زهره تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۰۷ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: قلم مژده شابک: ۰-۸-۹۶۴۹۹-۹۶۴ چکیده کتاب: کتاب حاضر، به بیان سیره پیامبرانی که اسامی آنها در قرآن کریم آمده پرداخته است. نویسنده طی مباحثی مقدماتی جریانی خلقت بشر، علل اعتراض فرشتگان و علت ساختن کعبه را به اجمال مطرح می نماید. همچنین تاریخ زندگانی حضرات آدم، نوح، هود، صالح، ابراهیم، اسماعیل (علیهم السلام) ارائه گردیده است. سرگذشت حضرت یوسف از خواب ایشان تا مهاجرت به مصر و منش زندگی پیامبرانی چون عیسی، زکریا، سلیمان، موسی و حضرت محمد (ص) نظیر تولد و رسالت ایشان، هجرت، جنگ های پیامبر، جریان مباحله و آخرین حج و رحلت آن حضرت از دیگر مندرجات این اثر است. - الإعجاز العلمی فی اسرار القرآن الکریم والسنة النبویة نویسنده: محمد حسنی یوسف. مراجعه و تحقیق طه عبدالزؤوف سعد تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۰۶-۱۳ مترجم: - زبان: عربی ناشر: دارالکتاب العربی شابک: ۱۵۵-۳۷۶-X-۹۷۷ چکیده کتاب: در این کتاب با رویکردی تطبیقی نصوص اعجاز آمیز متن قرآن کریم با نصوص تورات و انجیل مقایسه شده است. نویسنده سعی دارد با استفاده از متون قرآنی، اعجاز قرآن را به اثبات برساند و نبوت حضرت محمد (ص) را با توجه به این نصوص تشریح نماید. وی بشارت های انجیل در مورد حضرت محمد (ص) و قرآن را ذکر کرده و سپس به تحلیل و تفسیر برخی از آیات قرآنی که مسیحیان و یهودیان نیز در آن باره احکامی دارند پرداخته و از این جهت اتقان آیات قرآنی

را نسبت به نصوص تورات و انجیل بیان می‌نماید. - قرآن در سیره و کلام پیامبر اعظم نویسنده: مؤسسه فرهنگی قدر ولایت تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۰۶-۱۸ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: مؤسسه فرهنگی قدر ولایت شابک: ۶-۰۱۸-۴۹۵-۹۶۴ چکیده کتاب: بررسی دیدگاه‌های پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) در خصوص قرآن و سیره قرآنی ایشان می‌باشد. در این کتاب، اوصاف قرآن از منظر پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) و نحوه برخورد وی با آن ذکر شده است. بررسی آداب تلاوت قرآن، سیره پیامبر در هنگام قرائت قرآن، جایگاه قرآن از منظر ایشان، اوصاف قرآن از دیدگاه وی، هدایتگری قرآن از نگاه پیامبر، آثار خواندن قرآن، ترغیب کردن پیامبر (صلی الله علیه و آله) به خواندن قرآن، شروط تلاوت قرآن از نظر ظاهری و باطنی، شروط تفسیر قرآن، پرهیز دادن پیامبر اعظم (صلی الله علیه و آله) از تفسیر به رأی نمودن قرآن، وجوه قرآن از نظر ایشان و تلاوت‌های ممنوع از نظر وی از جمله مباحثی است که در این کتاب راجع به آنها بحث شده و روایاتی نیز ذکر شده است. - اقتباس از قرآن کریم نویسنده: ثعالبی، عبدالملک بن محمد تاریخ انتشار: ۱۳۸۷-۰۱-۲۱ مترجم: حسین صابری زبان: فارسی ناشر: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی شابک: ۰-۷۷۶-۴۴۵-۹۶۴-۹۷۸ چکیده کتاب: اقتباس مطالب و مباحث گوناگون از قرآن کریم است. اثر حاضر در ۲۵ باب تنظیم شده است. شایستگی‌ها و ویژگی‌های پیامبر، سپاس‌ها و ستایش‌های خداوند، فضایل و سخنان پیامبر اکرم (ص)، سخنان صحابه، داستان‌های پیامبران و امت‌های گذشته، فضیلت دانش، کتابت و خط، ادب، عقل، فضایل و رذایل اخلاقی برخی از مطالب مندرج در این کتاب می‌باشد. بیان خوردنی‌ها و نوشیدنی‌ها، سخن و سخنوری، رؤیا، پیمان‌های مربوط به قاضیان، ضرب‌المثل‌ها، ذکر نکته‌هایی درباره تلاوت قرآن، دعا‌های مستجاب، حرز و شعر از دیگر مندرجات این نوشتار است. نویسنده هریک از مطالب مذکور را در بابی جداگانه ذکر نموده و ذیل هر یک از ابواب و در قالب چند فصل به مباحث مربوطه پرداخته است. - برایم از قرآن بگو نویسنده: مرکز فرهنگ و معارف قرآن (بازنویسی: غلام رضا حیدری ابهری) تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۰۶-۱۴ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: نشر جمال شابک: - چکیده کتاب: پاسخ به سؤالات و شبهات قرآنی برای گروه سنی نوجوانان است. این مجموعه از هزاران نامه و ده‌ها هزار پاسخ محققان مرکز فرهنگ و معارف قرآن کریم انتخاب شده و به صورت کنونی تدوین شده است که دارای ۴۰ نامه‌ی برگزیده قرآنی است که به ۱۱۴ پرسش نوجوانان در قالبی نو پاسخ داده است. برخی از موضوعات پاسخ داده عبارتند از: مهدویت، معاد، تفسیر، حضرت علی (علیه السلام)، زن، خداشناسی و انبیاء (علیهم السلام). - تکریم قرآن: خاطراتی از انس علما و بزرگان با قرآن کریم نویسنده: مؤسسه فرهنگی قدر ولایت تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۰۹-۱۵ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: مؤسسه فرهنگی قدر ولایت شابک: ۶-۰۲۱-۴۹۵-۹۶۴-۹۷۸ چکیده کتاب: مروری اجمالی بر سیره علمای بزرگ شیعه در مواجهه با قرآن و احترام به این کتاب آسمانی می‌باشد. در کتاب حاضر ابتدا سیره برخی از علمای مشهور شیعه مانند امام خمینی، آیت‌الله خامنه‌ای، آیت‌الله بروجردی، شهید مطهری، سید بحر العلوم، سید بن طاووس، شیخ صدوق، علامه امینی و علامه طباطبائی در احترام به قرآن کریم مطرح شده آنگاه توفیقات ایشان در رعایت حقوق و احترام به قرآن بیان می‌گردد. در ادامه بخشی از خاطرات علماء در ترویج فرهنگ انس با قرآن ارائه شده است. - قرآن از زبان قرآن نویسنده: فاضلی، قادر تاریخ انتشار: ۱۳۸۷-۰۲-۱۷ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: فضیلت علم شابک: ۱-۹-۷۳۹۳-۹۶۴ چکیده کتاب: نوشتار حاضر پیرامون جایگاه قرآن و ویژگی‌های آن از زبان خود قرآن می‌باشد. کتاب در ۸ فصل تهیه و تدوین یافته است. در فصل اول پیرامون فضیلت قرآن بحث می‌کند، اعجاز قرآن و ابعاد آن خصوصا اعجاز معنوی از دیگر مباحث کتاب است. نزول قرآن، محکم و متشابه، ناسخ و منسوخ، نام‌های قرآن، تدوین و جمع‌آوری قرآن، و تحریف نشدن آن از مباحث بعدی کتاب می‌باشد. - قرآن در اسلام نویسنده: طباطبائی، سید محمد حسین. به کوشش سیدهادی خسرو شاهی تاریخ انتشار: ۱۳۸۷-۰۲-۱۴ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: بوستان کتاب

شابک: ۸-۹۰۹-۵۴۸-۹۶۴-۹۷۸ چکیده کتاب: معرفی قرآن و ویژگی‌های آن است. نویسنده که از مفسران نامدار جهان تشیع است. در این کتاب که در پنج فصل نوشته شده با زبان ساده به ارزش قرآن و اهتمام مسلمانان به این ودیعه الهی اشاره دارد. مباحث علوم قرآنی چون محکم و متشابه، ظاهر و باطن، تأویل، حقیقت وحی، رابطه قرآن و علوم، اسباب نزول، قراءات، قاریان هفت‌گانه، عدد آیات و سوره‌ها، خط و اعراب از دیگر مباحث کتاب است. - فیض قدسی (در باب آداب حفظ قرآن کریم) نویسنده: نمکی آرانی، میثم تاریخ انتشار: ۱۳۸۷-۰۲-۱۴ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: دعوت شابک: ۳-۸-۹۶۸۹۵-۹۶۴-۹۷۸ چکیده کتاب: ارائه مقدمات، آثار، مراحل و آداب حفظ قرآن مجید می‌باشد. بیان اهمیت و مقدمات حفظ قرآن، مباحث آغازین کتاب حاضر است. نویسنده با طرح آثار و محاسن حفظ قرآن، از مراحل حفظ قرآن سخن گفته است و در ادامه، طهارت، خشوع، تدبیر در معنای قرآن، حضور قلب و کمک از قرآن را از آداب حفظ قرآن دانسته است. وی عوامل مؤثر در یادسپاری و حفظ دائمی را یادآور شده و در نهایت بهترین دوره حفظ قرآن را معرفی و به اختصار توضیح داده است. - قرآن کتاب هدایت نویسنده: مرادی، علیرضا تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۰-۰۹ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: اندیشه ماندگار شابک: - ۴۰ - ۹۶۷۳۰ - ۹۶۴ چکیده کتاب: معرفی قرآن و مباحث مختلف مندرج در آن است. در این کتاب مباحث اعتقادی و فقهی مندرج در قرآن در قالب اصول دین و فروع دین در قرآن ذکر شده است. این مباحث عبارتند از: اثبات حقانیت قرآن، اثبات وجود خداوند، توحید و یکتاپرستی، عدل الهی، نبوت پیامبران الهی و معجزات آنان، امامت و رهبری، شأن نزول آیات قرآن در مورد ولایت حضرت علی (علیه السلام) و فرزندان او، تأکید قرآن کریم بر مسأله معاد، فروع دین، نماز، زکات، روزه، خمس، حج، جهاد، امر به معروف و نهی از منکر، تولی و تبری در قرآن، آشنایی با قرآن. - قلب قرآن نویسنده: عبداللہیان، محمد تاریخ انتشار: ۱۳۸۷-۰۱-۲۰ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: موسسه معارف اسلامی امام رضا (ع) شابک: ۱-۹-۹۴-۹۳۰۹۴-۹۶۴-۹۷۸ چکیده کتاب: بیان فضایل، مراتب و ختومات سوره «یس» می‌باشد. کتاب حاضر در سه فصل و یک خاتمه تدوین شده است. فصل نخست به بیان فضایل و نکات سوره مبارکه یس می‌پردازد. در این فصل از مسائلی چون شأن نزول، برکات و برآورده شدن حاجات سخن گفته شده است. در فصل دوم دستورالعمل‌ها و ختومات سوره مذکور نظیر خواندن در شب و روز جمعه، اهدای ثواب به حضرت زهرا (س) ذکر گردیده است. در فصل سوم مطالبی همچون تدبیر در سوره یس و تأثیر سریع آن، پیدا شدن گم‌شده و راحت ساختن محتضر مطرح گردیده است و در نهایت مراتب سوره یس ارائه شده است. - آیات الاحکام و فقه القرآن نویسنده: نکونام، محمد رضا تاریخ انتشار: ۱۳۸۷-۰۲-۱۵ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: شفق شابک: ۳-۶۷-۲۰۸۷-۹۶۴-۹۷۸ چکیده کتاب: پژوهشی است پیرامون آیات الاحکام و بررسی آیات فقهی قرآن. کتاب در پنج باب تنظیم و تدوین یافته است. بخش اول مربوط به طهارت و نجاست است که مؤلف از اقسام طهارت و نجاست نام برده است. در بخش دوم که درباره عبادت است، از نماز و مقدمات و مقارنات آن و روزه و حج بحث شده است. همچنین از زکات و خمس در بخش چهارم صحبت شده است. مؤلف در بخش پایانی به موضوع جهاد پرداخته و آیات مختلف جهاد را مورد بررسی قرار داده است. - باز پژوهی آیات فقهی نویسنده: فاکر میدی، محمد تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۲۷ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی شابک: ۶-۶۶-۸۳۵۲-۹۶۴ چکیده کتاب: تشریح کمیت و کیفیت احکام عبادی و اجتماعی می‌باشد. اثر حاضر به منظور متن درسی مقطع کارشناسی دانشجویان علوم قرآنی تدوین شده است. در این کتاب با بیان مفهوم آیات الاحکام و فرق آن با احکام الایات، انواع آیات الاحکام به همراه تاریخچه، منابع و جایگاه تفسیری آن توضیح داده شده است. در ادامه روش بیان احکام، قلمرو آیات الاحکام، ابواب فقهی، قواعد فقهی و موضوعات فقهی قرآن و نیز مبانی فهم و تفسیر آیات الاحکام تشریح گردیده است. نویسنده در بررسی آیات الاحکام ضمن

توضیح اهداف، مفاهیم و تعاریف طهارت، نماز، روزه، اعتکاف، حج، جهاد و امر به معروف و نهی از منکر، احکام هریک را ذیل آیات مربوط بیان می‌نماید و در نهایت فهرست کتاب‌های آیات الاحکام شیعه، زیدیه و اهل سنت را ارائه می‌کند. -
نگاهی قرآنی به آزمون الهی نویسنده: مهدویان، حسن؛ نظری، احمد تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۲۲ مترجم: - زبان: فارسی
ناشر: انتشارات کانون اندیشه جوان شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۸۳۵۲-۶۷-۴ چکیده کتاب: تحقیقی است پیرامون امتحان و آزمون‌های الهی از منظر قرآن کریم. کتاب حاضر در ۴ فصل تهیه و تدوین یافته است. نویسندگان در فصل اول با واژه‌شناسی امتحان در قرآن به اهمیت و پیشینه آن در امت‌های گذشته می‌پردازند و از عمومیت آن برای همه انسان‌ها به عنوان سنتی فراگیر سخن می‌گویند و در فصل بعدی به حکمت امتحان جهت جداسازی پاکان از ناپاکان و صابران از سست‌عنصران می‌پردازد. آنان همچنین به اقسام امتحان و متناسب بودن آن با افراد و جوامع می‌پردازند و نمونه‌هایی از امتحانات افراد و جوامع را ارائه می‌دهند. - نم نم (قرآن‌شناسی عرفانی) نویسنده: فاضلی، قادر تاریخ انتشار: ۱۳۸۷-۰۲-۱۷ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: فضیلت علم شابک: ۹۶۴-۷۳۹۳-۱۳-X چکیده کتاب: نوشتار حاضر پیرامون جایگاه و ویژگی‌های قرآن و ابعاد عرفانی آن می‌باشد. کتاب حاضر در ۴ بخش تدوین یافته است. مؤلف در بخش اول مباحثی چون خودشناسی، تعقل، محبت و انسان از منظر قرآن را مورد بحث قرار داده است. بخش دوم کتاب اقتباسی است از علامه شعرانی پیرامون تجوید و قرائت قرآن و بخش سوم خلاصه‌ای از کتاب «قرآن در اسلام» علامه طباطبایی است که به مباحثی چون نزول قرآن، جمع قرآن، اعجاز، قراءات و نام‌های سوره‌ها می‌پردازد و بخش پایانی، رساله‌ای است از علامه شعرانی درباره ترتیب آیات، نظم سوره‌ها، تاریخ جمع قرآن و تعداد آیات و حروف قرآن. - سیری در معارف قرآن نویسنده: برهانی، مجتبی تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۰۲-۰۳ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: بیت الأحزان شابک: ۹۶۴-۹۵۹۵۴-۷-۳ چکیده کتاب: پژوهشی است در مورد معارف مختلف مندرج در قرآن. در این کتاب سعی شده معارف قرآن به صورت اجمالی مورد شناسایی قرار گیرد. نگارنده به معارف متنوع قرآن از جمله، انسان‌شناسی و اخلاق اشاره نموده و مبانی طرح بحث در این موضوعات را از منظر قرآن مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌دهد. تحقیق در زمینه مقام خلیفه الهی انسان و ویژگی‌های فطرت انسانی و نفس وی، طرح مباحثی متنوع از موضوعات اخلاقی قرآن مانند محاسن و مکارم اخلاقی و کرامت انسان در قرآن، بررسی ویژگی‌ها و اقسام وحی در قرآن، معرفی قرآن به عنوان تنها کتاب کامل هدایت، بررسی ابزارهای شناخت در قرآن و موانع آن، محبت و اقسام آن در قرآن، طرح مباحث تاریخی و اجتماعی در قرآن، طرح برخی از مباحث عرفانی در قرآن مانند تسیح موجودات و تفسیر آن در قرآن و مقوله دعا و شرح آیاتی از قرآن در مورد دعا شامل شیوه‌ها و موانع استجاب دعا از مهم‌ترین مندرجات این کتاب است. - استدراج (سقوط گام به گام) نویسنده: مرکز فرهنگ و معارف قرآن تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۲۲ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: بوستان کتاب شابک: ۹۷۸-۵۴۸-۸۳۶-۷-۷ چکیده کتاب: تحقیقی است پیرامون استدراج از منظر قرآن کریم. واژه استدراج به معنای اندک اندک گام برداشتن است، و در اصطلاح به معنای فرورفتن تدریجی در هلاکت و عذاب می‌باشد. مؤلف پس از واژه‌شناسی مفهوم استدراج به ابعاد فراگیر آن اشاره کرده سپس الگوهای منفی را در قرآن ذکر نموده است که می‌توان به قصه فرعون، قارون و سامری اشاره نمود. همچنین نشانه‌های استدراج در زمینه‌های عقیدتی و رفتاری فرد یا جامعه‌ای که به سوی هلاکت و عذاب می‌رود تبیین گشته است و در پایان راهکارهای ایمنی از استدراج از جمله تقوا، سپاسگزاری و مراقبت در رفتار و عقاید آمده است. - الفهرس الحدیث الآیات الاحکام نویسنده: نکونام، محمد رضا تاریخ انتشار: ۱۳۸۷-۰۲-۱۵ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: شفق شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۸۰۷-۶۸-۰ چکیده کتاب: مؤلف در این کتاب که در هفت باب تدوین شده است، فهرست روایات تفسیری را در موضوعات مختلف از جمله طهارت، نجاسات، عبادات، اقتصاد، خانواده و سیاست را بر شمرده

است، شیوه مؤلف همچون سایر مفسران این است که پس از استدلال به آیه مورد نظر، به حدیث و روایات تفسیری آن آیه و موضوع اشاره‌ای کرده است. - القرآن منهاج الحیة نویسنده: طالب خان تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۰-۰۰ مترجم: - زبان: عربی ناشر: مؤسسه عاشورا شابک: ۳-۸۱-۷۲۶۳-۹۶۴ چکیده کتاب: کتاب حاضر به درس‌ها و نکات عقیدتی، اخلاقی و تربیتی قرآن می‌پردازد. کتاب در سه فصل تدوین یافته است، مؤلف در فصل اول با اشاره به فضل قرآن آن را کتابی جامع و حجت بر انسان‌ها می‌داند و در فصل دوم به آداب تلاوت از جمله استعاذه، ترتیل، قرائت به قدر میسور، قرائت با تدبیر و قرائت همراه با سکوت و گوش‌سپاری می‌پردازد و در فصل پایانی، ضمن اشاره به خودسازی، به دعوت دیگران به خوبی‌ها و برخی از موضوعات قرآنی از جمله اخوت دینی، تقوا، مشورت و فتنه اشاره می‌نماید.

موضوعات اخلاقی اجتماعی

موضوعات اخلاقی اجتماعی - آثار فردی و اجتماعی گناه از دیدگاه قرآن کریم و روایات نویسنده: مولوی حاجی آقا، احمد تاریخ انتشار: ۱۳۸۷-۰۱-۱۷ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: انتشارات حلم شابک: ۹-۴۵-۸۴۹۰-۹۶۴-۹۷۸ چکیده کتاب: بیان انگیزه‌ها و آثار فردی و اجتماعی گناه و عوامل آمرزش گناه می‌باشد. اثر حاضر در پنج بخش تنظیم شده است. در بخش نخست تعریف لغوی و اصطلاحی واژه‌هایی چون اثم، ذنب و جناح و نیز کاربرد هر یک در قرآن و روایات مورد بررسی قرار گرفته است. در بخش دوم از ریشه‌ها و زمینه‌های درونی و بیرونی گناه سخن گفته شده است. در بخش سوم نویسنده تأثیر جسمانی و روانی آب و هوا را به عنوان ملاک‌ها و معیارهای گناهان کبیره توضیح داده است، سپس به معرفی برخی از گناهان کبیره پرداخته است. در بخش چهارم از فقر، قساوت قلب و ناامیدی به عنوان برخی از آثار فردی گناه و از خواری و ذلت در جامعه و نیز سلب اعتماد جامعه از گناهکار به عنوان بعضی از آثار اجتماعی گناه یاد شده است. در بخش پایانی عوامل آمرزش گناهان در مؤلفه‌های توبه، شفاعت، اعمال صالح و اجتناب از گناهان کبیره تشریح گردیده است. - آیین زندگی از دیدگاه قرآن و عترت نویسنده: شریعت زاده خراسانی، محمود تاریخ انتشار: ۱۳۸۷-۰۲-۱۷ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: انتشارات خادم الرضا (ع) شابک: - چکیده کتاب: نوشتار حاضر پیرامون رمز موفقیت در زندگی از دیدگاه قرآن و عترت است. این کتاب در ۱۸ فصل تنظیم و تدوین یافته است. مؤلف در فصول اولیه کتاب به مباحث ازدواج، حقوق همسری و تربیت فرزندان پرداخته است و در ادامه به چگونگی پوشیدن لباس و نظافت بدن و آداب آن می‌پردازد. کار و تلاش در زندگی و تجارت و کشاورزی همراه با تعلیم و تعلم از دیگر مباحث کتاب است، همچنین دوست یابی و عبادت خداوند و عیادت از بیماران از مباحثی است که نویسنده به اهمیت آن در زندگی پرداخته است و نیز تلاش نموده است در ذیل هر یک از فصل‌های فوق با استشهاد به آیات قرآن و بهره گرفتن از روایات اهل بیت و حکایات مفید بر غنای مطالب کتاب بیفزاید. - اسراف و تبذیر از دیدگاه قرآن و حدیث نویسنده: روحانی قمی، حسن تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۳۰ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: بضعه الرسول شابک: ۵-۲۴-۷۸۲۷-۹۶۴ چکیده کتاب: تشریح حرمت اسراف و تبذیر و آثار آن از منظر قرآن و روایات می‌باشد. اثر حاضر در دوازده فصل تنظیم شده است. فصل نخست به بررسی واژه‌هایی چون اسراف، اقتار، تبذیر و افراط پرداخته است. فصل دوم تحت عنوان حرمت اسراف از دیدگاه قرآن به سرگذشت قوم لوط اشاره کرده و سپس رابطه اسراف و فساد در زمین توضیح داده شده است. در فصل سوم روایات دال بر حرمت اسراف یا مرجوحیت آن بیان گردیده است. در فصل چهارم حدود اسراف ارائه شده است. بررسی مترفین در قرآن، تشریح آیات و روایات دال بر حرمت تبذیر، شرح حرمت اسراف از دیدگاه عقل و اجماع، حرمت اقتار از نظر قرآن و روایت، وجوب رعایت اعتدال مباحث فصل پنجم تا یازدهم است.

فصل پایانی به تشریح زیان‌های اسراف می‌پردازد. - توبه از منظر قرآن و روایات نویسنده: اعتماد موسوی، محمد حسین تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۰۲ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: وثوق شابک: ۳-۳۱-۲۵۹۴-۹۶۴-۹۷۸ چکیده کتاب: نوشتار حاضر پیرامون توبه، ارکان و شرایط آن از منظر قرآن و روایات می‌باشد. مؤلف پس از مفهوم‌شناسی توبه به حقیقت آن از دیدگاه قرآن می‌پردازد. مراتب و ارکان، موانع، فضایل، نشانه‌ها و آثار توبه مباحث بعدی کتاب است، نویسنده همچنین به شرایط توبه و توبه نصوص اشاراتی دارد و افرادی که از گناه و خطای خود توبه کرده و قرآن قصه آنان را ذکر کرده، بیان نموده است که می‌توان به توبه آدم (ع)، فرزندان یعقوب (ع)، قوم موسی (ع) و متخلفان از غزوه تبوک اشاره نمود. وی همچنین برای غنای مباحث خود به توبه گنهکاران دیگری اشاره کرده است. - امر به معروف و نهی از منکر از دیدگاه قرآن و ائمه معصومین علیهم السلام نویسنده: پورزارع گلشنی، رضا؛ شریفی، معراج؛ ابوطالبی، نرگس تاریخ انتشار: ۱۳۸۷-۰۱-۱۷ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: آوا شابک: ۲-۱۶-۲۷۶۹-۹۶۴-۹۷۸ چکیده کتاب: مروری گذرا بر ریشه‌ها، مراحل، شیوه‌ها و آثار امر به معروف و نهی از منکر می‌باشد. در ابتدا ضرورت و اهمیت امر به معروف و نهی از منکر و ذکر معنا و ریشه‌های مورد بحث قرار گرفته است. نویسنده با ارائه صفات آمران به معروف و ناهیان از منکر، مراحل و روش‌های امر به معروف و نهی از منکر به اختصار توضیح داده است. وی عوامل جلوگیری از امر به معروف و نهی از منکر و مصادیق معروف و منکر را بیان نموده است و در پایان، برکات معنوی، اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و آثار دنیوی و اخروی را از آثار شیرین امر به معروف و نهی از منکر دانسته است. - پرسمان حجاب: پژوهشی در باب پوشش از دیدگاه قرآن نویسنده: مهدی‌زاده، حسین تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۳۰ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: صهبای یقین شابک: ۶-۳-۹۵۹۹۴-۹۶۴ چکیده کتاب: بررسی دلایل قرآنی و روایی حجاب و پوشش می‌باشد. این پژوهش در سه فصل تنظیم شده است. در فصل نخست از اقسام حجاب یعنی حجاب تحمیلی، تقلیدی، مصلحتی، تعقلی و تعبدی سخن به میان آمده و با بررسی رابطه حیا و حجاب، فطری بودن پوشش مورد تأکید قرار گرفته است. در فصل دوم با مقایسه مفهوم، اندازه، کارکرد و رنگ جلباب با چادر مشکی، حکمت و فلسفه حجاب بیان گردیده است. در ادامه، فواید حجاب مطرح شده است. عوامل حجاب و بدحجابی و نیز آثار هر یک در فصل سوم مورد بحث قرار گرفته است. به نظر نویسنده، خانواده، مدرسه و دانشگاه می‌تواند عامل حجاب و یا بدحجابی باشد. وی با بیان آثار حجاب به بررسی آثار فردی، خانوادگی و اجتماعی بدحجابی می‌پردازد و در نهایت جهت گسترش فرهنگ حجاب راهکارهایی پیشنهاد و سپس استفتائاتی از مراجع تقلید در باب حجاب ارائه می‌نماید. - تفسیر موضوعی تربیت دینی از منظر قرآن نویسنده: عصیانی، علیرضا تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۰۲ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: بوستان دانش شابک: ۱-۵۸-۸۱۴۴-۹۶۴-۹۷۸ چکیده کتاب: نوشتار حاضر به موضوع تربیت دینی از منظر قرآن کریم می‌پردازد. نویسنده ابتدا به جایگاه و اهمیت تربیت می‌پردازد و هدف غایی آفرینش انسان را تربیت می‌داند. و در فصل دوم که محور اصلی کتاب است به روش‌های تربیت با بهره‌گیری از آیات قرآن می‌پردازد و روش قرآن در بهره‌گیری از خصلت‌های آدمی و شیوه‌های آن در بشارت، انذار و ارائه الگوهای برتر و موعظه و توجه به پاداش‌های اخروی در تربیت آدمی را بررسی می‌نماید و در فصل پایانی به ویژگی‌های یک مربی از جمله پیشگامی در اعمال صالح، محبت و خیرخواهی، خوش رفتاری و پرهیز از جدال بیهوده می‌پردازد. - سعادت و شقاوت در قرآن و روایات نویسنده: حسینی گلپایگانی، رضا تاریخ انتشار: ۱۳۸۷-۰۲-۱۸ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: پیام مهدی (عج) شابک: ۹-۶۱-۶۱۰۰-۹۶۴-۹۷۸ چکیده کتاب: مجموعه حاضر به بررسی عوامل سعادت و شقاوت انسان‌ها پرداخته است. در این کتاب، نویسنده تواضع، شکرگزاری، صبر، حلم، امانت داری، قناعت، جهاد و شرک نوزیدن به خدا را جهت خوشبختی انسان‌ها مؤثر دانسته است. وی از اخلاص، رعایت حقوق والدین، صلح رحم، احسان به

یتیم و مساکین و ادا کردن حق همسایگان، دوستان، بردگان و واماندگان در سفر به عنوان دیگر عوامل سعادت بشر یاد نموده است و در ادامه ناهنجاری‌های اخلاقی مانند تکبر، حسد، بخل، معامله ربوی، پرداختن به موسیقی و وساوس شیطانی را از علل شقاوت و بدبختی انسان‌ها معرفی و هر یک را توضیح داده است. - قیامت در قرآن و احادیث نویسنده: کریمی، رضا تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۲۲ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: نسیم حیات شابک: ۶-۳۱۶-۴۹۳-۹۶۴-۹۷۸ چکیده کتاب: نوشتار حاضر پیرامون معاد و صحنه‌های قیامت از منظر قرآن و روایت است. نویسنده ابتدا به نشانه‌های قیامت و گواهی زمین به اعمال آدمی می‌پردازد، سپس به دلایل معاد جسمانی اشاره می‌کند. مباحثی چون تجسم اعمال، نام‌های قیامت، نفخ صور و اوصاف قیامت از دیگر مباحث کتاب است. مؤلف همچنین به حشر انسان‌ها، گواهان اعمال، حسابرسی، بهشت و نعمت‌های آن و دوزخ و عذاب‌های آن پرداخته است. - معادشناسی در قرآن کریم نویسنده: بیستونی، محمد و دیگران تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۲۲ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: بیان جوان شابک: ۲-۸۳-۸۳۹۹-۹۶۴ چکیده کتاب: پیرامون دلایل معاد و تصویری از عالم آخرت به زبان ساده برای نسل جوان می‌باشد. نویسنده ابتدا به اثبات معاد از راه مطالعه در آفرینش و سرسبز شدن دوباره طبیعت پس از مرگ می‌پردازد، همچنین دیگر دلیل معاد را حکمت آفرینش جهان و هدف‌داری انسان می‌داند. وی وجدان آدمی را شبیه دادگاه رستاخیز دانسته است و از نامه اعمال، میزان، بهشت و نعمت‌های آن و دوزخ و عذاب‌های آن بحث کرده است. - مواقف قیامت از دیدگاه قرآن و روایات نویسنده: صدر کریمی، فهیمه تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۲۲ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: نسیم حیات شابک: ۰-۳۱۸-۴۹۲-۹۶۴-۹۷۸ چکیده کتاب: پژوهشی است پیرامون مواقف قیامت از منظر قرآن و روایات. نویسنده اولین موقف قیامت را نامه عمل و حسابرسی می‌داند و خداوند، پیامبران، امامان، ملائکه، وجدان، اعضاء و جوارح را از جمله گواهان نامه اعمال ذکر می‌نماید. وی از جمله عوامل رستگاری را ایمان، اخلاص، عبادت و محبت اهل بیت می‌داند. مبحث بعدی درباره صراط و عقبه‌ها و ایستگاه‌های آن می‌باشد که مؤلف، عوامل عبور از این پل را ذکر می‌نماید. مؤلف همچنین به مبحث شفاعت، اعراف، بهشت و نام‌ها و نعمت‌های آن و جهنم و اسامی و انواع عذاب‌های آن پرداخته است. - موسیقی از دیدگاه قرآن و حدیث نویسنده: محمد بیستونی، مریم حسین مردی، مهسان حسین مردی، اشرف سرشار تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۰-۰۰ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: بیان جوان شابک: ۲-۵۲-۸۳۹۹-۹۶۴ چکیده کتاب: بررسی حکم فقهی موسیقی از منظر قرآن و حدیث است. در این نوشتار از منظری قرآنی - فقهی به بررسی حکم شرعی غنا و مصادیق حرام آن پرداخته شده است. تعریف موسیقی و غنا، فرق غنا و موسیقی، سابقه موسیقی در ایران، حکم غنا از نظر اسلام، عواقب غنا در بعضی از احادیث، اثر غنا بر روان انسان، فلسفه حرمت غنا، عواقب اخروی غنا، دیدگاه مراجع تقلید در مورد حکم موسیقی، مضرات موسیقی از نظر دانشمندان و حکم آموزش موسیقی از جمله موضوعاتی است که نگارنده از منظری قرآنی به بررسی آن‌ها پرداخته است. - نظام حقوقی زن و شوهر در قرآن مجید نویسنده: کامرانیان، عباس علی تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۰۱ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: المعی شابک: ۵-۲۸-۷۵۵۳-۹۶۴-۹۷۸ چکیده کتاب: نوشتار حاضر پیرامون حقوق زن و شوهر از منظر قرآن کریم می‌باشد. نویسنده پس از اشاره به اهمیت ازدواج، به آداب و احکام آن از جمله خواستگاری، مهریه و مسایل جنسی می‌پردازد. وی همچنین به رفتارهای سالم در محیط خانواده که موجب پایداری خانواده و آرامش آن می‌شود اشاره نموده و از آسیب‌ها و موانعی که می‌تواند این آرامش را به هم بزند سخن می‌گوید. نویسنده به برخی از حقوق زناشویی و حقوق خانواده از جمله طلاق و ارث هم می‌پردازد. - مدیریت قرآنی نویسنده: مدبر عزیزی، غلامرضا تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۰۱ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: سخن گستر شابک: ۲-۳۴۰-۴۷۷-۹۶۴ چکیده کتاب: نوشتار حاضر پیرامون اصول مدیریت و ویژگی‌های مدیران از منظر قرآن کریم می‌باشد. این کتاب

در سه بخش تدوین یافته است. نویسنده ابتدا به اهداف حکومت و مدیریت در مکتب اسلام می‌پردازد و در بخش دوم که محور عمده کتاب است وظایف و اوصاف مدیران را مورد بحث قرار می‌دهد و از جمله ویژگی‌های یک مدیر را تقوا، کاردانی، دلسوزی، نظم، بردباری، دوراندیشی، مشورت، خیرخواهی و عدالت محوری ذکر می‌نماید. وی در بخش پایانی به بحث سیاست و ولایت از منظر قرآن می‌پردازد و پیروی از مدیران را در راستای ولایت خدا و رسول و امامان می‌داند. - قرآن و جامعه‌شناسی (مجموعه مقالات) نویسنده: دانشگاه بوعلی سینا تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۰-۰۰ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: بنیاد پژوهش‌های قرآنی حوزه و دانشگاه سابق: ۵-۴۶-۸۹۵۰-۹۶۴ چکیده کتاب: مجموعه مقالاتی است در رابطه با برخی از آموزه‌های جامعه‌شناختی قرآن کریم. در این کتاب که حاصل تحقیقات ارایه شده در اولین همایش ملی پژوهش‌های قرآنی حوزه و دانشگاه است، مقالاتی در رابطه با مقوله‌های اجتماعی قرآن ارایه شده است. این مقالات تحت عناوین «تقارن نگرش دینی و جامعه‌شناختی به مسایل ایران»، «هرمنوتیک»، «واقع‌نمایی زبان قرآن»، «الگوهای رابطه اجتماعی در قرآن»، «بررسی جامعه‌شناختی منافقان در قرآن»، «تعاون و تبادل فرهنگی در قرآن» و «مهارت‌های گفتاری در آموزه‌های اسلامی» ارایه شده و مباحث جامعه‌شناختی قابل استخراج از قرآن در این مقالات آمده است. - الاستشفاء و قضاء الحوائج بالقرآن الکریم نویسنده: عوض حلی، عبدالحلیم تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۳۰ مترجم: - زبان: عربی ناشر: ناجی جزایری شابک: ۰-۰۶-۲۶۸۲-۹۶۴ چکیده کتاب: بیان برخی از آثار و فواید سوره‌های قرآن و تأثیر آن در درمان بیماری‌ها و مصیبت‌ها می‌باشد. در کتاب حاضر نویسنده کوشیده است با بررسی بعضی از روایات و آیات و سوره‌های قرآن، اثرات آنها را در دفع بلاهای وارده بر انسان، رفع حوائج، شفای بیماری‌های جسمی و روحی ارائه نماید. وی درباره تأثیر قرآن هنگام عذاب قبر، مرگ و محشر سخن گفته است و در ادامه داستان‌هایی پیرامون از بین نبردن حاملان قرآن توسط زمین بیان کرده است. تأثیر قرآن در دفع شیاطین و اجنه و اثرگذاری بر جمادات، حیوانات و نباتات از دیگر مندرجات این نوشتار می‌باشد. - آداب تلاوت قرآن نویسنده: مشایخی، مهدی تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۰-۰۰ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: امیرکبیر شابک: ۶-۳۳-۷۱۲۶-۹۶۴ چکیده کتاب: نوشتن و سخن گفتن درباره فضیلت قرآن به مثابه کوشش برای جای دادن بحری پهناور و بی‌انتهای کوزه‌ای کوچک و باریک است. در این کتاب به فضیلت قرآن و حاملان و قاریان این کتاب ارزشمند پرداخته شده و آثار آن را در حوزه و فرد اجتماع و دنیا و آخرت آدمی بیان می‌کند. همچنین آداب ظاهری و باطنی این کتاب شریف را که راه صعود به قله رفعت آدمی است تعلیم می‌دهد. - نماز در قرآن نویسنده: اخوان، محمد تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۲۲ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: مرسل شابک: ۵-۰۱۳-۹۷۲-۹۶۴-۹۷۸ چکیده کتاب: نوشتار حاضر پیرامون اهمیت نماز، آداب و آثار آن می‌باشد. کتاب در هفت فصل تهیه و تدوین یافته است. نویسنده پس از بررسی جایگاه نماز به فلسفه آن می‌پردازد و به پیش‌شرط‌های نماز از جمله ایمان و خیرخواهی اشاره می‌نماید. محور اصلی کتاب درباره احکام نماز است که مؤلف در آن ضمن برشمردن احکام نماز به شماری از آداب آن پرداخته و در فصل‌های پایانی به آثار نماز در ارتقای فرهنگ و پایداری اشاره کرده است. - دعاهای قرآن نویسنده: واثقی، حسین تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۰۰-۰۰ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: بوستان کتاب شابک: - چکیده کتاب: کتاب حاضر دعاهایی که از لسان انبیاء و فرشتگان در قرآن کریم آمده را جمع‌آوری نموده و درباره آنها توضیحاتی داده است. همچنین فهرستی موضوعی از دعاهای قرآنی در پایان کتاب آمده است. نویسنده سعی کرده مضامین عالی دعاهای قرآنی را مورد بحث و بررسی قرار دهد و شیوه دعا کردن و آثار دنیوی و اخروی آن را بررسی نماید. - آداب باطنی قرآن نویسنده: ملک احمدی، علی اصغر تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۰-۰۰ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: شهید حسین فهمیده شابک: ۱-۱۸-۲۵۳۷-۹۶۴-۹۷۸ چکیده کتاب: کتاب حاضر به آداب تلاوت قرآن خصوصاً آداب باطنی آن می‌پردازد. نویسنده با نقل

نمونه‌هایی از قاریان حقیقی قرآن، حضور قلب و انس با قرآن و عمل به دستورات و تعالیم این کتاب انسان‌ساز را مهم‌ترین اصل در تلاوت دانسته است. وی با اشاره به تأثیر این کتاب در دل‌های آماده به نقل داستان‌هایی از پیشوایان معصوم (علیهم السلام) و نقش آن در افرادی که آنها را اهل قرآن دانسته اشاره می‌کند. نویسنده همچنین به درجات و مقامات قاریان قرآن و موانع فهم قرآن پرداخته است. - اخلاق پیامبران در قرآن نویسنده: برجی، یعقوبعلی تاریخ انتشار: ۱۳۸۶ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: امیرکبیر شابک: ۹-۲۴۷-۳۰۴-۹۶۴-۹۷۸ چکیده کتاب: پیامبران الهی در همه فضایل اخلاقی و ارزش‌های والای انسانی الگوهای کاملی هستند. در قرآن و سخنان معصومان از برخی ارزش‌های اخلاقی به عنوان اخلاق پیامبران یاد شده است، از جمله: صبر، نیکی، علم، حسن خلق، خوشرویی، سخاوت، غیرت، شب زنده داری، عفو و گذشت، احسان، اخلاص و... علاوه بر صفات مشترک پیامبران، برخی صفات برجسته اخلاقی آنان نیز که در مسیر پرفراز و نشیب ابلاغ دعوت و مبارزه با مظاهر شرک و کفر در قرآن جلوه بیشتری داشته، ذکر شده است. در این اثر مؤلف کوشیده این صفات را شناسایی کرده، بعضی از آنها را که بیشتر در جامعه امروز مورد نیاز است با استفاده از آیات و سخنان معصومان توضیح دهد.

مفهوم شناسی در قرآن

مفهوم‌شناسی در قرآن - آب و باران از دیدگاه قرآن و تمدن‌های بزرگ جهان نویسنده: بیستونی، محمد؛ طباطبایی، زینب سادات؛ طباطبایی، سمیراسادات؛ سمنگانی فرد، ارغوان تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۰-۰۰ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: بیان جوان شابک: ۷-۷۲-۸۳۹۹-۹۶۴ چکیده کتاب: رویکردی است قرآنی به پدیده‌های طبیعی آب و باران. در این کتاب به تحلیل دیدگاه‌های قرآن کریم در خصوص آب و باران و ویژگی‌های آنها پرداخته شده است. ویژگی‌های آب، برکات آب، آب شور و شیرین در قرآن، آثار آب در بدن انسان، آثار و برکات آب در طبیعت، باران در قرآن، تمثیل‌های قرآنی در مورد آب و باران، دعا‌های باران در قرآن و حدیث جزء مباحث بخش اول کتاب است. در بخش دوم مباحثی مانند آب و اهمیت آن در کشورهای تایلند، فیلیپین، اندونزی، سری لانکا، مالزی، کره، ایران، خواص باران و آب در جو زمین و نقش باد و باران و دریا در طراوت طبیعت مورد بحث و بررسی قرار گرفته است. - جن، ابلیس و شیطان: در آینه حدیث و قرآن نویسنده: حیدری، احمد تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۰۲ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: حضور شابک: چکیده کتاب: پژوهشی است پیرامون ماهیت ابلیس، شیطان و جن، و شیوه‌های اغواء و ترفندهای آنان از منظر قرآن و احادیث. کتاب در پنج بخش تدوین یافته است. مؤلف در بخش اول به ماهیت جن پرداخته است و ضمن بر شمردن آفرینش این موجودات نامرئی به چگونگی زاد و ولد، غذا، استراحت، ایمان و کفر، جزاء و پاداش و قدرت فوق‌العاده آنان پرداخته است. بخش دوم کتاب نیز در ارتباط با ابلیس است، سپاه ابلیس، فرزندان او و دیگر ویژگی‌های ابلیس از مباحث بعدی کتاب است. بخش سوم کتاب مربوط به شیطان و وسوسه‌های اوست، شیوه‌های اضلال او از جمله بدعت، دشمنی، فراخوان به گناه از دیگر مطالب این کتاب است. نویسنده در بخش پایانی به استعاذه از این موجودات و داستان‌هایی از آنان اشاره نموده است. - حقایقی از حق در قرآن کریم و سخنان بزرگان نویسنده: بهمنی، محمد مسعود تاریخ انتشار: ۱۳۸۷-۰۲-۱۳ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: انتشارات دانشجو شابک: ۶-۳۶-۵۴۳-۹۶۴-۹۷۸ چکیده کتاب: بیان برخی از حقایق مطرح شده در قرآن، زیارات، سخنان امام علی (ع) و برخی از بزرگان می‌باشد. اثر حاضر در چهار فصل تنظیم شده است. در فصل نخست که شالوده اصلی کتاب است مباحثی درباره حق بودن آیات قرآن، تغییر قبله، وعده خداوند، حکم و فرمان الهی، عذاب قیامت، آفرینش آسمان‌ها و زمین، شناخت خدا، مرگ، اهل ایمان و فرستادن فرشتگان مطرح و توضیح داده شده است. فصل دوم مشتمل بر سخنان امام علی (ع) درباره حق و

حقیقت می‌باشد. فصل سوم در برگیرنده سخنان برخی از بزرگان پیرامون حق و حقیقت است و فصل پایانی شامل دعاها و زیارت نامه‌هایی است که در آن حق و حقیقت مورد اشاره قرار گرفته است. - دنیای حیوانات از دیدگاه قرآن و حدیث نویسنده: بیستونی، محمد؛ ابراهیم پور، مهری؛ شیخ حسنی، محمد تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۰-۰۰ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: بیان جوان شابک: ۲ - ۴۹ - ۸۳۹۹ - ۹۶۴ چکیده کتاب: شناخت حیوانات از دیدگاه‌های قرآنی می‌باشد. در این کتاب مباحث مربوط به پرندگان، حشرات، ماهیان، خزندگان و چهارپایان در قرآن آمده است. در بخش دیگری از کتاب، اسامی حیواناتی که در قرآن از آنها نام برده شده آمده است. در قسمتی دیگر از کتاب، احادیثی در مورد حیوانات نام برده شده در قرآن ذکر شده است. عجائب مربوط به حیوانات در قرآن و حدیث، زندگی حیوانات از منظر قرآن و حدیث از دیگر مندرجات این کتاب می‌باشد. این حیوانات که در قرآن از آنها نام برده شده عبارتند از: میش، بز، گوسفند، گوساله، گاو، شتر، مرجان، عنکبوت، ملخ، شپش، موربانه، مورچه، پروانه، زنبور عسل، مگس، پشه، ماهی، خوک، گرگ و سگ می‌باشد. - رنگ‌شناسی از دیدگاه قرآن و حدیث نویسنده: محمد؛ بال افکن، فاطمه؛ خدری، پروین؛ پوربابادی، سهیلا تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۰-۰۰ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: بیان جوان شابک: ۵ - ۵۶ - ۸۳۹۹ - ۹۶۴ چکیده کتاب: رویکردی است قرآنی به مقوله رنگ و رنگ‌شناسی. در این کتاب سعی شده دیدگاه‌های علمی قرآن در خصوص ویژگی‌های رنگ استخراج گردد. نویسنده سعی کرده در قالب مباحث ذیل به این موضوع بپردازد: نقش رنگ در زندگی انسان، روان‌شناسی رنگ‌های مختلف، رنگ‌های ذکر شده در آیات قرآنی، نعمت بودن رنگ‌ها، تأثیرات روانی رنگ‌ها در انسان، نقش بعضی از رنگ‌ها در زندگی انسان از نظر قرآن، خاصیت درمانی رنگ‌ها، خواص فیزیکی رنگ‌های ذکر شده در قرآن، دفاع از چادر مشکی و حجاب زنان، رنگ لباس در اسلام، سیاه پوشی در اسلام، ارتباط رنگ سیاه با عذاب اهل جهنم. نگارنده از علوم تجربی نیز در تبیین مسائل مربوط به رنگ‌ها بهره جسته است. - شیمی در قرآن نویسنده: پناهی، حسین. فیض آبادی، حمیده تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۰۲ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: فیض دانش شابک: ۵-۰۴۱-۹۸۲-۹۶۴-۹۷۸ چکیده کتاب: تحقیقی پیرامون اعجاز علمی قرآن کریم است. نویسنده در این کتاب با اشاره به کشفیات علمی جدید در رابطه با دانش شیمی به بررسی آیات قرآن می‌پردازد. وی مباحثی پیرامون جو زمین و نبودن اکسیژن لازم در ارتفاع بالا، همچنین مسائلی در ارتباط با عالم اتم‌ها و هدایت بین اجزای آن، ترکیبات آهن و آلیاژ آن، رنگ‌ها و زیبایی پدید آمده از ترکیب آنها و ترکیب گوشت خوک و ضررهای آن مطرح می‌کند و نتیجه می‌گیرد که قرآن این حقایق را پیشگویی کرده است. - فیزیک در قرآن نویسنده: پناهی، حسین. فیض آبادی، حمیده تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۰۲ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: فیض دانش شابک: ۲-۰۴۲-۹۸۲-۹۶۴-۹۷۸ چکیده کتاب: نوشتار حاضر پیرامون اعجاز علمی قرآن کریم در زمینه فیزیک است. نویسنده با اشاره به معجزه بودن قرآن، به ابعاد این اعجاز از جمله اعجاز عملی می‌پردازد و ضمن توجه دادن به چگونگی آفرینش خورشید و ماه به اصلی بودن نور خورشید و بازتابی بودن نور ماه و تناسب بین این دو می‌پردازد. وی همچنین به تأثیر رنگ‌ها، به فضا رفتن انسان و تسخیر آن، جاذبه زمین، رعد و برق، نور و انکسار آن از نظر قرآن می‌پردازد و با اشاره به کشفیات جدید، طرح این گونه مسایل در قرآن را از معجزات این کتاب مقدس می‌داند. - ارتباط با عالم ذر نویسنده: نوایی، محمدرضا تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۳۰ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: نسیم کوثر شابک: ۳-۷۴-۲۵۴۸-۹۶۴ چکیده کتاب: مروری بر تفسیر آیه میثاق (آیه ذر) و بیان روایت و دیدگاه علماء و مفسران شیعه و اهل سنت در این زمینه می‌باشد. کتاب حاضر در یک مقدمه، چهار بخش و یک خاتمه تنظیم شده است. نخست معانی ذر، تفسیر اجمالی آیه میثاق و تفاوت آن با آیات دیگر مطرح گردیده است. سپس در بخش اول به ابعاد گوناگون آیه ذر مانند معنای اخذ، گواهی، مراد از اخذ میثاق و محل وقوع و چگونگی اخذ

پیمان پرداخته شده است. ارائه اقوال گوناگون درباره ماهیت عالم ذر، ذکر ادله قائلین و منکرین عالم ذر، مباحث بخش دوم است. بخش سوم به بررسی دیدگاه علمایی چون شیخ مفید، طبرسی، فخر رازی، علامه طباطبایی و جوادی آملی می‌پردازد. در بخش چهارم روایات مربوط به اخذ میثاق دسته‌بندی و بررسی شده و در خاتمه پیام‌ها و نکات آیه ذر ذکر شده است. - آفرینش و انسان نویسنده: جعفری تبریزی، محمدتقی تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۰۸ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: مؤسسه تدوین و نشر آثار علامه جعفری شابک: ۸-۰۷-۶۶۰۸-۹۶۴ چکیده کتاب: ارائه مباحثی درباره خلقت، طبیعت و روابط اجتماعی انسان می‌باشد. تاریخ آفرینش، آغاز خلقت از نگاه عهدین و اسلام و مقایسه آن دو در مباحث نخست کتاب حاضر است. نویسنده، ظهور جان‌داران و آفرینش انسان و نیز اهداف آفرینش جهان و انسان را مورد بررسی قرار داده است. وی اصول لذایذ مادی و روحی را مورد توجه قرار داده و از پدیده‌های اجتماعی طبیعت انسانی سخن گفته است. در ادامه، دیدگاه اسلام درباره روابط اجتماعی در مقوله‌های رابطه طبیعی، مصنوعی، قراردادی و الهی تشریح گردیده است. در نهایت به اجمال نظریه‌های پیدایش جهان، گرمی زمین، خورشید و عمر جدید آنها ارائه شده است. - جغرافی در قرآن نویسنده: پناهی، حسین. فیض آبادی، حمیده تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۰۲ مترجم: - زبان: فارسی ناشر: فیض دانش شابک: ۰-۰۴۶-۹۸۲-۹۶۴-۹۷۸ چکیده کتاب: پژوهش حاضر اعجاز عملی قرآن کریم پیرامون جغرافی می‌باشد. مؤلف در این کتاب به یکی از وجوه اعجاز عملی قرآن در زمینه جغرافیا می‌پردازد و در همین ارتباط به آیاتی که پیرامون دو نقش آن در عمل لقاح، بارندگی، آتش سوزی و عذاب گشتن اقوام است می‌پردازد و آن را معجزه علمی قرآن می‌داند. وی همچنین با اشاره به دریاها و اقیانوس‌ها و تناسب آب‌های زمین با خشکی به ویژگی‌های اقیانوس‌ها و نقش آن در محیط زیست اشاره می‌کند و با نگاهی به منظومه شمسی و محور بودن خورشید در این منظومه به تحلیل آیاتی که در این زمینه است می‌پردازد و نتیجه می‌گیرد که این حقایق علمی روز را قرآن پیشگویی کرده است.

مقاله شناسی

علوم قرآنی

- علوم قرآنی - تحلیلی نو درباره روایات تفسیر به رأی نویسنده: سلطانی، محمدعلی نام نشریه: الهیات و حقوق شماره نشریه: ۲۱ و ۲۲ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۰-۰۱ چکیده: بررسی چگونگی مواجهه با روایات نهی از تفسیر به رأی می‌باشد. در این نوشتار، نخست به ارتباط مستقیم فایده و لزوم ارسال کتب الهی و امکان درک و فهم خطاب الهی، اشاره شده و سپس با پرداختن به بن‌بستی که احادیث نهی از تفسیر به رأی فرا روی انسان در برخورد اولیه می‌گذارد، تأثیر منفی آن بیان شده است. همچنین پیامدهای مضامین روایات نهی از تفسیر به رأی با دستورات و روح قرآنی و راه‌های برون رفتی که فقیهان و مفسران در این باره ارائه کرده‌اند، بررسی شده است. - تفسیر سوره اخلاص نویسنده: زین الدین احسائی، احمد نام نشریه: آفاق نور شماره نشریه: ۳ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۶-۳۱ چکیده: شرح و تفسیر سوره مبارکه توحید است. نویسنده ابتدا در تفسیر کلمه‌ی «احد» اقوال لغویین را مورد بررسی قرار می‌دهد و سپس به بیان تفاوت‌های کلمه‌ی «احد» و «واحد» می‌پردازد و دیدگاه‌های شیخ صدوق و نعمت‌الله جزایری را در این باره مورد نقد قرار می‌دهد. نگارنده در تشریح این مبحث از سخنان امام باقر و امام سجاد (علیهما السلام) بهره گرفته است. مفسّر در تبیین کلمه‌ی «الله» وجه توصیف آن به احد را بیان می‌کند و در تفسیر کلمه‌ی «صمد» با نقل روایاتی از امام باقر و امام صادق (علیهما السلام) مفردات آن را توضیح می‌دهد. - نقد و بررسی

روایات در تفسیر آلاءالرحمان نویسنده: صحرايي اردکاني، کمال نام نشریه: ویژه‌نامه کنگره بین‌المللی علامه بلاغی شماره نشریه: - تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۳۰ چکیده: نقد و بررسی اخبار و روایات تفسیری در تفسیر آلاءالرحمان علامه بلاغی می‌باشد. در این مقاله نویسنده بر این باور است که علامه در تشریح و تفسیر آیات به سند و متن روایات توجه نموده و از صحت و سقم و جرح و تعدیل روایات سخن گفته است و روایات را به قرآن عرضه نموده و آن‌گاه روایات مخالف با قرآن را رد می‌کند. بررسی تناسب روایات با آیات و ذکر مواردی از خطاها در نقل روایات نظیر تغییر و یا تحریف روایات، نیز بیان روایات متعارض و راه‌های رفع تعارض از دیگر مباحث مرحوم علامه در تحلیل روایات تفسیری در تفسیر آلاءالرحمان معرفی شده است. - بازتاب دین‌پژوهی بلاغی در تفسیر آلاءالرحمان نویسنده: ایازی، سید محمد علی نام نشریه: ویژه‌نامه کنگره بین‌المللی علامه بلاغی شماره نشریه: - تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۳۰ چکیده: این تحقیق، به تأثیر و بازتاب ادیان پژوهی علامه بلاغی در تفسیر آلاءالرحمان اشاره دارد. نویسنده ابتدا به روشن ساختن جایگاه دین‌پژوهی در تفسیر و فایده طرح بازتاب پرداخته، آن‌گاه به ویژگی‌های این تفسیر همچون بهره‌گیری گسترده از منابع گوناگون، استفاده از روایات اهل بیت (ع) نقد ادیان و گرایش به روش عقلی می‌پردازد. در بخش دیگر مقاله، نویسنده بازتاب‌های مستقیم و غیرمستقیم دین‌پژوهی در تفسیر آلاءالرحمان را بیان کرده است. طرح و ردّ برخی از اندیشه‌های یهودیت و مسیحیت، شبهه‌شناسی، تفسیر لغوی تطبیقی، تفسیرهای شبهه‌شناسانه، تحلیل‌های تفسیری و نقد کتاب‌های تفسیری برخی از این بازتاب‌هاست که مورد بررسی قرار گرفته است. - راهگشایی علامه بلاغی در تفسیر آیه نسخ و انشاء نویسنده: احسانی لنگرودی، محمد نام نشریه: ویژه‌نامه کنگره بین‌المللی علامه بلاغی شماره نشریه: - تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۳۰ چکیده: در پژوهش حاضر، گفتار و راهگشایی علامه بلاغی در تفسیر آیه‌ی نسخ و انشاء بیان شده است. نویسنده ابتدا با بیان مقدمه‌ای نظر غالب مفسّران در مورد آیه‌ی نسخ و انشاء را بیان کرده، آن‌گاه نظرات علامه بلاغی در این زمینه و راهی که این مفسّر جلیل در شفاف‌سازی این مسأله پیموده است را بیان می‌کند. وی با بیان نظر علامه، عناصر محوری آیه همچون سیاق آیه، معنای نسخ، معنای «آیه»، معنای انشاء، ضعف تفسیر انشاء به ترک، وجه بطلان انشاء قرآن و روایات مؤید این تفسیر را تحلیل نموده است. - تفسیر موضوعی قرآن کریم نویسنده: رهبر، علی نام نشریه: کوثر شماره نشریه: ۲۱ تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۰۱ چکیده: معرفی و تشریح برخی از صفات خداوند متعال است. در این نوشتار نویسنده درباره‌ی صفات خدا مطالبی را بیان می‌کند، سپس صفت «اعلی» را با توجه به مشقات آن با مدد از آیات الهی توضیح داده است. وی در ادامه با استفاده از آیات متعدد قرآن خلقت، تسویه و ایجاد اعتدال، تقدیر، هدایت، رویانیدن و ایجاد تحول بعد از مرحله‌ی سرسبزی را تشریح کرده است. در نهایت به پرسش‌هایی در زمینه‌ی خلقت و آفرینش به اجمال پاسخ گفته است. - نقد تفسیر منسوب به امام حسن عسکری (ع) با تأکید بر دیدگاه علامه بلاغی نویسنده: نفیسی، شادی نام نشریه: ویژه‌نامه کنگره بین‌المللی علامه بلاغی شماره نشریه: - تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۳۰ چکیده: مقاله‌ی حاضر به بحث و بررسی اعتبار تفسیر منسوب به امام حسن عسکری (ع) پرداخته و از دیدگاه‌های علامه بلاغی بهره‌جسته است. در آغاز به بررسی سند روایات تفسیر فوق پرداخته شده، سپس مناقشات برخی از علما بیان گردیده است. تعارض روایات تفسیر مذکور با آموزه‌های قرآن و تعارض با برخی از جریان‌های تاریخی، پاره‌ای از اشکالات مرحوم بلاغی بر این تفسیر می‌باشد که نویسنده به تفصیل به آن می‌پردازد. در ادامه، پژوهشگر در ارزیابی کلی کتاب مذکور سه قول مطرح نموده آن‌گاه ادله و مستندات هر گروه را ذکر می‌نماید. به نظر وی گروهی حکم به موضوع جعلی بودن تفسیر نموده‌اند. برخی کتاب فوق را صادر از معصوم و قابل اعتماد معرفی کرده‌اند و گروه سوم قائل به تفصیل گشته و تفسیر مذکور را مشتمل بر روایات درست و نادرست می‌دانند. در پایان، نگارنده نتیجه می‌گیرد که درباره‌ی ضعف سند تفسیر نمی‌توان حکم

نهایی داد و پیرامون متن تفسیر، نقدهای عقلی و کلامی قابل تأویل و توجیه بوده لکن نقدهای فقهی و تاریخی آن پذیرفتنی است. - بررسی نظریه علامه بلاغی درباره تفسیر منسوب به امام حسن عسکری (ع) نویسنده: جوادی، قاسم نام نشریه: ویژه نامه کنگره بین المللی علامه بلاغی شماره نشریه: - تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۳۰ چکیده: در این پژوهش نظر علامه بلاغی در مورد تفسیر منسوب به امام حسن عسکری بیان شده است. نویسنده با ذکر مقدمه‌ای در باب مهم ترین ویژگی شیعیان یعنی اعتقاد به امامت و جایگاه والای امامان، به بیان و بررسی نقد کتاب تفسیر منسوب به امام حسن عسکری (ع) توسط علامه بلاغی، پرداخته است. وی ابتدا نقد سندی و آن گاه نقد محتوایی علامه را بیان کرده و از مخالفت برخی از احادیث با قرآن، علم امام، مقتضیات آفرینش، تاریخ و طبیعت در بیان علامه سخن به میان آمده است. - تفسیر سوره الإخلاص نویسنده: سلمان احمد شریف فالی، ابوذر نام نشریه: آفاق نور شماره نشریه: ۳ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۶-۳۱ چکیده: تفسیر سوره‌ی مبارکه‌ی توحید است. تحقیق حاضر تفسیری ادبی، فلسفی و کلامی بر سوره‌ی مبارکه اخلاص است و به دو زبان فارسی و عربی نگاشته شده است. نویسنده نخست آرای ارباب ادب و لغت را به بحث گرفته، تأثیر آن را در تفسیر یادآور می‌شود. سپس مطالب مقاله را در پنج بخش تنظیم می‌نماید. در بخش اول ضمن بیان اسامی سوره‌ی توحید، وجه تسمیه هر یک از آنها را متذکر می‌شود. در بخش دوم برخی از احادیث در فضیلت این سوره را مطرح می‌کند. در بخش سوم درباره سبب نزول سخن می‌گوید. در بخش چهارم فضایل سوره در کلمات بزرگان را مورد بررسی قرار می‌دهد و در نهایت به بیان تفسیر و ثواب تلاوت سوره‌ی اخلاص می‌پردازد. نگارنده در تفسیر سوره از مباحث فلسفی و کلامی در اثبات صانع و معرفت باری سود جسته و از اقوال و آرای ابن سینا، فارابی و علامه دوانی بیشترین بهره را گرفته است. - روش‌های تفسیری علامه بلاغی در آلاءالرحمان نویسنده: سادات، سید محسن نام نشریه: ویژه‌نامه کنگره بین المللی علامه بلاغی شماره نشریه: - تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۳۰ چکیده: در این نوشتار، روش‌های تفسیری علامه بلاغی در آلاءالرحمان مورد بررسی قرار گرفته است. نویسنده با بیان مقدمه‌ای در زمینه تفسیر رسول خدا (ص) از آیات و گرایش یاران و صحابه‌ی آن حضرت به این امر، علامه بلاغی را یکی از متفکران اسلامی دانسته که به تفسیر قرآن روی آورده و تفسیر آلاءالرحمان را تدوین نموده است. آن گاه به بیان شاخصه‌های مرحوم بلاغی در تفسیر قرآن همچون جامعیت، معناشناسی واژه‌های قرآن، دفاع عالمانه و برهانی از متن وحی، تفسیر قرآن به قرآن، مرجعیت علمی ائمه در تفسیر، اجتناب از محدود کردن منابع و استناد به روایات شیعه و سنی پرداخته است. - تفسیر قرآن به قرآن و جایگاه سنت نویسنده: معرفت، محمد هادی نام نشریه: پژوهش‌های قرآنی شماره نشریه: ۴۶ و ۴۷ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۹-۳۰ چکیده: این نوشتار آخرین سخنرانی منتشر نشده مرحوم آیت‌الله معرفت (رحمة‌الله) می‌باشد. ابتدا شمه‌ای از زندگی استاد مطرح شده، سپس متن سخنرانی ایشان ذکر می‌شود. وی در این سخنرانی به بحث درباره‌ی تفسیر قرآن به قرآن پرداخته که علامه طباطبایی (رحمة‌الله) آن را ابداع نموده‌اند. آیت‌الله معرفت (رحمة‌الله) به این مطلب اشاره دارد که خود علامه به هنگام تفسیر، با ذهنی الهام یافته از روایات به سراغ آیات می‌رفته است. بنابراین، بحث بهره‌وری از روایات در تفسیر آیات را مطرح می‌کند و در ادامه سخنرانی اسلوب قرآن را که زبان گفتاری است، بیان می‌نماید و به عنوان مثال آیه‌ی «صفا و مروه» و آیه‌ی «وضو» را شاهد می‌آورد. آن گاه در انتها نتیجه می‌گیرد که علامه معتقد بوده است با استفاده از روایات باید فضایی ایجاد کرد که خودمان معنای آیه را از آن بفهمیم. - جایگاه و منزلت سوره حمد نویسنده: حسینی کوهساری، سید اسحاق نام نشریه: پژوهش‌های دینی شماره نشریه: ۴ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۳-۳۱ چکیده: اسامی سوره‌ی حمد و جایگاه و منزلت این سوره بررسی می‌شود. نویسنده‌ی مقاله با استفاده از روایات و دیدگاه مفسران، سوره‌ی حمد را عصاره‌ی قرآن می‌داند و در ابتدا به معرفی نام‌های این سوره از جمله: امّ الكتاب، فاتحه‌الكتاب، شفاء، سبع المثانی، اساس القرآن، الصلوه، الکافی، الوافیه، دعا و

شکر و سپس به فلسفه این نام‌ها می‌پردازد. آن‌گاه به جایگاه رفیع این سوره و این‌که این سوره وابسته به عرش الهی و حاوی اسم اعظم الهی است، می‌پردازد. - روش‌شناسی تفسیر منهج الصادقین نویسنده: فهیمی تبار، حمیدرضا نام نشریه: پژوهش‌های قرآنی شماره نشریه: ۴۶ و ۴۷ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۹-۳۰ چکیده: بررسی روش تفسیری ملافتح‌الله کاشانی در تفسیر «منهج الصادقین» است. نگارنده ضمن معرفی صاحب تفسیر منهج‌الصادقین که از اندیشمندان عصر صفوی است، انگیزه‌ی وی را از نگارش این تفسیر تبیین راه امامان و ارائه‌ی برهان علیه مخالفین می‌داند و همچنین به روش مفسّر در بهره‌گیری از روایات و فنون ادبی اشاره می‌نماید. این تفسیر به زبانی ساده و به فارسی نوشته شده و در آن مفسّر با استفاده از قصه و تمثیل از پند و اندرزهای اخلاقی غافل‌نمانده است. - نقد و بررسی نقش سیاق در روش تفسیری سیدقطب نویسنده: سیاوشی، کرم نام نشریه: پژوهش‌های قرآنی شماره نشریه: ۴۶ و ۴۷ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۹-۳۰ چکیده: نقد و بررسی نقش سیاق در تفسیر سیدقطب است. در این نوشتار تلاش شده تا نقش سیاق در تفسیر سیدقطب به نام «فی ظلال القرآن» و ابعاد آن بیان شود. از دیدگاه نویسنده در این روش که سیدقطب برای تفسیر قرآن از آن استفاده نموده، آنچه مورد نظر و توجه وی بوده است، طرز جمله‌بندی عبارات به سبب چینش و نظم خاص کلمات یا همان اسلوب سخن است و سید قطب در کتاب تفسیر خود از این روش برای وحدت موضوعی سوره‌ها، تناسب آیات و شناسایی آیات مکی و مدنی از یکدیگر استفاده نموده است. - جایگاه و کاربرد حدیث در تفسیر ملاصدرا نویسنده: سلطانی رنانی، مهدی نام نشریه: پژوهش‌های قرآنی شماره نشریه: ۴۶ و ۴۷ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۹-۳۰ چکیده: بررسی ویژگی‌های تفسیر ملاصدرا می‌باشد. نویسنده در این مقاله سعی کرده که به بیان و بررسی روایاتی مبادرت ورزد که ملاصدرا در تفسیر خود از قرآن کریم و در مجموعه‌های تفسیری خویش به آنها استناد نموده است. وی مدعی شده ملاصدرا در قسمت‌های مختلف تفسیر خود جمعاً به حدود ۱۲۰۰ حدیث استناد کرده است. بنابراین کلام خداوند و پیامبر (صلی الله علیه و آله) دو منبع مهم و اصلی وی برای دست‌یابی به معارف الهی هستند. نویسنده بر این باور است که مشرب ملاصدرا در مراجعه به روایات وسیع بوده و چندان تفاوتی بین منابع شیعه و اهل سنت نمی‌دیده است. - قواعد تفسیر در تفسیر صافی نویسنده: فهیمی تبار، حمیدرضا نام نشریه: پژوهش‌های قرآنی شماره نشریه: ۴۶ و ۴۷ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۹-۳۰ چکیده: مبانی و شیوه تفسیری فیض کاشانی در تفسیر صافی و قواعد به کار رفته در آن را بررسی می‌کند. در این مقاله نویسنده ابتدا از انگیزه‌ی فیض کاشانی از نگارش تفسیرش به نام «الصافی» سخن گفته است و درباره‌ی این‌که وی این تفسیر را به درخواست گروهی از مردم نوشته است، مطالبی ذکر می‌کند. سپس در ادامه‌ی مبانی تفسیر الصافی بیان شده، آن‌گاه از منابع تفسیری و روایی تفسیر «الصافی» سخن به میان آمده و این‌که فیض کاشانی به جنبه‌های روایی تفسیر اهتمام خاصی داشته است و شیوه‌ی تفسیری وی قرآن به قرآن دانسته شده است. در پایان نیز به قواعد به کار رفته در تفسیر «الصافی» از جمله استفاده از ادبیات عرب، سنت و حدیث، دیدگاه‌های مفسران و شناخت علوم قرآنی اشاره شده است. - تأثیر سید جمال بر رویکرد تفسیر در دوره معاصر نویسنده: الغادمین، خلیل زیاد محمد. ترجمه علی خیاط نام نشریه: الهیات و حقوق شماره نشریه: ۲۵ تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۰-۳۰ چکیده: مروری گذرا بر نقش سید جمال بر رویکرد تفسیری است. انتقاد سید جمال از بی‌توجهی مردم به قرآن و نپرداختن ایشان به مسائل بی‌ثمر و کم‌ثمر در تفسیر، مباحث آغازین مقاله است. سپس دیدگاه مستشرقان درباره‌ی اعتدال دینی سید جمال و نقش او در تفسیر مورد بررسی و نقد قرار گرفته است. در ادامه تفاوت‌های تفکر سیاسی و تفسیری سید جمال با پیروانش بیان گردیده، سپس انتقاد «عبده» از رویکرد تفسیری سید جمال مورد ارزیابی و نقد قرار گرفته است. ذکر برتری سید جمال نسبت به «عبده» در تفسیر و انتقاد از «ذهبی» در جفا به سید جمال درباره‌ی نقش ایشان در تفسیر از دیگر مندرجات این نوشتار است. - معرفی تفسیر احکام القرآن شافعی نویسنده: ناصحیان،

علی اصغر نام نشریه: الهیات و حقوق شماره نشریه: ۲۵ تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۰-۳۰ چکیده: مروری بر برخی از دیدگاه‌های شافعی درباره‌ی آیات الاحکام و مبانی اصولی و نقد و ارزیابی احکام القرآن است. در این مقاله پس از معرفی شافعی، تفسیر احکام القرآن وی مورد نقد و بررسی قرار می‌گیرد. نویسنده با بیان روش شافعی در استنباط احکام از آیات، معتقد است شافعی برای به دست آوردن احکام به هر آیه‌ای که به گونه‌ای بتوان از آن حکمی را استنباط کرد تمسک کرده و آیات مربوط به تاریخ پیامبران و امت‌های گذشته را چنانچه حکمی را افاده کند در شمار آیات الاحکام قرار داده است. وی منابع اصولی شافعی را کتاب، سنت، و اجماع معرفی کرده و دیدگاه‌های او را درباره‌ی حجیت عقل، مفاهیم خبر واحد، اطلاق و تقیید کتاب یا سنت، قیاس و استحسان با ذکر شواهد قرآنی مطرح می‌نماید. تفسیر قرآن به قرآن، استناد به احادیث نبوی و اقوال صحابه و تابعین از ویژگی‌های روش تفسیری شافعی دانسته شده است و در نهایت نقاط قوت و ضعف اثر مذکور بیان شده است. - جایگاه اشعار و امثال در تفسیر تبیان شیخ طوسی نویسنده: قربانی زرین، باقر نام نشریه: صحیفه مبین شماره نشریه: ۳۹ تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۰۳-۳۱ چکیده: بیان مفاهیم واژگان و تحلیل ادبی و بلاغی آیات قرآن کریم به وسیله‌ی اشعار و امثال است. ذکر پیشینه‌ی استشهاد به اشعار در تفسیر تبیان مرحوم شیخ طوسی مبحث آغازین مقاله حاضر است. در ادامه کیفیت و نحوه‌ی استفاده از اشعار در تفسیر مذکور بیان شده است. به اعتقاد نویسنده استشهاد به اشعار در تفسیر تبیان به منظور فهم و درک مباحث نحوی، معانی واژگان، مباحث صرفی و وزن کلمات، مباحث مربوط به قرائت و تفصیل دیدگاه‌های نحویان صورت گرفته است. وی سیزده مورد از امثالی که شیخ طوسی جهت شرح معانی واژه‌های غریب قرآن، بیان اشتقاق کلمات و مفاهیم برخی آیات بکار گرفته، ارائه نموده است و در پایان نتیجه می‌گیرد که اشعار و امثال از ابزارهای مفسر در تبیین مفاهیم و واژگان آیات قرآن است. - تأثیرپذیری دکتر نصر حامد ابوزید از مستشرقان نویسنده: حامدی، سید منصف. ترجمه سید مهدی اعتصامی نام نشریه: قرآن و مستشرقان شماره نشریه: ۲ تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۰۶-۳۱ چکیده: مروری بر تأثیرپذیری اندیشه‌های نصر حامد ابوزید از افکار و آثار هرمنوتیکی غرب می‌باشد. در این پژوهش نمونه‌هایی از تأثیرپذیری ابوزید از برخی از دانشمندان غربی نظیر فوکو، بولتمان، گادامر و هایدگر در زمینه‌های ساختارگرایی، اسطوره‌گرایی، قصه‌گرایی، تاریخ‌گرایی، تأویل و تعدد قرائات مطرح گردیده و سپس هر یک مورد نقد و ارزیابی قرار گرفته است. نویسنده بر این باور است که ابوزید از زاویه‌ی جامعه‌شناسی به دین و از زاویه‌ی زبان‌شناسی اجتماعی به متن دینی نگریسته است. وی نفی رابطه‌ی عبودیت بین خالق و مخلوق و نفی پاره‌ای از امور غیبی مانند سحر، جن و شیاطین را از نتایج و تبعات گرایش ابوزید به شیوه زبان‌شناسی دانسته و آن را رد نموده است. تطبیق اسطوره‌گرایی بر گفتمان دینی متأثر از بولتمان از دیگر اندیشه‌های ابوزید است که نویسنده ضمن نقد آن رابطه‌ی میان اسلام و اسطوره‌گرایی را نفی کرده است. از ویژگی‌های این مقاله این است که نامه‌نگاری‌های نویسنده با ابوزید و پاسخ‌های او ارائه شده است. - استنباط از آیات الاحکام (اندیشه حکمی مرحوم علامه بلاغی) نویسنده: احمدی فقیه یزدی، محمدحسن نام نشریه: ویژه‌نامه کنگره بین‌المللی علامه بلاغی شماره نشریه: - تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۳۰ چکیده: مقاله‌ی حاضر به تشریح استنباط‌های فقهی علامه بلاغی از آیات الاحکام پرداخته است. ارائه‌ی نظرات و اندیشه‌های فقهی مرحوم بلاغی پیرامون احکام عبادات و معاملات مانند غسل، تیمم، وضو و ارث نمونه‌هایی از مباحث آیات الاحکام و احکام القرآن ایشان در تفسیر آلاءالرحمان می‌باشد که در این نوشتار بیان گردیده است. مبحث احکام ارث و بیان دیدگاه‌های علامه بلاغی درباره‌ی دلیل بیشتر بودن سهم الارث مرد نسبت به زن، سر نصف بودن ارث برای خانواده‌های تک دختر، نحوه و چگونگی سهم الارث پدر و مادر و نیز فرزندان، شالوده‌ی اصلی مقاله است. - قرآن در نهج البلاغه نویسنده: فولادگر، محمد نام نشریه: کوثر شماره نشریه: ۲۱ تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۰۱ چکیده: ارائه‌ی

برخی از ویژگی‌های قرآن از دیدگاه امام علی (ع) می‌باشد. مقاله‌ی حاضر با استفاده از خطبه‌ها و سخنان ارزشمند امیرالمؤمنین (ع) در نهج‌البلاغه و استشهادات آن حضرت به آیات، به بیان اوصاف و مزایای قرآن مجید پرداخته است. نویسنده با توجه به خطبه‌ی ۱۸۵ ویژگی‌های ظاهری زیبا، باطنی ژرف، تمام نشدن شگفتی‌های قرآن، پایان نگرفتن اسرار آن و برطرف کننده تاریکی‌های جهل و ضلالت و کفر و نفاق را به اختصار ذکر کرده است. نویسنده با مدد از خطبه‌ی ۸۶، حقوق قرآن را مورد اشاره قرار داده است و وظایف مؤمنان را نسبت به قرآن متذکر شده و با ارائه‌ی چند ویژگی دیگر قرآن در ارتباط با هر کدام از اوصاف، دستوری از امام را مطرح نموده است. - دعوت توحیدی و نگاه روشنگرانه بلاغی به افسانه‌ی غرانیق نویسنده: علوی، سید ابراهیم نام نشریه: ویژه‌نامه کنگره بین‌المللی علامه بلاغی شماره نشریه: - تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۳۰ چکیده: در این پژوهش، نظر علامه بلاغی نسبت به افسانه‌ی غرانیق بیان شده است. نویسنده در ابتدا با بیان آیاتی از قرآن مجید که به مسأله‌ی توحید و نفی شرک و بت‌پرستی اهتمامی ویژه دارد، پیشنهاد قریش برای جلوگیری از دعوت توحیدی پیامبر (ص) را بیان کرده و نظر مفسران در مورد جعل افسانه‌ی غرانیق را بیان کرده است. وی در ادامه نظر علامه بلاغی درباره‌ی توحید و یکتاپرستی را مطرح نموده و آن‌گاه غرانیق را در روایات مورد بررسی قرار داده است. در بخش پایانی نیز نظر علامه بلاغی در مورد غرانیق را بیان داشته و زوایای این داستان جعلی را به دقت مورد بررسی قرار داده است. - روش‌شناسی علامه بلاغی در نقد کتاب مقدس نویسنده: نیک‌زاد، علی اکبر نام نشریه: ویژه‌نامه کنگره بین‌المللی علامه بلاغی شماره نشریه: - تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۳۰ چکیده: در این مقاله، روش علامه بلاغی در نقد کتاب مقدس مورد بررسی و تبیین قرار گرفته است. نویسنده با ذکر مقدمه‌ای در باب ارزش گفتگو و مناظره در فرهنگ اسلامی، پیشینه‌ی دین‌پژوهی در اسلام را مطرح کرده و آن‌گاه از ویژگی‌های روش علامه بلاغی سخن به میان آورده است و روش نقد جدلی، روش نقد برهانی و روش نقد تاریخی را از شیوه‌های علامه دانسته است. سپس در ادامه به نقد ظاهری و محتوایی کتاب مقدس پرداخته است. - حدیث‌پژوهی علامه بلاغی نویسنده: رحمان ستایش، محمد کاظم نام نشریه: ویژه‌نامه کنگره بین‌المللی علامه بلاغی شماره نشریه: - تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۳۰ چکیده: در این نوشتار، حدیث‌پژوهی علامه بلاغی مورد بررسی قرار گرفته است. نویسنده ابتدا با بیان اعتبار حدیث از دیدگاه علامه بلاغی و بررسی منابع روایی همچون تفسیر منسوب به امام حسن عسکری (ع)، فقه‌الرضا، تفسیر عیاشی، تفسیر قمی، تهذیب‌الاحکام، تفسیر فرات کوفی و کتب صحیح اهل سنت، منابع رجالی علامه بلاغی را نیز بررسی می‌کند و آن‌گاه از کاربرد حدیث در تفسیر قرآن سخن به میان می‌آورد. تبیین معانی واژگان قرآنی، شأن نزول آیات، تبیین مراد آیات، تبیین مراد از مفردات، تعمیم و تخصیص معانی آیات با روایات و تعیین مصداق در روایات از بخش‌های دیگر این پژوهش است.

اعجاز قرآن

- اعجاز قرآن - تحریف قرآن کریم، هرگز نمی‌توانید! نویسنده: معاف، علی رضا نام نشریه: روزنامه ایران شماره نشریه: - تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۰-۲۷ چکیده: این مقاله درصدد پرده‌برداری از تلاش استعمار و استکبار برای تحریف قرآن است. نویسنده از قرآنی به نام «فرقان‌الحق» نام برده که توسط دو شرکت آمریکایی به چاپ رسیده است. وی نویسندگان این کتاب را معرفی کرده، به ریشه‌یابی این توطئه می‌پردازد. در ادامه دو نکته‌ی مهم شامل عدم تحریف قرآن کریم توسط این کتاب و بیان استیصال غرب در برابر اسلام مطرح می‌گردد. - اعجاز قرآن از دیدگاه علامه محمدجواد بلاغی نویسنده: اشرفی، امیر رضا نام نشریه: ویژه‌نامه کنگره بین‌المللی علامه بلاغی شماره نشریه: - تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۳۰ چکیده: در این تحقیق،

اعجاز قرآن از دیدگاه علامه محمد جواد بلاغی مورد بررسی قرار گرفته است. نویسندگان با بیان معنای عام و خاص معجزه و مفهوم آن، به بررسی برخی دیگر از عناصری که دیگران در تعریف مفهوم معجزه آورده‌اند، پرداخته است. در ادامه به بیان ابعاد مختلف اعجاز قرآن از دیدگاه علامه پرداخته و آن‌گاه با بیان امتیاز قرآن بر سایر معجزات، عرصه‌های اعجاز قرآن همچون اعجاز ادبی، اعجاز تاریخی، اعجاز استدلالی، دوری از تناقض و اختلاف، اعجاز در قانون‌گذاری، اعجاز اخلاقی و اعجاز از نظر اخبار غیبی را بیان کرده است. - تحریف‌ناپذیری قرآن در اندیشه علامه بلاغی نویسنده: باقری، عبدالله نام نشریه: ویژه‌نامه کنگره بین‌المللی علامه بلاغی شماره نشریه: - تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۳۰ چکیده: در این مقاله، نویسنده به بیان تحریف‌ناپذیری قرآن از نظر علامه بلاغی پرداخته است. وی با توجه به تفسیر آلاءالرحمان به مسأله‌ی تحریف‌ناپذیری قرآن اشاره کرده و علت پیدایش این توهم را روایاتی دانسته که در کتاب‌های شیعه و اهل سنت وجود دارد. در ادامه نظر علامه بلاغی در زمینه‌ی روایاتی که در کتاب محدث نوری و پیرامون تحریف جمع‌آوری شده را بیان نموده و آنها را مورد بررسی و نقد قرار داده است و در انتها نظر علامه مبنی بر عدم هر گونه فزونی و کاستی در قرآن بر اساس دلایل عقلی و نقلی، را بیان نموده است. - عدم تحریف قرآن نویسنده: هاشمی، سید جواد نام نشریه: ویژه‌نامه کنگره بین‌المللی علامه بلاغی شماره نشریه: - تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۳۰ چکیده: در نوشتار حاضر، مسأله‌ی تحریف‌ناپذیری قرآن مورد بررسی و تبیین قرار گرفته است. نویسندگان با بیان تحریف در شأن نزول و تأویل آیات، قرآن موجود را همان قرآن نازل شده بر پیامبر دانسته است و آن‌گاه به نظر برخی محدثان و اصحاب روایات در مورد تحریف الفاظ قرآن پرداخته است. وی در ادامه نظر علامه بلاغی درباره‌ی این شبهه را مطرح کرده و افسانه‌ی تحریف قرآن را که به شیعیان نسبت می‌دهند، بی‌پایه و اساس دانسته است. - وجوه اعجاز قرآن کریم از منظر علامه بلاغی نویسنده: یوسفی غروی، محمد هادی نام نشریه: ویژه‌نامه کنگره بین‌المللی علامه بلاغی شماره نشریه: - تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۳۰ چکیده: در این نوشتار، وجوه اعجاز قرآن کریم از نظر علامه بلاغی مورد تبیین قرار گرفته است. علامه بلاغی اعجاز قرآن را در ۷ بخش اعجاز ادبی - بلاغی، اعجاز در احکام شرعی، اعجاز در اخبار غیبی، اعجاز اخلاقی، اعجاز در استدلال، اعجاز تاریخی و اعجاز در عدم تناقض مطالب دانسته و نویسندگان با بیان این ۷ بخش و نیز بیان امتیازات اعجاز ادبی - بلاغی از دیدگاه علامه، دلایل اثبات نبوت و رسالت پیامبر (ص) ارائه کرده است. - اعجاز قرآن از دیدگاه علامه بلاغی نویسنده: بندرچی، محمد رضا نام نشریه: ویژه‌نامه کنگره بین‌المللی علامه بلاغی شماره نشریه: - تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۳۰ چکیده: در این تحقیق، اعجاز و معجزه بودن قرآن از نظر علامه بلاغی مورد بررسی قرار گرفته است. نویسندگان در این مقاله دیدگاه‌های علامه در باب معجزه بودن قرآن را بیان کرده و معجزه را اختصاص به پیامبران راستین دانسته است. وی دیدگاه علامه را از این نظر که عصر پیامبر (ص) عصر ادب و بلاغت بوده، پس معجزه‌ی پیامبر هم باید در این زمینه باشد، اعجاز ادبی قرآن و نیز اعجاز تاریخی آن مورد بررسی قرار داده است. - اعجاز قرآن از نظر علامه بلاغی نویسنده: نصیری، علی نام نشریه: ویژه‌نامه کنگره بین‌المللی علامه بلاغی شماره نشریه: - تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۳۰ چکیده: در این مقاله معجزه بودن قرآن از نظر علامه بلاغی مورد بررسی قرار گرفته است. نویسندگان با تبیین اهمیت و جایگاه مسأله‌ی اعجاز، وجوه شش‌گانه اعجاز همچون اعجاز تاریخی، اعجاز از جهت استدلال، اعجاز از جهت پیراستگی از تناقض، اعجاز تشریحی، اعجاز اخلاقی و اعجاز اخبار به غیب را در گفتار علامه بلاغی مورد بررسی قرار داده است. - آفاق اعجاز قرآن از منظر علامه بلاغی نویسنده: مؤدب، سید رضا نام نشریه: ویژه‌نامه کنگره بین‌المللی علامه بلاغی شماره نشریه: - تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۳۰ چکیده: در این مقاله، مسأله‌ی اعجاز قرآن و آفاق آن از دیدگاه علامه بلاغی مورد تبیین قرار گرفته است. نویسندگان با تعریف معجزه از دیدگاه علامه بلاغی و بیان ضرورت آن، حکمت تنوع معجزات و تعدد وجوه اعجاز قرآن و

امتیازات آن از نظر علامه بلاغی را بیان کرده؛ آن گاه وجوه اعجاز قرآن را بر می‌شمارد. - صیانت قرآن از تحریف در نگاه بلاغی نویسنده: اشرفی، امیر رضا نام نشریه: ویژه‌نامه کنگره بین‌المللی علامه بلاغی شماره نشریه: - تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۳۰ چکیده: صیانت و مصونیت قرآن از تحریف از نظر علامه بلاغی، مسأله‌ای است که در این نوشتار مورد بررسی قرار گرفته است. نویسنده با بیان مسائلی همچون تدوین قرآن و صیانت آن در طول تدوین، اعتقاد شیعه به مصونیت قرآن از تحریف، خاستگاه شبهات تحریف و بیان روایات جمع قرآن در منابع اهل سنت و ادعای حذف برخی آیات همچون آیه‌ی رجم و سؤال در منابع اهل سنت، به تحلیل و بررسی دیدگاه علامه بلاغی در باب مصونیت قرآن از تحریف پرداخته است و نقد علامه بر نظرات کسانی که معتقد به حذف برخی آیات از قرآن هستند، را بیان کرده است. - نیاز به نبوت و نقش معجزه در اثبات رسالت نویسنده: جوادی، محسن نام نشریه: ویژه‌نامه کنگره بین‌المللی علامه بلاغی شماره نشریه: - تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۳۰ چکیده: در این مقاله نیاز به نبوت و نقش معجزه در اثبات رسالت مورد بررسی قرار گرفته است. نویسنده ابتدا با تعریف نبوت و نقش اساسی و مهم آن در زندگی بشر به بیان چگونگی اثبات آن برای مردم پرداخته و سپس از معجزه به عنوان راهی برای اثبات نبوت سخن به میان آورده است و در این راه از استدلال‌ات و بیانات علامه بلاغی بهره برده است. - اعجاز قرآن از دیدگاه علامه بلاغی نویسنده: هاشمی، سید جواد نام نشریه: ویژه‌نامه کنگره بین‌المللی علامه بلاغی شماره نشریه: - تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۳۰ چکیده: در این نوشتار، معجزه بودن قرآن از منظر علامه بلاغی مورد بررسی قرار گرفته است. نویسنده با بیان این که تفسیر به رأی حرام است، به بررسی تفسیر علامه بلاغی از قرآن پرداخته و مسأله‌ی اعجاز قرآن از دیدگاه علامه را بیان کرده است. وی با بررسی حکمت تنوع معجزات، معجزه بودن قرآن برای عرب‌زبانان، تفاوت قرآن با دیگر معجزات و سایر ویژگی‌های قرآن که در مقدمه تفسیر آلاءالرحمان بیان شده، به بررسی تاریخ اعجاز قرآن از دیدگاه علامه پرداخته و آن را از نظر تاریخی تبیین می‌کند. - تحریف‌ناپذیری قرآن از دیدگاه علامه بلاغی نویسنده: باقری، عبدالله نام نشریه: ویژه‌نامه کنگره بین‌المللی علامه بلاغی شماره نشریه: - تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۳۰ چکیده: در این مقاله، نویسنده به بیان تحریف‌ناپذیری قرآن از نظر علامه بلاغی پرداخته است. وی با توجه به تفسیر آلاءالرحمان به مسأله‌ی تحریف‌ناپذیری قرآن اشاره کرده و علت پیدایش این توهم را روایاتی دانسته که در کتاب‌های شیعه و اهل سنت وجود دارد. در ادامه نظر علامه بلاغی در زمینه روایاتی که در کتاب محدث نوری و پیرامون تحریف جمع‌آوری شده را بیان نموده و آنها را مورد بررسی و نقد قرار داده است و در انتها نظر علامه مبنی بر عدم هر گونه فزونی و کاستی در قرآن بر اساس دلایل عقلی و نقلی، را بیان نموده است.

ترجمه‌های قرآن

- ترجمه‌های قرآن - عبدالله یوسف علی و محمد اسد؛ دو رویکرد به ترجمه انگلیسی قرآن نویسنده: اقبال، مظفر. مترجم: محمد حسن محمدی مظفر نام نشریه: ترجمان وحی شماره نشریه: ۲۰ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۲-۰۱ چکیده: مقایسه‌ی دو ترجمه‌ی انگلیسی از قرآن کریم و بیان ویژگی‌های آنهاست. نگارنده در صدد بررسی تطبیقی جنبه‌های خاصی از دو ترجمه‌ی انگلیسی قرن بیستمی قرآن است که عبارتند از: «معنای قرآن کریم» از عبدالله یوسف علی و «پیام قرآن» از محمد اسد. مقاله از دو بخش اصلی تشکیل می‌شود: بخش اول به ویژگی‌های عام این دو ترجمه می‌پردازد و بخش دوم به برداشت آن دو از برخی واژه‌های کلیدی قرآن و برگردان آنها به زبان انگلیسی اشاراتی می‌نماید. نگارنده به نقد این دو ترجمه نیز پرداخته است. - نمونه‌هایی از اشکالات موجود در برخی از ترجمه‌های قرآن کریم به زبان انگلیسی نویسنده: محمد الوهیبی، خالد؛

سعد السهلی، عبدالله. مترجم: یعقوب جعفری نام نشریه: ترجمان وحی شماره نشریه: ۲۰ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۲-۰۱ چکیده: بررسی برخی از اشکالات در ترجمه‌ی قرآن کریم به زبان انگلیسی است. در این نوشتار سعی شده نقش بلاغت قرآن در ترجمه‌ی صحیح آن مورد ارزیابی قرار گیرد. این مقاله ابتدا به این مسأله می‌پردازد که آیا بلاغت قرآن مانعی برای ترجمه‌ی دقیق قرآن است یا خیر؟ پس از آن به میزان استفاده‌ی مترجمان قرآن از علم بلاغت در ترجمه اشاره نموده، میزان تأثیر بلاغت در فهم صحیح معنای آیات را بررسی می‌کند و در پایان به انواع ترجمه‌ها و شیوه‌های آنها نیز نگاهی اجمالی می‌نماید. - ترجمه پژوهی قرآنی (بخش پنجم) نویسنده: عبدالرؤف، حسین. مترجم: بهاء‌الدین خرمشاهی نام نشریه: ترجمان وحی شماره نشریه: ۲۰ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۲-۰۱ چکیده: بررسی فنون و مشکلات ترجمه‌ی قرآن کریم می‌باشد. در این پژوهش ابتدا به بیان برخی از نکات لطیف در امر ترجمه‌ی قرآن پرداخته شده و سپس این نکات در قالب ذکر برخی از ترجمه‌های مشهور و استفاده از دیدگاه‌های مفسران معتبر تجزیه و تحلیل شده است. نگارنده به ترجمه‌های متفاوت یک واژه یا تعبیر قرآنی توسط مفسران و مترجمان قرآن اشاره کرده و همه‌ی آنها را ذوقی دانسته است. وی قرآن را به خاطر داشتن اعجاز لفظی غیرقابل ترجمه می‌داند و معتقد است که معنای دقیق و لطیف آیات و واژه‌ها را نمی‌توان ارائه نمود. - ضرورت تحوّل فراگیر در ترجمه قرآن کریم (۳) نویسنده: طالقانی، سید عبدالوهاب نام نشریه: ترجمان وحی شماره نشریه: ۲۰ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۲-۰۱ چکیده: آسیب‌شناسی ترجمه‌ی قرآن و بایسته‌های آن می‌باشد. در این مقاله نگارنده ضمن ارائه‌ی تعریفی از ترجمه‌ی مطلوب و مشخصه‌های آن، به بررسی برخی از کاستی‌های ترجمه‌های قرآن پرداخته است. وی معتقد است که در ترجمه‌ی قرآن باید کلیه‌ی قوانین علم صرف و نحو رعایت شود و ارتباط قبل و بعد آیات مشخص گردد. وی ضمن بیان ایرادهای برخی از ترجمه‌های قرآن، ترجمه‌ی پیشنهادی خویش را نیز ارائه نموده و برخی از فنون ترجمه‌ی خوب را معرفی کرده است. - گزینش و چینش واژه‌ها در آیات قرآنی و دشواری کار مترجم در انتقال مفاهیم ویژه نویسنده: جعفری، یعقوب نام نشریه: ترجمان وحی شماره نشریه: ۲ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۲-۰۱ چکیده: پژوهشی است پیرامون ترجمه‌ی قرآن و مشکلات آن. نویسنده با اشاره به معانی متعدّد الفاظ در لغت عرب و «وجوه و نظایر» مثل لفظ «فتنه» که به معانی متعدد آمده است، بهترین شیوه در ترجمه‌ی قرآن و انتقال صحیح کلمات را بازگشت به فرهنگ صدر اسلام و استفاده از میراث ادبی آنان دانسته و این روش را مطلوب‌ترین راه در انتقال معانی کلمات ذکر کرده است. توجه به سیاق و ارائه‌ی نمونه‌هایی از وجوه و نظایر قرآنی از دیگر مندرجات این مقاله می‌باشد.

موضوعات اخلاقی اجتماعی

- موضوعات اخلاقی اجتماعی - دستیابی به آرامش روانی در آینه قرآن کریم نویسنده: سلطانی، سید مهدی نام نشریه: کوثر شماره نشریه: ۲۶ تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۰۱ چکیده: بررسی راه‌های مبارزه با فشار روانی و عوامل دستیابی به آرامش روحی می‌باشد. در این مقاله نویسنده با بیان این که از نظر قرآن، انحرافات روانی ریشه در انحراف از فطرت دارد، نخستین راه مقابله با فشارهای روانی را بازگشت به فطرت دانسته است. وی محبت و مودت اعضای خانواده نسبت به یکدیگر را موجب آرامش در خانواده و از شیوه‌های مؤثر در کاهش فشارهای روانی می‌داند. در ادامه‌ی خواب کافی، دعا و نیایش اعتقاد به قضا و قدر، معناجویی، نگرش مثبت به حیات و مرگ، توکل و برخورداری از ایمان و اعتقاد به هر یک و توجه به این که انسان مأمور به تکلیف است نه نتیجه، از دیگر عوامل کاهش فشار روانی و تقویت آرامش بیان شده است. در پایان نتیجه می‌گیرد که راهکارهای فوق فقط در مقام عمل و در سایه‌ی ایمان به خدا و ذکر دائم میسر خواهد بود. - قیام به قسط و عدل نویسنده:

جعفری، یعقوب نام نشریه: مکتب اسلام شماره نشریه: ۴۷ تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۰۱ چکیده: شرح مختصری درباره‌ی اجرای عدالت در شئون زندگی است. در این مقاله با توجه به آیات ۵۸ و ۱۳۵ سوره‌ی نساء، آیات ۸۳ و ۴۳ سوره‌ی مائده مسأله‌ی رعایت عدل و انصاف مورد بررسی قرار گرفته است. از نظر نویسندگان دستور به رفتار عادلانه متوجه تمامی مردم است و اجرای آن از مظاهر تقوا می‌باشد. وی دستور خداوند به پیامبر گرامی اسلام درباره‌ی داوری توأم با عدالت میان قوم یهود را نشانگر عدالت فراگیر اسلام به ویژه در حق دشمنان دانسته است. در پایان بر رعایت انصاف و قضاوت از روی حق و عدالت میان اقوام و خویشاوندان تأکید شده است. - ابعاد جامعه شناختی استضعاف و آینده مستضعفان در قرآن کریم نویسنده: بهروز لک، غلامرضا نام نشریه: انتظار شماره نشریه: ۱۹ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۲-۰۱ چکیده: تحلیلی است درباره‌ی مسئله‌ی به قدرت رسیدن مستضعفان در آخرالزمان از دیدگاه قرآن و ارتباط آن با موضوع مهدویت. این مقاله با استفاده از قرآن، ابتدا به بررسی آیات استضعاف و واژه‌های استکبار و کاربرد آن در قرآن پرداخته و ضمن ارزیابی جایگاه هر کدام به رابطه‌ی اجتماعی این دو جناح حاکم و محکوم اشاره نموده و نتیجه گرفته است که سنت الهی بر زوال باطل و استکبار و حاکمیت استضعاف و مستضعفان است و عصاره‌ی این پیروزی در حاکمیت و پیروزی امام مهدی (عج) و پیروانش و شکست همه‌ی مستکبران تاریخ خواهد بود. - نقد و بررسی دیدگاه خاورشناسان درباره‌ی پیامبر اسلام (صلی الله علیه و آله) نویسنده: روشن ضمیر، محمدابراهیم نام نشریه: الهیات و حقوق شماره نشریه: ۲۱ و ۲۲ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۰-۰۱ چکیده: ارزیابی شناخت مستشرقان از شخصیت پیامبر اسلام (صلی الله علیه و آله) می‌باشد. در این نوشتار به منظور روشن شدن دیدگاه خاورشناسان درباره‌ی پیامبر اسلام (صلی الله علیه و آله) به بررسی مهم‌ترین دیدگاه‌ها و سیر تحول آن از آغاز تا کنون و نیز به طرح برخی از شبهات خاورشناسان و پاسخ اجمالی به آنها پرداخته شده است. کینه‌توزی برخی از مستشرقان نسبت به پیامبر اسلام (صلی الله علیه و آله) و توهین آنان به ساحت مبارک آن حضرت، بررسی ناتوانی آنان در درک مفاهیم عمیق اسلامی و قرآنی و تلاش آنان در القای شبهه در اعتقادات مسلمانان از مهم‌ترین مباحث این مقاله به شمار می‌آید. - حقوق معنوی و آثار شرعی نویسنده: سلطانی، عباسعلی؛ رحیمی، مرتضی نام نشریه: مطالعات اسلامی شماره نشریه: ۷۷ تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۰۹-۳۰ چکیده: بررسی و نقد و ارزیابی دلایل مخالفان حقوق معنوی در تألیف آثار شرعی می‌باشد. در این مقاله ابتدا اهمیت مالکیت معنوی بیان شده سپس تعاریف مختلفی از آن ارائه گردیده است. نویسندگان ضمن تبیین حق حاکمیت آثار شرعی و غیرشرعی از دیدگاه اهل سنت و شیعه معتقدند: بین آثار شرعی و غیرشرعی از نظر لزوم رعایت حقوق مالکیت معنوی تفاوتی وجود ندارد. آنها قیاس حق مؤلف به حق شفعه، ناعادلانه بودن مالکیت معنوی و دلالت آیات و روایاتی که از کتمان علم نهی می‌کنند را از دلایل مخالفین حقوق معنوی در آثار شرعی دانسته و مورد نقد قرار می‌دهند. از نظر نویسندگان این مقاله، دلایلی چون مصالح مرسله، عدل، قاعده‌ی لاضرر، قاعده‌ی حفظ نظام حقوق مالی آثار شرعی و غیرشرعی را اثبات می‌کند و در پایان نتیجه می‌گیرند که حقوق اخلاقی و معنوی در آثار شرعی از جمله مسأله‌ی لزوم احترام و انتساب اثر، مورد پذیرش مخالفین حقوق مالکیت معنوی است. - اهمیت و کاربردهای «صوم» در قرآن کریم نویسنده: رفعت‌جو، حامد نام نشریه: درس‌هایی از مکتب اسلام شماره نشریه: ۷ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۷-۳۰ چکیده: بررسی ابعاد معنوی و عبادی «روزه» و اسرار آن از منظر قرآن می‌باشد. در این نوشتار سعی شده با رویکردی قرآنی آثار معنوی روزه و حکمت آن در آیات و روایات بررسی شود و احکام فقهی روزه نیز مورد تجزیه و تحلیل اخلاقی قرار گیرد. تفسیر آیاتی از قرآن که در مورد روزه وارد شده، معنای «یسر» و اراده‌ی آسانی توسط خداوند برای بندگان در امر روزه، بررسی فقهی روزه‌های واجب و مستحبی، بیان فلسفه‌ی روزه و خواص انسان‌ساز آن از مهم‌ترین مندرجات این مقاله می‌باشد. - اخلاق و عرفان اسلامی نویسنده: مصباح،

محمد تقی نام نشریه: معرفت شماره نشریه: ۱۲۳ تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۱۵ چکیده: ارائه‌ی ویژگی‌های عبادالرحمان می‌باشد. در این مقاله نویسنده به تشریح یکی دیگر از اوصاف عبادالرحمان یعنی تفکر و تدبیر در آیات الهی و دل‌بستن به آن پرداخته است. به اعتقاد وی بنندگان خوب خدا به عکس مشرکان در مقابل آیات الهی با گوش جان، به آیات قرآن دل می‌سپارند. در ادامه علت کسالت برخی از مؤمنان در مواجهه با آیات وحی و نماز بیان گردیده است و در نهایت راه‌های تربیت فکر و دل از جمله در اختیار گرفتن دل و محدود کردن خواسته‌های آن، دوری از هوای نفس و رعایت کردن واجبات و محرمات جهت زنده کردن نشانه‌های عبادالرحمان و تقویت آن مطرح شده است. - صدف مهر (خانواده از دیدگاه قرآن) نویسنده: رنجبر، عفت‌السادات نام نشریه: مکتب اسلام شماره نشریه: ۴۷ تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۰۱ چکیده: مروری اجمالی بر حقوق اعضای خانواده نسبت به یکدیگر می‌باشد. در این نوشتار ابتدا اهمیت ازدواج مورد بحث قرار گرفته سپس عمل به وعده‌ها، مهربانی با زن و فرزندان و تأمین مخارج زندگی از وظایف مرد و فرمانبرداری از شوهر، عفت کلام و رفتار و حیا و امانت‌داری در اموال مرد از تکالیف زن نسبت به مرد ذکر شده است. نویسنده تربیت فرزند، نام‌گذاری نیک، تأدیب، آموزش و فراهم کردن کسب و کار و تدارک ازدواج فرزندان را از حقوق فرزندان بر والدین معرفی دانسته و در نهایت حقوق والدین بر فرزندان نظیر نیک‌ی و احسان به پدر و مادر و اطاعت از آنان، تواضع و فروتنی و سخن نیک گفتن را یادآور شده است. - مبانی حقوق زن در اسلام نویسنده: جوادی آملی، عبدالله. نگارش و تدوین: محمد رضا مصطفی پور نام نشریه: پاسدار اسلام شماره نشریه: ۳۱۴ تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۳۰ چکیده: این مقاله با توجه به اصل انسان‌شناسی به تشریح مبانی حقوقی زن پرداخته است. نخست حقیقت انسان و ابعاد وجودی او یعنی بعد حیوانی، انسانی و الهی بررسی می‌گردد و نتیجه گرفته می‌شود که زن و مرد در برخورداری از ابعاد سه‌گانه فوق مشترکند. بر این اساس نویسنده با استناد به برخی آیات، حضور در عرصه‌ی تحصیل علم، فعالیت‌های اقتصادی، اجتماعی و سیاسی را از مشترکات زن و مرد دانسته و به نمونه‌هایی از آن مانند حضور ملکه سبا و سوده همدانی در مسائل سیاسی و اجتماعی اشاره کرده است. در نهایت برخی از تفاوت‌های طبیعی و ساختاری زن و مرد به اختصار بیان شده است. - بلاغی و جدال با مدعی، اخلاق و روش نویسنده: اسلامی، سید حسن نام نشریه: ویژه‌نامه کنگره بین‌المللی علامه بلاغی شماره نشریه: - تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۳۰ چکیده: در این تحقیق، روش نقّادی و سلوک اخلاقی علامه بلاغی در پاسخ به اشکالاتی که به اسلام و قرآن وارد شده است، مورد بررسی قرار گرفته است. نویسنده ابتدا با بیان گزارشی فشرده از کتاب «الهدی إلی دین المصطفی» روش علامه در نقّادی را طی ده اصل بررسی کرده و آن‌گاه به بیان اشکالاتی که مخالفان قرآن به آن وارد کرده‌اند، پرداخته است. در بخش آخر مقاله نیز سلوک اخلاقی علامه در نقد حریفان را بیان نموده است. - اخلاق و عرفان اسلامی نویسنده: مصباح، محمد تقی نام نشریه: معرفت شماره نشریه: ۱۲۱ تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۰-۳۰ چکیده: بررسی ویژگی‌های سلبی عبادالرحمان می‌باشد. در این نوشتار با توجه به آیه‌ی ۷۳ سوره‌ی مبارکه‌ی فرقان دو صفت عبادالرحمان یعنی اجتناب از شهادت باطل و برخورد کریمانه در مواجهه با سخن لغو توضیح داده شده است. درباره‌ی صفت نخست سه وجه مطرح گردیده است. به نظر نویسنده گروهی آن را خودداری عبادالرحمان از شهادت ناحق می‌دانند، برخی آن را به معنای خودداری از حضور در مجلس گناه تلقی کرده‌اند و جمعی نیز هر دو را محتمل دانسته‌اند. از دیگر ویژگی‌های عبادالرحمان برخورد کریمانه با افراد فحاش و ناسزاگو ذکر شده است که در برخورد با چنین افرادی با وقار و محترمانه عبور کرده و با آنان درگیر نمی‌شود. نگارنده با اشاره به این که تمایل درونی انسان به همگرایی نابخردانه یک آفت اخلاقی است نمونه‌هایی از مصادیق سخن لغو را ذکر کرده و بر پرهیز از معاشرت با دوست بد تأکید ورزیده است. - بررسی تطبیقی احکام زندان در قرآن و سنت نویسنده: مروتی، سهراب؛ زرگوش نسب، عبدالجبار نام نشریه:

پژوهش‌های دینی شماره نشریه: ۴ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۳-۳۱ چکیده: تحقیقی است پیرامون مجازات جاسوس و افراد شرور. مقاله‌ی حاضر به شیوه‌ی فقه استدلالی و با بهره‌جستن از منابع روایی اهل سنت و امامیه و آرای فریقین، حکم جاسوسی مسلمانان را که می‌تواند زندان و یا تعزیر باشد، بیان نموده است. همچنین با بررسی حکم افراد شرور نتیجه می‌گیرد که افراد شرور اگر دست به قتل نزده باشند، حکم آنان حبس و مدت آن منوط به اجازه حاکم شرع است و در برخی صور هم حکم آن تبعید است. - نگاهی به شخصیت زن در قرآن نویسنده: صمدی، قنبرعلی نام نشریه: پیام یاسین شماره نشریه: ۱۰ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۹-۳۰ چکیده: بررسی جایگاه زن و شخصیت او از منظر قرآن کریم می‌باشد. مقاله‌ی حاضر با اشاره به تاریخچه‌ی مظلومیت زن و پایمال شدن شخصیت و حقوق او، به مطرح‌گشتن چهره‌ی دوباره‌ی وی در قرآن پرداخته و با اشاره به تساوی زن و مرد در حقوق، کرامت و منزلت او را بیان نموده است. وی زن را از منظر قرآن مایه‌ی تسکین و آرامش مرد معرفی می‌کند و زنان را نیز در کسب فضایل و رسیدن به قلّه‌های کمال همچون مردان می‌داند. همچنین مسأله‌ی قوامیت مردان بر زنان را نیز مورد تحلیل و بررسی قرآنی و روایی قرار می‌دهد. - تأملی در نجوهای رسول خدا (صلی الله علیه و آله) با امام علی (علیه السلام) نویسنده: فاضلی، مهسا نام نشریه: بینات شماره نشریه: ۵۲ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۲-۲۸ چکیده: توضیحی راجع به رازگویی پیامبر (صلی الله علیه و آله) با امیرالمؤمنین (علیه السلام) و نجوهای آن دو با یکدیگر است. در بخش آغازین مقاله، مصاحبت ویژه‌ی علی (علیه السلام) با پیامبر (صلی الله علیه و آله) تشریح می‌شود. سپس با محوریت آیه «أُذِّنْ» و بهره‌گیری از کلام علی (علیه السلام)، رازگویی پیامبر (صلی الله علیه و آله) با علی (علیه السلام) و رازداری علی (علیه السلام) و ویژگی‌های آن و نیز جلسات مکرر و مداوم آن دو با یکدیگر بررسی می‌شود. در این راستا، موضوع نجواها و فضای وقوعشان نیز از نظر به دور نمانده است. در بخش بعدی، محتوای نجواها و اشتمال آن بر تأویل و تنزیل آیات قرآن و معانی آیات و همراهی علی (علیه السلام) با پیامبر (صلی الله علیه و آله) در مواقع نزول وحی مورد اشاره قرار می‌گیرد و آیه‌ی نجوا نیز به طور اجمالی تفسیر اجمالی می‌شود. در پایان نیز ارمغان این رازگویی‌ها و احاطه‌ی علی (علیه السلام) به قرآن توضیح داده می‌شود. - چندهمسری در قرآن و سیره پیامبر (صلی الله علیه و آله) نویسنده: حمامی، وحیده نام نشریه: بینات شماره نشریه: ۵۲ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۲-۲۸ چکیده: پژوهشی درباره‌ی مسأله‌ی تعدد زوجات پیامبر (صلی الله علیه و آله) و انگیزه‌ی آن حضرت در ازدواج پیامبر با هر یک از همسران خود و بیان مقام و احکام زنان پیامبر (صلی الله علیه و آله) از منظر قرآن است. مؤلف ابتدا تعدد زوجات و جواز قرآنی آن را عنوان می‌کند و پس از تشریح وضعیت زن در عربستان در زمان ظهور اسلام، فلسفه تعدد زوجات را توضیح می‌دهد. سپس دامنه‌ی بحث محدودتر شده، تعدد زوجات پیامبر خاتم (صلی الله علیه و آله) و فلسفه‌ی آن مطرح می‌شود و هفت علت برای این امر عنوان می‌گردد که همگی تحت عنوان پیشرفت اسلام و اعتلای کلمه‌ی توحید و مبارزه با شرک قرار می‌گیرند. آن‌گاه با استفاده از آیات قرآن، مقامات و ویژگی‌های همسران پیامبر (صلی الله علیه و آله) شرح داده می‌شود. در بخش بعدی تفاوت پیامبر (صلی الله علیه و آله) با مؤمنین در امر چندهمسری بیان شده و در ادامه، تمامی ازدواج‌ها و همسران پیامبر (صلی الله علیه و آله) و انگیزه‌ی ازدواج با هر یک از آنها به تفکیک بررسی می‌شود و این نتیجه به دست می‌آید که انگیزه‌ی پیامبر (صلی الله علیه و آله)، شخصی نبوده و تمامی ازدواج‌های ایشان با هدف نشر اسلام صورت گرفته است. - بردباری پیامبر اعظم (صلی الله علیه و آله) در قرآن نویسنده: آقامیری، سیده طاهره نام نشریه: بینات شماره نشریه: ۵۲ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۲-۲۸ چکیده: نوشتار حاضر صبر و بردباری پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) و حلم آن حضرت را آن گونه که در قرآن بیان شده، بررسی می‌کند. در مقدمه مقاله تعریف صبر و متعلق آن (تحمل) و ارتباط آن با سایر کمالات مطرح شده و در بخش بعدی مقاله، درجات و انواع صبر با بهره‌گیری از کلام امیرالمؤمنین (علیه

السلام) و روایات سایر ائمه (علیهم السلام) تبیین شده است. نویسنده کاربرد خاص صبر در مورد پیامبر (صلی الله علیه و آله) را با استفاده از آیات و روایات بررسی می‌کند و فضای رسالت و بعثت آن حضرت و برخوردهای مخالفین و شرایط محیطی صدر اسلام را تبیین می‌کند تا صبر و حلم پیامبر (صلی الله علیه و آله) روشن تر شود. - قرآن و مسائل خانوادگی پیامبر (صلی الله علیه و آله) نویسنده: حیدری، احمد نام نشریه: پیام زن شماره نشریه: ۱۱ و ۱۲ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۲-۲۸ چکیده: بررسی آیاتی از قرآن کریم پیرامون ارتباط پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) با همسران خویش و وظایف مسلمانان در قبال آنهاست. نویسنده با اشاره به اسامی همسران پیامبر (صلی الله علیه و آله)، سرّ ازدواج‌های پیامبر (صلی الله علیه و آله) را مصالح اسلام و مسلمانان دانسته، به بیان جایگاه تکالیف و وظایف همسران پیامبر (صلی الله علیه و آله) پرداخته است. فضیلت تراشی برای عایشه توسط اهل سنت و نکاتی در این زمینه بحث دیگری است که در این مقاله تجزیه و تحلیل شده است. غیرت پیامبر (صلی الله علیه و آله) و آیهی حجاب، ممنوعیت ازدواج با همسران رسول خدا (صلی الله علیه و آله)، و دوری از غیرت نابجا مطالب پایانی این نوشتار است. - تکریم زنان در فرهنگ اسلام نویسنده: نساجی زواره، زهرا نام نشریه: پاسدار اسلام شماره نشریه: ۲۹۱ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۱-۳۱ چکیده: این مقاله عمدتاً در پرتو آیات قرآن، دیدگاه اسلام راجع به جایگاه زن و نحوه برخورد با او را توضیح می‌دهد. نویسنده پس از ذکر مقدماتی راجع به زن و مرد، ابتدا نقش اجتماعی و اقتصادی زنان را بیان می‌کند و سپس نقش مهم زن در خانه و خانواده را توضیح می‌دهد. پس از این بخش، خشونت علیه زنان که نتیجه کج فهمی احکام اسلامی است، مطرح می‌شود. مطلب بعدی مقاله، حسن معاشرت با زنان و تکریم زن است و پس از آن نوبت به «مشورت با زنان» می‌رسد. نکته پایانی نوشتار نیز «خوشرفتاری با زنان و دختران» است. - ارتباط گفتاری زن و مرد نامحرم از دیدگاه قرآن و سنت نویسنده: طاهری‌نیا، احمد نام نشریه: معرفت شماره نشریه: ۱۳۲ تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۳۰ چکیده: بیان نحوه ارتباط گفتاری زن و مرد نامحرم با یکدیگر می‌باشد. در این مقاله گفتگوهای زنان و مردان نامحرم در قرآن نظیر گفتگوی حضرت زکریا با مریم، حضرت موسی با دختران حضرت شعیب، خواهر حضرت موسی با مأموران فرعون و مردم با حضرت مریم (س) بررسی شده است. در ادامه دو دسته از روایات درباره‌ی جواز و منع گفتگوی زن و مرد نامحرم ارائه شده است. نویسنده روایات دال بر منع را مورد نقد و بررسی قرار داده است و در نهایت پیرامون کیفیت این ارتباط سخن گفته است. به نظر وی ارتباط کلامی باید به مقدار ضرورت و به دور از به درازا کشیدن و پرهیز از ردّ و بدل کردن مطالب غیرضروری باشد. - نظارت عمومی امر به معروف و نهی از منکر از عوامل پیشرفت نویسنده: جوادی آملی، عبدالله. تدوین: محمدرضا مصطفی پور نام نشریه: پاسدار اسلام شماره نشریه: ۳۰۰ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۹-۳۰ چکیده: بررسی موضوع ضمانت اجرایی مقررات اجتماعی با استفاده از بیانات آیت‌الله جوادی آملی است. در ابتدای مقاله ارتباط پیشرفت و سعادت جامعه با امر به معروف و نهی از منکر بیان شده و سپس چندین بعد از ابعاد این مسأله تبیین گردیده است؛ مواردی مانند: آثار و عواقب امر به معروف و نهی از منکر، وحدت اجتماعی و نظارت همگانی، عقلی بودن امر به معروف و نهی از منکر، روش انبیاء، و شیوه‌های امر به معروف و نهی از منکر. مطلب پایانی مقاله، ارتباط انحطاط و پدیده‌ی غیبت کردن است. بررسی عواقب ترک امر به معروف و نهی از منکر از دیگر مندرجات این مقاله می‌باشد. - بایسته‌های خدمتگزاری به خلق خدا نویسنده: عابدی، محمّد نام نشریه: پاسدار اسلام شماره نشریه: ۲۹۷ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۶-۳۱ چکیده: مقاله‌ی حاضر به بیان انگیزه‌های خدمت‌گزاری و بایسته‌های آن می‌پردازد. مؤلف، مقاله را به دو بخش کلی با این عناوین تقسیم می‌کند: انگیزه‌ی خدمت‌گزاری، بایسته‌های خدمت‌گزاری در عمل. در بخش نخست، سه موضوع سرعت در خدمت‌گزاری، نداشتن چشم‌داشت، و قدرت طلب نبودن و شایسته‌سالاری در خدمت‌گزاری بیان می‌گردد و سپس بخش‌بایدها آغاز می‌شود که چند نکته‌ی

کاربردی درباره‌ی خدمتگزاری را عنوان می‌کند. برخی از این نکات عبارتند از: سرعت در خدمتگزاری، توجه به آسیب‌پذیری‌ها، شکیبایی، و تواضع. - نگاهی به آسیب‌شناسی حکومت دینی نویسنده: حائری، محمدعلی نام نشریه: پاسدار اسلام شماره نشریه: ۲۹۳ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۲-۳۱ چکیده: این مقاله با استناد به آیات قرآن، آفت‌هایی را که حکومت دینی ممکن است دچار شود، بررسی می‌کند. مقاله با سخنان نورانی امام علی (علیه السلام) آغاز می‌شود و سپس مواردی که می‌تواند از دیدگاه ایشان حکومت دینی را دچار مشکل کند، به مدیران حکومت دینی گوشزد می‌شود. این آفات ذیل چهار عنوان مطرح شده که عبارتند از: ستمگری یا ستم‌پیشگی، فساد (که به دو بخش فساد اقتصادی و فساد جنسی تقسیم می‌شود)، اسراف، و پایبندی به اندیشه‌های کهنه. نگارنده این موارد را با بهره‌گیری از آیات قرآن مورد بررسی قرار داده است. - اسلام و زندگی نویسنده: جوادی آملی، عبدالله. تدوین: محمد رضا مصطفی پور نام نشریه: پاسدار اسلام شماره نشریه: ۲۹۴ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۳-۳۱ چکیده: نویسنده با استفاده از بیانات آیت‌الله جوادی آملی، مراحل و آثار حیات انسان را شرح می‌دهد. پس از توضیحی مقدماتی راجع به موضوع حیات، نگارنده‌ی حیات انسان را به سه مرحله‌ی حیات حیوانی، حیات انسانی و حیات الهی تقسیم می‌کند. این مراحل در طول یکدیگر قرار دارند و انسان می‌تواند از یکی گذر کرده، به دیگری وارد شود. سپس مراتب حیات در حکمت (مادی، خیالی و عقلی) بیان می‌گردد و سرانجام نیز مراتب حیات انسان از منظر شریعت بررسی می‌شود. - پرهیز از غذای حرام و شبهه‌ناک نویسنده: محمدی اشتهاردی، محمد نام نشریه: پاسدار اسلام شماره نشریه: ۲۹۴ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۳-۳۱ چکیده: اهمیت غذا و تأثیر آن در روح و جسم آدمی، موضوع مورد بحث این نوشتار است. نگارنده‌ی ذیل یکی از عبارات دعای حضرت مهدی (عج) که ناظر است به غذای حرام و شبهه‌ناک، ابتدا اثر غذا در پرورش یا تباهی روح و جسم را گوشزد می‌کند و سپس نظر قرآن را درباره‌ی پرهیز از غذای حرام شرح می‌دهد. پس از آن، روایاتی را در باب نکوهش مال حرام و ستایش مال حلال مطرح می‌کند و در ادامه، یکی از سرنوشت‌سازترین غذاها یعنی شیر مادر و اهمیت مراقبت از آن را بیان می‌نماید. سپس نوبت به غذای شبهه‌ناک و لزوم پرهیز از آن می‌رسد و مطالب پایانی مقاله را نیز نمونه‌هایی از آثار سوء غذای حرام و حساسیت مردان خدا در پاک‌خوری همراه با ذکر حکایاتی از آنان تشکیل می‌دهد. - بازنگرشی درون دینی به حجاب نویسنده: خلفی، مسلم نام نشریه: کتاب زنان شماره نشریه: ۳۷ تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۰۹-۳۰ چکیده: پژوهش حاضر موضوع حجاب را با تتبع در آیات، روایات و سخنان فقها مورد کاوش قرار داده است. نخست مفهوم حجاب مورد بررسی قرار گرفته، سپس با ذکر شواهد قرآنی به تبیین لزوم حجاب پرداخته شده است. نویسنده ضمن بیان روایات متعارضی درباره ارتباط زن و مرد می‌گوید برخی روایات حکایت از سخت‌گیری و بعضی نیز بیانگر آسان‌گیری است. وی با ارائه‌ی توجیهاتی پیرامون روایات مطرح شده، نظر فقهای چون نراقی، فاضل هندی و عاملی را ذکر می‌کند و در ادامه در تحلیل و بررسی مستندات آن که بدن زن را عورت معرفی کرده‌اند، عورت بودن تمام بدن زن را نمی‌پذیرد. بیان موارد استثنایی حکم حجاب مانند قواعد (زنان بازنشسته از ازدواج)، کنیزان، گردی صورت، دست و پا، در زمان خواستگاری با ذکر شرایط، بادیه نشینان، اهل ذمه و دیوانگان از دیگر مندرجات این مقاله است. در پایان این نتیجه به دست آمده که آیات، دلالت تمامی بر حجاب به معنای رایج فقهی ندارند. - اتحاد عامل پیشرفت، اختلاف عامل انحطاط نویسنده: جوادی آملی، عبدالله. تدوین: محمد رضا مصطفی پور نام نشریه: پاسدار اسلام شماره نشریه: ۲۹۹ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۸-۳۰ چکیده: این مقاله با استفاده از سخنان آیت‌الله جوادی آملی به توضیح تأثیر اتحاد و اختلاف در پیشرفت و انحطاط می‌پردازد. پس از توضیحاتی قرآنی در مورد ایجاد تغییر و تحول در جامعه و سنن الهی در زمینه‌ی دگرگونی، تأثیر و نقش اتحاد در پیشرفت جامعه، و منشأ بودن خدا برای این اتحاد و تألیف قلوب توضیح داده شده است. در بخش بعدی، سرّ این که خدا عامل تألیف

قلوب است، بیان شده و مالکیت او نسبت به جهان و قلب‌ها گوشزد می‌شود. در ادامه‌ی نوشتار، نقش اختلاف در انحطاط جامعه و نیز عوامل اختلاف و راهکارهای رفع آن در پرتو قرآن بیان می‌شود. - قرآن و وظایف مؤمنان در برابر پیامبر اعظم (صلی الله علیه و آله) نویسنده: سروی، محمدعلی نام نشریه: پاسدار اسلام شماره نشریه: ۳۰۳ و ۳۰۴ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۲-۲۸

۲۸ چکیده: بررسی وظایف فردی و اجتماعی مؤمنان نسبت به پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) است. نویسنده مهم‌ترین وظایف فردی و اجتماعی مؤمنان را در حوزه‌ی ولایت و امامت پیامبر (صلی الله علیه و آله) دانسته و به تشریح وظایفی چون پذیرش ولایت پیامبر و ائمه (علیهم السلام)، رجوع به سنت آن حضرت در مخاصمات اجتماعی، اخذ اجازه از پیامبر (صلی الله علیه و آله) و خیانت نکردن به ایشان پرداخته است. وی در تبیین وظایف فردی مؤمنان در قبال پیامبر اسلام (صلی الله علیه و آله) و امامان (علیهم السلام) مواردی چون محبت پیامبر (صلی الله علیه و آله) و اهل بیت او، صلوات فرستادن بر آنان، توسل، زیارت و رعایت ادب در قبال ایشان را مطرح نموده است. - نگاهی به یک قاعده و دو استثناء در موضوع حجاب نویسنده: سروش محلاتی، محمد نام نشریه: کتاب زنان شماره نشریه: ۳۷ تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۰-۳۰ چکیده: بیان قاعده‌ی اولیه و اصول عملیه‌ی مرتبط با حکم حجاب و تبیین موارد استثنایی آن یعنی بردگان و خواجهگان می‌باشد. در این مقاله ابتدا ادله‌ی لزوم پوشش و حجاب (آیات غض بصر و جلباب) تجزیه و تحلیل شده، سپس نظرات مختلفی درباره‌ی اصل عملی (مواردی که دلیل بر لزوم حجاب و ممنوعیت نگاه نباشد) مطرح گردیده است. بعضی اصلی عملی در حجاب را برائت می‌دانند و برخی نیز به اصل احتیاط استناد کرده‌اند که اصل اخیر توسط نویسنده مورد نقد قرار گرفته است. در ادامه مباحثی پیرامون بردگان و خواجهگان به عنوان برخی از موارد استثنایی از حکم حجاب تشریح شده است. نگارنده ضمن بیان دلایل استثناء، از حکمت استثناء حکم حجاب سخن گفته است. ذکر شمول یا عدم شمول موارد مشابه بردگان و خواجهگان از دیگر مندرجات این بحث می‌باشد. - روان‌شناسی پوشش و مصونیت از منظر قرآن کریم نویسنده: معین، خدیجه نام نشریه: کوثر شماره نشریه: ۲۶ تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۰۱ چکیده: بررسی مسأله‌ی حجاب، پوشش و عفاف در حیطه‌ی اندیشه و گرایش‌های انسان، و نیز حیطه‌ی رفتاری و گفتاری می‌باشد. در این نوشتار نویسنده ایمان را یک نوع نگرش و اندیشه معرفی کرده و با بیان این که علاقه‌ها و گرایش‌ها بینش را تغییر می‌دهد تقوا و پاکدامنی زن را عامل حفظ و موفقیت او در برابر تهاجمات درونی و بیرونی به ویژه آفت‌های کلامی زنان با نامحرم دانسته است. وی در مبحث روان‌شناختی گفت و گو، به بیان و نحوه سخن گفتن زنان با افراد و اشخاص نامحرم پرداخته است و در مبحث عفت رفتاری، پوشش انسان‌ها به ویژه زنان را در جهت بهداشت روانی جامعه مؤثر دانسته و با بیان فلسفه‌ی حجاب و وجود پوشش در اقوام و ملل گذشته به تشریح حدود معاشرت زن و مرد می‌پردازد و در نهایت نتیجه می‌گیرد که هدف اسلام از تشریح حکم حجاب در امان ماندن جامعه از بی‌عفتی، ایجاد امنیت و آرامش روحی - روانی مردان و زنان و حفظ شخصیت زن می‌باشد. - تعارف از نگاه قرآن نویسنده: میرشریفی، محمود نام نشریه: روزنامه کیهان شماره نشریه: - تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۰-۲۵ چکیده: بررسی جایگاه تعارف در جامعه و بیان حد و مرز آن می‌باشد. در این مقاله مفهوم فارسی و عربی تعارف مورد بررسی قرار گرفته و از آن به عنوان یکی از ابزارهای ایجاد وحدت و همبستگی یاد شده است. نویسنده با بیان نمونه‌هایی از تعارفات بی‌اساس برخی از مناطق، تعارف را هنجاری اجتماعی دانسته و در ادامه‌ی گزارشی از مهمان‌نوازی حضرت ابراهیم و پیامبر گرامی اسلام را نقل نموده و بدین وسیله وظایف و آداب میزبان و نیز آداب مهمان را گوشزد کرده است. وی تعارفات بی‌جا و بدون پشتوانه‌ی قلبی را دروغ‌گویی و نفاق دانسته و در پایان خواستار تعارف بر اساس میزان توانایی و مطابق با واقعیت شده است. - همگونی جلباب قرآنی و چادر مشکی (۲) نویسنده: مهدی زاده، حسین نام نشریه: پیام زن شماره نشریه: ۱۰ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۰-۳۰ چکیده: بررسی

سیره‌ی عملی زنان مسلمان در استفاده از چادر و فواید استفاده از آن است. نویسنده در این مقاله نخست سیره‌ی عملی بانوان مسلمانی چون فاطمه زهرا (علیها السلام) را در مورد حجاب تبیین نموده و نحوه پوشش آن حضرت را نقل کرده است. برخی از روابط همسران پیامبر (صلی الله علیه و آله) در مواجهه شدن با نامحرمان و چگونگی پوشش اسلامی بحث دیگری است که نگارنده با بیان آن، به طور ضمنی نحوه پوشش عایشه را نیز بررسی کرده است. بهره‌های چادرپوشی مطلب دیگری است که پیرامون آن بحث شده و در پایان ثمرات و فواید حجاب با چادر مشکی تجزیه و تحلیل گردیده است. پوشاندگی بیشتر، نگاه شکنی، مهارکننده تحریک‌های غریزه‌ی جنسی، آرامش بخشی، و وقار و هیبت معنوی از فواید استفاده از چادر شمرده شده است. - انتقاد و معیارهای آن در آموزه‌های دینی نویسنده: عطایی، محمدآصف نام نشریه: پاسدار اسلام شماره نشریه: ۲۹۱ و ۲۹۲ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۱-۳۱ چکیده: معرفی انتقاد صحیح و بیان اصول و معیارهای آن است. مطالب آغازین نوشتار را توضیحاتی مقدماتی راجع به نیاز به انتقاد و تعریف آن با استفاده از منابع اسلامی و غیر اسلامی تشکیل می‌دهد. پس از تعریف، سه اثر و پیامد برای انتقاد ذکر می‌گردد که عبارتند از: نجات از غفلت و فراموشی، اصلاح خطاها در حوزه‌ی عملی و نظری، و رشد علوم و فنون. در بخش بعدی، اهمیت و جایگاه انتقاد صحیح در مفاهیم دینی بیان می‌شود. بخش کاربردی و پایانی مقاله نیز به اصول و معیارهای انتقاد اختصاص یافته و در ضمن آن سه اصل اصلاح‌طلبی، ارائه‌ی راهکار، و ملایمت گویا شده است. - اصول حاکم بر ارتباطات کلامی میان فردی از دیدگاه قرآن نویسنده: احمدزاده، سید مصطفی نام نشریه: پژوهش‌های قرآنی شماره نشریه: ۴۶ و ۴۷ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۹-۳۰ چکیده: بررسی آداب سخن گفتن با دیگران از منظر قرآن کریم می‌باشد. در این نوشتار با مراجعه به آیاتی از قرآن به آداب سلام کردن و آثار آن اشاره شده و نحوه‌ی ارتباط کلامی صحیح بین افراد بررسی گردیده است. نگارنده بر این باور است که قرآن کریم استفاده از واژه‌های آرامش دهنده، زیبا و لطیف را در ارتباطات کلامی دارای تأثیر مثبت در عکس‌العمل مخاطب می‌داند و استفاده از واژه‌های نفرت‌انگیز را مورد نهی قرار می‌دهد. - انفاق از منظر قرآن و عترت نویسنده: افسای، محمد جعفر نام نشریه: فرهنگ کوثر شماره نشریه: ۷۲ تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۱۵ چکیده: بررسی آثار، انگیزه‌ها و شرایط انفاق می‌باشد. در این مقاله، نویسنده با بیان این که انفاق یکی از عوامل از بین بردن اختلاف و فاصله‌ی طبقاتی است رابطه انفاق و پیشگیری از هلاکت را یادآور شده است. وی از ارزش انفاق سخن گفته و انفاق را از اوصاف پرهیزکاران و مایه‌ی رشد و سبب آموزش گناهان دانسته است. در ادامه، آثار انفاق مورد اشاره قرار گرفته و از انگیزه‌های متفاوت انفاق سخن به میان آمده است. در نهایت میانه‌روی در انفاق، دوری از ریا و منت و جداسازی آن از اموال پاکیزه از شرایط انفاق و معرفی و تشریح گردیده است. - روزه نگرفتن در سفر از منظر کتاب و سنت نویسنده: سبحانی، جعفر نام نشریه: فقه اهل بیت (فارسی) شماره نشریه: ۵۱ تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۰۹-۳۰ چکیده: بررسی ادله‌ی فقهای شیعه و اهل سنت پیرامون وجوب و یا جواز روزه نگرفتن مسافر در سفر می‌باشد. در این مقاله، نخست آرای فقهای اهل سنت مورد بررسی قرار گرفته و به نظر نویسنده برخی از فقهای سنی حکم به وجوب روزه گرفتن در سفر و گروهی نیز قائل به جواز روزه نگرفتن شده‌اند. وی با ذکر آیات و روایات و همچنین نقل گفتار برخی از مفسران اهل سنت در تأیید آرای علمای شیعه حکم به روزه نگرفتن مسافر در سفر و قضای آن در ایامی دیگر را استنباط کرده و نظر برخی از مفسران اهل سنت نظیر فخر رازی را مورد نقد قرار می‌دهد. در ادامه به بیان روایاتی که حاکی از جواز روزه گرفتن در سفر است پرداخته و در نقد و ارزیابی آن معتقد است روایات وارده صراحت در ماه رمضان ندارد و سندشان ضعیف است. در پایان به این نتیجه می‌رسد که روزه نگرفتن در سفر واجب است. - سبقت در کار خیر نویسنده: نصراللهی، کمال نام نشریه: روزنامه کیهان شماره نشریه: - تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۱۹ چکیده: بررسی فوائد و آثار سبقت در کار خیر می‌باشد. در این

مقاله نویسنده با بیان این که عمل خیر یکی از هنجارهای اجتماعی است به بررسی و تحلیل واژه‌ی سرعت و سبقت در آیات قرآن پرداخته است. وی سرعت و عجله در کار نیک را امری پسندیده و از اوصاف صالحان دانسته است. در ادامه شتاب در کارهای خوب و پیشی گرفتن مردم و جامعه نسبت به امور نیک و آشکار شدن اعمال نیک به عنوان نتایج و فواید مسابقه در انجام کار خیر معرفی گردیده است. نگارنده با تأکید بر این که هدف قرآن از تشویق مردم به سرعت در اعمال پسندیده سودرسانی به خود آنان است مال و فرزند را در صورت بهره‌گیری در کارهای خوب، خیر می‌داند. ذکر آثار دنیوی و اخروی سبقت در کار نیک و عوامل عجله در امر خیر نظیر ایمان به خدا، خوف از خدا و قیامت از دیگر مندرجات این نوشتار است.

- ایمان و عمل صالح در دیدگاه ابوالفتوح رازی نویسنده: فاضل انوار یزدی، رقیه نام نشریه: کوثر شماره نشریه: ۲۱ تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۰۱ چکیده: بیان دیدگاه‌های ابوالفتوح رازی پیرامون ایمان می‌باشد. در نوشتار حاضر ابتدا معنای لغوی و اصطلاحی ایمان بررسی شده سپس حقیقت ایمان از دیدگاه فرق اسلامی بیان گردیده است. نویسنده با استناد به برخی آیات معتقد است از نظر شیعه ایمان یعنی تصدیق به دل و زبان و اشاعره ایمان را تصدیق به دل و اقرار به زبان را از فروع دین دانسته‌اند. معتزله نیز ایمان را تصدیق و اقرار و عمل می‌دانند و ابوالفتوح رازی با استناد به آیات مختلف ایمان را تصدیق به دل معرفی کرده است. در ادامه دیدگاه ابوالفتوح درباره‌ی فرق ایمان و اسلام، فرق ایمان و عمل صالح و ایمان و اختیار مطرح گردیده است. - منادیان وحدت قرآنی نویسنده: سلیمانی، فاطمه نام نشریه: کوثر شماره نشریه: ۲۱ تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۰۱ چکیده: بیان راهکارهای پیامبر اعظم (ص)، اهل بیت - علیهم السلام - امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری در تحقق وحدت است. به نظر نویسنده نقش رسول خدا (ص) و ائمه اطهار در ایجاد وحدت، طرح اخوت و برادری، اقامه‌ی نماز، حضور در مساجد، برقراری نماز جماعت و جمعه، برگزاری مراسم حج، امر به معروف و نهی از منکر، حفظ تقیه و مدیریت در تصمیم‌گیری بوده است. وی از دستاوردهای امام خمینی در ایجاد وحدت بین مسلمین نام‌گذاری هفته وحدت دانسته و ضمن اشاره به برخی از سخنان امام راحل، عوامل وحدت را از نگاه ایشان بیان کرده است. در پایان نام‌گذاری سال ۱۳۸۶ به نام اتحاد ملی و انسجام اسلامی از جمله راهکارهای مقام معظم رهبری در جهت‌دهی مسلمان به امر وحدت یاد شده است. - فرهنگ‌سازی تلاوت قرآن در نماز نویسنده: علاءالدین، محمد رضا نام نشریه: کوثر شماره نشریه: ۲۶ تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۰۱ چکیده: بررسی گام‌ها و ابزارهای به کارگرفته‌ی پیامبر اعظم (ص) جهت فرهنگ‌سازی تلاوت قرآن در نماز می‌باشد. در این نوشتار ابتدا آیات نماز در مورد سوره‌ی بقره و سایر سوره‌ها، رابطه نماز و زکات، نماز و ولایت، نماز و مؤمنان، نماز و انبیاء و مخالفان نماز مورد اشاره قرار می‌گیرد. آن‌گاه احادیثی از پیامبر اکرم (ص) درباره‌ی جایگاه و اهمیت نماز بیان می‌گردد. در ادامه از سیر تطوّر تلاوت قرآن سخن به میان آمده و یادگیری قرآن و صحیح خواندن آن، تشویق یکدیگر به خواندن قرآن، زیبا خواندن، انتخاب امامان جماعتی که قرآن را به صورت زیبا و صحیح تلاوت می‌کنند و عمل آگاهانه و مخلصانه پیامبر، به عنوان پنج گام فرهنگ‌سازی تلاوت قرآن در نماز معرفی و هر یک به اختصار توضیح داده شده است. در پایان این نتیجه به دست آمده که گسترش نهضت قرآن‌خوانی و افزایش معنویت از برکات فرهنگ‌سازی تلاوت قرآن در نماز است. - مدیریت قرآنی نویسنده: معاف، علی رضا نام نشریه: روزنامه ایران شماره نشریه: - تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۰-۰۳ چکیده: پژوهشی است درباره‌ی اصول و شاخصه‌های مدیریت در قرآن کریم و روایات معصومین (علیهم السلام). نویسنده ابتدا به بحث درباره‌ی امکان مدیریت اسلامی پرداخته، سپس اصول و شاخصه‌های آن شامل: صداقت، امانت‌داری، عدالت محوری، شوق به خدمت، ساده‌زیستی، توکل به خدا، شور و نشاط و عدم خستگی، مهربانی با زیردست، جاذبه و دافعه، مردمی بودن، و اخلاص را بیان نموده است. - معناشناسی ایمان در تفسیر المیزان و مفاتیح الغیب نویسنده: بهرامی، محمد نام

نشریه: پژوهش‌های قرآنی شماره نشریه: ۴۶ و ۴۷ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۹-۳۰ چکیده: نگاهی مقایسه‌ای است به معنای «ایمان» در دیدگاه فخر رازی و علامه طباطبایی. به عقیده نویسنده، فخر رازی ایمان را تصدیق قلبی می‌داند و عمل و اقرار را جزء آن نمی‌داند. در مقابل او، علامه طباطبایی گرچه معنای ایمان را همان تصدیق دانسته، اما التزام عملی را در معنای ایمان ضروری می‌داند و بر این مبنا گرچه «عمل» ایمان نیست، اما اثر ایمان می‌باشد.

انبیاء، اهل بیت و قرآن در قرآن

- انبیاء، اهل بیت و قرآن در قرآن - بررسی تاریخی آیه مباهله و بازتاب‌های کلامی آن نویسنده: معموری، علی نام نشریه: شیعه‌شناسی شماره نشریه: ۱۹ تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۰۹-۳۰ چکیده: بررسی دیدگاه‌های کلامی شیعه و اهل سنت درباره‌ی آیه‌ی مباهله می‌باشد. در این مقاله ابتدا معنای لغوی و اصطلاحی مباهله بررسی شده سپس با رویکرد تاریخی، جریان مباهله پیامبر (ص) با مسیحیان نجران بیان گردیده است. در ادامه برداشت‌های کلامی مانند مسأله‌ی امامت و خلافت از آیه‌ی مباهله جهت اثبات فضیلت اهل بیت (علیهم‌السلام) مطرح شده است. این بخش که شالوده‌ی اصلی مقاله است دیدگاه شیعه و اهل سنت را درباره‌ی فضیلت عمومی اهل بیت منعکس می‌کند. آن‌گاه با توجه به تفاسیر مختلف و با استناد به هر یک از فقرات خاص آیه‌ی مذکور فضایل هر یک از اهل بیت مورد اشاره قرار می‌گیرد و از برتری امام علی (ع) و اولویت خلافت آن حضرت سخن گفته می‌شود. در پایان، دیدگاه اهل تسنن درباره‌ی خلافت امام علی (ع) ذکر گردیده است. - بررسی آیه مباهله از دیدگاه فریقین نویسنده: الحیان، مجتبی نام نشریه: پژوهش‌های دینی شماره نشریه: ۴ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۳-۳۱ چکیده: تحقیقی است پیرامون آیه‌ی مباهله و اثبات مقام و ولایت امام علی (علیه‌السلام). نویسنده با استفاده از منابع روایی و تفسیری امامیه و اهل سنت ابتدا به بررسی تفسیر آیه‌ی مباهله و شأن نزول آن می‌پردازد و با استناد به اقوال مفسران و مورخان اهل سنت، شأن نزول آن را مربوط به علی (علیه‌السلام) می‌داند و سپس با استفاده از مقوله‌ی عصمت و این‌که مفاد این آیه اتحاد نفسانی پیامبر (صلی‌الله‌علیه‌وآله) با علی (علیه‌السلام) است، مقام ولایت و خلافت آن حضرت را در تمامی شئون ظاهر و باطن اثبات می‌نماید. - مهدویت و موانع فرا روی مصلحان از منظر قرآن نویسنده: جعفری، محمد صابر نام نشریه: انتظار شماره نشریه: ۱۹ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۲-۰۱ چکیده: تحلیلی است از موانع پیش روی حکومت امام مهدی (عج) و چگونگی برخورد وی با این مسأله. نویسنده با استناد به آیات قرآن، شیوه‌های برخورد کافران، منافقان، مفسدان و متکبران را در طول تاریخ با پیامبران خصوصاً پیامبر اسلام (صلی‌الله‌علیه‌وآله) مورد تجزیه و تحلیل قرار داده و انواع حیل‌ها و بهانه‌های آنان از جمله تکذیب، استهزاء، فتنه‌گری و مخالفت‌های عملی را مورد بررسی قرار داده است. وی همچنین از شیوه برخورد انبیاء در برابر آنان سخن گفته و نتیجه گرفته است که در حکومت امام مهدی (عج) همین مسأله تکرار خواهد شد و او نیز از شیوه و سنت پیامبران چون مقاومت در برابر کفر و نفاق و فساد و استکبار استفاده خواهد کرد و پس از قلع و قمع کامل آنان پایه‌های توحید و عدالت را در سراسر زمین استوار خواهد ساخت. - قرآن و وجود امام مهدی (عج) نویسنده: رضوانی، علی اصغر نام نشریه: انتظار شماره نشریه: ۱۹ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۲-۰۱ چکیده: پژوهشی است که به اثبات مهدویت و وجود امام زمان (عج) می‌پردازد. نویسنده با استفاده از آیات قرآن و روایات شیعه و اهل سنت به بررسی مهدویت و این‌که در هر عصری ضرورت امام و رهبری و نیاز به آن احساس می‌شود، می‌پردازد و ضمن بررسی سوره‌ی قدر و آیات اول سوره‌ی دخان نتیجه می‌گیرد که فرشتگان در هر شب قدر بر ولی‌الله‌الاعظم نازل گشته و مقدرات آن سال را بر وی عرضه می‌دارند. مقاله ضمن بررسی دیگر آیات نامدار چون آیه‌ی امام، آیه‌ی گواهی، هدایت، نذیر، اولی‌الامر و آیه‌ی صادقین، شأن نزول آنها را در

مورد پیشوایان معصوم از جمله امام زمان (عج) دانسته و در جهت اثبات آن از روایات اهل سنت نیز تأیید آورده است. - مهدویت و فرجام ستیزش حق و باطل نویسنده: کارگر، رحیم نام نشریه: انتظار شماره نشریه: ۱۹ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۲-۰۱ چکیده: نزاع حق و باطل و فرجام غلبه حق بر باطل و ارتباط این مسأله با مسأله‌ی مهدویت بررسی می‌شود. این مقاله ابتدا به طرح مسأله‌ی تعارض و نزاع گروه‌ها در مکاتب مختلف چون جنگ تمدن‌ها، نبرد شهر خدا با شهر زمین و نزاع خیر و شر می‌پردازد. سپس به طرح مسأله‌ی حق و باطل در مکتب اسلام پرداخته و با اشاره به آیات قرآن سردمداران باطل را در گروه‌هایی چون: مستکبران، مفسدان، مکاران، برتری طلبان، جباران، مشرکان و منافقان دانسته است. وی با اشاره به سنت تاریخ، مهدویت را فرجام این نزاع بی‌پایان و حکومت امام زمان (عج) را پایانی بر حاکمیت ظلم و بیداد دانسته و آن را وعده و بشارت ادیان آسمانی و قرآن ذکر کرده است. - مهدویت در تفسیر المیزان نویسنده: کلباسی. تدوین: محمدجواد اسحاقیان نام نشریه: انتظار شماره نشریه: ۱۹ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۲-۰۱ چکیده: بررسی اندیشه مهدویت در تفسیر «المیزان» اثر علامه طباطبایی است. نویسنده ابتدا به روش‌های مختلف در این عرصه می‌پردازد، از جمله آنها مهدویت در نظام کلی امامت، مهدویت و سنت‌های الهی، مهدویت و منجی‌گرایی، علائم ظهور، علائم آخرالزمان، وراثت صالحان، مهدویت و حاکمیت اسلام، مهدویت و سرنوشت اهل کتاب، مهدویت و رجعت، و مهدویت و قیامت می‌باشد. وی در ادامه ضمن بررسی موضوعات فوق در المیزان نتیجه می‌گیرد که علامه طباطبایی برای اثبات مهدویت و وجود امام زمان (عج) از زوایای مختلف خصوصاً از زاویه کلی امامت و رهبری و ضرورت حضور امام در جامعه جهت هدایت انسان‌ها و ضرورت تحقق وعده‌های الهی در حاکمیت مستضعفان به این مسأله پرداخته و ضمن بررسی روایات به انطباق آنها با جریانات تاریخ و سنت‌های حاکم بر آن پرداخته است. - راهکارهای قرآنی - روایی شدت‌یابی محبت به اهل بیت (علیهم‌السلام) نویسنده: حرّ، سید حسین نام نشریه: کوثر شماره نشریه: ۲۶ تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۰۱ چکیده: بیان چگونگی افزایش محبت و مودت نسبت به اهل بیت (علیهم‌السلام) می‌باشد. نوشتار حاضر با استفاده از تفاسیر و احادیث توجه به قرآن و دستورات الهی و اطاعت از اولی‌الامر، توجه به اوامر و نواهی رسول خدا، نیازمندی انسان‌ها به محبت اهل بیت و بهره‌مندی از آن را از راهکارهای فزونی بخشیدن به محبت اهل بیت معرفی کرده است. در ادامه شرکت در مجالس جشن و سوگواری ائمه معصومین (ع)، زیارت آن بزرگواران، قرائت ادعیه وارده از معصومین و ذکر فضایل اهل بیت در مجالس و محافل از دیگر عوامل ایجاد و ازدیاد محبت اهل بیت ذکر شده و هر یک به اختصار توضیح داده شده است. - رسول خدا، رحلت و بازگشت جاهلیت نویسنده: محیطی، فرشته نام نشریه: روزنامه کیهان شماره نشریه: - تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۱۶ چکیده: در این نوشتار بازگشت به جاهلیت مورد بحث قرار گرفته است. نویسنده نخست با تشریح اهمیت و نقش رسالت پیامبران در آگاهی و سعادت مردم، جاهلیت را دشمن پیامبران می‌داند. وی با اشاره به برخی آیات قرآن بعضی از خصوصیات مردم در عصر جاهلیت (قبل از اسلام) را یادآور شده و در ادامه با استناد به آیه‌ی ۱۴۴ سوره‌ی آل‌عمران و جریان جنگ احد، دوری از رهبری و فقدان رهبری به ویژه ارتحال پیامبر گرامی اسلام (ص) را یکی از عوامل بازگشت مردم به عصر جاهلیت معرفی کرده است. - جلوه سیره قرآنی پیامبر اعظم (صلی الله علیه وآله) در نهضت حسینی نویسنده: نورایی، محسن نام نشریه: الهیات و حقوق شماره نشریه: ۲۱ و ۲۲ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۰-۰۱ چکیده: بیان هماهنگی سیره‌ی قرآنی پیامبر اکرم (صلی الله علیه وآله) و سیره‌ی عاشورایی امام حسین (علیه السلام) است. نویسنده می‌کوشد تا با تکیه بر گزارش‌های معتبر تاریخی و با رویکردی قرآنی همراهی سیره‌ی حسینی و سیره‌ی نبوی را در حماسه‌ی عاشورا مورد تجزیه و تحلیل قرار دهد. هدف وی آن است تا از یک سو، همتایی سیره‌ی حسینی را با سیره‌ی رسول اعظم (صلی الله علیه وآله) و از سوی دیگر، همسانی نهضت حسینی را با قرآن کریم نمایان سازد. از این رو

وی ابعاد قرآنی نهضت عاشورا را بررسی می‌کند و هماهنگی کامل اقدامات امام حسین (علیه السلام) در واقعه‌ی عاشورا با سیره‌ی نبوی را تبیین می‌نماید. - جلوه‌ای از اصل مودت و رحمت در سیره خانوادگی پیامبر اعظم (صلی الله علیه و آله) نویسنده: دلشاد تهرانی، مصطفی نام نشریه: الهیات و حقوق شماره نشریه: ۲۱ و ۲۲ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۰-۰۱ چکیده: بررسی سیره‌ی اخلاقی پیامبر (صلی الله علیه و آله) با زنان و کودکان در محیط خانواده می‌باشد. این مقاله سعی دارد با رویکردی قرآنی و روایی، جلوه‌هایی از رحمت و مودت پیامبر (صلی الله علیه و آله) با خانواده‌ی خویش را ترسیم نماید. نگارنده ضمن بررسی معنا و کاربرد واژه‌ی سیره، به سیره‌ی خانوادگی پیامبر اسلام (صلی الله علیه و آله) اشاره کرده و به بررسی جایگاه و اهمیت مودت و رحمت در مناسبات خانوادگی پرداخته و جلوه‌هایی از رحمت پیامبر (صلی الله علیه و آله) به کودکان و همسران خویش را بیان می‌نماید. - بازتاب انوار قرآنی در سیره و سخنان امام رضا (علیه السلام) نویسنده: نساجی زواره، اسماعیل نام نشریه: درس‌هایی از مکتب اسلام شماره نشریه: ۹ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۹-۳۰ چکیده: پژوهشی درباره‌ی سیمای قرآن کریم و آثار انس با آن از منظر امام رضا (علیه السلام) می‌باشد. در این مقاله ابتدا اوصاف قرآن کریم و فضایل تلاوت و قرائت آن از زبان امام رضا (علیه السلام) بیان می‌شود و سپس بیانات ایشان در نهی از تفسیر به رأی، محکمت و متشابهات قرآن و آثار انس با قرآن ذکر می‌گردد. در قسمتی دیگر از این مقاله به ذکر فضایل اهل بیت (علیهم السلام) در قرآن در ضمن نقل روایاتی پرداخته شده است. - زیارت پیامبر اعظم (ص) در قرآن کریم نویسنده: رحیمی، مرتضی نام نشریه: کوثر شماره نشریه: ۲۱ تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۰۱ چکیده: بررسی دلایل استحباب زیارت به ویژه زیارت پیامبر اکرم (ص) می‌باشد. در این مقاله نظرات متفاوتی پیرامون زیارت معصومین به خصوص زیارت پیامبر اعظم ارائه شده است. به نظر نویسنده ابن تیمیه از حنا بله قائل به تحریم زیارت پیامبر اکرم (ص) بوده و مالک قائل به کراهت و برخی دیگر از فرق اهل سنت و نیز مذهب تشیع آن را مستحب می‌دانند. وی معتقد است برخی با ذکر دلایلی چون اختلاط آنان با مردان قائل به حرمت زیارت توسط زنان و بعضی نیز با رعایت نکات شرعی زیارت زنان را مستحب دانسته‌اند، در ادامه درباره‌ی جواز زیارت قبور به چهار دسته از آیات استناد شده است. نگارنده بر این باور است دسته‌ای استحباب و جواز زیارت را مطرح کرده‌اند. برخی دلالت بر جواز زیارت قبر پیامبر و وجوب بزرگداشت ایشان و جواز توسل دارد. گروهی از آیات بیانگر جواز خواندن نماز و عبادت در امکان زیارتی است و دسته‌ای ساختن مقبره و مسجد بر قبر افراد صالح را مجاز معرفی می‌کند. در پایان این نتیجه به دست آمده که زیارت قبور برای زنان مستحب است و آیات ذکر شده دلالت بر مطلوبیت زیارت قبور به ویژه قبور پیامبر اکرم (ص) می‌باشد. - خاتمیت پیامبر اعظم (صلی الله علیه و آله) و ولایت امامان معصوم (علیهم السلام) نویسنده: کریمی، عبدالخالق نام نشریه: پیام یاسین شماره نشریه: ۱۰ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۹-۳۰ چکیده: پژوهشی است پیرامون ختم نبوت و فلسفه‌ی امامت پیشوایان معصوم. نگارنده خاتمیت پیامبر اسلام (صلی الله علیه و آله) را از اصول مسلم اسلامی دانسته و فلسفه آن را بلوغ فکری بشریت می‌داند و نتیجه می‌گیرد که گرچه وحی قطع شد، اما هدایت‌های الهی هیچ‌گاه قطع شدنی نخواهد بود. وی پیشوایان معصوم (علیهم السلام) را ادامه دهنده‌ی راه رسالت انبیاء می‌داند و با اشاره به مفهوم ولایت و اقسام آن، ولایت امامان معصوم (علیهم السلام) را از جمله شئون رسالت و ولایت پیامبر (صلی الله علیه و آله) دانسته، جایگاه آنان را در شریعت همان جایگاه پیامبر (صلی الله علیه و آله) می‌شمارد. - پیامبر (صلی الله علیه و آله) جمال الهی در آئینه‌ی بشری نویسنده: ترابی، احمد نام نشریه: پژوهش‌های قرآنی شماره نشریه: ۴۶ و ۴۷ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۹-۳۰ چکیده: بررسی سیمای پیامبر (صلی الله علیه و آله) از منظر قرآن کریم و موضوع بشر بودن آن حضرت می‌باشد. در این نوشتار ابتدا آیاتی که پیامبر (صلی الله علیه و آله) را انتخاب شده از میان مردم معرفی می‌کند، بیان می‌شود و سپس نویسنده تلاش پیروان

دیگر ادیان برای این که پیامبر خود را در جایگاهی فراتر از جایگاه بشری قرار دهند، را با استفاده از آیات مورد نقد و ارزیابی قرار می‌دهد و در دیدگاه سوم نظر کسانی را می‌آورد که معتقدند پیامبر (صلی الله علیه و آله) می‌بایست فرشته‌ای از جانب خدا باشد. در ادامه فلسفه‌ی انتخاب رسولان از میان بشر مطرح می‌شود و در انتها مهم‌ترین فلسفه‌ی اثباتی بشر بودن رسولان ذکر می‌شود و هم‌زبانی پیامبران با قوم خویش به عنوان جلوه‌ای دیگر از سنخیت انبیاء با بشر بودن آنان بیان می‌گردد. - بهره‌های مولانا از داستان پیامبر اعظم (صلی الله علیه و آله) در قرآن نویسنده: بهرامی، محمد نام نشریه: پژوهش‌های قرآنی شماره نشریه: ۴۶ و ۴۷ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۹-۳۰ چکیده: پژوهشی است درباره‌ی بهره‌هایی که مولوی از داستان پیامبران در قرآن برده است. از نظر نگارنده مهم‌ترین هدف مولوی از بیان این قصه‌های قرآنی آموزش اخلاقی به مخاطبان خود است. در میان این قصه‌ها، قصه‌ی پیامبر اسلام (صلی الله علیه و آله) در مثنوی جایگاه ویژه‌ای دارد، به گونه‌ای که در جای‌جای مثنوی از فرازهای این داستان در خدمت آموزش اعتقادات، اخلاقیات و عرفان بهره گرفته شده است. - محبوبیت پیامبر اعظم (صلی الله علیه و آله) نویسنده: طباطبایی، سید محمد نام نشریه: بینات شماره نشریه: ۵۲ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۲-۲۸ چکیده: تحقیقی پیرامون محبوبیت پیامبر (صلی الله علیه و آله) و راز آن در قرآن است. وی ابتدا به معنا و مفهوم محبت می‌پردازد. سپس رابطه‌ی محبت با معرفت و رابطه‌ی محبت با اطاعت را مورد بررسی قرار می‌دهد و از جمله آثار محبت مجذوب گشتن بنده برای خدا را ذکر می‌کند. مقاله با اشاره به این که محبت امری طرفینی است، محبت به پیامبر (صلی الله علیه و آله) و اهل بیت آن حضرت را موجب خیر و صلاح مردم ذکر می‌نماید، و نتیجه می‌گیرد که اگر پیامبر (صلی الله علیه و آله) محبوب است، این محبوبیت در سایه اطاعت و انقیاد از خداوند و راز آن در سایه‌ی پاکدامنی و تقرب و رحمت و کمالات آن حضرت می‌باشد. - شیعه و اهل بیت پیامبر (ص) نویسنده: بابایی، علی‌اکبر نام نشریه: شیعه‌شناسی شماره نشریه: ۱۹ تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۰-۳۰ چکیده: پژوهشی است درباره‌ی معنا و مصادیق اهل بیت پیامبر اعظم (ص). در مقاله‌ی حاضر با تحلیل ادبی و لغت‌شناسانه برخی کلمات و واژه‌ی اهل بیت در زبان عربی و روایات عربی و روایات مختلف معرف اهل بیت (ع)، معنای لغوی و اصطلاحی اهل بیت بیان شده است. نویسنده دیدگاه شیعه را که معتقدند اهل بیت پیامبر (ص) سیزده نفرند، با استفاده از روایات و آیات مباهله و تطهیر اثبات می‌نماید. در پایان نتیجه می‌گیرد که دیدگاه اهل سنت که اهل بیت را به همسران و مطلق خویشان پیامبر (ص) تعمیم داده‌اند مخالف روایات کتب خودشان می‌باشد. - دیدگاه صدرالمألهین درباره‌ی ولایت نویسنده: میردامادی، سید مجید نام نشریه: سفیر شماره نشریه: ۳ تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۰۹-۳۰ چکیده: مروری بر دیدگاه‌های ملاصدرا پیرامون انسان، ولی، ولایت، امامت و نبوت می‌باشد. نویسنده ضمن اشاره به اقسام ولایت، نظر ملاصدرا را درباره‌ی مراتب ولی و ویژگی‌های عملی و علمی اولیای خدا، نظیر اشتیاق به خدا، انس با قرآن، توکل و ترس از خدا ذکر کرده است. بیان درجات و طبقات انبیاء و تفاوت کلام و کتاب خدا، مرتبه امامت و ذکر برخی از خصوصیات ائمه معصومین (ع) از منظر ملاصدرا دیگر مباحث این نوشتار است. به اعتقاد نگارنده، صدرالمألهین ولایت را باطن نبوت دانسته و امامت را بالاترین مرتبه‌ی ولایت معرفی کرده است. - علم غیب معصوم (ع) بخش اول نویسنده: لطیفی، رحیم نام نشریه: معارف شماره نشریه: ۴۶ شماره صفحه: ۲۵-۲۹ تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۰۳-۳۱ چکیده: تشریح و اثبات علم غیب برای امام معصوم - علیهم‌السلام - است. در این نوشتار ابتدا تفاوت‌های علم غیب در مورد خدا و امام معصوم، نظیر ذاتی بودن علم غیب خداوند و مأذون بودن علم غیب معصوم از جانب خدا بیان شده و نویسنده معتقد است تفاوت‌های علم غیب خدا نسبت به پیامبر و امامان معصوم، زمینه‌ی هر گونه غلو و شرک را از بین می‌برد و علم غیب الهی با پیامبر و امامان معصوم زمینه‌ساز دفع هر گونه غلو و شرک را که بعضی با شبهه بدان دامن می‌زنند رفع می‌کند. در ادامه آیاتی جهت اثبات علم غیب برای برخی از بندگان خاص خدا به

ویژه امام معصوم ذکر شده است. بیان نمونه‌هایی از علم غیب پیامبر اعظم (ص) و تشریح اقتضای علم غیب با مقام امامت از دیگر مندرجات این مقاله است. در پایان این نتیجه به دست آمده که اعمال بندگان از علم امام مخفی نیست و امام به تمام امور مورد نیاز دنیوی و اخروی بندگان آگاه می‌باشد. - محمد (صلی الله علیه و آله) نویسنده: روبین، یوری نام نشریه: بینات شماره نشریه: ۵۲ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۲-۲۸ چکیده: بررسی دیدگاه یک غیرمسلمان پیرامون حضرت محمد (صلی الله علیه و آله) و قرآن است. مخاطب واقع شدن محمد (صلی الله علیه و آله) از سوی خدا توسط وحی و نقل سرگذشت امت‌های پیشین برای پیامبر (صلی الله علیه و آله) در قرآن، مقایسه‌ی رفتار کافران و مؤمنان با پیامبر (صلی الله علیه و آله) از منظر قرآن، حمایت الهی از محمد (صلی الله علیه و آله) در جریان تکذیب و تهمت‌هایی که کفار به وی می‌زدند، مانند داستان «افک» و بررسی رسالت عظیم پیامبر (صلی الله علیه و آله) که یک رسالت جهان‌شمول در راستای بشارت و انذار بندگان است، از مهم‌ترین موضوعاتی است که در این مقاله به آنها پرداخته شده است. - شیوه همسرمداری پیامبر (صلی الله علیه و آله) به گزارش قرآن نویسنده: عابدینی، احمد نام نشریه: بینات شماره نشریه: ۵۲ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۲-۲۸ چکیده: بررسی شیوه همسرمداری پیامبر (صلی الله علیه و آله) و مدارا و رأفت ایشان با همسران‌شان در عین ناسازگاری‌های آنان است. بخش نخستین مقاله با ذکر سه آیه از آیات قرآن که ناظر به همسران پیامبر (صلی الله علیه و آله) است، به افشای سرّ، حبّ دنیا و مسخره کردن برخی زنان پیامبر (صلی الله علیه و آله) اشاره دارد. در بخش دوم مقاله، نمونه‌هایی از برخورد پیامبر (صلی الله علیه و آله) با همسرانش ذکر می‌شود که اولین مورد از آن، عدالت پیامبر (صلی الله علیه و آله) نسبت به همسران خویش است. اجرای عدالت از سوی پیامبر (صلی الله علیه و آله) نسبت به همسران دارای جلوه‌های متعددی است که چند مورد از آنها ذکر شده است. مدارای پیامبر (صلی الله علیه و آله) با همسران خویش و عذرپذیری پیامبر (صلی الله علیه و آله) از خطاهای ایشان از دیگر مندرجات مقاله حاضر می‌باشد. - سیری در سیره نبوی نویسنده: یاقوتیان، مهدی نام نشریه: بینات شماره نشریه: ۵۲ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۲-۲۸ چکیده: بررسی برخی موارد نادرست که به عنوان سیره‌ی به پیامبر (صلی الله علیه و آله) نسبت داده شده و ارزیابی آثار شهید مطهری در این باره است. مؤلف ابتدا چهار آیه از قرآن را با توجه به ویژگی‌هایی که برای پیامبر (صلی الله علیه و آله) در این آیات بیان شده، بررسی می‌کند که برخی رفتارهایی که به پیامبر (صلی الله علیه و آله) نسبت داده شده، صحت ندارد. وی سپس به ارزیابی صحت و سقم برخی از نسبت‌های تاریخی به پیامبر (صلی الله علیه و آله) می‌پردازد. از جمله این موارد است: بی‌اعتنایی پیامبر (صلی الله علیه و آله) به غیبت، ترغیب ایشان به غیبت، عدم شناخت مخاطب توسط آن حضرت، دخالت ایشان در امور شخصی افراد، نگفتن «ان شاء الله» و خوابیدن امام علی (علیه السلام) به جای پیامبر (صلی الله علیه و آله) در بستر آن حضرت برای حفظ جان ایشان. در پایان، موارد مخالف خرد و نیز آیات جمع‌بندی شده است. - تجلی رحمت پیامبر (صلی الله علیه و آله) در جنگ‌ها نویسنده: کلانتری، الیاس نام نشریه: بینات شماره نشریه: ۵۲ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۲-۲۸ چکیده: رحمت پیامبر (صلی الله علیه و آله) در جنگ‌ها و رأفت ایشان در مقابل دشمن موضوع این نوشتار است. نویسنده ذیل آیه‌ی ۱۰۷ سوره‌ی انبیاء، چهارده نکته را درباره‌ی رحمت پیامبر (صلی الله علیه و آله) گوشزد می‌کند و سپس سیره‌ی پیامبر (صلی الله علیه و آله) در جنگ‌ها را بر می‌شمرد که برخی از آنها عبارتند از: خوشرفتاری با اسرا، عفو دشمنان، و مخالفت با کشته شدن انسان‌ها در حد ممکن. برای تحلیل این گونه رفتارها، نویسنده انواع جنگ‌ها را به تفکیک بیان می‌کند (هجومی، دفاعی، بازدارنده، آزادی بخش) و انواع مجاز آنها را در اسلام بیان می‌کند. سپس رفتار پیامبر (صلی الله علیه و آله) در جنگ‌های دفاعی و مشاوره‌ی ایشان با افراد خود را شرح می‌دهد. در بخش بعدی اجتناب پیامبر (صلی الله علیه و آله) از جنگ و ترساندن دشمن برای جلوگیری از جنگ از موارد تجلی رحمت پیامبر (صلی الله علیه و آله) دانسته شده است. - اعتدال

محمد (صلی الله علیه و آله) نویسنده: سیدعلوی، سید ابراهیم نام نشریه: بینات شماره نشریه: ۵۲ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۲-۲۸ چکیده: بررسی میانه‌روی پیامبر (صلی الله علیه و آله) در گفتار و رفتار است. در بخش آغازین مقاله‌ی حاضر برخی از مطالب ضد و نقیض تاریخی درباره‌ی شخصیت پیامبر (صلی الله علیه و آله) و زندگانی وی در دوران کودکی و لزوم اصلاح آنها اشاره شده است. در بخش دوم بر لزوم مبنا قرار گرفتن قرآن برای ترسیم سیمای واقعی پیامبر (صلی الله علیه و آله) مثلاً در مسأله‌ی رضاع ایشان تأکید شده است. در ادامه، نکته‌ی میرا بودن رفتار و گفتار پیامبر (صلی الله علیه و آله) و نیز آیات قرآن از خشونت بیان شده است. در قسمت چهارم نوشتار، رحمت همگانی و مهر معقول پیامبر اسلام (صلی الله علیه و آله) مورد بحث قرار گرفته، و در بخش پایانی نیز نرمش رفتار و حسن گفتار ایشان در کنار ذکر چند نمونه از خلق و رفتار والای آن حضرت توضیح داده شده است. - پیامبر اعظم (صلی الله علیه و آله)، پیامبر پاسخگو نویسنده: عصمتی، سبحان نام نشریه: بینات شماره نشریه: ۵۲ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۲-۲۸ چکیده: بررسی پاسخ‌هایی است که پیامبر (صلی الله علیه و آله) در برابر سؤالات مختلف فقهی، اخلاقی و اجتماعی بیان فرموده‌اند و حکم آنها در قرآن آمده است. نویسنده سؤالاتی را که از پیامبر (صلی الله علیه و آله) شده، به دو دسته تقسیم کرده است: سؤالاتی که در قرآن آمده، و سؤالاتی که در حدیث و تاریخ آمده است. وی در این مقاله به بررسی سؤالات قرآنی می‌پردازد و آنها را در پنج گروه اعتقادی، فقهی، تاریخی، علمی و اجتماعی به بحث می‌گذارد. پرسش‌های اعتقادی به مسائلی مانند قرب و بعد خدا، و مسائل روز قیامت مربوط می‌شود. در دو بخش فقهی مواردی از این دست آمده است: حکم شراب و قمار، مسائل زنان، انفال و جنگ در ماه‌های حرام. در بخش سؤالات تاریخی، سؤالاتی درباره‌ی اصحاب کهف، ذوالقرنین و یاجوج و ماجوج و پاسخ پیامبر (صلی الله علیه و آله) به این سؤالات آمده است. سؤالات مربوط به حالات مختلف ماه و روح در بخش علمی عنوان شده است. در سؤالات اجتماعی نیز انفاق و رفتار پیامبر (صلی الله علیه و آله) با یتیمان مطرح می‌شود. - انس پیامبر (صلی الله علیه و آله) با قرآن کریم نویسنده: ترابی، مرتضی نام نشریه: فرهنگ جهاد شماره نشریه: ۳ و ۴ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۶-۳۱ چکیده: تبیین ابعاد انس و همراهی پیامبر اعظم (صلی الله علیه و آله) با قرآن مجید است. نویسنده در ابتدا به توضیحی مقدماتی راجع به انس با قرآن و ویژگی‌های آن اقدام می‌کند و سپس انس پیامبر (صلی الله علیه و آله) را با قرآن به طور خاص مدنظر قرار می‌دهد و هم‌دم بودن ایشان با قرآن را در کنار انجام وظایف اجتماعی آن حضرت گوشزد می‌کند. از مظاهر انس پیامبر (صلی الله علیه و آله) با قرآن که نویسنده به آنها اشاره کرده، مواردی مانند: تلاوت شبانه قرآن، بیان آیات قرآن برای مردم حتی با به خطر انداختن جان خود، قرائت سوره‌های خاصی در هر شب، قرائت قرآن حتی در حالت بیماری شدید، تلاوت قرآن با نیت شکرگزاری، و تأثیر شدید به هنگام تلاوت قرآن است. - پیامبر اعظم (صلی الله علیه و آله) در آینه قرآن نویسنده: بهرامی، محمد نام نشریه: فرهنگ جهاد شماره نشریه: ۳ و ۴ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۶-۳۱ چکیده: این مقاله در سه بخش کلی نام‌ها، اوصاف، مقامات و مناقب، سیمای پیامبر اعظم (صلی الله علیه و آله) در قرآن را به تصویر کشیده است. در بخش اول مقاله که خود دارای دو قسمت «نام‌ها» و «اوصاف» است، ابتدا اسامی «محمد»، «احمد»، «عبدالله»، «یس»، «طه» و «ن» مطرح می‌شود و سپس اوصافی از پیامبر (صلی الله علیه و آله) مانند شاهد، مبشر، نذیر، رئوف، و رحیم بیان می‌گردد و در بخشی از آن نیز اوصاف مشترک قرآنی خدا و رسول عنوان می‌شود. در بخش مقامات پیامبر (صلی الله علیه و آله) نیز مواردی مانند خاتمیت، عبودیت مطلقه، اسوه‌ی حسنه، خلق عظیم، رأفت و رحمت، علم لدنی، عصمت علمی و عملی بررسی می‌گردد. در بخش پایانی نوشتار، فضائل و مناقب آن حضرت در قرآن مطرح شده است. - اصول رهیافت امنیتی پیامبر (صلی الله علیه و آله) در قرآن کریم نویسنده: لک زایی، نجف نام نشریه: علوم سیاسی شماره نشریه: ۳۵ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۰-۳۰ چکیده: تشریح اصول امنیتی در سیره‌ی نبوی از دیدگاه قرآن کریم

است. بررسی مفهوم امنیت و معرفی پیامبر اعظم (صلی الله علیه و آله) به عنوان الگوی کامل از دیدگاه قرآن، نخستین مباحث مطرح شده این نوشتار است. نویسنده با استفاده از آیات متعدد قرآن مجید و با عنایت به اسوه بودن پیامبر گرامی اسلام (صلی الله علیه و آله) به تجزیه و تحلیل سیره‌ی امنیتی پیامبر (صلی الله علیه و آله) در ابعاد مختلف فردی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی پرداخته است. اهم اصولی که در تأمین امنیت مورد توجه قرار گرفته عبارتند از: صلح طلبی و پرهیز از تعصب در برخورد با مخالفان، مبارزه با جنگ افروزان و فتنه‌انگیزان، پرهیز از استبداد و اجبار، ظلم ستیزی، پایبندی به پیمان و برخورد با پیمان‌شکنان، پایبندی به قوانین الهی، در آمیختن نرمش و واقعیت، برقراری عدل و قسط و انفاق، و رسیدگی به فقر و محرومان. - امامان، فرمانروایان دینی نویسنده: خاتمی، سید احمد نام نشریه: پاسدار اسلام شماره نشریه: ۳۰۳ و ۳۰۴ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۲-۲۸ چکیده: پژوهشی است درباره‌ی فزاینده‌ی از زیارت جامعه کبیره در توصیف امامان (علیهم السلام). اولی الامر یکی از توصیفات امامان (علیهم السلام) در زیارت جامعه کبیره است که نویسنده با استناد به آیه‌ی ۵۹ سوره‌ی نساء به تشریح آن پرداخته است. وی نخست واژگان «اولوا» و «امر» را بررسی نموده و در ادامه مصادیق اولی الامر را با ذکر اقوالی در این زمینه مطرح و مراد از آن را امامان معصوم (علیهم السلام) معرفی می‌کند. «بقیة الله» و «خیره» از دیگر اوصاف امامان (علیهم السلام) در این نوشتار است که مورد بحث قرار گرفته است. - امامت، استمرار مسیر نبوت نویسنده: گلی زواره، غلامرضا نام نشریه: پاسدار اسلام شماره نشریه: ۳۰۱ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۰-۳۰ چکیده: بررسی ارتباط و پیوستگی امامت و نبوت، و استمرار رهبری در جامعه‌ی اسلامی است. در ابتدای مقاله‌ی حاضر هفت مورد از نارسایی‌های نظام‌های بشری بر شمرده می‌شود و در قبال آن، در بخش بعدی مقاله هفت خصیصه بارز و مثبت تعالیم فرستادگان الهی برای اصلاح این نظام‌ها عنوان می‌گردد. سپس نویسنده با بیان شش ویژگی، شخصیت منحصر به فرد پیامبر خاتم (صلی الله علیه و آله) را ترسیم می‌کند. این ویژگی‌ها عبارتند از: عدم تحریف شریعت آن حضرت، جاودانگی قرآن، جهانی بودن اسلام، تأکید اسلام بر علم و دانش، رحمت بودن پیامبر (صلی الله علیه و آله) برای جهانیان، و کامل بودن پیامبر (صلی الله علیه و آله) نسبت به تمام انبیا. وی در بخش پیوستگی قرآن و عترت، لزوم استمرار نقش پیامبر (صلی الله علیه و آله) و لزوم امامت را بیان می‌کند. مطالب بعدی مقاله را توضیحاتی راجع به تشبیه امام معصوم (علیه السلام) به شجره‌ی طیبه و نقش امام در حمایت از پیامبر (صلی الله علیه و آله)، و لزوم تعیین رهبر آینده تشکیل می‌دهد. - جهانی بودن رسالت خاتم پیامبران نویسنده: حسینی، سید جواد نام نشریه: پاسدار اسلام شماره نشریه: ۲۹۱ و ۲۹۲ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۱-۳۱ چکیده: جهانی بودن رسالت پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) بررسی می‌شود. نگارنده ابتدا با ذکر سخنانی از برخی صاحب‌نظران غربی، گوشزد می‌کند که اهانت به ساحت آن حضرت، اهانت به تمام جهانیان است. وی در ادامه با بهره‌گیری از آیات قرآن و نیز با استناد به نامه‌های پیامبر (صلی الله علیه و آله) به سلاطین عصر خود، جهانی بودن رسالت ایشان را شرح می‌دهد. آیات مذکور تحت چهار عنوان مطرح شده است: رسول همگان، مبعوث برای جهانیان، رحمت برای جهانیان، و قرآن برای همه است. در بخش نامه‌ها نیز نامه‌های پیامبر (صلی الله علیه و آله) به نجاشی، مقوقس و قیصر روم و ماجرای نامه به کسری بیان شده است. - رسول اعظم (صلی الله علیه و آله) کامل‌ترین الگو برای بشریت نویسنده: حسینی، سید جواد نام نشریه: پاسدار اسلام شماره نشریه: ۲۹۶ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۵-۳۱ چکیده: ابعاد اسوه بودن پیامبر اعظم (صلی الله علیه و آله) در این مقاله مطرح می‌شود. در ابتدای مقاله اسوه بودن پیامبر (صلی الله علیه و آله) با استفاده از قرآن کریم بیان می‌شود و سپس سه جلوه‌ی آن، که سه بخش اصلی مقاله را تشکیل می‌دهد به این شرح مطرح می‌گردد: اسوه در اخلاق نیک، اسوه در عدالت خواهی، و اسوه در عبادت. در بخش اخلاق، نه خصیصه اخلاقی آن حضرت بیان شده که برخی از آنها عبارتند از: امانت‌داری، حیا، تواضع، صبر، غضب برای خدا. سپس عبادت

مستمر پیامبر (صلی الله علیه وآله) عنوان می‌شود و در بخش سوم مقاله، چند نکته درباره‌ی عدالت از زبان آن حضرت برشمرده می‌شود. - نام‌های پیامبران در قرآن نویسنده: جعفری، یعقوب نام نشریه: مکتب اسلام شماره نشریه: ۱۲ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۲-۲۸ چکیده: پژوهشی است درباره‌ی نام‌های پیامبران در قرآن و تعداد این نام‌ها. نویسنده بر این باور است که نام ۲۵ تن از پیامبران همراه با داستان زندگی آنان چه به صورت خلاصه یا تفصیل در قرآن آمده، در حالی که شمار پیامبران بسیار بیشتر از این بوده است. از میان پیامبران مذکور در قرآن ۵ تن صاحب دین و اولوالعزم بودند که رسالت جهانی داشتند. نام موسی (علیه السلام) با ۱۳۶ بار و سپس ابراهیم (علیه السلام) با ۶۹ بار بیشترین اسامی ذکر شده در قرآن هستند. برخی از پیامبران مذکور در قرآن صاحب کتاب هستند که پیامبر اسلام (صلی الله علیه وآله)، حضرت موسی (علیه السلام)، حضرت عیسی (علیه السلام)، حضرت داود (علیه السلام) و حضرت ابراهیم (علیه السلام) می‌باشند. - عیار نبوت نویسنده: صدر، سید موسی نام نشریه: پژوهش‌های قرآنی شماره نشریه: ۴۶ و ۴۷ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۹-۳۰ چکیده: بررسی مؤلفه‌های مهم نبوت و اختیارات و وظایف شخص پیامبر اسلام (صلی الله علیه وآله) از منظری قرآنی است. در این نوشتار، ویژگی‌ها و امتیازاتی که سبب متمایز شدن پیامبر (صلی الله علیه وآله) از دیگران می‌شود، مورد بررسی قرار گرفته است. نویسنده به عنوان اولین ویژگی، وحی را مورد بررسی قرار داده، دیدگاه‌های موجود در این زمینه را مطرح می‌کند و آن‌گاه تفاوت وحی نبوی و غیر نبوی را از لحاظ مخاطب و گیرنده وحی و نیز تفاوت کشف صوری با کشف معنوی را مورد بررسی و تدقیق قرار می‌دهد. در بخش دیگر مقاله، رسالت و مسؤولیت ویژه‌ی پیامبر (صلی الله علیه وآله) را سبب تمایز ایشان از سایر مردم می‌داند و در بخش سوم، حجیت مطلق سخنان پیامبر (صلی الله علیه وآله) را به عنوان وجه تمایز دیگر آن حضرت از دیگران مطرح می‌کند. - عظمت و فضیلت قرآن از دیدگاه پیامبر اکرم (صلی الله علیه وآله) نویسنده: ترابی، مرتضی نام نشریه: فرهنگ جهاد شماره نشریه: ۳ و ۴ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۶-۳۱ چکیده: بررسی اوصاف قرآن کریم از منظر پیامبر اکرم (صلی الله علیه وآله) می‌باشد. در این نوشتار، مؤلف با استفاده از بیانات پیامبر اعظم (صلی الله علیه وآله)، فضائل، عظمت و ویژگی‌های قرآن را بیان می‌کند و مقام آن را با مقام پیامبر (صلی الله علیه وآله) و اهل بیت (علیهم السلام) می‌سنجد. نویسنده با بهره‌گیری از کلام نورانی پیامبر (صلی الله علیه وآله) و ائمه (علیهم السلام)، جنبه‌ی هدایت‌گری قرآن و عظمت آن و اهتمام ایشان به تعلیم قرآن را بیان می‌کند. ویژگی دیگر قرآن که مؤلف مطرح می‌کند، جامع و فراگیر بودن این کتاب آسمانی نسبت به سایر کتب آسمانی، و اطلاق «جوامع الکلم» بر آن است. در ادامه، وی با طرح روایتی، دو ویژگی «مأدبه الله» و «الشفاء النافع» بودن قرآن را شرح می‌دهد. در بخش‌های پایانی نیز احادیث اهل بیت (علیهم السلام) درباره‌ی قرآن و مقایسه‌ی مقام آن با مقام معصومین (علیهم السلام) بیان می‌گردد.

ادبیات در قرآن

- ادبیات در قرآن - درنگی در شیوه بیانی قرآن نویسنده: فضل الله، سید محمّدحسین نام نشریه: پژوهش‌های قرآنی شماره نشریه: ۴۶ و ۴۷ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۹-۳۰ چکیده: پژوهشی است درباره‌ی شیوه بیانی قرآن. نویسنده ابتدا پرسش‌هایی را که مفسّران در زمینه‌ی روش بیان قرآن مطرح کرده‌اند، ذکر می‌کند و سپس آیاتی از قرآن که بر عربی بودن آن تأکید دارد، نقل می‌کند و عربی بودن قرآن را محدود در زبان نمی‌داند. وی مسائلی چون: محکم و متشابه، و ظاهر و باطن (ظهر و بطن) در لسان قرآن را مطرح می‌کند و معنای ظاهری آنها را بیان می‌نماید. آن‌گاه با استفاده از روایات، مقصود از ظاهر قرآن را مطرح می‌کند و در انتها نتیجه می‌گیرد که در تفسیر قرآن نیازی به خروج از محدوده قواعد رایج زبان عربی نیست، چرا که

خطوط پراکنده در قرآن و نمونه‌های زنده و پویایی که در درون آن وجود دارد، به ما این امکان را می‌دهد که در عالم استدلال به مطلوب خویش در تفسیر قرآن دست یابیم. - درآمدی بر مباحث زیبایی‌شناسی در مطالعات قرآن پژوهی غربیان با تأکید بر کتاب «خداوند زیباست» نویسنده: کریمی‌نیا، مرتضی نام نشریه: ترجمان وحی شماره نشریه: ۲۰ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۲-۰۱ چکیده: درآمدی بر مطالعات زیبایی‌شناسی قرآن کریم در مکتوبات غربیان و آثار انتشار یافته آنان به زبان‌های اروپایی است. نگارنده نخست مروری کوتاه بر سابقه مطالعات قرآنی در غرب نموده و سپس انگیزه‌های غربیان برای پرداختن به مباحث زیبایی‌شناختی قرآن در دهه‌های اخیر را بررسی کرده است. در پایان معرفی کوتاهی از کتاب «خداوند زیباست» اثر نوید کرمانی ارائه می‌نماید و جنبه‌های زیبایی‌شناسی قرآن را در این کتاب بررسی می‌کند. - صدای پای وحی در کلام حافظ نویسنده: رادمرد، عبدالله نام نشریه: مجله دانشکده ادبیات و علوم انسانی مشهد شماره نشریه: ۱۵۴ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۹-۳۰ چکیده: بررسی جلوه‌های قرآنی اشعار حافظ می‌باشد. در این مقاله نگارنده تأثیرپذیری سبکی و بیانی حافظ از قرآن کریم در برخی از غزلیات دیوان ایشان را مورد بحث و بررسی قرار داده است. وی در آغاز، مطالبی پیرامون آشنایی حافظ با قرآن و کم و کیف رابطه او با کلام وحی را بیان می‌کند و آن‌گاه تأثیر بلاغت هنری و ترکیبی قرآن در شعر حافظ را مطرح می‌نماید. سپس اغراض مختلف حافظ را با اشارات قرآنی تبیین می‌نماید. نویسنده در این نوشتار از اغراض تصویری (بلاغی، داستانی)، اغراض ترکیبی (الهامی، تمثیلی، اجمالی)، اغراض معنایی (ترجمه، تفسیر، دگرگونی خاص) و اختلاف قرائت قرآن از دیدگاه حافظ سخن گفته است.

مفهوم شناسی در قرآن

- مفهوم‌شناسی در قرآن - - نگرشی دیگر به اهداف دین نویسنده: واسطی، عبدالحمید نام نشریه: کتاب نقد شماره نشریه: ۴۴ تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۰۹-۳۰ چکیده: تبیین اهداف دین از نگاه برون‌دینی و درون‌دینی می‌باشد. در این مقاله نخست، واژه دین مورد بررسی اجمالی قرار گرفته و در ادامه نویسنده از نگاهی برون‌دینی در صدد اثبات مطلب است که دین دو چیز را برای سعادت ابدی انسانها هدف قرار داده است: حرکت به سوی کمال با توجه به امکانات و نیازهای طبیعی بشر و نیز احساس حضور و وجود خداوند در زندگی (عبودیت). وی با توجه به آیات و روایات، برخی از اهداف دین را از نگاه درون‌دینی این گونه معرفی می‌کند: برقراری عدالت، اصلاح و رشد جامعه، برقراری ارتباط با خدا، جلوگیری از جرایم و ایجاد فرهنگ پسندیده. و در نهایت دیدگاه بعضی از علما را درباره اهداف دین بیان کرده است. - آسیب شناسی فهم صحیح آیات قرآن نویسنده: نساجی زواره، اسماعیل نام نشریه: درسهایی از مکتب اسلام شماره نشریه: ۱۰ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۰-۳۰ چکیده: نوشتار حاضر آسیب‌هایی را که مانع فهم آیات قرآن می‌شود، به قرآن‌پژوهان گوشزد می‌نماید. در این راستا نگارنده به اموری مانند تفسیر به رأی، عدم توجه به روایات تفسیری، عدم تطبیق صحیح برخی از آیات بر آیات دیگر، عدم توجه به قوانین تفسیر، آوردن نقل‌های تاریخی بی‌اساس در تفسیر، جمود فکری در امر تفسیر و غرور علمی برخی از مفسران اشاره کرده و این امور را از مهم‌ترین آفات علم تفسیر برشمرده است. - بررسی سیر تحول و ارتباط معانی واژه اثم نویسنده: خرمی اجلالی، زهرا نام نشریه: کوثر شماره نشریه: ۲۱ شماره صفحه: ۶۹-۷۸ تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۰۱ چکیده: در این مقاله تحولات معنایی اثم و تفاوت آن با برخی از لغات مترادف بررسی شده است. ابتدا معانی اثم و معانی هر یک از مشتقات آن مورد اشاره قرار گرفته سپس سیر تطوّر معنایی واژه اثم و ارتباط معانی آن بیان گردیده است. به نظر نویسنده اثم و اثم از لحاظ لغوی به معنی تأخیر و درنگ و ممانعت از انجام خیر است که در سیر تطوّر معنایی خود به مفاهیم شرعی، فقهی و

کلامی منتقل شده است. در ادامه نمودار ارتباط معانی واژه اثم و معانی مشتقات اثم ارائه شده است. بررسی دو واژه مترادف اثم مانند خطاً و ذنب از باب نمونه و مقایسه آنها با یکدیگر مبحث دیگر مقاله است. پژوهشگر در این بخش با اشاره به نظرات لغویون معتقد است تفاوت خطاً با ذنب در این است که در معنای ذنب تبعیت و خواری و پستی نهفته است ولی خطاً به معنای اشتباه کردن است، در خطا شخص خاطی هدفش انجام کار خطا نبوده اما در ذنب شخص مذنب از ابتدا اراده می کند مرتکب گناه شود. - مسأله عصمت و پاسخ به شبهات قرآنی آن نویسنده: رحیم اف، افضل الدین نام نشریه: ویژه نامه کنگره بین المللی علامه بلاغی شماره نشریه: - تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۱-۳۰ چکیده: مباحثی پیرامون عصمت و پاسخ به شبهات قرآنی آن با تکیه بر نظرات علامه بلاغی است. نویسنده با توجه به دیدگاه های علامه بلاغی، مسأله عصمت پیامبران و امامان را از نظر عقلی و نقلی بررسی کرده و برای هر یک، از قرآن و روایات بهره جسته است. آنگاه شبهاتی که در مورد آیات قرآن در این زمینه مطرح می باشد را بیان نموده و به آنها پاسخ داده است. آیات ۷ سوره ضحی، ۱ تا ۱۰ سوره عبس، ۱ تا ۳ سوره فتح، ۴۳ سوره توبه و ۱۰۵ و ۱۰۶ سوره نساء در این مقاله مورد بحث قرار گرفته و به شبهات مربوط به آن پاسخ داده شده است. - فلسفه مجازات در اسلام (۱) نویسنده: مقیمی حاجی، ابوالقاسم نام نشریه: فقه اهل بیت (فارسی) شماره نشریه: ۵۱ تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۰۹-۳۰ چکیده: تشریح فلسفه مجازات اسلامی و بیان دیدگاه های مختلف می باشد. در این پژوهش، نخست فلسفه دین و احکام به اختصار بیان گردیده است. سپس درباره جایگاه حدود الهی و ضرورت مجازات سخن گفته شده است. در ادامه دیدگاه های مختلفی درباره فلسفه مجازات مطرح و با نظریه اسلام مقایسه شده است. بر این اساس، نویسنده، فلسفه مجازات در ادیان الهی را به اجمال ذکر کرده سپس به پاسخ گویی اشکالاتی که درباره حدود الهی وارد شده می پردازد. وی اصلاح و تربیت شخص مجرم و تهذیب او در دنیا و آخرت، اجرای حدود در نظام اجتماعی و تحقیق عدالت و نیز جنبه های بازدارندگی مجازات را از ابعاد فردی و اجتماعی مجازات اسلامی دانسته و با تشریح هر یک بر این نکته تأکید ورزیده که مجازات ها در اسلام برگرفته از رحمت خداوند نسبت به مجرم و سایر افراد می باشد. - تطور معنایی واژه «رسل» در قرآن مجید نویسنده: گلدوست، قربانعلی نام نشریه: ترجمان وحی شماره نشریه: ۲۰ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۲-۰۱ چکیده: واژه «رسل» در قرآن کریم و پویایی و بالندگی آن مورد تجزیه و تحلیل ادبی و لغوی قرار می گیرد. در این پژوهش ابتدا به بررسی معنای واژه «رسل» در قبل از اسلام اشاره می شود و سپس تحولاتی که در حوزه معنایی آن پس از اسلام رخ داده، بررسی می گردد. در ادامه نگارنده به بررسی معنای «رسول» و «نبی» پرداخته و ترجمه های فارسی از واژه «رسل» را بررسی نموده است. وی سه حوزه معنایی برای این واژه در نظر گرفته که عبارتند از: معنای نرمش، آرامش و سستی در حوزه معنایی اول، قطعه قطعه و پی در پی در حوزه معنایی دوم و سریع، تند و چالاک در حوزه معنایی سوم. بررسی معنای واژه «رسل» در مورد پیامبران نیز از دیگر مباحث این مقاله است. - وحی در لغت و قرآن نویسنده: عبدالله پور، عباس نام نشریه: پژوهش های قرآنی شماره نشریه: ۴۶ و ۴۷ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۹-۳۰ چکیده: بررسی معنای وحی در لغت و قرآن کریم است. نویسنده ابتدا معنای وحی را با استفاده از نظرات لغت شناسان ذکر می کند. آنگاه بسامد وحی در قرآن کریم را مطرح و نظر صاحب نظران را در این زمینه بیان می کند. در ادامه اقسام وحی را که شامل وحی تشریحی، وحی انبائی یا الهام رحمانی، وحی تکوینی یا الهام غریزی و وحی تسدید می شود، بررسی می نماید و سپس ضمن بررسی کاربردهای آنها، برای هر یک نمونه ای از آیات قرآن ذکر می کند. وی در صدد تبیین نوع وحی به پیامبران و اولیای الهی نیز می باشد. - پاداش رسالت نویسنده: آریان فر، مهدی نام نشریه: پژوهش های قرآنی شماره نشریه: ۴۶ و ۴۷ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۹-۳۰ چکیده: تحلیلی است درباره آیه مودت و لزوم مودت قریبی از منظر قرآن. در این نوشتار ابتدا به دلایل عدم درخواست اجر رسالت از سوی پیامبران اشاره شده و سپس آیه

مودت به عنوان مهم‌ترین آیه در این زمینه مطرح گشته است. در ادامه نویسنده به طرح دیدگاه‌های شیعه و سنی در این زمینه پرداخته و نتیجه گرفته که پاداش رسالت محمد (صلی الله علیه و آله) همان مودت اهل بیت پیامبر (صلی الله علیه و آله) و تمسک به سیره و گفتارشان می‌باشد و پیامبر اسلام (صلی الله علیه و آله) بارها این مطلب را از مردم خواسته است. - جویبار حکمت نویسنده: گلی زواره، غلامرضا نام نشریه: پاسدار اسلام شماره نشریه: ۲۹۹ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۸-۳۰ چکیده: سبک و شیوه تفسیری علامه و نیز برخی از خصوصیات تفسیر المیزان، در این مقاله بیان شده است. مؤلف ابتدا توضیحاتی راجع به شخصیت علمی علامه و انگیزه ایشان از نگارش تفسیر شریف المیزان ارائه می‌کند و سپس شیوه علامه در تفسیر (تفسیر قرآن به قرآن) و جامعیت آن را توضیح می‌دهد. در بخش بعدی، آشنایی علامه با کل قرآن و تأسی وی به ائمه اطهار (علیهم السلام) در تفسیر آیات، و نیز دقت‌ها و ظرافت‌های تفسیری او با بهره‌گیری از کلام بزرگان تبیین می‌شود. دو بخش پایانی را نیز شناسایی آیات کلیدی توسط علامه و ابتکارات ایشان تشکیل می‌دهد. - اسلام و حیات حقیقی انسان نویسنده: جوادی آملی، عبدالله. تدوین: محمد رضا مصطفی پور نام نشریه: پاسدار اسلام شماره نشریه: ۲۹۵ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۴-۳۱ چکیده: پژوهشی است درباره هدف زندگی از منظر اسلامی با استفاده از بیانات آیه الله جوادی آملی. حیات حقیقی از دیدگاه کلی اسلامی در ابتدای مقاله شرح داده می‌شود و سپس حیات حقیقی به طور خاص از منظر امام سجاد (علیه السلام) و با استفاده از صحیفه سجاده بیان می‌گردد. مؤلف در ادامه، اهداف سه‌گانه‌ای را برای حیات برمی‌شمرد که عبارتند از: عبادت خداوند سبحان، عبودیت خداوند، و مظهر ربوبیت و ولایت حق. در بخش پایانی نیز هدف زندگی انسان بر اساس آیات قرآن بررسی می‌گردد. - دین‌داری حق یا تکلیف نویسنده: مصطفی پور، محمد رضا نام نشریه: پاسدار اسلام شماره نشریه: ۲۹۳ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۲-۳۱ چکیده: بررسی تقابل حق و تکلیف در مسئله دینداری با رویکردی قرآنی می‌باشد. نویسنده مقاله با بهره‌گیری از بیانات آیه الله جوادی آملی این مطلب را به بحث می‌گذارد که آیا انسان در پذیرش اصل دین، آزاد است یا مکلف؟ وی در ابتدای مقاله با تقسیم حکم به دو نوع تشریحی و تکوینی، معنای آیه «لا اکراه فی الدین» را شرح داده و سپس مسئله آزادی و اختیار انسان را تحت عنوان «مورد و مصدر فعل بودن انسان» بررسی می‌نماید. مطلب بعدی مقاله، آزادی یا عدم آزادی انسان در نظام تشریح است که ذیل عنوان «حق تکوینی و تشریحی» بحث می‌شود. در پایان مقاله نیز حق تدین انسان و تمایل او به دین فطری بیان می‌گردد. نتیجه‌ای که نویسنده می‌گیرد آن است که هر انسانی تدین به دین فطری را حق خود می‌داند، و نکته دیگر اینکه رشد عقلی و بلوغ فکری، معرفت به خالق، و علم به هدف زندگی از مقدمات دین‌داری است. - حکمت تکالیف و حقوق در تعالیم اسلامی نویسنده: جوادی آملی، عبدالله. تدوین: محمد رضا مصطفی پور نام نشریه: پاسدار اسلام شماره نشریه: ۲۹۱ و ۲۹۲ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۰۱-۳۱ چکیده: رابطه حق و تکلیف و حکمت آن دو با بهره‌مندی از بیانات آیه الله جوادی آملی تشریح می‌شود. مطالب مقدماتی مقاله را توضیحاتی پیرامون ذی حق بودن، تحصیل منافع حق و ارتباط تکوین و تشریح تشکیل داده است و در ادامه، تضمین شدن حقوق به واسطه وضع تکالیف هم در عرصه حقوق مادی و هم در عرصه حقوق معنوی بیان می‌شود. در بخش بعدی مقاله، فلسفه وجودی تکلیف و برخی از آثار آن بیان شده است. سپس حکمت طاعت خدا از دیدگاه ابن سینا و دو سؤال در این خصوص مطرح می‌شود. در ادامه مطالب، با ذکر شبهه‌ای از سوی اشاعره و برخی از اهل این روزگار، دیدگاه صدرالمآلهین در باب تکالیف تبیین شده است و بخش پایانی مقاله نیز به ضمانت اجرای حقوق توسط توحید، و نیز دو عامل اساسی تحقق حقوق شخصی و اجتماعی (یعنی اعتقاد به وحدانیت الهی و اخلاص در عمل) اختصاص دارد. - رجعت از نگاه قرآن نویسنده: سلیمیان، خدامراد نام نشریه: انتظار شماره نشریه: ۱۹ تاریخ انتشار: ۱۳۸۵-۱۲-۰۱ چکیده: پژوهشی است پیرامون موضوع رجعت و بازگشت دوباره برخی مؤمنان و

کافران در آخرالزمان از دیدگاه قرآن. نویسنده با بهره گرفتن از قرآن و روایات پس از توضیح مفهوم رجعت و بازگشت دوباره برخی از مؤمنان و کافران، امکان آن را از نظر قرآن بررسی کرده است. در این راستا وی به رجعت برگزیدگان بنی اسرائیل در میقات و رجعت هزاران بنی اسرائیلی دیگر همچون: رجعت در مسئله عزیر یا ارمیای پیامبر، و رجعت مقتول بنی اسرائیل توسط موسی (علیه السلام) و رجعت مردگان توسط عیسی (علیه السلام) اشاره نموده است. سپس به رجعت در آخرالزمان می پردازد و خروج دایه الارض و حشر گروهی از تکذیب کنندگان و برخی آیات دیگر را دلیل بر وقوع آن می داند و نتیجه می گیرد که در اَمّت آخرالزمان نیز بسان اَمّت‌های پیشین رجعتی خواهد بود و این مسئله در دوران حکومت امام مهدی (عج) اتفاق خواهد افتاد. - مکانیزم فعل الهی نویسنده: رجحان، سعید نام نشریه: کتاب نقد شماره نشریه: ۴۴ تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۰۹-۳۰ چکیده: بررسی اصول مکانیزمی افعال خداوند می باشد. نویسنده در این مقاله ابتدا درباره ضرورت و اهمیت فعل الهی سخن گفته است. آنگاه جامعه را به چهار گروه متدینان عامل به عمل صالح، متدینان غیر عامل به عمل صالح، ریاکاران و منافقان و نیز کافران و ملحدان تقسیم نموده و به تشریح اختلاف و تفاوت گروه اول و دوم در حوزه فعل الهی پرداخته است. در ادامه با بیان نمونه‌هایی از فعل الهی از منظر قرآن کریم به تبیین اصول و ارکان مکانیزمی که در همه افعال الهی نسبت به انسان جاری و ساری است می پردازد که عبارتند از اختیار و اراده انسان، تحریک اراده و ارتقاء آن به عشق و ابتلائات خداوند. - تقیّه در قرآن کریم و نقش آن در انسجام اسلامی نویسنده: مطیع، حسین نام نشریه: کوثر شماره نشریه: ۲۶ تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۲-۰۱ چکیده: تشریح اقسام و اهداف تقیّه و نقش آن در ایجاد اتحاد ملی و انسجام اسلامی می باشد. در این مقاله ابتدا تعاریف مختلفی از تقیه ارائه شده، سپس آیات و احادیثی که از نظر نویسنده دلالت بر حکم تقیه و یا مصادیق تقیه دارند، مورد بحث قرار می گیرد. در ادامه انواع تقیه توضیح داده شده است. بیان نقطه نظرات اهل سنت پیرامون تقیه و ذکر اهداف تقیه مانند حفظ جان، تبلیغ دین، حفظ وحدت و مذهب از دیگر مندرجات است. در پایان موارد کاربردی تقیه جهت ایجاد اتحاد ملی و انسجام اسلامی پیشنهاد شده است. - آفرینش انسان و مراحل حیات او از نظر علامه طباطبایی نویسنده: یاوری، محمد جواد نام نشریه: معرفت شماره نشریه: ۱۲۱ تاریخ انتشار: ۱۳۸۶-۱۰-۳۰ چکیده: تشریح نحوه آفرینش انسان، زندگی اجتماعی، مرگ و منازل پس از آن از دیدگاه علامه طباطبایی است. در این مقاله نویسنده با اشاره به اینکه انسان از جسم و روح ترکیب یافته است. مراتب آفرینش جسم انسان را مرحله خلق از گِل، نطفه، مضغه، عظام و لحم دانسته است. وی از توضیحات علامه طباطبایی نتیجه می گیرد که خداوند، انسان اولیه (آدم) را از گِل و نسل وی را از نطفه او خلق کرده است. این پژوهشگر معتقد است نظریه مذکور گویاترین پاسخ به منکران مبدأ و معاد و داروینیست‌ها می باشد. در ادامه درباره نحوه ارتباط جسم و روح با یکدیگر و نیز آفرینش و جاودانگی روح سخن گفته و دلیل مادی‌گرایان بر عدم پذیرش روح را مطرح کرده است. در نهایت با استفاده از تفسیر المیزان مراحل گذر روح از مرگ، عالم برزخ و قیامت تبیین گردیده است.

اصطلاحات

سوره

- سوره سوره در مفهوم لغوی آن به معانی متعددی آمده است و علت آن، اختلاف نظری است که در ریشه‌ی اصلی آن وجود دارد، که از ماده‌ی (سَئِرٌ، یَسْأَرٌ، سَثْرًا) است، یا از ماده‌ی (سَارٌ، یَسُورٌ، سَوْرًا). اگر از ریشه‌ی اولی باشد، معنای لغوی آن،

«باقیمانده» است. آنچه در ظرف باقی می ماند، مثل آب و غذا و ... پس سوره به معنای بقیه و باقیمانده می باشد و اگر از ریشه دوم باشد که به معنای بالا رفتن و صعود نمودن است، سوره مفهوم برجسته، ممتاز و مشخص پیدا می کند. به همین جهت برای سوره، این معانی شش گانه را ذکر کرده اند: ۱- فضل و منزلت ۲- شرف ۳- علامت و نشانه ۴- ساختمان زیبا و برافراشته ۵- هر رده از رده ها و رگ های دیوار ۶- قلعه و قسمت مجزا از قسمت های دیگر. ۱ و اما مفهوم اصطلاحی آن در عرف مسلمانان؛ به هر یک از فصول و بخش های صد و چهارده گانه ی قرآن مجید، یک «سوره» گفته می شود. هر یک از این فصول (سوره ها) مجموعه ای از آیات است که هدف یا اهداف خاصی را تعقیب می کند و مفاهیم خاصی را دربردارد و معمولاً با «بسم الله الرحمن الرحیم» شروع می شود، مگر سوره توبه (سوره ی نهم) که بدون بسم الله است و با «بَرَاءَةٌ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ» آغاز شده است. معنای اصطلاحی، به آخرین معنای لغوی که اشاره شد (قسمت مجزا) نزدیک تر است و شاید علت نامگذاری هر یک از این قسمت ها به «سوره»، مجزا بودن هر سوره از سوره های دیگر قرآن می باشد. اکنون معنای لغوی، چندان مورد نظر نیست و معمولاً هرجا این کلمه به کار می رود منظور همان سوره های قرآنی است. در خود قرآن، کلمه ی سوره به صورت مفرد ۹ مرتبه و به صورت جمع، یک مرتبه به کار رفته است. جمع آن «سور» است، مثل صورت و صور. در کاربرد قرآنی، کلمه ی سوره در مفهومی عام تر از این اصطلاح یاد شده به کار رفته است و حتی به بخشی از قرآن (هر چند یک سوره ی کامل هم نباشد) سوره اطلاق شده است. ۲- ----- ۱- به «المنجد» و «قرب الموارد» و ... ماده ی «سور» مراجعه شود. ۲- مثل این موارد: یونس ۳۸، توبه ۶۴، ۸۶، ۱۲۴، ۱۲۷، محمد ۲۰.

آیه

- آیه آیه، در اصل به معنای «نشانه و علامت» است. هر سوره از قسمت های کوچکتری تشکیل شده که نام هر یک از آنها «آیه» است، به این لحاظ که بر وجود خداوند و اوصاف او دلالت دارد و نیز حکایت از درست بودن گفتار پیامبر (ص) دارد و نشانه ی صدق دعوت او و رسالت و ارتباطش با خدای متعال است. فرق واژه ی «آیه» و «علامت» این است که: آیه، علامت ثابت و پایدار است ولی «علامت»، دائمی نیست. ۱ آیه در قرآن کریم، غیر از نشانه و علامت، به معنای زیر نیز آمده است: ۱- پدیده های طبیعت ۲- نشانه ی روشن و گویا (معجزات پیامبران و امور خارق العاده) ۳- ساختمان بلند و مرتفع ۴- آنچه مایه ی پند و اندرز و عبرت باشد ۵- بخشی از یک سوره قرآن در قرآن، کلمه آیه بخصوص در مورد پدیده های طبیعی همچون: شب و روز و خورشید و ماه، زنده شدن زمین با رشد گیاهان، آسمانها و زمین و آفرینش آنها، باران، گردش بادها و ابرها، اختلاف زبان و رنگ مردم، رعد و برق و بسیاری پدیده های دیگر زیاد به کار رفته است. همچنین به ناقه ی صالح، جسد فرعون، ید بیضای حضرت موسی، حضرت مریم و حضرت عیسی، غرق شدن قوم نوح، کشتی نوح، داستان یوسف و برادرانش، آفرینش همسران برای انسان، خواب انسان در شب و روز و ... نیز آیه اطلاق شده است که در بعضی مفهوم عبرت و اندرز و حجت و معجزه نهفته است. ----- ۱- الفروق اللغویه، ابی هلال العسگری، ص ۵۵.

شأن نزول

- شأن نزول شأن نزول، و به تعبیر دیگر اسباب نزول، یعنی شناختن موقعیت، حادثه و مناسبتی که در آن، آیات نازل شده است. این شناخت، به ما کمک می کند که آیات و معارف آنها را بهتر و دقیقتر درک کنیم، انگیزه و حکمت تشریح بعضی از

احکام را بدانیم و آیاتی که مفاهیم کلی است، مصداق‌های جزئی و خاص آنها را هم بشناسیم. داناترین قرآن شناس، به این اسباب نزول، امام علی (ع) است که خود فرموده است: «هیچ آیه‌ای نازل نشده مگر اینکه می‌دانم که درباره‌ی چه کسی، و کجا و کی و به چه مناسبتی نازل شده است. خدای من، به من قلبی با ادراک و زبانی گویا بخشیده است.»^۱ گرچه بعضی آیات، اسباب نزول خاصی داشته است، اما پیام و محتوای آیات، همگانی و همیشگی است و مخصوص موردی که بدان خاطر نازل شده نیست. مخاطبان قرآن در زمان‌های بعد از نزول هم می‌توانند و باید به مفاهیم آیات عمل کنند و خطاب را متوجه خود نیز بدانند. این مقتضای جاودانه بودن قرآن است. تألیف درباره‌ی شأن نزول آیات قرآن از دیرباز مورد توجه دانشمندان علوم قرآنی بوده است.^۲ -----^۱ ما نَزَلَتْ آيَةُ الْاِلا وَ اَنَا عَلِمْتُ فِي مَنْ اُنزِلَتْ وَ اَيْنَ اُنزِلَتْ وَ عَلِيٌّ مِنْ نَزَلَتْ. اِنَّ رَبِّي وَهَبَ لِي قَلْبًا عَقُولًا وَ لِسَانًا نَاطِقًا (تفسیر برهان ج ۱ / ۱۷).^۲ - از جمله «اسباب النزول»، محمد باقر حجتی، «نمونه‌ی بینات در شأن نزول آیات»، محمد باقر محقق، «شأن نزول آیات»، واحدی.

تفسیر

- تفسیر تفسیر، به معنای روشن ساختن و پرده برداشتن از روی یک چیز است. علم تفسیر، یکی از علوم مهم اسلامی مربوط به قرآن است. علمی است که برای ما کشف نقاب و پرده از چهره‌ی الفاظ و معانی آیات قرآن می‌کند و ما را به فهم مفاهیم واقعی قرآن و مراد خدای متعال نزدیک می‌سازد. تفسیر، یا در مورد الفاظ مشکل و غیر مأنوس است که موجب ابهام‌هایی در فهم معنی آیه یا آیاتی می‌شود، یا اینکه مواردی به صورت مجمل و مختصر بیان شده که احتیاج به توضیح و تفصیل و تشریح دارد. بزرگترین مفسران قرآن، ائمه اهل بیت (ع) می‌باشند که خانه‌زاد قرآن و پرورش یافته‌ی مکتب وحی‌اند و از سرچشمه، آب نوشیده‌اند و علمشان خدایی است. در تفسیر قرآن، شیوه‌های گوناگونی وجود دارد که یکی از آنها، تفسیر متکی به احادیث است، یعنی در فهم مراد از آیه، به روایاتی که از ائمه نقل شده، اعتماد می‌شود. و شیوه‌ی دیگر، تفسیر قرآن به قرآن است یعنی از کنار هم گذاشتن آیات مشابه و جمع‌بندی از آیات در زمینه‌ی خاص، به روشن کردن معنای آیه می‌پردازند و با استناد به برخی آیات کلیدی در فهم معارف قرآن و شاخص قرار دادن آنها، مراد آیات دیگر را (حتی آیات متشابه را) به دست می‌آورند که روش مرحوم علامه طباطبایی در «المیزان» و تفسیر «نورالثقلین»، از تفسیرهای حدیثی شیعه است. شیوه‌های دیگری هم در تفسیر قرآن وجود دارد.^۱ -----^۱ - از منابع این موضوع: «روشهای تفسیر قرآن»، جعفر سجادی، «تفسیر و تفاسیر جدید»، بهاء‌الدین خرمشاهی، «قانون تفسیر» کمالی دزفولی.

تأویل

- تأویل از ریشه «أول» به معنای بازگشت است و تأویل یعنی بازگرداندن. گاهی لفظی چند معنای محتمل دارد، یا یک کار، با علت و انگیزه‌ی خاصی که ناپیداست، انجام می‌گیرد. وقتی یک لفظ یا عمل را به معنایی بر خلاف ظاهرش برگردانیم، آن را تأویل کرده‌ایم. آیات قرآن، یک معنای ظاهری دارد و یک معنای باطنی و نیز در آیات متشابه، احتمال معانی مختلفی داده می‌شود. وقتی کسی بر اساس علم و آگاهی، معنایی غیر ظاهر از آیات ارائه می‌دهد، یا کلام را بر معنای ثانوی آن برمی‌گرداند، این عمل، تأویل نام دارد. قرآن کریم، برای آیات قرآن معانی تأویلی قائل است و می‌فرماید: «وَمَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلَّا اللَّهُ وَالرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ»^۱ تأویل قرآن را نمی‌داند، مگر خداوند و آنان که در علم، راسخ‌اند.^۲ در روایاتی منظور از راسخان

در علم، ائمه اطهار (ع) به حساب آمده است که معنای باطنی قرآن و تأویل آیات را هم می‌دانند. ----- ۱- سوره آل عمران، آیه ۷. ۲- ترجمه بر اساس یکی از تفسیرهای آیه است.

تفسیر به رأی

- تفسیر به رأی در روایات زیادی، از «تفسیر به رأی» نهی شده و به کسی که تفسیر به رأی کند وعده‌ی آتش دوزخ داده شده است. تفسیر به رأی آن است که انسان، قرآن را بر اساس نظریات شخصی خود، آن گونه که می‌پسندد، آن طور که دلش می‌خواهد و مورد نظرش است تفسیر و معنی کند و قرآن را بر آراء شخصی خود تطبیق دهد و عقیده شخصی خود را به قرآن تحمیل کند. یعنی به جای آنکه شاگرد قرآن باشد و به پیام قرآن گوش دل بسپارد و هرچه از قرآن بر می‌آید آن را بپذیرد (چه در زمینه‌ی عقاید، چه احکام و غیره...) بخواهد به زور معنایی را به قرآن نسبت دهد و مایل باشد که از قرآن این گونه مطلب به دست آید. به تعبیر علامه طباطبایی، رسوبات ذهنی و پیش‌داوریهای خود را در فهم و معنی آیات دخالت بدهد و دنباله‌روی و پیروی از قرآن را رها کند. این گونه برخورد با قرآن، شیوه‌ی قلب‌های بیمار و اندیشه‌های ناسالم است و سر از التقاط در خواهد آورد و حرام و ممنوع است.

محکم و متشابه

- محکم و متشابه در خود قرآن، در یک تقسیم‌بندی، آیات را به «محکومات» و «متشبهات» تقسیم می‌کند و بیماردلان را دنباله‌رو آیات متشابه معرفی می‌نماید. ۱. محکومات، آیاتی است که از نظر لفظ و معنی، محکم و استوار و بدون ابهام و شبهه و مراد از آیه روشن است و آن را به معانی دیگر نمی‌توان حمل کرد، ولی متشابهات، آیاتی است که از نظر لفظ، یا از نظر معنی، ابهام‌ها و چندپهلویی‌هایی دارد و قابلیت آن را دارد که به معانی گوناگون، تأویل و تفسیر شود و برای فهم درست مقصود، باید از جایی دیگر دلیل و شاهد بیاوریم. البته برای محکم و متشابه، معانی دیگری هم گفته‌اند که بیان آنها چندان ضرورتی ندارد. ائمه و اهل بیت عصمت (ع)، طبق بعضی از احادیث، به مقصود واقعی آیات متشابه واقف‌اند، چرا که آنان مصداق اکمل «راسخین در علم» اند. ----- ۱- هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ مِنْهُ آيَاتٌ مُحْكَمَاتٌ هُنَّ أُمُّ الْكِتَابِ وَأُخَرُ مُتَشَابِهَاتٌ ... (آل عمران ۷).

ناسخ و منسوخ

- ناسخ و منسوخ گاهی در آیات قرآن، بیان حکم و قانونی شده است. سپس آیه‌ای نازل شده، حکم و دستورالعمل سابق را لغو، باطل یا متوقف کرده و قانونی دیگر بیان می‌کند و در واقع سر آمدن مدت عمل به حکم سابق را اعلام می‌کند. معنای نسخ همین است، یعنی برداشتن یک حکم و عوض کردن یک تشریح. آیه‌ای را که حکمش عوض شده «منسوخ» می‌گویند و آیه‌ای که بعداً آمده «ناسخ» است. ممکن است در تنظیم قرآن به آیه‌ی ناسخی برخورد کنیم که در نوشتن، پیش از منسوخ آمده باشد. شناخت آیات ناسخ و منسوخ، علاوه بر کمکی که به فهم درست معانی آیات می‌کند، ما را از اشتباه در تفسیر و برداشت غلط و انحرافی از این کتاب آسمانی باز می‌دارد. دانستن آیات محکم و متشابه، ناسخ و منسوخ و عام و خاص، برای کسی که تفسیر قرآن می‌کند ضروری است. در نسخ، این تغییر حکم، طبق شرایط زمانی و مقتضیات خاص مکلفین است که

بر اساس مصلحتی معین، از طرف خداوند انجام می‌گیرد. به عنوان مثال آیاتی به مؤمنین دستور می‌دهد که در مقابل تعرض و آزار مشرکین عفو و اغماض و گذشت کنند (آیات مخصوص به دوران مکه) و آیاتی هم فرمان مقابله و مبارزه و جهاد در برابر مشرکین می‌دهد (از آیات دوره‌ی مدینه). آیات نوع دوم، نسخ‌کننده‌ی حکم آیات اولی است.

تحریف

- تحریف تغییر و جابه‌جایی کلمات و کم و زیاد شدن از یک نوشته و سخن، تحریف نام دارد. نسبت به معجزه‌ی جاویدان حضرت رسول، یعنی قرآن کریم، عقیده داریم که این کتاب، همان است که بر پیامبر نازل شده است و هیچ افزایش و کاستی در متن آن پیش نیامده است. علمای شیعه بر این عقیده‌اند و شیخ صدوق، عدم تحریف قرآن را از عقاید شیعه شمرده است. در قرآن می‌خوانیم: «إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ»^۱ ما قرآن را نازل کردیم و ما خود نگهبان آنیم. یکی از اتهاماتی که مخالفان به شیعه می‌زنند، عقیده به تحریف قرآن است. گرچه بعضی از علما چنین سخنی را گفته‌اند، ولی این قول، مردود است و تألیفات بسیاری در ردّ این شبهه و در اثبات تحریف نشدن قرآن کریم نگاشته شده است. البته گاهی کلماتی از قرآن به صورت‌های متفاوت نقل و خوانده شده است، ولی اختلافات قراءات، غیر از تحریف است. ----- ۱- حجر، آیه ۹.

تجوید

- تجوید از علوم وابسته به قرآن «تجوید» است که به آن «علم قرائت» هم می‌گویند. تجوید، قواعد مربوط به تلفظ صحیح حروف و کلمات، مخارج و صفات حروف، موارد ادغام و اخفاء و اظهار و مد و موارد وقف و وصل را بیان می‌کند. از آنجا که قرآن به «ترتیل» فرمان می‌دهد «وَرَتَّلِ الْقُرْآنَ تَرْتِیْلًا»^۱ علم تجوید که به نیکو قرائت کردن و درست خواندن قرآن کریم مربوط می‌شود، پدید آمده است. در معنای ترتیل از حضرت علی (ع) روایت شده است که: «هو حفظ الوقوف و بیان الحروف». ترتیل، مراعات جای درست وقف‌ها و روشن ادا کردن حرف‌هاست. گاهی تلفظ غلط یا وقف بیجا، معنای آیه را عوض می‌کند. از این جهت در فقه نیز بر درست خواندن قرائت و اذکار نماز تأکید شده است. در تجوید، مسأله‌ی صوت و لحن و شیوه‌های قرائت و قراء هفت‌گانه و اختلاف قراءات نیز مطرح است. ۲ ----- ۱- مزمل، آیه ۴. ۲- از جمله ر. ک: «سر البیان فی علم القرآن» حسن بیگلری.

تلاوت و ترتیل

- تلاوت و ترتیل قرائت و خواندن قرآن، هر گاه با توجه به مفاهیم و معانی آیات و امر و نهی الهی در کلام الله باشد، «تلاوت» نام دارد. چنین خواندنی باید آرام، شمرده و با تأنی باشد. خداوند دستور می‌دهد که قرآن با «ترتیل» خوانده شود: «وَرَتَّلِ الْقُرْآنَ تَرْتِیْلًا»^۱ در خود آیات قرآن و روایات، نکاتی به عنوان «آداب تلاوت» بیان شده که برخی ادب ظاهری است و بعضی آداب باطنی. مثلاً تلاوت با وضو، رو به قبله و گفتن «اعوذ بالله من الشیطان الرجیم» در آغاز، تدبیر هنگام خواندن، تأمل و درنگ در وعده و وعیدهای قرآن، گوش فرا دادن به تلاوت دیگری، مسواک زدن قبل از تلاوت، خواندن با خضوع و صدای خوب و با لحن عربی و قرائت با حزن و اندوه و تلاوت از روی مصحف و ... از جمله‌ی این آداب است. ۲ -----

جمع قرآن

- جمع قرآن پس از نزول آیات قرآن، کسانی به فرمان پیامبر به نگارش آنها می پرداختند. به آن گروه «کاتبان وحی» می گویند. معروف ترین آنان عبارتند از: حضرت علی (ع)، ابن مسعود، زید بن ثابت، معاذ بن جبل و ابی بن کعب. پس از رحلت پیامبر، کسانی از جمله امیرالمؤمنین (ع) به گردآوری و تدوین آیات پرداختند. چون در بعضی مواقع و جاها اختلاف در قرائت پیش می آمد، در زمان عثمان و به دستور او همه نسخه ها را جمع کردند و در یک شورا با نظارت زید بن ثابت، قرآنی نوشته شد که از روی آن نسخه برداری گشت و به شهرهای مختلف فرستادند، تا قرائت ها یکسان باشد. البته گردآوری قرآن به نحوی در زمان رسول خدا (ص) هم انجام می گرفت. در زمان عثمان یکی کردن قرآن ها عملی شد. قرآن های امروز، از همان نسخه نوشته شده است.

تحدی

- تحدی تحدی یعنی دعوت به مبارزه و مقابله که از سوی انبیاء و قرآن خطاب به مخالفان و منکران می شود. از آنجا که «معجزه»، سند و دلیل ارتباط پیامبر با خداوند است، از دیگران خواسته می شود که اگر در صدق دعوت و ادعای پیامبران شک دارند، آنان هم همانند معجزه پیامبران را نشان دهند. در قرآن بارها از مردم خواسته شده اگر می توانند سوره و آیه ای مثل قرآن بیاورند و اینکه اگر جن و انس جمع شوند، نمی توانند همانند قرآن را بیاورند: «قُلْ لِّئِنِ اجْتَمَعَتِ الْإِنْسُ وَالْجِنُّ عَلَىٰ أَنْ يَأْتُوا بِمِثْلِ هَذَا الْقُرْآنِ لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ» ۱ نیز آیات دیگری همچون: بقره آیه ۲۳، یونس آیه ۳۸، هود آیه ۱۳، طور آیه ۳۴. با همه انگیزه هایی که عرب برای مقابله با قرآن داشت، نتوانست چیزی همتای قرآن بیاورد. و این بزرگترین سند حقانیت «کلام الله» است. ----- ۱- سوره اسراء، آیه ۸۸.

وحی

- وحی القاء سخن یا مطلبی در فکر و دل دیگری، با اشاره یا لفظ. وحی در اصطلاح دینی، آن است که خداوند، مطلبی را با واسطه یا بی واسطه به پیغمبران و اولیاء خود ابلاغ کند. در نزول قرآن از سوی خداوند بر پیامبر اسلام، جبرئیل واسطه وحی بود و هنگام وحی، حالت پیامبر تغییر می یافت. وحی یکی از راه های تکلم الهی با بشر است: «وَمَا كَانَ لِبَشَرٍ أَنْ يُكَلِّمَهُ اللَّهُ إِلَّا وَحْيًا أَوْ مِنْ وَرَاءِ حِجَابٍ» ۱ مطالبی که از سوی خداوند به غیر پیامبران القاء می شود «الهام» نام دارد. ----- ۱- سوره شوری، آیه ۵۱.

جزء

- جزء قرآن کریم به سی قسمت مساوی تقسیم گردیده است که به هر یک از این سی قسمت یک جزء می گویند. معمولاً در قرآن ها شروع هر جزء را با علامتی مشخص می کنند.

حزب

- حزب در یک تقسیم‌بندی قراردادی هر جزء قرآن به چهار قسمت تقریباً مساوی تقسیم می‌شود که به هر قسمت یک حزب می‌گویند. در برخی از کشورها هر جزء را به دو حزب تقسیم می‌کنند.

سوره‌ها

الفاتحه

سوره الفاتحه نام اولین سوره قرآن است. نامهای دیگر این سوره حمد، شفاء، امّ الكتاب، فاتحه القرآن، شافیه، وافیه، کافیه، کنز و سبع مثانی می‌باشد. این سوره دارای هفت آیه و در مکه نازل شده است. (۱) موضوعات و محتوای این سوره به دو بخش تقسیم می‌شود. بخشی حمد و ثنای خداست و بخشی، از نیازهای انسان سخن می‌گوید. قال رسول الله لجابر بن عبد الله: يا جابر الا اعلمك أفضل سورة أنزلها الله في كتابه؟ فقال جابر: بلى بأبي و أمي يا رسول الله علمنيها فعلمته "الحمد لله امّ الكتاب" ثم قال يا جابر ألا أخبرك عنها؟ قال بلى بأبي و أمي فأخبرني قال: هي شفاء من كل داء إلا السام يعني الموت. (۲) "رسول خدا به جابر بین عبدالله فرمودند: ای جابر آیا نمی‌خواهی که به تو بهترین سوره ای که خداوند در کتابش نازل کرده است را بیاموزم؟ جابر گفت: آری یا رسول الله پدر و مادرم فدای تو باد بیاموز مرا. پس رسول خدا سوره حمد (أم الكتاب) را به او آموخت سپس فرمود: ای جابر آیا نمی‌خواهی از آن به تو خبری بدهم؟ گفت: آری، خبری بده مادر و پدرم فدای تو باد. فرمود: سوره حمد شفایی است برای هر بیماری جز مرگ" ----- ۱- اهل علم خلافت کردند در این که این سوره مکی است یا مدنی. بعضی گفته‌اند مدنی و بعضی گفته‌اند مکی است. و عده‌ای نیز گفته‌اند این سوره هم مکی است و هم مدنی، از عظم شأن او یک بار به مکه فرو آمد و یک بار به مدینه، اما اخبار بیشتر بر آن است که این سوره مکی است. و یک دلیل بر آن که این سوره مکی است آن است که رسول الله پس از بعثت بیشتر از ده سال در مکه بود و نماز می‌گزارد و در خبر است که لا صلاة الا بفاتحة الكتاب. پس چگونه بدون بودن سوره «الحمد» می‌توان چندین سال نماز خواند؟! ۲- تفسیر العیاشی ۱/۲۰

البقره

سوره البقره نام دومین سوره قرآن می‌باشد، نام دیگر این سوره "فسطاط القرآن" است. این سوره در مدینه نازل شده و ۲۸۶ آیه دارد و طولانی‌ترین سوره قرآن می‌باشد. و جزو سوره‌های سبع طوال می‌باشد. موضوعاتی که در این سوره مطرح شده بسیار متنوع است. برخی موضوعات سوره عبارتند از: توحید و معاد همراه با داستان حضرت ابراهیم و زنده شده مرغ‌ها، اعجاز قرآن، مباحث مفصل درباره یهود و منافقان، تاریخ پیامبران بزرگ به ویژه حضرت ابراهیم و موسی و مباحثی در مورد انسان و نیز احکام مختلف اسلامی از جمله نماز، روزه، جهاد در راه خدا، حج و تغییر قبله، ازدواج، احکام تجارت و دین، ربا و قصاص و تحریم قسمتی از گوشت‌های حرام و قمار و شراب و بخشی از احکام وصیت. نام این سوره از آیه ۶۷ آن گرفته شده است. فی وصیة ابي ذر أنه سأل النبي أي آية أنزلها الله عليك أعظم؟ قال: آية الكرسي (۱) "در وصیت ابوذر آمده است که از پیامبر سؤال کرد که بزرگترین آیه ای که خداوند بر شما نازل کرده کدام است؟ فرمود: آیه الكرسي (۲)" عن أبي عبد الله قال: من قرأ البقره و آل عمران جائتا يوم القيامة تظلانه على رأسه مثل الغمامتين أو مثل العباين. (۳) "از ابی عبدالله روایت شده است که فرمود هر کس سوره بقره و آل عمران را بخواند روز قیامت این دو سوره بر او سایه افکنند، مانند دو قطعه ابر یا دو

آل عمران

سوره آل عمران نام سومین سوره قرآن مجید است. عمران نام پدر حضرت مریم، مادر عیسی است و نام این سوره از آیه ۳۳ آن گرفته شده است. پاره ای از موضوعات مطرح شده در این سوره عبارتند از: ایمان و اسلام، استقامت در راه گسترش اسلام، مبارزه منطقی با یهود و نصاری و مشرکان، نفی عقاید باطل و پاره ای مباحث و درسهای تربیتی. این سوره در مدینه نازل شده و دویست آیه دارد. عن علی بن ابی طالب قال: إذا أراد أحدكم الحاجة فليكن في طلبها يوم الخميس فإن رسول الله قال: اللهم بارك لأمتي في بكورها يوم الخميس، وليقرأ إذا خرج من منزله آخر آل عمران، إنا أنزلناه في ليلة القدر، و أم الكتاب، فإن فيهن قضاء حوائج الدنيا والآخرة. (۱) از علی بن ابیطالب نقل شده است که فرمود: هر گاه کسی از شما خواسته ای دارد پس در روز پنجشنبه دنبال آن برود، چرا که رسول خدا فرمود: خداوندا! بر امت من در اینکه صبح روز پنجشنبه دنبال کاری رود برکت فرست، و هر گاه خواست از خانه خارج شود، بخواند آخر سوره آل عمران و إنا أنزلناه في ليلة القدر و أم الكتاب را چرا که در آنها برآورده شدن حوائج دنیا و آخرت است. ----- ۱- الدر المنثور ۶/۳۷۷

النساء

سوره النساء به معنی زنان است و نام چهارمین سوره قرآن مجید می باشد. نام این سوره از آیه اول آن گرفته شده و در این سوره پاره ای از حقوق مربوط به زنان مطرح گردیده است. بعضی از موضوعات دیگر این سوره عبارتند از دعوت به ایمان و عدالت، کنترل و نگهداری و بهسازی محیط خانواده، حقوق و وظایف افراد جامعه در برابر یکدیگر، لزوم اطاعت از رهبری، قوانین مربوط به ازدواج، قوانین کلی حفظ اموال عمومی، قانون ارث و بیان سرگذشت پیشینیان و بیان اهمیت هجرت در راه خدا. این سوره در مدینه نازل شده و ۱۷۶ آیه دارد. عن أمير المؤمنين قال: من قرأ سورة النساء في كل جمعة أمن ضغطة القبر. (۱) امیرالمؤمنین فرمود: هر کس در هر جمعه سوره نساء را قرائت کند از فشار قبر در امان باشد. ----- ۱- ثواب الاعمال ۹۵ - تفسیر العیاشی ۱/۲۱۵

المائدة

سوره المائدة "مائدة" به معنی سفره آراسته از غذا می باشد. "مائدة" نام پنجمین سوره قرآن می باشد که از آیه ۱۱۲ این سوره گرفته شده است. قسمتی از این سوره درباره تقاضای حواریون و یاران حضرت عیسی است که از او خواستند سفره ای آراسته از غذا برای آنان از طرف خداوند نازل شود. بعضی از موضوعات مطرح شده در این سوره عبارتند از: بیان معارف اسلامی موضوع رهبری بعد از رسول خدا نفی اعتقاد مسیحیت به تثلیث، موضوع وفای به عهد و عدالت اجتماعی، شهادت به عدل، داستان هاییل و قاییل فرزندان آدم و تحریم قتل نفس و معرفی غذاهای حلال و حرام و بیان قسمتی از احکام مربوط به وضو و تیمم. این سوره ۱۲۰ آیه دارد و در مدینه نازل شده است. عن أبي جعفر قال: من قرأ سورة المائدة في كل خميس لم يلبس إيمانه بظلم ولا يشرك أبدا. (۱) از حضرت باقر نقل شده که فرموده: هر کس سوره مائدة را در هر پنجشنبه بخواند، ایمانش به ظلم آلوده نگردد و هرگز بر خدا شریک نگیرد. ----- ۱- همان

الأنعام

سوره الأنعام به معنی چهارپایان می باشد و نام ششمین سوره قرآن است. نام این سوره از آیه ۱۳۶ آن گرفته شده است و در این سوره به چهارپایان و احکام مربوط به آنها از نظر حلال و حرام بودن گوشت اشاره گردیده است بعضی موضوعات دیگری که در این سوره بیان شده عبارتند از: مبارزه با شرک و بت پرستی، دعوت به اصول سه گانه توحید و نبوت و معاد، و بیان کردار و اعمال و بدعتهای مشرکان و مبارزه با آن. این سوره در مکه نازل شده و ۱۶۵ آیه دارد. عن ابي بصير قال: سمعت ابا عبد الله يقول: إنّ سورة الأنعام نزلت جملةً و شيعها سبعون ألف ملك، حين نزلت على رسول الله، فعظموها و بجلوها، فإنّ اسم الله تبارك و تعالى فيها في سبعين موضعاً و لو علم الناس ما في قرائتها من الفضل ما تركوها. (۱) از ابي بصير نقل شده كه گفت: شنيدم از ابا عبد الله كه مي فرمود: سوره انعام يك دفعه نازل گشت و هفتاد هزار ملك آنرا همراهي مي كرد هنگاميكه بر رسول خدا نازل گشت پس آن را بزرگ داشتند و ارج نهادند چرا كه اسم خداوند تبارك و تعالى در هفتاد موضع آن آمده است و اگر مردم مي دانستند كه خواندن آن چه فضلي دارد آنرا ترك نمي كردند. ----- ۱- تفسير العياشي ۱/۳۵۴

الأعراف

سوره الأعراف "اعراف" نام محلی میان بهشت و جهنم و نیز نام هفتمین سوره قرآن است. نام این سوره از آیه ۴۶ آن گرفته شده و پاره ای موضوعات مطرح شده در این سوره عبارتند از: داستان آفرینش آدم، سرگذشت اقوام نوح و لوط و شعيب، سرگذشت قوم بنی اسرائیل، مبارزه حضرت موسی با فرعون و بیان موضوع مبدأ و معاد. این سوره ۲۰۶ آیه دارد و در مکه نازل شده است. عن ابي عبد الله قال: من قرأ سورة الأعراف في كل شهر كان يوم القيامة من المذنبين لا خوف عليهم و لا هم يحزنون، فإن قرأها في كل جمعة كان ممن لا يحاسب يوم القيامة. أما إن فيها محكماً فلا تدعوا قرائتها فإنها تشهد يوم القيامة لمن قرأها. (۱) "روایت شده است كه امام صادق فرمود: هر كس سوره اعراف را در هر ماه يكبار بخواند در قيامت جزء كسانی باشد كه خداوند فرموده خوفي بر ایشان نيست و اندوهگين نخواهند بود، چنانچه در هر جمعه آنرا يكبار تلاوت كند از آن گروه باشد كه حساب براي شان آسان گيرند و همانا يكي از محكمات در اين سوره است، پس تلاوت آنرا ترك مكنيد چونكه در روز قيامت شهادت دهد براي هر كس كه آنرا قرائت كرده است." ----- ۱- ثواب الاعمال ۹۵ و تفسير العياشي ۲/۲

الأنفال

سوره الأنفال به معنی بهره ها و غنائم جنگ و ثروتهای عمومی است. انفال نام هشتمین سوره قرآن مجید می باشد كه از آیه اول این سوره گرفته شده است. بعضی موضوعات مطرح شده در این سوره عبارتند از: انفال و غنائم، صفات مؤمنان واقعی، داستان جنگ بدر، واقعه تاریخی شب هجرت رسول خدا از مکه به مدینه، حكم اسیران جنگی، احكام جهاد، حكم خمس، خرافات مشرکان و راه شناخت منافقان و مبارزه با آنان. این سوره ۷۵ آیه دارد و در مدینه نازل شده است. عن ابي عبد الله قال: من قرأ سورة الأنفال و سورة براءة في كل شهر لم يدخله نفاق أبداً و كان من شيعه أمير المؤمنين. (۱) امام صادق فرمود: هر كس سوره انفال و توبه را در هر ماه يكبار تلاوت كند نفاق در دل او راه نيابد و از شيعيان امير المؤمنين باشد. -----

التوبة

سوره التوبة به معنی بازگشتن از گناه و کار بد، و نام نهمین سوره قرآن مجید است. نام این سوره از آیه ۱۰۵ آن گرفته شده است. در این سوره داستان متخلفین از جنگ تبوک آمده است. سوره توبه تنها سوره ای از قرآن است که بدون "بسم الله الرحمن الرحيم" آغاز می شود. زیرا اعلان جنگ به مشرکان و برائت از آنان است. پاره ای از موضوعات این سوره عبارتند از: قطع رابطه با مشرکان، جهاد در راه خدا، ستایش مجاهدان راه خدا، لزوم تحصیل علم، و پرهیز از تراکم ثروت، داستان هجرت پیامبر، موضوع ماههای حرام، گرفتن جزیه از اقلیتهای مذهبی، سرنوشت منافقان و موضوع زکات. این سوره در مدینه نازل شده و ۲۱۹ آیه دارد. عن النبي أنّ من قرأهما (أى الأنفال و التوبة) فأنا شفيعه، و شاهد له يوم القيامة أنّه برىء من النفاق، و اعطى من الأجر بعدد كل منافق و منافقة في دار الدنيا عشر حسنات، محى عنه عشر سيئات و رفع له عشر درجات، و كان العرش و حملته يصلون عليه أيام حياته في الدنيا. (۱) از پیامبر نقل شده است که: هر کس بخواند سوره های انفال و توبه را من شفیع او خواهم بود و روز قیامت شاهد بر او خواهم بود که او از نفاق مبرا است و به او عطا می شود به تعداد هر منافق و منافقه ای در دنیا ده حسنه و محو می شود از او ده سیئه و ده مرتبه بالا می رود و عرش و حاملانش در ایام حیاتش در دنیا بر او درود می فرستند. ----- ۱- الدرود الواقیه

یونس

سوره یونس "یونس" نام یکی از پیامبران است. و نام دهمین سوره قرآن مجید است. در قرآن نام یونس چهار بار مذکور است و در سوره صافات و سوره قلم داستان وی مندرج می باشد. در سوره انبیاء هم به عنوان "ذو النون" از او یاد شده و همین سوره قرآن به مناسبت آیه نود و هشتم آن به نام یونس نامگذاری شده است. و در خلال دهمین آیه به قصه یونس اشاره شده است. این سوره در مکه نازل شده و ۱۰۹ آیه دارد. عن أبي عبد الله قال: من قرأ سورة يونس في كل شهرين أو ثلاثة لم يخف عليه أن يكون من الجاهلين و كان يوم القيامة من المقربين. (۱) "روایت شده است که امام صادق فرمود: هر کس سوره یونس را در هر دو یا سه ماه یکبار قرائت کند بیم آن نیست که مبادا از جاهلین باشد، و در روز قیامت از جمله مقربین درگاه الهی خواهد بود." ----- ۱- ثواب الاعمال ۹۶ و تفسیر العیاشی ۲/۱۱۹

هود

سوره هود هود نام پیامبری است که بر قبیله عاد مبعوث گردیده است. هود نام یازدهمین سوره قرآن مجید است که در آن داستان قوم هود به صورت مشروح ذکر شده است. قوم هود در اثر عدم قبول دعوت هود و سر آمدن مهلت الهی، دچار عذاب الهی شدند و از بین رفتند. این سوره مکی است و ۱۲۳ آیه دارد. عن أبي جعفر قال: من قرأ سورة هود في كل جمعة بعثه الله عزو جل يوم القيامة في زمرة النبيين عليهم السلام و لم يعرف له خطيئة عملها يوم القيامة. (۱) "امام باقر فرمود: هر کس سوره هود را در هر روز جمعه یکبار بخواند، خداوند بزرگ وی را در قیامت در زمره انبیاء برانگیزد، و در آنروز گناهی برای وی نشناسند که در دنیا مرتکب گشته باشد." ----- ۱- همان تفسیر العیاشی ۲/۱۳۹

سوره یوسف پیامبری است که در قرآن به رسالت او تصریح شده است. دوازدهمین سوره قرآن داستان یوسف را به عنوان "أحسن القصص" از آغاز تا پایان بیان کرده است. سوره یوسف دارای ۱۱۱ آیه است. چهار آیه آن به صورت مقدمه و هفت آیه آن به صورت خاتمه و نتیجه داستان است و ۱۰۰ آیه دیگر اختصاص به متن داستان دارد. این سوره در مکه نازل شده است. (۱) عن أبي عبد الله قال: من قرأ سورة يوسف في كل يوم أو في كل ليلة بعثه الله يوم القيامة وجماله كجمال يوسف، ولا يصيبه فرع يوم القيامة، و كان من خيار عباد الله الصالحين. (۲) "امام صادق فرمود: هر کس سوره یوسف را هر روز یا هر شب یکبار تلاوت کند خداوند متعال وی را در قیامت برانگیزد با زیبایی و جمالی مانند جمال و زیبایی یوسف و بیم و هراس آنروز وی نگیرد، و از جمله بندگان نیک و درست کردار خداوند باشد." ----- ۱- اعلام القرآن ۶۶۹-۶۸۵-۲- ثواب الاعمال ۹۶

سوره الرعد به معنی صدای ابر و غرش آن است و نام سیزدهمین سوره قرآن است نام این سوره از آیه سیزدهم آن گرفته شده است. در این سوره به تسبیح کردن رعد که یکی از آیات خداوند اشاره شده است. در این سوره به تسبیح کردن رعد که یکی از آیات خداوند اشاره شده است. پاره ای موضوعات دیگر سوره عظمت قرآن، اسرار آفرینش آسمانها، شناخت حق و باطل، وفای به عهد و صلح رحم، صبر و استقامت و انفاق در راه خدا در پنهان و آشکار، اشاره به سرگذشت اقوام یاغی و سرکش، و سجده آسمانیان و زمین ها در برابر عظمت خدا می باشد. این سوره چهل و سه آیه دارد و در مدینه نازل شده است. عن أبي عبد الله قال: من أكثر قراءة سورة الرعد لم يصبه الله بصاعقه أبداً و لو كان ناصباً و إن كان مؤمناً أدخله الله الجنة بلا حساب، و شفع في جميع من يعرف من أهل بيته و إخوانه. (۱) از امام صادق روایت شده است که فرمود: هر کس سوره رعد را بسیار بخواند، خداوند او را در دنیا به صاعقه و برق زدگی هلاک نکند هر چند از دشمنان اهل بیت باشد (صاعقه آتشی است که از اصطکاک دو ابر پدید آید و ما آنرا برق گوئیم) و چنانچه قاری از شیعیان باشد خداوند او را بدون حساب به بهشت برد و شفاعتش درباره خاندان خودش و برادران مؤمنش پذیرفته گردد. ----- ۱- همان - تفسیر العیاشی ۲/۲۰۲

سوره ابراهیم جدّ حضرت رسول و از پیامبران بنی اسرائیل می باشد و مورد تصدیق مسلمانان، یهود و نصاری است. نام چهاردهمین سوره قرآن مجید است که به نام حضرت ابراهیم نامگذاری شده و در این سوره علاوه بر بیان داستان حضرت ابراهیم، داستان انبیایی چون نوح و موسی نیز آمده است. سوره ابراهیم ۵۲ آیه دارد و در مکه نازل شده است. عن أبي عبد الله قال: من قرأ سورة إبراهيم و الحجر في ركعتين جميعاً في كل جمعة لم يصبه فقر أبداً و لاجنون و لابلوی (۱) امام صادق فرمود: هر کس سوره ابراهیم و حجر را در رکعت اول و دوم نماز در هر جمعه یکبار بخواند تنگدستی و نیاز و دیوانگی و بلاهای دیگر بدو نرسد. (۲) ----- ۱- ثواب الاعمال ۹۷ - تفسیر العیاشی ۲/۲۲۲-۲- ظاهراً سوره ابراهیم را در رکعت اول و حجر را در رکعت دوم باید بخواند.

الحجر

سوره الحجر حجر نام قومی است (که بعضی آن را بر قوم ثمود منطبق کرده اند و یا آنان را از بقایای ثمود به شمار آورده اند). حجر نام پانزدهمین سوره قرآن مجید است که این نام از آیه ۸۰ این سوره گرفته شده است. در این سوره قصه اصحاب حجر به صورت مختصر ذکر گشته است. سوره حجر ۹۹ آیه دارد و در مکه نازل شده است. عن أبي عبد الله قال: من قرأ سورة إبراهيم و الحجر في ركعتين جميعاً في كل جمعة لم يصبه فقر أبداً و لا جنون و لا بلوى (۱) امام صادق فرمود: هر کس سوره ابراهیم و حجر را در رکعت اول و دوم نماز در هر جمعه یکبار بخواند تنگدستی و نیاز و دیوانگی و بلاهای دیگر بدو نرسد. (۲) ----- ۱- ثواب الاعمال ۹۷ و تفسیر عیاشی ۲/۲۲۲-۲- ظاهراً سوره ابراهیم را در رکعت اول و حجر را در رکعت دوم باید بخواند.

النحل

سوره النحل به معنی زنبور عسل است و نیز نام شانزدهمین سوره قرآن می باشد. نام این سوره از آیه ۶۸ آن گرفته شده است. موضوعاتی که در این سوره به آنها پرداخته شده عبارتند از: مظاهر طبیعی و آیات الهی چون باران و نور آفتاب، انواع گیاهان و میوه ها و مواد غذایی، حیواناتی که در خدمت انسانها هستند، زنبور عسل، دلایل توحید و معاد، تهدید مشرکان دستور به عدل و احسان، هجرت و جهاد، نهی از فحشاء و ظلم و ستم، نهی از پیمان شکنی و اشاره کوتاه به داستان حضرت ابراهیم، این سوره دارای ۱۲۸ آیه می باشد و در مکه معظمه نازل شده است. عن أبي جعفر قال: من قرأ سورة النحل في كل شهر كفي المغرم في الدنيا، و سبعين نوعاً من أنواع البلاء أهونه الجنون و الجذام و البرص، و كان مسكنة في جنه عدن، و هي وسط الجنان. (۱) "امام باقر فرمود: هر کس سوره نحل را در هر ماه یکبار بخواند از زیان مالی و یا قرض در دنیا ایمن باشد و نیز از هفتاد نوع بلا که سبکترین آنها دیوانگی و جذام و پیسی باشد، و مسکنش در آخرت در بهشت عدن باشد و آن محلی است وسط بهشت." ----- ۱- ثواب الاعمال ۹۷ - مکارم الاخلاق ۴۱۸

الإسراء

سوره الإسراء به معنی سیر دادن در شب می باشد. (منظور معراج حضرت محمد از مسجد الحرام به مسجد الأقصى و بعد از آن است) و نام هفدهمین سوره قرآن مجید می باشد. نام این سوره از آیه اول آن گرفته شده است. بعضی از موضوعاتی که در این سوره مطرح شده است عبارتند از: دلائل نبوت، داستان معراج، تاریخ بنی اسرائیل، و وجود حسب و کتاب در زندگی این جهان، حق شناسی به ویژه در مورد پدر و مادر، تحریم اسراف و تبذیر کردن، موضوع بخل، فرزند کشی در دوران جاهلیت، نهی از خوردن مال یتیم، نهی از کم فروشی و تکبر، تأثیر قرآن در درمان هر گونه بیماری اخلاقی و اجتماعی، بیان اعجاز قرآن. این سوره در مکه نازل شده و صد و یازده آیه دارد. نام دیگر این سوره بنی اسرائیل است. عن أبي عبد الله قال: من قرأ سورة بنی اسرائیل فی کل لیلۃ جمعة لم یمت حتی یدرک القائم فیکون من أصحابه. (۱) امام صادق فرمود: هر کس سوره بنی اسرائیل را در هر شب جمعه تلاوت کند نمیرد تا زمان قائم آل محمد صلوات الله علیه و علیهم را درک نماید و از یاران او باشد. ----- ۱- ثواب الاعمال ۹۵ و تفسیر العیاشی ۲/۲۷۶

الكهف

سوره الكهف به معنی غاری که در کوه به وجود آمده است و نام هجدهمین سوره قرآن می باشد. و نام این سوره از آیه نهم آن گرفته شده است. موضوعاتی که در این سوره آمده است به اختصار عبارتند از: داستان اصحاب کهف، داستان ملاقات حضرت موسی با حضرت خضر، داستان ذوالقرنین و یاجوج و ماجوج. این سوره در مکه نازل شده و صد و ده آیه دارد. قال أبو عبدالله من قرأ سورة الكهف في كل ليلة جمعة كانت كفارة له لما بين الجمعة إلى الجمعة. (۱) "أبا عبدالله فرمود: هر کس سوره کهف را در هر شب جمعه بخواند برای او سبب آمرزش آنچه که بین این جمعه تا آن جمعه بوده است می شود." ----- ۱- تهذيب الاحكام

مریم

سوره مریم نام مادر حضرت عیسی است که سی و یک مرتبه در قرآن ذکر شده است. مریم نام نوزدهمین سوره قرآن مجید است. مضامین اصلی این سوره داستان حضرت مریم، ولادت حضرت عیسی و داستان حضرت زکریا و یحیی و نیز اشاره ای به داستان حضرت ابراهیم است. این سوره مکی است و ۹۸ آیه دارد و نام دیگر آن "کهیصص" است که به صورت اختصار "که" می نامند. عن أبي عبدالله قال: من أدمن قراءة سورة مریم، لم يمت حتى يصيب منها ما يُغيثه في نفسه و ماله و ولده و كان في الآخرة من أصحاب عيسى بن مریم عليهما السلام و اعطى في الآخرة مثل ملك سليمان بن داود في الدنيا. (۱) "امام صادق فرمود: هر کس بخواندن سوره مریم مداومت کند نمیرد تا اینکه برسد به آنچه او را بی نیاز سازد در جان و مال و فرزندش، نیز در آخرت از یاران عیسی بن مریم باشد، و در آنروز دارای سلطنتی شود چون سلطنت سلیمان در دنیا." ----- ۱- ثواب الاعمال ۹۷

طه

سوره طه بیستمین سوره قرآن مجید است، این سوره با حروف مقطعه "طه" آغاز شده است، به این مناسبت آن را طه می نامند. قصه آدم، داستان مشروح موسی از مضامین اصلی این سوره است و این سوره مکی است و دارای ۱۳۵ آیه می باشد. عن أبي عبدالله قال: لاتدعوا قراءة سورة طه فإن الله يُحبها و يُحب مَنْ قرأها و من أدمن قراءتها أعطها الله يوم القيامة كتابه بيمينه و لم يحاسبه بما عمل في الإسلام و اعطى في الآخرة من الأجر حتى يرضى. (۱) "امام صادق فرمود: تلاوت سوره طه را ترك مکنید، زیرا خداوند آن را دوست می دارد و هر کس آنرا بخواند را نیز دوست خواهد داشت و هر که مداومت کند به خواندن آن، خداوند در روز قیامت نامه عمل او را به دست راستش دهد و از کردار او در اسلام حساب سخت نکشد، و آنقدر به او پاداش عطا فرماید تا خشنود گردد." پ ----- ۱- همان ۹۸

الأنبياء

سوره الأنبياء به معنی پیامبران است و نام بیست و یکمین سوره قرآن می باشد و از آنجا که زندگی پیامبران در این سوره بیان شده به این نام نامگذاری گردیده است. موضوعاتی که در این سوره آمده عبارتند از: فرازهایی از زندگی شانزده تن از پیامبران و همچنین اشاره به توحید و پیروزی حق علیه باطل، این سوره در مکه نازل شده و ۱۱۲ آیه دارد. عن أبي عبدالله قال:

من قرأ سورة الأنبياء حياً لها كان ممن رافق النبيين أجمعين في جنات النعيم و كان مهيباً في أعين الناس حياة الدنيا. (۱) "امام صادق فرمود: هر کس سوره انبياء را از روی شوق و ميل قرائت کند مانند کسی خواهد بود که خود با همه پیغمبران خدا در بهشت جاوید همنشین و همدم است، و در تمام عمر در نظر مردم با هیبت و شکوه باشد." ----- ۱- همان

الحج

سوره الحج یکی از عبادات بزرگ اسلام و نام بیست و دومین سوره قرآن می باشد. نام این سوره از آیه ۲۷ آن گرفته شده است. موضوعات سوره: معاد، حیات پس از مرگ، سرگذشت اقوام گذشته از جمله قوم حضرت ابراهیم و لوط، قوم شعیب و قوم موسی، حج و سابقه تاریخی آن از زمان حضرت ابراهیم، قربانی کردن در حج و طواف، نماز و زکات و امر به معروف و نهی از منکر و توکل به خداوند می باشد. این سوره در مدینه نازل شده و ۷۸ آیه دارد. عن أبي عبد الله قال: من قرأ سورة الحج في كلِّ ثلاثة أيام لم تخرج سنته حتى يخرج إلى بيت الله الحرام و إن مات في سفره أدخل الجنة. قلت: فإن كان مخالفاً؟ قال: يخفف عنه بعض ما هو فيه. (۱) "امام صادق فرمود: هر کس در هر سه روز یکبار سوره حج را تلاوت کند سال بر او نگذرد مگر اینکه زیارت خانه خدا نصیب او گردد و به سوی حج رهسپار شود، و چنانچه در این سفر از دنیا برود او را یکسره به بهشت برند. راوی گوید: عرض کردم اگر این مردم از مخالفان و ناصبی باشد با او چه خواهند کرد؟ امام فرمود در عذابش تخفیف خواهند داد." ----- ۱- همان

المؤمنون

سوره المؤمنون به معنی ایمان آورندگان و نام بیست و سومین سوره قرآن مجید است. زیرا در این سوره اوصاف آنان بیان شده است. نام این سوره از آیه اول آن گرفته شده است. بعضی از موضوعاتی که در این سوره بیان شده عبارتند از: اوصاف مؤمنان، خداشناسی با بیان نشانه هایی از نظام آفرینش و خلقت انسان و حیوانات و گیاهان، فزاهایی از داستان پیامبران، معاد و حیات پس از مرگ. این سوره در مکه نازل شده و ۱۱۸ آیه دارد. عن أبي عبد الله قال: من قرأ سورة المؤمنون ختم الله له بالسعادة إذا كان يد من قراءتها في كل جمعة و كان منزله في الفردوس الأعلى مع النبيين والمرسلين. (۱) امام صادق فرمود: هر کس سوره مؤمنون را قرائت کند خداوند عمرش را با رستگاری و سعادت پایان دهد و چنانچه مداومت بر آن نماید در هر جمعه جایگاهش در فردوس اعلا با انبياء و فرستادگان حق باشد. (۲) ----- ۱- همان ۲- یعنی با آنها همنشین و هم صحبت گردد.

النور

سوره النور "نور" به معنی روشنایی پراکنده ای که به دیدن کمک نماید و نام بیست و چهارمین سوره قرآن است و نام این سوره از آیه ۳۵ آن گرفته شده است. این سوره در مکه نازل شده و ۶۴ آیه دارد. سوره نور را می توان سوره پاکدامنی و عفت و مبارزه با آلودگی ها دانست. عن أبي عبد الله قال: حصنوا أموالكم و فروجكم بتلاوة سورة النور، و حصنوا بها نساءكم فإن من أدمن قراءتها في كل يوم أو في ليلة لم يزن أحد من أهل بيته أبداً حتى يموت، فإذا هو مات شيعة إلى قبره سبعون ألف ملك كلهم يدعون و يستغفرون الله له حتى يدخل في قبره. (۱) "امام صادق فرمود: مال و ناموس خود را بتلاوت سوره نور در

پناه بدارید (یا بقول اهل زمان ما بیمه کنید)، و نیز زندهای خویش را بدان مستور و محفوظ بدارید، زیرا هر کس بر قرائت این سوره در هر روز یا هر شب مداومت کند هیچ یک از افراد خانواده اش به عمل منافی عفت هرگز دچار نشود تا از دنیا برود، و چون از دنیا رفت هفتاد هزار فرشته تا کنار قبر او را مشایعت و بدرقه کنند، و همه برای او دعا و طلب آمرزش کنند تا او را میان گور وارد سازند. "----- ۱- ثواب الاعمال ۹۸

الفرقان

سوره الفرقان به معنی جدا کننده حق از باطل است، و نام بیست و پنجمین سوره قرآن مجید می باشد. نام این سوره از آیه اول آن گرفته شده است. موضوعات این سوره شامل: توحید و خداشناسی، ضعف منطق مشرکان، اشاره به آفرینش الهی و عظمت او از جمله روشنایی آفتاب، ظلمت و تاریکی شب، باد و باران، آفرینش آسمانها و زمین و خورشید و ماه و حرکت منظم آنها، بیان صفات مؤمنین. این سوره در مکه نازل شده و ۷۷ آیه دارد. عن أبي الحسن قال: يا ابن عمار لاتدع قراءة سورة (تبارک المذی نزل الفرقان علی عبده) فَإِنَّ مِنْ قَرَأَهَا فِي كُلِّ لَيْلَةٍ لَمْ يَعَذِبْهُ اللَّهُ أَبَدًا و لم يحاسبه و كان منزله في الفردوس الأعلى. (۱) "امام موسی کاظم فرمود: ای پسر عمار! ترک مکن سوره تبارک المذی نزل الفرقان علی عبده را، زیرا هر کس این سوره را در هر شب تلاوت کند خداوند هرگز او را عذاب نکند و از او حساب نکشد و جایگاهش در فردوس اعلا خواهد بود. "----- ۱- همان

الشعراء

سوره الشعراء به معنی شاعران و کسانی که شعر می سرایند و نام بیست و ششمین سوره قرآن مجید می باشد. نام این سوره از آیه ۲۲۴ آن گرفته شده است که درباره شاعران آیاتی را بیان می نماید. موضوعات دیگر سوره داستان هفت تن از پیامبران الهی یعنی ابراهیم، هود، صالح، لوط، شعیب و حضرت موسی می باشد. این سوره در مکه نازل شده و ۲۲۷ آیه دارد. عن أبي عبد الله قال: من قرأ الطواسين الثلاثة في ليلة الجمعة كان من أولياء الله و في جوار الله و كفه و لم يصبه في الدنيا بؤس أبداً و اعطى في الآخرة من الجنة حتى يرضى و فوق رضاه و زوجته الله مائة زوجة من الحور العين. (۱) "امام صادق فرمود: هر کس این سه "طس" (۲) را در شبهای جمعه قرائت کند از اولیاء و دوستان خداوند باشد و هرگز رنج و سختی در دنیا بدو نرسد و از بهشت آنقدر باو بدهند که خشنود گردد بلکه بالاتر از رضا و خشنودی او و خداوند صد حوریه از حوران بهشتی به همسری به وی دهد. "----- ۱- همان ۲۹۹- یعنی سوره شعراء و سوره نمل و سوره قصص.

النمل

سوره النمل به معنی مورچه است و نام بیست و هفتمین سوره قرآن می باشد. نام این سوره از آیه ۱۸ آن گرفته شده و پاره ای از موضوعات آن عبارتند از: معاد و حیات پس از مرگ، داستان پنج تن از پیامبران الهی، داستان حضرت سلیمان و ملکه سبا، سخن گفتن پرنده ای چون هدهد با حضرت سلیمان و سخن گفتن حشراتی چون موجه. این سوره ۹۳ آیه داشته و در مکه نازل شده و قبل از سوره شعراء قرار دارد. عن أبي عبد الله قال: من قرأ الطواسين الثلاثة في ليلة الجمعة كان من أولياء الله و في جوار الله و كفه و لم يصبه في الدنيا بؤس أبداً و اعطى في الآخرة من الجنة حتى يرضى و فوق رضاه و زوجته الله مائة زوجة

من الحور العين. (۱) "امام صادق فرمود: هر کس این سه "طس" را در شبهای جمعه قرائت کند از اولیاء و دوستان خداوند باشد و هرگز رنج و سختی در دنیا بدو نرسد و از بهشت آنقدر باو بدهند که خشنود گردد بلکه بالاتر از رضا و خشنودی او و خداوند صد حوریه از حوران بهشتی به همسری به وی دهد." ----- ۱- ثواب الاعمال ۹۹

القصص

سوره القصص به معنی داستان ها است و نام بیست و هشتمین سوره قرآن می باشد. نام این سوره از آیه ۲۵ آن گرفته شده است. موضوعاتی که در این سوره به آنها پرداخته شده است به اختصار عبارتند از: تاریخیچه بنی اسرائیل، داستان قارون (ثروتمند متکبری که سرگذشتی چون فرعون، که در آب غرق شد، داشت). این سوره در مکه نازل شد و ۸۸ آیه دارد. عن ابي عبد الله قال: من قرأ الطواسين الثلاثة في ليلة الجمعة كان من أولياء الله و في جوار الله و كنفه و لم يصبه في الدنيا بؤس أبداً و اعطى في الآخرة من الجنة حتى يرضى و فوق رضاه و زوجته الله مائة زوجة من الحور العين. (۱) "امام صادق فرمود: هر کس این سه "طس" را در شبهای جمعه قرائت کند از اولیاء و دوستان خداوند باشد و هرگز رنج و سختی در دنیا بدو نرسد و از بهشت آنقدر باو بدهند که خشنود گردد بلکه بالاتر از رضا و خشنودی او و خداوند صد حوریه از حوران بهشتی به همسری به وی دهد." ----- ۱- همان

العنكبوت

سوره العنكبوت نام حشره ای است، و نام بیست و نهمین سوره قرآن مجید می باشد که از آیه ۴۱ آن گرفته شده است. پاره ای از موضوعات این سوره عبارتند از: امتحان شدن انسانها، وضعیت منافقان، مبارزات پیامبران الهی، توحید و خداشناسی، و نفی خدایان دروغین و ساختگی و ضعف و ناتوانی آنها. این سوره ۶۹ آیه دارد و در مکه نازل شده است. عن ابي عبد الله قال: من قرأ سورة العنكبوت و الروم في شهر رمضان ليلة ثلاث و عشرين فهو و الله يا ابا محمد من أهل الجنة و لأستثنى فيه أبداً، و لأخاف أن يكتب الله على يميني إثمًا، و إن لهاتين السورتين من الله مكاناً. (۱) "امام صادق فرمود: هر کس در شب بیست و سوم ماه رمضان سوره عنكبوت و روم را تلاوت کند به خدا سوگند او از اهل بهشت خواهد بود و هرگز کسی را از این حکم استثناء نمی کنم و بیم آن ندارم که در این سوگند خداوند گناهی بر من نویسد، و به راستی که در این دو سوره را نزد خداوند مقامی بلند است." ----- ۱- همان

الروم

سوره الروم سوره سی ام قرآن مجید به نام "روم" نامگذاری شده است. مراد از "روم" در آیه شریفه دولت روم شرقی یعنی "امپراطوری بیزانس" است که بر شام و فلسطین تسلط داشته در بعضی قبائل جزیره العرب هم نفوذ و قدرتی به هم رسانیده بود. اکثر مفسرین بر آنند که چون رومیان مغلوب پارسیان شدند مشرکین شاد گردیدند و گفتند رومیان که اهل کتاب بودند مغلوب مجوسیان شدند همچنین عرب مشرک هم بر مسلمانان پیروز خواهد شد. از این رو برای تسلی خاطر مسلمانان سوره روم نازل گردید و در آن خبر غیبی پیروز شدن رومیان ذکر شد. سوره روم در مکه نازل شده و ۶۰ آیه دارد. عن ابي عبد الله قال: من قرأ سورة العنكبوت و الروم في شهر رمضان ليلة ثلاث و عشرين فهو و الله يا ابا محمد من أهل الجنة و لأستثنى فيه

أبداءً، ولا أخاف أن يكتب الله على يميني إثماً، وإن لهاتين السورتين من الله مكاناً. (۱) "امام صادق فرمود: هر کس در شب بیست و سوم ماه رمضان سوره عنکبوت و روم را تلاوت کند به خدا سوگند او از اهل بهشت خواهد بود و هرگز کسی را از این حکم استثناء نمی‌کنم و بیم آن ندارم که در این سوگند خداوند گناهی بر من نویسد، و به راستی که در این دو سوره را نزد خداوند مقامی بلند است." ----- ۱- همان

لقمان

سوره لقمان نام "لقمان" در سوره سی و یکم دوبار ذکر شده است و به همین مناسبت سوره سی و یکم قرآن به نام لقمان موسوم است. بیشتر مفسرین به نبوت لقمان معتقد نیستند. لقمان در نظر ارباب قصص مردی از نژاد سیاه معرفی می‌شود که از اهالی سوردان (مصر) بوده و به بردگی روزگار می‌گذرانده و خواجه خود را شیفته حکم و اندرزهای خویش کرده است. (۱) عن أبي جعفر قال: من قرأ سورة لقمان في كل ليلة وكل الله به في ليلة ملائكة يحفظونه من إبليس و جنوده، حتى يصبح، فإذا قرأها بالنهار لم يزالوا يحفظونه من إبليس و جنوده حتى يمسي. (۲) "امام باقر فرمود: هر کس سوره لقمان را در هر شب تلاوت کند خداوند عالم در آن شب فرشتگانی بر وی گمارد که تا بامداد او را از شرّ ابلیس و سپاهش نگهدارند، و چون در روز تلاوت کند فرشتگان مزبور تا شامگاه آن روز وی را از شرّ شیاطین حفظ نمایند." ----- ۱- اعلام قرآن ۵۳۲- ۲- ۵۳۷- ثواب الاعمال ۹۹

السجدة

سوره السجدة به معنی پیشانی بر زمین نهادن برای عبادت خداوند و نام سی و دومین سوره قرآن مجید می‌باشد که از آیه ۱۵ آن گرفته شده است. پاره ای از موضوعات این سوره عبارتند از: عظمت قرآن، آفرینش انسان از خاک و آب و دمیدن روح الهی در آن، معاد و حیات پس از مرگ، انذار و بشارت، گوشه ای از تاریخ بنی اسرائیل، این سوره ۳۰ آیه دارد و در مکه نازل شده است. عن أبي عبد الله قال: من قرء سورة السجدة في كل ليلة جمعة أعطاه الله كتابه بيمينه و لم يحاسبه مهما كان منه و كان من رفقاء محمد و أهل بيته. (۱) "امام صادق فرمود: هر کس هر شب جمعه یکبار سوره سجده را تلاوت کند خداوند نامه عمل او را بدست راستش دهد... و از آنچه کرده است حساب نکشد و وی از همنشینان رسول خدا و خاندانش باشد." ----- ۱- همان ۱۰۰

الأحزاب

سوره الاحزاب به معنی فرقه‌ها، طایفه‌ها و لشکرها (۱) و نام سی و سومین سوره قرآن می‌باشد که از آیه ۲۹ این سوره گرفته شده است. پاره ای از موضوعات این سوره عبارتند از: اشاره به خرافات دوره جاهلیت، مانند: مسأله ظهار (۲)، جنگ احزاب، اشاره به اینکه همسران پیامبر باید الگو باشند، داستان زید پسر خوانده رسول خدا و بیان موضوع حجاب و پوشش زنان. این سوره در مدینه نازل شده و ۷۳ آیه دارد و بعد از سوره سجده و قبل از سوره سبأ قرار دارد. عن أبي عبد الله قال: من كان كثير القراءة لسورة الأحزاب كان يوم القيامة في جوار محمد و أزواجه. (۳) امام صادق فرمود: هر کس بسیار تلاوت کند سوره احزاب را روز قیامت در جوار (همسایگی) یا پناه رسول خدا و همسرانش باشد. ----- ۱- منظور لشکریان کفار

مکه و سایر قبایل عرب است که برای جنگ یا مسلمین ب مدینه آمده بودند. ۲- نوعی شیوه طلاق که در عربستان بوده است که به وسیله اسلام ملغی گردیده است. ۳- ثواب الاعمال ۱۰۰

سبأ

سوره سبأ نام قومی است در زمان حضرت سلیمان و نیز نام سی و چهارمین سوره قرآن مجید است. وجه تسمیه این سوره به مناسبت اشاره به داستان قوم سبأ است. و این نام در آیه ۱۵ همین سوره ذکر شده است. اشاره به داستان حضرت داود و حضرت سلیمان و داستان قوم سبأ و مطالبی راجه به پیامبر اکرم و نیز موضوع معاد و احوال قیامت از مطالب موجود در این سوره است. این سوره مکی است و دارای ۵۴ آیه می باشد. عن أبي عبد الله: من قرأهما (ای سوره سبأ و سوره فاطر) فی لیلة لم یزل فی لیلة فی حفظ الله و ملائکته، فان قرأهما فی نهاره لم یصبه فی نهاره مکروه، و اعطى من خیر الدنیا و خیر الآخرة ما لم یخطر علی قلبه و لم یبلغ مناه. (۱) "امام صادق فرمود: هر کس سوره سبأ و سوره فاطر را در شب قرائت کند تمام آن شب در حفظ و امان خدا خواهد بود، و چنانچه در روز تلاوت کند در تمام آنروز ناپسندی یا رنجی نخواهد دید، و آنقدر از خیر دنیا و آخرت بدو کرامت شود، که هرگز بر دلش نگذشته، و گمان آن را نداشته است." ----- ۱- همان

فاطر

سوره فاطر به معنی پدید آورنده و نام سی و پنجمین سوره قرآن مجید می باشد. نام این سوره از آیه اول آن گرفته شده است. پاره ای از موضوعات این سوره عظمت خداوند، مسأله توحید و خداشناسی، موضوع رهبری انبیاء و مبارزه آنان با کافران، پند و اندرز و مواعظ الهی و اینکه عزت تنها از طریق اطاعت و پیروی از دستورات الهی بدست می آید می باشد. این سوره در مکه نازل شده و ۴۵ آیه دارد و نام دیگر آن ملائکه است. عن أبي عبد الله: من قرأهما (ای سوره سبأ و سوره فاطر) فی لیلة لم یزل فی لیلة فی حفظ الله و ملائکته، فان قرأهما فی نهاره لم یصبه فی نهاره مکروه، و اعطى من خیر الدنیا و خیر الآخرة ما لم یخطر علی قلبه و لم یبلغ مناه. (۱) "امام صادق فرمود: هر کس سوره سبأ و سوره فاطر را در شب قرائت کند تمام آن شب در حفظ و امان خدا خواهد بود، و چنانچه در روز تلاوت کند در تمام آنروز ناپسندی یا رنجی نخواهد دید، و آنقدر از خیر دنیا و آخرت بدو کرامت شود، که هرگز بر دلش نگذشته، و گمان آن را نداشته است." ----- ۱- همان

یس

سوره یس از حروف مقطعه قرآن و نام سی و ششمین سوره قرآن مجید است. نام این سوره از آیه اول آن گرفته شده است. پاره ای از موضوعات این سوره عبارتند از: رسالت پیامبر اسلام، هدف نزول قرآن مجید، رسالت بعضی از پیامبران الهی، توحید و خداشناسی و معاد و حیات پس از مرگ، پایان جهان و بهشت و دوزخ. این سوره در مکه نازل شده و ۸۳ آیه دارد. فی کتاب مکارم الاخلاق: روی أن یس تقرأ للدنیا و الآخرة و للحفظ من کل آفة و بلیة فی النفس و الاهل و المال. (۱) "در کتاب مکارم الاخلاق: روایت شده است که یس هم برای دنیا و هم برای آخرت و هم برای امان بوده از هر آفت و بلیه در جان و اهل و مال خوانده می شود." عن أبي عبد الله: علموا أولادکم یاسین فإنها ریحانة القرآن. (۲) "امام صادق فرمود: سوره یس را به کودکان خود بیاموزید همانا که آن ریحانه قرآن است." قال رسول الله: من قرأ یس فی لیلة ابتغاء وجه الله غفر له. (۳)

"رسول خدا فرمود: هر کس در هر شب سوره یس را با اخلاص بخواند آمرزیده می شود." عن النبي قال: ما من ميت يقرأ عنده سورة يس إلا هون الله عليه. (۴) پیامبر فرمود: هیچ مرده ای خواننده نمی شود نزد او سوره یس مگر اینکه خداوند بر او آسان گیرد. "قال رسول الله: من قرأ يس و الصافات يوم الجمعة ثم سأل الله أعطاه سؤاله. (۵)" رسول خدا فرمود: هر کس سوره یس و صافات را در روز جمعه بخواند سپس از خدا چیزی بخواهد به او می دهد. "----- ۱- مکارم الاخلاق ۴۱۹- ۲- أمالی الطوسی ۲/۲۹۰- ۳- الدر المنثور ۵/۲۵۶- ۴- همان ۲۶۲- ۵- همان ۲۷۰

الصافات

سوره الصافات به معنی فرشتگان صف کشنده، و نام سی و هفتمین سوره قرآن مجید می باشد و نام آن از اول این سوره گرفته شده است. پاره ای از موضوعات آن اشاره به گروههایی که از فرشتگان، سرنوشت بد کافران، فزاهایی از تاریخ انبیاء بزرگ الهی، بیان یکی از انواع شرک که اعتقاد به خویشاوندی خداوند با جن یا فرشتگان است، پیروزی حق بر کفر و نفاق می باشد. این سوره در مکه نازل شده و ۱۸۲ آیه دارد. عن أبي عبد الله قال: من قرأ سورة الصافات في كل يوم الجمعة لم يزل محفوظاً من كل آفة، مدفوعاً عن كل بليء، في الحياة الدنيا، مرزوقاً في الدنيا بأوسع ما يكون من الرزق، و لم يصبه الله في ماله و لا- ولده و لا بدنه بسوء من شيطان رجيم، و لا من جبار عنيد، و إن مات في يومه أو في ليلته أماته الله شهيداً و بعثه شهيداً و أدخله الجنة مع الشهداء في درجة من الجنة. (۱)" امام صادق فرمود: هر کس سوره صافات را در تمام جمعه ها بخواند همواره از هر آسیبی در امان باشد، و در این سرای از هر گرفتاری و مصیبتی محفوظ ماند، و از فراخی روزی بطور کامل بهر مند گردد، و خداوند او را دچار بدی و ناراحتی از ناحیه شیطان رجیم (دیو رانده شده) یا ستمکار بدخو و ستیزه جو نفرماید، و اگر در آنروز یا آن شب بمیرد خداوند او را جزء شهداء مبعوث فرماید و شهید میراند، و با آنها داخل بهشت گرداند در یک درجه مقام. "----- ۱- ثواب الاعمال ۱۰۱- مکارم الاخلاق ۴۱۹

ص

سوره ص یکی از حروف مقطعه قرآن مجید و نام سی و هشتمین سوره قرآن می باشد. نام این سوره از آیه اول آن گرفته شده است. و پاره ای از موضوعات این سوره نبوت پیامبر تاریخ پیامبران الهی به ویژه حضرت داوود، سلیمان، ایوب، سرانجام بد کافران، آفرینش انسان و سجده فرشتگان برای آدم می باشد. این سوره در مکه نازل شده و ۸۸ آیه دارد. عن أبي جعفر قال: من قرأ سورة ص في ليلة الجمعة أعطى من خير الدنيا و الآخرة ما لم يعط أحد من الناس إلا نبی مرسل أو ملك مقرب و أدخله الله الجنة و كل من أحب من أهل بيته حتى خادمه الذي يخدمه و إن لم يكن في حد عياله و لا في حد من يشفع فيه. (۱)" امام باقر فرمود: هر کس در شب جمعه سوره ۹ را بخواند بقدری از خیر دنیا و آخرت بدو دهند که به هیچ کس از آدمیان داده نشود مگر به پیغمبری مرسل یا فرشته ای مقرب. و خداوند او و هر کس از خاندانش را که دوست بدارد داخل بهشت گرداند حتی خدمتکاری که او را پرستاری و خدمت می کرده اگر چه جزء عیال و یا کسانی که اجازه در شفاعت آنان داشته است نباشد. "----- ۱- همان ۱۰۲

الزمر

سوره الزمر به معنی گروهها (گروه گروه از دوزخیان و فرشتگان)، و نام سی و نهمین سوره قرآن می باشد و نام آن از آیه ۷۱ آن گرفته شده است. بعضی از موضوعات آن توحید و خداشناسی، معاد و حیات پس از مرگ، موضوع پاداش و عذاب در قیامت، مقام و منزلت و عظمت قرآن، سرگذشت اقوام گذشته، توبه و بازگشت از گناه می باشد. این سوره در مکه نازل شده و ۷۵ آیه دارد. عن ابی عبدالله قال من قرأ سورة الزمر استخفها من لسانه، أعطاه الله من شرف الدنيا والآخرة، و أعزّه بلامال و لاعشیره. (۱) "امام صادق فرمود: هر کس سوره زمر را قرائت کند و کلماتش را به آسانی بر زبان جاری سازد خداوند آبرو و سربلندی دنیا و آخرت بدو ارزانی دارد، و او را بدون ثروت و یا خویشان و فامیل، عزیز گرداند." عن الصادق: من قرأ سورة الزمر فی یومه أو لیلته أعطاه الله شرف الدنيا والآخرة، و أعزّه بلاعشیره و مال. (۲) "امام صادق فرمود: هر کس سوره زمر را در شب یا روز بخواند خداوند شرف دنیا و آخرت را به او می دهد و او را بدون هیچ مال یا خویشانی عزیز می نماید." -----

----- ۱- همان ۲- مکارم الاخلاق ۴۱۹

غافر

سوره غافر به معنی آمرزنده و نام چهلمین سوره قرآن مجید می باشد. نام این سوره از آیه سوم آن گرفته شده است. در این سوره از مؤمن آل فرعون سخن رفته. بعضی موضوعات این سوره داستان حضرت موسی و مبارزه ایشان با فرعون مصر، دعوت پیامبر به صبر و شکیبایی، توحید و خداشناسی، قیامت و زنده شدن مردگان می باشد. این سوره در مکه نازل شده و ۸۵ آیه دارد. نام دیگر این سوره "مؤمن" است. عن ابی جعفر قال: من قرأ سورة المؤمن فی کل لیلۃ غفر الله له ماتقدم من ذنبه و ما تأخر و ألزمه کلمة التقوی، و جعل الآخرة خیراً له من الدنیا. (۱) "اما باقر فرمود: هر کس در هر شب سوره مؤمن را قرائت کند خداوند گناهان گذشته او را آنچه در جوانی مرتکب شده و آینده آنچه در پیری انجام داده، همه را بیامرزد، و کلمه تقوی و خدا ترسی را ملازم و همدم او گرداند، و آخرتش را بهتر از دنیایش قرار دهد." ----- ۱- همان

فصلت

سوره فصّلت به معنی تفصیل داده شده، و نام چهل و یکمین سوره قرآن است. (۱) نام این سوره از آیه سوم آن گرفته شده است. بعضی از موضوعات این سوره عبارت است از: توجه به قرآن، آفرینش آسمان و زمین و مراحل پیدایش کره زمین و کوهها و گیاهان و حیوانات، سرگذشت اقوام گذشته از جمله قوم عاد و ثمود و فرازی از داستان حضرت موسی. این سوره در مکه نازل شده و ۵۴ آیه دارد نام دیگر این سوره "حم سجده" می باشد. قال ابو عبدالله: من قرأ حم السجده کانت له نوراً یوم القیامة مدّ بصره و سروراً و عاش فی هذه الدنيا محموداً مغبوطاً. (۲) "امام صادق فرمود: هر کس سوره حم سجده را تلاوت کند روز قیامت دارای نوری باشد که تابش آن تا جایی که دیده اش می بیند خواهد بود، و نیز شادمان و خوشحال باشد، و زیست کند در جهان زیستی پسندیده که هر کس آرزوی آن داشته باشد." ----- ۱- در این سوره سجده واجب وجود دارد. ۲- ثواب الاعمال ۱۰۲

الشوری

سوره الشوری به معنی مشاوره و مشورت کردن و نام چهل و دومین سوره قرآن می باشد. نام این سوره از آیه ۳۸ آن گرفته

شده است. بعضی موضوعات این سوره عبارتند از: موضوع وحی و ارتباط خداوند با پیامبران، مباحث اخلاقی مانند استقامت، توبه، عفو و گذشت و فرونشاندن خشم و دوری کردن از لجاجت و دنیا پرستی و نهی از جزع و فزع به هنگام بروز مشکلات. این سوره در مکه نازل شده و ۵۳ آیه دارد. عن أبي عبد الله قال: من قرأ حمعسق، بعثه الله يوم القيامة و وجهه كالثلج، أو كالشمس حتى يقف بين يدي الله عزوجل فيقول: عبدی أدمت قراءة حمعسق و لم تدر ما ثوابها؟ أما لو ديت ما هي و ما ثوابها؟ لما مللت من قراءتها، و لكن سأخبرك جزاك أدخلوه الجنة و له فيها قصر من ياقوته حمراء، أبوابها و شرفها و درجها منها، يری ظاهرها من باطنها و باطنها من ظاهرها، و له فيها جوار أتراب من الحور العين، و ألف جاریة و ألف غلام من الولدان المخلدین، الذین وصفهم الله عزوجل. (۱) "امام صادق فرمود: هر کس مداومت کند بر قرائت "حم عسق" یعنی سوره شوری، خداوند در روز قیامت وی را برانگیزد با رخساری چون برف سفید یا چون آفتاب روشن تا در پیشگاه حق تعالی بایستد و خداوند به او خطاب نماید که ای بنده من مداومت کردی بر تلاوت این سوره و ثواب آنرا نمی دانستی که اگر می دانستی این سوره چیست و ثواب آن چقدر است هرگز از تلاش خسته نمی گشتی، اینک ترا به پاداش و اجرت آگاه خواهم ساخت، آنگاه فرمان دهد که او را داخل بهشت نمائید و برای او در بهشت کاخی است از یاقوت سرخ که درها و برجها و پله های آن همه از یاقوت سرخ باشد و درونش از بیرون و بیرونش از درون پیدا و آشکار باشد، و برای وی در آن کاخ کنیزانی بکر از حووریان بهشتی و هزار خدمتکار زن و هزار کودک نو پا که همیشه بدانحال در آن قصر باشند همانها که خداوند وصفشان را (در قرآن) کرده است." ----- ۱- همان

الزخرف

سوره الزخرف به معنی زینت و طلا، نام چهل و سومین سوره قرآن است (در این سوره از نقره و طلا سخن رفته است)، نام این سوره از آیه ۳۵ قرآن گرفته شده است. بعضی از موضوعات در این سوره عظمت و منزلت قرآن مجید، نبوت رسول گرامی اسلام مبارزه با تقلید کروکوران، فرستادن پیامبران برای هدایت اقوام مختلف، بی ارزشی مظاهر فریبنده دنیوی و اشاره کوتاه به داستان حضرت عیسی می باشد. این سوره در مکه نازل شده و ۸۹ آیه دارد. قال أبو جعفر: من أدمن قراءة حم الزخرف، آمنه الله فی قبره من هوام الارض و م ضمه القبر حتی يقف بین یدی الله عزوجل ثم جاءت حتی تدخل الجنة بأمر الله تبارک و تعالی. (۱) "امام باقر فرمود: هر کس سوره زخرف را بسیار تلاوت کند خداوند جسد او را در قبر از زیان حشرات الارض و گزندگان و از فشار قبر ایمن دارد تا آن هنگام که در پیشگاه حق جل و علا بایستد و در موقف قیامت حاضر شود و آنگاه آن سوره بیاید و به فرمان الهی وارد بهشتش گرداند." ----- ۱- همان ۱۰۳

الدخان

سوره الدخان به معنی دود است و نام چهل و چهارمین سوره قرآن می باشد. نام این سوره از آیه ۱۰ آن گرفته شده است. پاره ای از موضوعات این سوره بیان عظمت قرآن و اینکه در شب قدر نازل شده است، داستان حضرت موسی و قوم بنی اسرائیل و مبارزه با فرعون، هدفدار بودن نظام آفرینش و بیهوده نبودن خلقت زمین و آسمانها می باشد. این سوره در مکه نازل شده و ۳۷ آیه دارد. قال أبو جعفر: من قرأ سورة الدخان فی فرائضه و نوافله، بعثه الله من الآمنین يوم القيامة و أظله تحت عرشه، و حاسبه حساباً یسیراً و أعطاه کتابه بیمینه. (۱) "امام باقر فرمود: هر کس سوره دخان را در نمازهای واجب و نافله های خود

بخواند خداوند وی را روز قیامت در زمره ایمان برانگیزد و در سایه عرش خود جای دهد، و حسابش را آسان کشد، و نامه عملش را به دست راستش دهد. "قال رسول الله: من قرأ حم الدخان في ليلة أصبح يستغفرون له سبعون ألف ملك." (۲) "رسول خدا فرمود: هر کس حم دخان را در شب بخواند صبح کند در حالی که هفتاد هزار فرشته برای او استغفار می کنند." قال رسول الله: من قرأ حم الدخان في ليلة الجمعة أصبح مغفوراً له. (۳) رسول خدا می فرماید: هر کس سوره حم دخان را در شب جمعه بخواند صبح کند در حالی که آمرزیده شده. "عن الحسن أن النبي قال: من قرأ سورة الدخان في ليلة غفر له ماتقدم من ذنبه. (۴) "از امام حسن روایت شده است که فرمود: رسول خدا فرمود: هر کس سوره دخان را در شب بخواند گناهان گذشته اش آمرزیده شود." ----- ۱- همان ۲- الدر المنثور ۳/۶۲۴- همان ۴- همان

الجائية

سوره الجائية به معنی به زانو در آمده، نام چهلمین سوره قرآن می باشد. و نام این سوره از آیه ۲۷ آن گرفته شده است در روز قیامت انسانها به زانو در می آیند. بعضی موضوعات این سوره: عظمت قرآن، بیان ادعای طبیعی مسلکان و پاسخ قاطع به آنها، داستان بعضی اقوام گذشته چون بنی اسرائیل، دعوت به عفو و گذشت و در عین حال قاطعیت و عدم انحراف از حق، اشاره به حوادث تکان دهنده قیامت به ویژه، نامه اعمال که تمامی کارهای انسان را بی کم و کاست در بر می گیرد. این سوره در مکه نازل شده و ۳۷ آیه دارد. عن أبي عبدالله قال: من قرأ سورة الجائيه كان ثوابها أن لا يرى النار أبداً ولا يسمع زفير جهنم ولا شهيقها وهو مع محمد. (۱) "امام صادق فرمود: هر کس سوره جائیه را تلاوت کند ثوابش آنست که هرگز آتش دوزخ را نبیند و نعره و خروش آنرا نشود و او با محمد باشد." ----- ۱- ثواب الاعمال ۱۰۳

الأحقاف

سوره الأحقاف "أحقاف" در قرآن مجید فقط یک بار ذکر شده و مسکن قوم "عاد" معرفی گردیده است. سوره چهل و ششم که از سوره های مکی است و ۳۵ آیه دارد. به مناسبت ذکر این لفظ در بیستمین آیه آن، به نام "أحقاف" نامگذاری شده است. احقاف تپه های مستطیل مؤرب شنی است که در ناحیه "شحر" در قلب عربستان میان "نجد" و "احساء" و "حضر موت" و "عمان" واقع است و برخی ناحیه "یمامه" را جزء این نقطه دانسته اند. احقاف به صورت جمع مکتبر است و مفرد آن "حقف" به کسر حاء و سکون قاف اشتقاق یافته است. (۱) عن أبي عبدالله قال: من قرأ في كل ليلة أو في كل جمعة سورة الاحقاف، لم يصبه الله بروعة في الحياة الدنيا، و آمنه من فزع يوم القيامة إن شاء الله تعالى. (۲) "امام صادق فرمود: هر کس در هر شب یا در هر هفته یکبار سوره احقاف را تلاوت کند خداوند او را در این جهان دچار فزع و دلهرگی نسازد، و از ترس و بیم رستاخیز نیز در امان باشد. ان شاء الله." ----- ۱- اعلام قرآن ۲/۹۴- ثواب الاعمال ۱۰۳

محمد

سوره محمّد محمد نام آخرین پیامبر الهی ایت که صاحب شریعت اسلام است. این نام چهار بار در قرآن مجید ذکر شده است. محمّد نام چهل و هفتمین سوره قرآن مجید نیز است. این سوره "محمّد" می نامند به این مناسبت که نام مبارک حضرت محمّد در آیه دوم این سوره محمد آمده است. از جمله مباحثی که در این سوره آمده حبط احباط است. این سوره

۳۸ آیه دارد و در مکه نازل شده است. عن أبي عبدالله قال: من قرأ سورة (الذین کفروا) لم یذنب أبداً و لم یدخله شک فی دینه أبداً و لم یبتله الله بفقر أبداً و لا خوف من سلطان أبداً و لم یزل محفوظاً من الشک و الکفر أبداً حتی یموت، فاذا مات وکل الله به فی قبره ألف ملک یصلون فی قبره و یكون ثواب صلاتهم له و بشیعونه حتی یوقفوه موقف الامنین عندالله عزوجل و یكون فی امان الله و امان محمد. (۱) "امام صادق فرمود: هر کس سوره "الذین کفروا" را قراءت کند هرگز شک نکند، و هیچگاه در دل او شکی راجع به دینش را نیابد و هیچ وقت خداوند او را به تنگدستی و ترس از سلطان گرفتار نسازد و همیشه از شک و کفر در امان است تا درگذرد، و چون بمیرد خداوند هزار فرشته بر وی در قبر بگمارد تا نماز خوانند و ثوابش برای او باشد، و چون از قبر برخیزد بدرقه اش نمایند تا در پیشگاه خداوند عزوجل در پایگاه ایمان او را بازدارند، و در امان خدا و رسولش محمد خواهد بود." ----- ۱- همان ۱۰۴

الفتح

سوره فتح به معنی پیروزی است و نام چهل و هشتمین سوره قرآن می باشد. نام این سوره از آیه اول آن گرفته شده است. پاره ای از موضوعات این سوره پیروزی اسلام و تأکید بر تحقق خواب پیامبر مبنی بر وارد شدن به مکه و انجام مناسک و اعمال عمره، جریان صلح حدیبیه و بیعت رضوان، مقام رسول الله و هدف والای ایشان، معرفی کسانی که از شرکت در جهاد معاف هستند، ویژگیهای پیروان و یاران رسول خدا و صفات آنان می باشد. این سوره در مدینه نازل شده و ۲۷ آیه دارد. عن أبي عبدالله قال: حصنوا أموالکم و نساءکم و ما ملکت ایمانکم من التلف بقراءة إنا فتحنا، فانه إذا کان ممن یدمن قراءتها نادى مناد یوم القيامة حتى تسمع الخلاق: أنت من عبادى المخلصین، ألحقوه بالصالحین من عبادى و أدخلوه جنات النعیم و اسقوه من الریح المخبوم بمزاج الکافور. (۱) "امام صادق فرمود: اموال و زنان و بردگان خود را از نابودی بسبب قرائت سوره فتح حفظ نمایید و بیمه کنید زیرا هرگاه خواننده از کسانی باشد که آن سوره را زیاد تلاوت می کنند روز قیامت منادی از جانب خدا ندا کند به قسمی که همه مردم بشنوند و گوید: تو از بندگان خالص و مخلص من باشی، وی را بشایستگان از بندگان من ملحق سازید، و او را وارد بهشت جاوید کنید، و از شربت گوارا و سربسته که بکافور بهشتی ممزوج است سیراب نمائید." ----- ۱- همان

الحجرات

سوره الحجرات به معنی حجره ها، حجره های منزل پیامبر و نام چهل و نهمین سوره قرآن مجید می باشد. نام این سوره از آیه چهارم آن گرفته شده است. بعضی از موضوعات این سوره عبارتند از: آداب ملاقات و دیدار رسول خدا، معرفی پاره ای از اصول اخلاقی و اجتماعی اسلام، دستوراتی در مورد چگونگی حل و فصل اختلافات داخلی که احیاناً میان مسلمانان روس می دهد، و اشاره به این نکته که ایمان تنها به گفتار نیست، می باشد. این سوره در مدینه نازل شده و ۱۸ آیه دارد. عن أبي عبدالله قال: من قرأ سورة الحجرات فی کل لیلۃ أو فی کل یوم کان من زوار محمد. (۱) امام صادق فرمود: هر کس سوره حجرات را در هر شب یا هر روز تلاوت کند از زیارت کنندگان محمد خواهد بود. ----- ۱- همان

سوره ق یکی از حروف مقطعه قرآن و نام پنجاهمین سوره قرآن می باشد. نام این سوره از آیه اول آن گرفته شده است. تقریباً تمام آیات این سوره بر محور معاد و حیات پس از مرگ دور می زند و موضوعاتی چون ثبت و ضبط اعمال و اقوال و گفته های انسان، مرگ و انتقال از این جهان به جهان آخرت، حوادث مربوط به قیامت و تحقق معاد را با استدلالهای متقن مطرح و بیان می فرماید. و نیز به سرنوشت اقوام طغیانگر گذشته از قبیل فرعون و عاد و ثمود و قوم شعیب و تبع اشاره می کند. این سوره در مکه نازل شده و ۴۵ آیه دارد. عن ابي جعفر قال: من اُدمن فی فرائضه و نوافله قراءة سورة ق، وسع الله علیه رزقه و أعطاه كتابه بيمينه و حاسبه حساباً يسيراً. (۱) "امام باقر فرمود: هر کس بخواندن سوره ق در نمازهای واجب و مستحب خود مداومت کند خداوند روزی او را فراخ گرداند، و نامه عملش را به دست راستش بدهد و حساب او را آسان کند." ----- ۱- همان

الذاریات

سوره الذاریات به معنی پراکنده گان مانند بادهای، ابرها و ملائکه و نام پنجاه و یکمین سوره قرآن می باشد و نام این سوره از آیه اول آن گرفته شده است. بعضی از موضوعات مطرح شده در این سوره: معاد و حیات پس از مرگ، توحید و خداشناسی، داستان فرشتگانی که مهمان حضرت ابراهیم بودند، داستان حضرت موسی و سرگذشت قوم عاد، ثمود و قوم نوح می باشد. این سوره در مکه نازل شده و ۶۰ آیه دارد. عن ابي عبدالله قال: من قرأ سورة والذاریات فی یومه أو فی لیلته أصلح الله عزوجل له معیشته و أتاه برزق واسع و نور له فی قبره بسراج یزهر إلی یوم القیامة. (۱) "امام صادق فرمود: هر کس در روز یا در شب سوره ذاریات را تلاوت کند خداوند امر معاش او را سامان بخشد و روزیش را فراخ گرداند، و به چراغی که پیوسته تا روز قیامت بدرخشد قبر او را روشن کند." ----- ۱- همان

الطور

سوره الطور طور نام کوهی است که میعادگاه و تجلی گاه حضرت موسی بوده است و نیز نام پنجاه و دومین سوره قرآن مجید است. این سوره را به این مناسبت "طور" می نامند که با آیه و الطور آغاز می شود. این سوره راجع به عذاب جهنم و نعمتهای بهشت و نیز توصیه پیامبر به شکیبایی و حمد و تسبیح و دعاها و عبادتهای شبانه، بحث می کند. این سوره مکی است و دارای ۴۹ آیه می باشد. عن ابي عبدالله و ابي جعفر علیهما السلام قالوا: من قرأ سورة والطور جمع الله له خیر الدنیا و الاخرة. (۱) "امام صادق فرمود: هر کس سوره طور را تلاوت کند خداوند خیر دنیا و آخرت را با هم برای او فراهم کند." ----- ۱- همان ۱۰۵

النجم

سوره النجم به معنی ستاره، گیاه و ساقه است. (۱) نجم نام پنجاه و سومین سوره قرآن می باشد و نام این سوره از آیه اول آن گرفته شده است. این سوره در مکه نازل شده و ۶۲ آیه دارد. عن ابي عبدالله قال: من کان یدمن قراءة والنجم فی کل یوم أو فی کل لیله عاش محموداً بین الناس و کان مغفوراً له و کان محبباً بین الناس. (۲) "امام صادق فرمود: هر کس مداومت نماید به خواندن سوره "والنجم" در هر روز یا هر شب در میان مردمان آبرومند زیست کند و گناهانش آمرزیده شود و در بین مردم

محبوب باشد. "----- ۱- و نیز اسم و صفت برای قرآن است. چنانچه می فرماید: و النجم إذا هوى، سوگند و قسم به قرآن و قرآن از آن جهت «نجم» نامیده شده که در هنگام نزول با تفرق و پراکندگی نازل گردیده و عرب به تفرق و جدایی «تنجیم» هم می گوید. و نیز گویند مراد از نجم در آیه، ستاره ثریا است هنگامی که فرود می آید، و در فجر پنهان می شود. و نیز گویند منظور عموم ستارگانند. ۲- ثواب الاعمال ۱۰۵

القمر

سوره القمر به معنی ماه و نام پنجاه و چهارمین سوره قرآن مجید است موضوع شق القمر در این سوره مطرح شده است. نام این سوره از آیه اول آن گرفته شده است. بعضی از موضوعات این سوره عبارتند از: قیامت و روز رستاخیز، داستان قوم نوح و موضوع طوفان، داستان قوم عاد و ثمود، موضوع ناقه حضرت صالح، داستان قوم لوط، اشاره به مؤمن آل فرعون. این سوره در مکه نازل شده و ۵۵ آیه دارد و نام دیگر این سوره اقتربت است. عن أبي عبد الله قال: من قرأ سورة اقتربت الساعة أخرج الله من قبره على ناقه من نوق الجنة. (۱) "امام صادق فرمود: هر کس سوره "اقتربت الساعة" را تلاوت کند، خداوند او را - در قیامت - از قبر برخیزاند، در حالیکه بر یکی از شتران بهشتی سوار است (به محشر وارد شود). "عن النبي قال: من قرأ اقتربت الساعة غباً ليلة و ليلة حتى يموت لقي الله و وجهه أضوء من القمر ليلة البدر. (۲) ----- ۱- همان ۲- الدر المنثور ۶/۱۳۲

الرحمن

سوره الرحمن به معنی بسیار بخشنده و مهربان، از صفات خداوند است و نام پنجاه و پنجمین سوره قرآن می باشد. نام این سوره از آیه اول آن گرفته شده است و بعضی از موضوعات آن عبارت است از: اشاره به پاره ای از نعمتهای خداوند، چگونگی خلقت جن و انس، نشانه های عظمت خداوند در زمین و آسمان، نعمتهای جهان آخرت برای مؤمنان، عذابهای دردناک برای مشرکان و کافران است. این سوره در مدینه نازل شده است و ۷۸ آیه دارد. عن أبي عبد الله قال: من قرأ سورة الرحمن فقال عند كل (فبأى آلاء ربكما تكذبان): لا بشيء من آلائك رب أكذب، فان قرأها ليلاً ثم مات شهيداً و إن قرأها نهاراً فمات، مات شهيداً. (۱) "امام صادق فرمود: هر کس سوره "الرحمن" را تلاوت کند و پس از قرائت هر "فبأى آلاء ربكما تكذبان" بگوید: "لابشياء من آلائك رب أكذب" (۲) چنانچه در شب بخواند و در همان شب از دنیا برود شهید مرده باشد و اگر در روز بخواند و از دنیا برود شهید مرده باشد. "----- ۱- ثواب الاعمال ۱۰۵ ۲- یعنی ای پروردگار من هیچ یک از نعمتهای تو را تکذیب نمی کنم.

الواقعه

سوره الواقعة یکی از نامهای قیامت و به معنی واقع شونده است و نام پنجاه و ششمین سوره قرآن مجید می باشد. نام این سوره از آیه اول آن گرفته شده است. موضوعاتی که در این سوره مطرح شده به اختصار عبارت است از: نشانه های وقوع قیامت و گروه بندی انسانها در آن روز، جایگاه و مقامات مقربین و اصحاب یمین و انواع نعمتها و مواهب خداوند برای آنها، تشریح حالت احتضار و انتقال از این جهان. این سوره در مدینه نازل شده و ۹۶ آیه دارد. عن أبي عبد الله قال: من قرأ في كل ليلة

جمعه الواقعة أحبه الله و أحبه إلى الناس أجمعين، و لم ير في الدنيا بؤساً أبداً و لا فقراً و لا فاقةً و لا آفةً من آفات الدنيا و كان من رفقاء أمير المؤمنين و هذه السورة لأمر المؤمنين خاصة لم يشركه فيها أحد. (۱) "امام صادق فرمود: هر کس در هر شب جمعه سوره واقعه را تلاوت کند خداوند وی را دوست بدارد، و نیز دوستی او را در دل همگی مردمان اندازد و در مدت عمرش در این دنیا بدبختی و تنگدستی و ناداری نبیند، و آسیبی از آسیبهای دنیا بدو نرسد، و از همدمان و یا طرفداران امیرالمؤمنین باشد، و این سوره خصوصیتی نسبت به امیرالمؤمنین دارد که دیگران با وی در آن شریک نیستند." عن أبي جعفر قال: من قرأ الواقعة كل ليلة قبل أن ينام لقي الله عزوجل و وجهه كالقمر ليلة البدر. (۲) "امام صادق فرمود: هر کس هر شب پیش از خواب سوره واقعه را قرائت کند خدا را ملاقات کند در حالیکه چهره اش چون ماه شب چهارده تابان باشد." ----- ۱- ثواب الاعمال ۱۰۵- همان ۱۰۶

الحديد

سوره الحديد به معنی آهن است و نام پنجاه و هفتمین سوره قرآن مجید می باشد. نام این سوره از آیه ۲۵ آن گرفته شده است و بعضی از موضوعات آن خداشناسی و توحید، ذکر صفات خداوند، بیان عظمت قرآن، انفاق در راه خدا، عدالت اجتماعی به عنوان یکی از اهداف انبیاء الهی، مذمت و نکوهش رهبانیت و انزوای اجتماعی می باشد. این سوره در مدینه نازل شده و ۲۹ آیه دارد. عن أبي عبدالله قال: من قرأ سورة الحديد و المجادلة في صلاة فريضة أدمنها لم يعذب الله حتى يموت أبداً و لا یری فی نفسه و لا فی أهله سوءاً أبداً و لا خصاصة فی بدنه. (۱) "امام صادق فرمود: هر کس در نماز واجبش مداومت کند بخواندن سوره حديد و مجادله، خداوند وی را در مدت عمر هرگز عذاب نکند و در جان و خاندانش هرگز بدی نبیند، و نه خللی در بدنش." ----- ۱- همان

المجادلة

سوره المجادلة به معنی گفتگو و مباحثه کردن است و نام پنجاه و هشتمین سوره قرآن مجید می باشد، نام این سوره از آیه اول آن گرفته شده است. در این سوره موضوع گفتگوی زنی با رسول خدا در مورد همسرش بیان شده است. موضوعات دیگر این سوره به اختصار عبارت است از: دستورهایی در آداب مجالست از جمله منع کردن از درگوشی حرف زدن، بیان حکم ظهار (۱)، دعوت به حزب خدا، بحث درباره منافقان. این سوره در مدینه نازل شده و ۲۲ آیه دارد نام دیگر این سوره الظهار می باشد. عن أبي عبدالله قال: من قرأ سورة الحديد و المجادلة في صلاة فريضة أدمنها لم يعذب الله حتى يموت أبداً و لا یری فی نفسه و لا فی أهله سوءاً أبداً و لا خصاصة فی بدنه. (۲) "امام صادق فرمود: هر کس در نماز واجبش مداومت کند بخواندن سوره حديد و مجادله، خداوند وی را در مدت عمر هرگز عذاب نکند و در جان و خاندانش هرگز بدی نبیند، و نه خللی در بدنش." ----- ۱- نوعی طلاق که در جاهلیت بوده است. ۲- ثواب الاعمال ۱۰۶

الحشر

سوره الحشر به معنی جمع کردن و راندن است و نام پنجاه و نهمین سوره قرآن مجید می باشد. نام این سوره از دوم آن گرفته شده است. موضوع راندن یهودیان بنی النضیر از حوالی مدینه، در این سوره مطرح شده است و موضوعات تسبیح کردن همه

موجودات در برابر خداوند، درگیری مسلمانان با یهودیان پیمان شکن مدینه، منافقان مدینه، بیان صفات جمال و جلال خداوند از جمله ملک، قدّوس، سلام، مؤمن، مهیمن، عزیز، جبار متکبر، خالق، باری، مصوّر. این سوره در مدینه نازل شده و ۲۴ آیه دارد. قال رسول الله: من قرأ آخر سورة الحشر ثم مات من یومه أو لیلته کفر عنه کل خطیئة عملها. (۱) "رسول خدا می فرماید: هر کس آخر سوره حشر را بخواند و در آن روز یا شب از دنیا برود (بمیرد) هر گناهی را انجام داده است بخشیده می شود." ان رسول الله أمر رجلاً- إذا أوی فراشه أن یقرأ سورة الحشر و قال: إنَّ مَتَّ مَتَّ شهيداً (۲) "رسول خدا به مردی دستور داد که هرگاه به رختخواب می رود سوره حشر را بخواند و به او فرمود: اگر در آن حال فوت کردی، شهید خواهی بود." ---
----- ۱- الدر المنثور ۲/۲۰۲-۲۶- همان

المتحنه

سوره المتحنه نام شصتمین سوره قرآن مجید است و به معنی کسی که مورد آزمایش واقع، و آزمایش شده می باشد. نام این سوره از آیه ۱۰ آن گرفته شده است. در این سوره موضوع زنانی که مسلمان شده بودند و شوهران کافر خود را در مکه رها رکنه و در مدینه به پیامبر پناهنده می شدند مطرح شده است. موضوعات دیگر این سوره به اختصار عبارتند از: دوست داشتن و دشمن داشتن (حبّ و بغض) برای خدا و برای رضای خداوند، نهی از طرح دوستی ریختن با مشرکان، اشاره به زنان مهاجر و آزمایش و امتحان آنها. این سوره در مدینه نازل شده و ۱۳ آیه دارد. عن علی بن الحسین علیهما السلام قال: من قرأ سورة المتحنه فی فرائضه و نوافله امتحن الله قلبه للإیمان و نور له بصره و لایصیبه فقر أبداً و لاجنون فی بدنه و لافی ولده. (۱) "امام علی بن الحسین فرمود: هر کس در نمازهای واجب و نمازهای نافله خود سوره متحنه را قرائت کند خداوند قلب او را به ایمان آزموده، و دیده اش را نورانی کرده، و فقر و دیوانگی به او و فرزندش راه نیابد." --- ۱- ثواب الاعمال ۱۰۷

الصف

سوره الصف به معنی ردیف و صف و به صف ایستادن است و نام شصت و یکمین سوره قرآن مجید می باشد. نام این سوره از آیه چهارم آن گرفته شده است. بعضی از موضوعات این سوره عبارتند از: دعوت به هماهنگی میان گفتار و کردار، پرهیز از سخن گفتن بدون عمل کردن، دعوت به جهاد، اشاره به پیمان شکنی قوم بنی اسرائیل، موضوع بشارت دادن حضرت عیسی به آمدن پیامبر اسلام، تضمین پیروزی اسلام بر همه ادیان، اشاره به حواریون حضرت عیسی می باشد. این سوره در مدینه نازل شده و ۱۴ آیه دارد. عن أبی جعفر قال: من قرأ سورة الصف و أدمن قراءتها فی فرائضه و نوافله، صفه الله مع ملائکته و أنبیائه المرسلین ان شاء الله. (۱) "امام باقر فرمود: هر کس سوره صف را تلاوت کند و در نمازهای واجب و نافله های خود به قرائت آن مداومت نماید خداوند او را در ردیف و صف فرشتگان و پیامبران مرسل خود آورد، ان شاء الله." --- ۱- همان

الجمعة

سوره الجمعة جمعه نام شصت و دومین سوره قرآن می باشد. نام این سوره از آیه ۹ آن گرفته شده است. موضوع نماز جمعه

در این سوره مطرح گردیده و بعضی موضوعات آن: توحید، خداشناسی، هدف بعثت پیامبر اسلام، معاد و حیات پس از مرگ، اشاره به بعضی ویژگیهای نماز جمعه، تسبیح عمومی موجودات برای خداوند بزرگ، تأکید بر اقامه نماز جمعه و تعطیل کسب و کار برای شرکت در آن می باشد. این سوره در مدینه نازل شده و ۱۱ آیه دارد. عن أبي عبد الله قال: من الواجب على كل مؤمن إذا كان لنا شيعه أن يقرأ في ليلة الجمعة بالجمعه، و سبح اسم ربك الأعلى، و في صلاة الظهر بالجمعه و المنافقين، فإذا فعل ذلك فكأنما يعمل بعمل رسول الله و كان جزاؤه و ثوابه على الله الجنة. (۱) "امام صادق فرمود: از جمله واجبات بر هر فرد مؤمن که از پیروان ما باشد آن است که در شب جمعه (در نماز) سوره جمعه را (در رکعت اول) و سبح اسم ربك الأعلى را (در رکعت دوم) بخواند، و در ظهر روز جمعه (در رکعت اول) سوره جمعه و (در رکعت دوم) سوره منافقین را قرائت کند، پس چون چنین کند گویی عملی مانند عمل رسول خدا انجام داده، و ثواب و پاداشش بر خداوند بهشت خواهد بود." ----- ۱- کنز الدقائق ۱۲/۲۴۱

المنافقون

سوره المنافقین جمع منافق و به معنی آدم دورو است و نام شصت و سومین سوره قرآن مجید می باشد. نام این سوره از آیه اول آن گرفته شده است. محور اصلی مباحث این سوره "منافقان" است که شامل نشانه های آنان، بر حذر داشتن مؤمنان از توطئه ها و نقشه های آنان. و نیز توصیه و سفارش به انفاق در راه خدا، و غافب نشدن از یاد خداوند است. این سوره در مدینه نازل شده و ۱۱ آیه دارد. عن أبي عبد الله قال: من الواجب على كل مؤمن إذا كان لنا شيعه أن يقرأ في ليلة الجمعة بالجمعه، و سبح اسم ربك الأعلى، و في صلاة الظهر بالجمعه و المنافقين، فإذا فعل ذلك فكأنما يعمل بعمل رسول الله و كان جزاؤه و ثوابه على الله الجنة. (۱) "امام صادق فرمود: از جمله واجبات بر هر فرد مؤمن که از پیروان ما باشد آن است که در شب جمعه (در نماز) سوره جمعه را (در رکعت اول) و سبح اسم ربك الأعلى را (در رکعت دوم) بخواند، و در ظهر روز جمعه (در رکعت اول) سوره جمعه و (در رکعت دوم) سوره منافقین را قرائت کند، پس چون چنین کند گویی عملی مانند عمل رسول خدا انجام داده، و ثواب و پاداشش بر خداوند بهشت خواهد بود." عن أبي هريرة: سمعت النبي يقرأ في الجمعة بسورة الجمعة و إذا جاءك المنافقون. (۲) "از ابو هریره روایت شده است که می گوید: شنیدم که پیامبر در روز جمعه، سوره "جمعه و منافقون" را می خواند." ----- ۱- همان ۲۶/۲۱۵- همان

التغابن

سوره التغابن به معنی مغبون کردن و یکی از نام های روز قیامت است و نام شصت و چهارمین سوره قرآن مجید می باشد. نام این سوره از آیه ۹ آن گرفته شده است. بعضی از موضوعات این سوره عبارتند از: توحید و خداشناسی، بیان صفات افعال خداوند، در روز قیامت و مغبون شدن گروهی و خشنودی گروه دیگر است، دستور به اطاعت خدا و رسول و دعوت به انفاق کردن در راه خدا. این سوره در مدینه نازل شده و ۱۸ آیه دارد. عن أبي عبد الله قال: من قرأ سورة التغابن في فريضة كانت شفيعة له يوم القيامة و شاهد عدل عند من يجيز شهادتها، ثم لا يفارقها حتى تدخله الجنة. (۱) امام صادق فرمود: هر کس سوره تغابن را در نماز واجب خود قرائت کند آن سوره در روز قیامت شفیع او خواهد بود، و خود شاهد عادلست نزد آن کس که شهادتش را نافذ داند، و از وی جدا نگردد تا وارد بهشت سازد. ----- ۱- ثواب الاعمال ۱۰۷

الطلاق

سوره الطلاق نام شصت و پنجمین سوره قرآن مجید می باشد. نام این سوره از آیه اول آن گرفته شده است. در این سوره بخشی از احکام مربوط به طلاق آمده است. و پاره ای از موضوعات دیگر این سوره عبارتند از: قیامت و حیات پس از مرگ، نبوت پیامبر و بشارت و انذار. این سوره در مدینه نازل شده و ۱۲ آیه دارد. عن ابي عبد الله قال: من قرأ سورة الطلاق و التحريم في فريضة أعاده الله من أن يكون يوم القيامة ممن يخاف أو يحزن، و عوفى من النار، و أدخله الله الجنة بتلاوته إياهما، و محافظته عليهما، لأنهما للنبي. (۱) "امام صادق فرمود: هر کس سوره طلاق و تحريم را در نمازهای واجب خود بخواند خداوند او را در پناه خود گیرد از اینکه در روز قیامت از کسانی باشد که بترسد یا محزون شود، و از آتش دوزخ معاف و از گزندش ایمن خواهد بود، و خداوند برای خواندن او این دو سوره را و محافظتش از آنها او را به بهشت می برد زیرا این دو سوره متعلق به پیغمبر است." ----- ۱- همان

التحریم

سوره التحريم به معنی حرام کردن و نام شصت و ششمین سوره قرآن می باشد. نام این سوره از آیه اول آن گرفته شده است. در این سوره خداوند به پیامبرش خطاب می کند: چرا چیزهایی را که خدا بر تو حلال ساخته بر خویش حرام می کنی؟ موضوعات دیگر این سوره دستور به مراقبت در تعلیم و تربیت خانواده، توبه و بازگشت به سوی خدا، جهاد و مبارزه در راه خدا، موضوع دو تن از زنان صالح و شایسته یعنی حضرت مریم مادر حضرت عیسی و همسر فرعون که به حضرت موسی ایمان آورد و دو تن از زنان ناصالح یعنی همسر نوح و همسر لوط می باشد. این سوره در مدینه نازل شده و ۱۲ آیه دارد. عن ابي عبد الله قال: من قرأ سورة الطلاق و التحريم في فريضة أعاده الله من أن يكون يوم القيامة ممن يخاف أو يحزن، و عوفى من النار، و أدخله الله الجنة بتلاوته إياهما، و محافظته عليهما، لأنهما للنبي. (۱) "امام صادق فرمود: هر کس سوره طلاق و تحريم را در نمازهای واجب خود بخواند خداوند او را در پناه خود گیرد از اینکه در روز قیامت از کسانی باشد که بترسد یا محزون شود، و از آتش دوزخ معاف و از گزندش ایمن خواهد بود، و خداوند برای خواندن او این دو سوره را و محافظتش از آنها او را به بهشت می برد زیرا این دو سوره متعلق به پیغمبر است." ----- ۱- همان

الملك

سوره الملك نام شصت و هفتمین سوره قرآن مجید می باشد و به معنی پادشاهی و اقتدار خداوند است زیرا تصرف در کارها تنها به دست قدرت اوست، نام این سوره از آیه اول آن گرفته شده است. بعضی موضوعات این سوره عبارتند از: بیان صفات خداوند و نظام شگفت آفرینش (که نشانه قدرت و اقتدار خداوند است)، آفرینش آسمانها و زمین، ستارگان، پرندگان، آبهای جاری خلقت و آفرینش انسان به ویژه گوش و چشم او (ابزاد شناخت). این سوره در مکه نازل شده و ۳۰ آیه دارد و نام دیگر این سوره تبارک است. عن ابي عبد الله قال: من قرأ تبارك الذي بيده الملك في المكتوبة، قبل أن ينالم يزل في أمان الله حتى يصبح و في أمانه يوم القيامة حتى يدخل الجنة. (۱) "امام صادق فرمود: هر کس سوره "تبارك الذي بيده الملك" را در نماز واجب خود قبل از آنکه بخوابد بخواند همواره در امان خدا باشد تا صبح کند، و در قیامت نیز در امان خداست تا به بهشت رود." و عن ابن مسعود قال: قال رسول الله (تبارك) هي المانعة من عذاب القبر. (۲) "رسول خدا فرمود: "تبارك" منع

می کند از عذاب قبر. " و عن عائشه أن النبي كان يقرأ الم تنزِيل السجدة و تبارك الذي بيده الملك كل ليلة، لا يدعها في سفر ولا حضر. (۳) " از عائشه نقل شده که پیامبر هر شب سوره الم تنزِيل السجدة و تبارك را می خواند و در سفر و حضر آنرا ترك نمی کرد. " ----- ۱- همان ۱۰۸-۲- الدر المنثور ۶/۲۴۸-۳- همان ۲۴۷

القلم

سوره القلم به معنای ابزار نوشتن و نام شصت و هشتمین سوره قرآن مجید می باشد. نام این سوره از آیه اول آن گرفته شده است. بعضی از موضوعات این سوره عبارتند از: بیان پاره ای صفات ویژه رسول خدا مخصوصاً اخلاق برجسته ایشان، بیان صفات زشت دشمنان، عظمت قرآن مجید، قیامت و حیات پس از مرگ. این سوره در مکه نازل شده و ۵۲ آیه دارد. قال أبو عبد الله: من قرأ سورة نون و القلم في فريضة أو نافله آمنه الله عزوجل من أن يصيبه فقر أبداً، و أعاده الله إذا مات من ضمة القبر. (۱) "امام صادق فرمود: هر کس سوره ن والقلم را در نمازهای واجب و نافله های خود قرائت کند خداوند بزرگ همواره او را از اینکه دچار تنگدستی و ناداری شود حفظ فرماید، و چون از دنیا رود از عذاب قبر و فشار آن او را پناه دهد. " ----- ۱- ثواب الاعمال ۱۰۸

الحاقة

سوره الحاقه از نامهای قیامت است زیرا جميع حوادث قیامت وقوعش حتمی و حق است. نام شصت و نهمین سوره قرآن می باشد. نام این سوره از آیه اول آن گرفته شده است. بعضی موضوعات این سوره: سرنوشت اقوام گذشته به ویژه قوم عاد و ثمود و فرعون، بیان عظمت قرآن و رسول خدا می باشد. سه نام از نامهای قیامت یعنی حاقه، قارعه، واقعه، در این سوره آمده است. این سوره در مکه نازل شده و ۵۲ آیه دارد. عن أبي عبدالله جعفر قال: أكثروا من قراءة الحاقه فان قراءتها في الفرائض و النوافل من الايمان بالله و رسوله لانها إنما نزلت في أمير المؤمنين و معاوية و لم يسلب قارئها دينه حتى يلقي الله عزوجل. (۱) "امام باقر فرمود: سوره حاقه را بسیار قرائت کنید زیرا قرائت آن در نمازهای واجب و مستحب از آثار و علائم ایمان به خدا و رسولش می باشد، چون این سوره درباره امیر المؤمنین و دشمنش معاویه فرود آمده است. و قاری آن تا روزی که پاداش خدای را دیدار کند، بی دین نگردهد. " ----- ۱- همان

المعارج

سوره المعارج به معنی نردبانها و مکانهای بالا است. و نام هفتادمین سوره قرآن مجید می باشد و نام این سوره از آیه سوم آن گرفته شده است. بعضی از موضوعات این سوره عبارتند از: بیان ویژگیهای قیامت، بیان پاره ای از صفات انسانهای خوب و بد، اشاره به عذاب شدن یکی از منکران و دشمنان پیامبر. این سوره در مکه نازل شده و ۴۴ آیه دارد. و نام دیگر آن "سأل سائل" است. عن أبي عبدالله قال: أكثروا من قراءة سأل سائل، قال: من أكثر قراءتها لم يسأله الله تعالى يوم القيامة عن ذنب عمله، و أسكنه الجنة مع محمد و أهل بيته صلوات الله عليهم. (۱) "امام صادق فرمود: سوره "سأل سائل" را زیاد قرائت کنید که هر کس آن را بسیار بخواند خداوند در قیامت از گناهی که کرده نپرسد و در بهشت وی را با رسول خدا و اهل بیتش جای دهد. " ----- ۱- همان

نوح

سوره نوح حضرت نوح اولین پیامبری است که در زمان وی عذاب نازل گردیده است. بر حسب روایات معتبر، نوح و ابراهیم و موسی و عیسی و حضرت محمد از انبیاء اولوالعزم هستند. قصه حضرت نوح در سوره هفتاد و یکم که به نام سوره نوح نامگذاری شده است و در سوره هود و قمر و چند سوره دیگر مذکور است. "عن أبي عبد الله قال: من كان يؤمن بالله و يقرأ كتابه، لا يدع قراءة سورة (إنا أرسلنا نوحاً إلى قومه) فأى عبد قرأها محتسباً صابراً فى فريضة أو نافله أسكنه الله تعالى مساكن الأبرار، و أعطاه ثلاث جنان، مع جنته كرامة من الله... (۱)" امام صادق فرمود: هر کس بخواند ایمان دارد و کتاب او را تلاوت می کند، ترک نکند سوره "انا ارسلنا نوحاً الى قومه" را، و هر بنده ای که از روی اخلاص و برای حق در یک نماز واجب و یا مستحب آنرا بخواند، خداوند او را در قیامت در جایگاه بندگان نیک و صالح خود مسکن دهد، و سه باغستان علاوه بر باغ خود، در بهشت به وی کرامت فرماید... "----- ۱- همان

الجن

سوره الجن به معنی موجودات ناپیدا و نام هفتاد دومین سوره قرآن مجید است. نام این سوره از آیه اول آن گرفته شده است. در این سوره موضوع ایمان آوردن عده ای از جنیان به پیامبر مطرح شده است. مباحث این سوره بیشتر درباره جنّ می باشد. و به موضوعاتی چون خضوع آنها در برابر قرآن و اعتقادشان به معاد و اینکه دارای گروهی مؤمن و گروهی کافر هستند، اشاره شده است، این سوره در مکه نازل شده و ۲۸ آیه دارد. عن أبي عبد الله قال: من أكثر قراءة (قل أوحى إلى) لم يصبه فى الحياة الدنيا شئ من أعين الجن، و لا نفثهم و سحرهم و لا من كيدهم، و كان مع محمد عليه السلام فيقول: يا رب لا أريد به بدلا و لا أريد أن أبغى عنه حولا. (۱)" امام صادق فرمود: هر کس سوره "قل أوحى الى" را زیاد قرائت کند در تمام عمر دچار چشم زخم جن و دمیدن و (جادو) و سحر و مکر ایشان نگردد، و با محمّد باشد، و گوید: خداوند! من خواهان تبدیل این مقام و انتقال از آن نیستم. "----- ۱- همان

المزمل

سوره المزمل به معنی گلیم بر خود پیچیده و نام هفتاد و سومین سوره قرآن مجید است و نام این سوره از آیه اول آن گرفته شده است. منظور از مزمل، رسول خدا است. بعضی موضوعات این سوره عبارتند از: دعوت پیامبر به قیام شبانه برای عبادت و تلاوت قرآن، معاد و حیات پس از مرگ، اشاره به حضرت موسی، دعوت به نماز و پرداختن زکات و انفاق در راه خدا. این سوره در مکه نازل شده و ۲۰ آیه دارد. عن أبي عبد الله قال: من قرأ سورة المزمل فى العشاء الآخرة، أو فى آخر الليل كان له الليل و النهار شاهدین مع سورة المزمل، أحياه الله حياة طيبة و أماته الله ميتة طيبة. (۱)" امام صادق فرمود: هر کس در نماز عشاء خود، یا در آخر شب سوره مزمل را تلاوت کند، شب و روز با معیت سوره مزمل برای وی شهادت دهند، و خداوند او را زنده بدارد به زندگی شایسته و پاک و بمیراند به مردن پاک و طیب. "----- ۱- همان ۱۰۹

المدثر

سوره المدثر به معنی گلیم یا رداء بر خود پیچیده و منظور پیامبر است، و نام هفتاد و چهارمین سوره قرآن می باشد و از آیه

اول این سوره گرفته شده است. بعضی از موضوعات این سوره عبارتند از: دعوت پیامبر به قیام و ابلاغ آشکار پیام الهی و صبر و استقامت، تأکید بر وقوع قیامت از طریق سوگندهای مکرر، ارتباط سرنوشت انسان با اعمال و کردار او. این سوره در مکه نازل شده و ۵۶ آیه دارد و بعد از سوره مزمل و قبل از سوره قیامت است. عن أبي جعفر محمد الباقر قال: من قرأ في الفريضة سورة المدثر كان حقاً على الله عزوجل أن يجعله مع محمد في درجته، و لا يدرکه فی حياة الدنيا شقاء أبداً إن شاء الله. (۱) "امام باقر فرمود: هر کس در نماز واجبش سوره مدثر را قرائت کند، بر خداوند حق است که او را همجوار پیغمبر نماید در همان درجه که او است، و در زندگی این دنیایش هرگز بدبختی و شقاوت بدو راه نیابد ان شاء الله." ----- ۱- همان

القیامة

سوره القیامة به معنی رستاخیز و برانگیخته شدن انسانها، و نام هفتاد و پنجمین سوره قرآن مجید می باشد. نام این سوره از آیه اول آن گرفته شده است. موضوعات این سوره عبارتند از: حوادث قیامت (و مباحث این سوره بر محور قیامت دور می زند)، وقوع حوادث هول انگیز پیش از قیامت، مرگ و لحظات پر اضطراب انتقال از این جهان به جهان دیگر، وقایع پایان جهان. این سوره در مکه نازل شده و ۴۰ آیه دارد. عن أبي عبدالله قال: من أدمن قراءة لأقسم و كان يعمل بها، بعثه الله عزوجل مع رسول الله من قبره، فی أحسن صورة و بيشرة و يضحك فی وجهه، حتی يجوز علی الصراط و المیزان. (۱) "امام صادق فرمود: هر کس بر قرائت سوره لا-أقسم، مداومت کند و به او عمل نماید خداوند او را از قبر خود با رسول خدا برانگیزد با زیباترین چهره و (رسول خدا) او را بشارت خواهد داد و در صورت او لبخند خواهد زد تا اینکه از پل صراط بگذرد و از میزان به در آید." ----- ۱- همان

الإنسان

سوره دهر به معنی روزگار و زمانه و نام هفتاد و ششمین سوره قرآن می باشد. نام این سوره از آیه اول آن گرفته شده است. بعضی از موضوعات این سوره، آفرینش انسان، اهمیت و منزلت و عظمت قرآن مجید، حاکمیت خواست و مشیت خداوند در عین مختار بودن انسان می باشد. این سوره در مدینه نازل شده و ۳۱ آیه دارد. نامهای دیگر این سوره عبارتند از: الانسان و هل أتى. عن النبی: من قرأ سورة هل أتى كان جزاؤه على الله جنّة و حريراً. (۱) "پیامبر فرمود: هر کس سوره هل أتى را بخواند جزای او بر خدا بهشت و حریر خواهد بود." ----- ۱- مجمع البیان ۱۰/۴۰۲

المرسلات

سوره المرسلات به معنی فرستاده شدگان و نام هفتاد و هفتمین سوره قرآن مجید می باشد نام این سوره از آیه اول آن گرفته شده است. بعضی از موضوعات این سوره عبارتند از: آفرینش انسان، وقایع پیش از قیامت و در آستانه وقوع آن، طرح بعضی از نعمتهای الهی از قبیل زمین، کوهها و نزول باران، اشاره ای کوتاه به اهمیت نماز. این سوره در مکه نازل شده و ۵۰ آیه دارد. عن أبي عبدالله قال: من قرأ "و المرسلات عرفاً" عرف الله بينه و بين محمد، و من قرأ "عم يتسائلون" لم يخرج سنته إذا كان يدمنها فی كل يوم حتی يزور بیت الله الحرام إن شاء الله، و من قرأ "و النازعات" لم يمّت إلا رياناً و لم يبعثه الله إلا رياناً و

لم يدخله الله الجنة إلا رِيَانًا. (۱) "امام صادق فرمود: هر کس سوره "والمرسلات عرفاً" را تلاوت کند خداوند میان او و پیغمبرش محمّد سناسایی افکند، و هر کس سوره "عم يتسائلون" را قرائت کند و هر روز بدان مداومت نماید سال نگذرد که به زیارت خانه خدا موفّق شود ان شاء الله. و هر کس سوره و النازعات را تلاوت کند نمیر مگر سیراب، و برنخیزد در قیامت مگر سیراب، و به بهشت وارد نشود مگر سیراب." ----- ۱- ثواب الاعمال ۱۰۹

النبا

سوره النبأ به معنی خبر روز قیامت، و نام هفتاد و هشتمین سوره قرآن مجید می باشد. نام این سوره از آیه دوّم آن گرفته شده است. موضوعات این سوره به اختصار عبارتند از: طرح حادثه بزرگ قیامت در قالب سؤال، بیان قدرت خداوند در آسمانها و زمین، اشاره به نعمتهای خداوند برای نیکوکاران و عذابهای دردناک برای طغیانگران و کافران. این سوره در مکه نازل شده و ۴۰ آیه دارد. نام دیگر این سوره عمّ يتسائلون می باشد. عن أبي عبد الله قال: من قرأ "والمرسلات عرفاً" عرف الله بينه وبين محمد، و من قرؤ "عم يتسائلون" لم يخرج سنته إذا كان يدمنها في كل يوم حتى يزور بيت الله الحرام إن شاء الله، و من قرأ "و النازعات" لم يمّت إلا- رياناً و لم يبعثه الله إلا- رياناً و لم يدخله الله الجنة إلا- رياناً. (۱) "امام صادق فرمود: هر کس سوره "والمرسلات عرفاً" را تلاوت کند خداوند میان او و پیغمبرش محمّد سناسایی افکند، و هر کس سوره "عم يتسائلون" را قرائت کند و هر روز بدان مداومت نماید سال نگذرد که به زیارت خانه خدا موفّق شود ان شاء الله. و هر کس سوره و النازعات را تلاوت کند نمیر مگر سیراب، و برنخیزد در قیامت مگر سیراب، و به بهشت وارد نشود مگر سیراب." ----- ۱- همان

النازعات

سوره النازعات به معنی فرشتگانی که مأمور گرفتن جانها هستند و نام هفتاد و نهمین سوره قرآن مجید است. بعضی از موضوعات این سوره عبارتند از: داستان حضرت موسی و سرنوشت بد فرعون، قیامت و وقایع آن، و اینکه تنها خداوند از زمان وقوع قیامت آگاه است. بیان سرنوشت نیک درستکاران و سرنوشت بد کافران و مشرکان. این سوره در مکه نازل شده و ۴۶ آیه دارد. عن أبي عبد الله قال: من قرأ "والمرسلات عرفاً" عرف الله بينه وبين محمد، و من قرؤ "عم يتسائلون" لم يخرج سنته إذا كان يدمنها في كل يوم حتى يزور بيت الله الحرام إن شاء الله، و من قرأ "و النازعات" لم يمّت إلا- رياناً و لم يبعثه الله إلا- رياناً و لم يدخله الله الجنة إلا رِيَانًا. (۱) "امام صادق فرمود: هر کس سوره "والمرسلات عرفاً" را تلاوت کند خداوند میان او و پیغمبرش محمّد سناسایی افکند، و هر کس سوره "عم يتسائلون" را قرائت کند و هر روز بدان مداومت نماید سال نگذرد که به زیارت خانه خدا موفّق شود ان شاء الله. و هر کس سوره و النازعات را تلاوت کند نمیر مگر سیراب، و برنخیزد در قیامت مگر سیراب، و به بهشت وارد نشود مگر سیراب." ----- ۱- همان

عبس

سوره عبس به معنی روی ترش نموده و نام هشتمین سوره قرآن مجید می باشد. نام این سوره از آیه اوّل آن گرفته شده است. در این سوره داستان شخص نابینایی نقل شده است. که به حضور پیامبر آمد و شخصی روی در هم کشید. موضوعات

دیگری که در این سوره آمده است عظمت قرآن مجید، بیان بعضی نعمتهای الهی از قبیل باران، رویاندن گیاهان، میوه ها، زیتون و خرما می باشد. این سوره در مکه نازل شده و ۴۲ آیه دارد. عن أبي عبد الله قال: من قرأ "عبس و تولى" و "إذا الشمس كورت" كان تحت جناح الله من الجنان، و فى ظل الله و كرامته و فى جنانه، و لا يعظم ذلك على الله ربه إن شاء الله. (۱) "امام صادق فرمود: هر کس سوره "عبس و تولى" و "إذا الشمس كورت" را قرائت کند در حمایت خداوند خواهد بود از اینکه بدو خیانت شود، و در سایه او و مورد کرامتش نیز باشد، و در بهشتش منزل گزیند، و این کا بر خداوند گران نخواهد بود ان شاء الله." ----- ۱- همان ۱۱۰

التكوير

سوره التَّكْوِير به معنی درهم پیچیدن است (منظور این است که خداوند، روشنایی را از خورشید می گیرد و این در پیش آمد قیامت است) و نام هشتاد و یکمین سوره قرآن می باشد. نام این سوره از آیه اول آن گرفته شده است. بعضی از موضوعات این سوره قیامت و دگرگونی عظیم در پایان جهان، از قبیل تارک شدن خورشید، تیره شدن ستارگان، حرکت کوهها، بیان عظمت قرآن و مقام رسول خدا است این سوره در مکه نازل شده و ۲۹ آیه دارد. قال رسول الله: من سره أن ينظر الی يوم القيامة كأنه رأى عين فليقرء اذا الشمس كورت و اذا السماء انفطرت و اذا السماء انشقت. (۱) "رسول خدا فرمود: هر کس که خوشش می آید روز قیامت را ببیند بطوری که گویا به رأى العين دیده است، پس سوره "تکوير و انفطار و انشقاق" را بخواند." ----- ۱- الدر المنثور ۶/۳۱۸

الانفطار

سوره الانفطار به معنی شکافته شدن و نام هشتاد و دومین سوره قرآن می باشد. نام این سوره از آیه اول آن گرفته شده است. در این سوره موضوع شکافته شدن و از هم گسستن آسمان که پیش درآمد قیامت می باشد آمده است و آیات آن بیشتر بر محور قیامت دور می زند و انسان را به نعمتهای خداوند و فرشتگانی که مأمور ثبت اعمال انسانها هستند توجه می دهد. این سوره در مکه نازل شده و ۱۹ آیه دارد. عن الحسين بن أبي العلال سمعت أبا عبد الله يقول: من قرأ هاتين السورتين و جعلهما نصب عينيه فى صلاة الفريضة و النافلة (اذا السماء انفطرت، و اذا السماء انشقت) لم يحجبه من الله حاجب و لم يحجزه من الله حاجز، و لم يزل ينظر الی الله، ينظر الله الیه، حتى يفرغ من حساب الناس. (۱) "امام صادق فرمود: هر کس این دو سوره "سوره انفطار و انشقاق" را تلاوت کند و این دو را نصب عین خود قرار دهد در نمازهای واجب و مستحب، خداوند او را از خواسته اش محجوب نکند، و هیچ چیز بین او و خداوند مانع نشود، و پیوسته به کرامات خداوند بنگرد، و خداوند به او نظر رحمت افکند تا هنگامی که از حساب مردمان فارغ شود." ----- ۱- ثواب الاعمال ۱۱۰

المطففين

سوره المطففين به معنی کم فروشان و نام هشتاد و سومین سوره قرآن مجید می باشد و نام این سوره از آیه اول آن گرفته شده است و در این سوره از کم فروشی نکوهش شده است. موضوعات دیگر این سوره به اختصار عبارتند از: تهدید کم فروشان، سرنوشت دردناک بدکاران و عاقبت نیکوی درستکاران. این سوره در مکه نازل شده و ۳۶ آیه دارد. عن أبي عبد الله قال: من

قرأ في الفريضة (ويل للمطففين) أعطاه الله الامن يوم القيامة من النار، و لم تره ولا يراها، ولا يمر على جسر جهنم، ولا يحاسب يوم القيامة. (۱) "امام صادق فرمود: هر کس در نماز واجب سوره "ويل للمطففين" را قرائت کند خداوند در قیامت برات ایمنی از آتش را به او کرامت فرماید به طوری که نه آتش او را بیند و نه وی آتش را، و از پلی که روی جهنم است عبور نکند، و روز قیامت محاسبه برای او نباشد." ----- ۱- همان

الانشقاق

سوره الانشقاق به معنی شکافته شدن (از هم گسستن آسمانها و آن که خبر از وقوع قیامت می دهد) و نام هشتاد و چهارمین سوره قرآن می باشد. نام این سوره از آیه اول آن گرفته شده است. این سوره به موضوع معاد و قیامت اشاره دارد و حوادث هولناک زمان وقوع آن را بیان می کند. به پرونده اعمال انسان که روز قیامت به دست راست و یا دست چپ او داده خواهد شد می پردازد. و نیز بیان عظمت و منزلت قرآن مجید. این سوره در مکه نازل شده و ۲۵ آیه دارد. عن الحسين بن أبي العلاء قال سمعت أبا عبد الله يقول: من قرأ هاتين السورتين وجعلهما نصب عينيه في صلاة الفريضة والنافله (إذا السماء انفطرت، و إذا السماء انشقت) لم يحجبه من الله حاجب و لم يحجزه من الله حاجز، و لم يزل ينظر الى الله، ينظر الله اليه، حتى يفرغ من حساب الناس. (۱) "امام صادق فرمود: هر کس این دو سوره "سوره انفطار وانشقاق" را تلاوت کند و این دو را نصب عین خود قرار دهد در نمازهای واجب و مستحب، خداوند او را از خواسته اش محجوب نکند، و هیچ چیز بین او و خداوند مانع نشود، و پیوسته به کرامات خداوند بنگرد، و خداوند به او نظر رحمت افکند تا هنگامی که از حساب مردمان فارغ شود." ----- ۱- همان

البروج

سوره البروج به معنی برجها یا ستاره های بزرگ، نام هشتاد و پنجمین سوره قرآن مجید می باشد، نام این سوره از آیه اول آن گرفته شده است. موضوعاتی که در این سوره بیان شده به اختصار عبارتند از: داستان اصحاب اخدود، داستان فرعون و قوم ثمود و اقوام گردنکش و طغیانگری که نابود شدند. و نیز اشاره به عظمت قرآن مجید دارد. این سوره در مکه نازل شده و ۲۲ آیه دارد. عن أبي عبد الله قال: من قرأ والسماء ذات البروج في فرائضه فانها سورة النبيين، كان محشره و موقفه مع النبيين و المرسلين و الصالحين. (۱) "امام صادق فرمود: هر کس سوره "والسماء ذات البروج" را در نمازهای واجب خویش تلاوت کند بدین جهت که این سوره پیغمبران است، در محشر و موقف حساب با انبیاء و فرستادگان و شایستگان خواهد بود." ----- ۱- همان

الطارق

سوره الطارق به معنی ستاره درخشان و نام هشتاد و ششمین سوره قرآن مجید می باشد. نام این سوره از آیه اول آن گرفته شده است بعضی از موضوعات مطرح شده در این سوره اشاره به آفرینش انسان، موضوع قیامت - روزی که باطن اشخاص ظاهر می شود - و اشاره به نعمتهای الهی از قبیل گیاهان و باران، و بیان اهمیت و منزلت قرآن مجید می باشد. این سوره در مکه نازل شده و ۱۷ آیه دارد. عن أبي عبد الله قال: من كانت قرائته في فرائضه بالسماء و الطارق، كانت له عند الله يوم القيامة

جاه و منزله و كان من رفقاء النبيين و أصحابهم في الجنة. (۱) "امام صادق فرمود: هر کس قرائتش در نمازهای واجب سوره "والسما والطارق" باشد در نزد خداوند روز قیامت دارای مقام و منزلتی است، و در بهشت از همدمان پیمبران و یاران آنها خواهد بود." ----- ۱- همان

الأعلى

سوره الاعلى اعلى به معنی بلند مرتبه است و نام هشتاد و هفتمین سوره قرآن مجید است. این سوره را به این مناسبت "اعلى" می نامند که در آیه اول آن تسبیح پروردگار اعلى ذکر شده است. این سوره فایده و ضرورت اندرز را به پیامبر بیان می کند. این سوره مکی است و دارای ۱۹ آیه می باشد. عن أبي عبدالله قال: من قرأ سبح اسم ربك الاعلى في فريضة أو نافلة قيل له يوم القيامة: أدخل من أي أبواب الجنان شئت. ان شاء الله. (۱) "امام صادق فرمود: هر کس در نماز واجب یا مستحب خود سوره "سبح اسم ربك الاعلى" را تلاوت کند روز قیامت به او گفته شود از هر دری از درهای بهشت که خواهی داخل شود بیاری خداوند." عن علي قال: كان رسول الله يحب هذه السورة "سبح اسم ربك الاعلى" (۲) "حضرت علی می فرماید: رسول خدا این سوره را دوست می داشت." ----- ۱- همان ۲- الدر المنثور ۶/۳۳۷ و ۳۴۲

الغاشية

سوره الغاشية غاشية به معنی فروگیرنده و بیهوش کننده، و همه گیر و فراگیر و یکی از نامهای قیامت است. غاشیه نام هشتاد و هشتمین سوره قرآن مجید می باشد. نام این سوره از آیه اول آن گرفته شده است بعضی از موضوعات این سوره قیامت و معاد و زنده شدن مردگان، توحید و خداشناسی، اشاره به آفرینش آسمانها و خلقت کوهها و زمین، نبوت و رسالت پیامبر، شرح نعمتهای الهی برای نیکوکاران و عذابهای دردناک برای بدکاران می باشد. این سوره در مکه نازل شده و ۲۶ آیه دارد. عن أبي عبدالله قال: من أدمن قراءة هل أتیک حديث الغاشية في فريضة أو نافلة غشاها الله برحمته في الدنيا والاخرة و آتاه الله الأمن يوم القيامة من عذاب النار. (۱) "امام صادق فرمود: هر کس مداومت کند بخواندن سوره "هل أتاک حديث الغاشية" در یکی از نمازهای پنجگانه یا نافله های خود، خداوند در دو سرا او را به رحمت خود سراپا بپوشاند (یعنی رحمت الهی از هر سو وی را فراگیرد) و در روز قیامت برات آزادی از آتش دوزخ و عذاب بوی کرامت فرماید." ----- ۱- ثواب الاعمال

۱۱۱

الفجر

سوره الفجر فجر نام هشتاد و نهمین سوره قرآن مجید است. این سوره را "فجر" می نامند زیرا با سوگند خداوند به فجر یعنی طلوع صبح آغاز می شود. این سوره به سرگذشت قوم عاد و نیز ارم ذات العماد و قوم ثمود اشاره هایی دارد و این نکته را یادآور می شود که انسان در معرض آزمایش الهی است. این سوره مکی است و دارای ۳۰ آیه می باشد. عن أبي عبدالله قال: اقرؤوا سورة الفجر في فرائضكم و نوافلكم فانها سورة الحسين بن علي عليهما السلام من قرأها كان مع الحسين يوم القيامة، في درجته من الجنة إن الله عزيز حكيم. (۱) امام صادق فرمود: سوره فجر را در نمازهای واجب و مستحب خود بخوانید زیرا این سوره متعلق به حسین ابن علی است، هر کس آنرا قرائت کند در قیامت با حسین و در جوار وی در همان درجه ای از بهشت

که او منزل گزیده باشد خواهد بود، و به راستی که خداوند عزیز و حکیم است. ----- ۱- همان

البلد

سوره البلد "بلد" به معنی شهر است. و نام نودمین سوره قرآن می باشد. عقیده مفسران بر آن است که منظور از بلد شهر مکه است. که به لحاظ شرافت و بزرگی آن خداوند در ابتدای سوره به آن سوگند خورده است. نام این سوره از آیه اول آن گرفته شده است. موضوعاتی که در این سوره مطرح شده است به اختصار عبارتند از: زندگی انسان در دنیا، بیان بخشی از نعمتهای گوناگون الهی، تقسیم مردم به دو گروه "اصحاب میمنه" و "اصحاب مشئمه" بیان گوشه هایی از صفات اعمالی گروه اول و سرنوشت آنها و سرنوشت گروه کافران و مجرمان. این سوره در مکه نازل شده و دارای بیست آیه است. عن أبي عبد الله قال: من كان قراءته في الفريضة لأقسم بهذا البلد، كان في الدنيا معروفاً أنه من الصالحين، و كان في الآخرة معروفاً أن له من الله مكاناً و كان يوم القيامة من رفقاء النبيين و الشهداء و الصالحين. (۱) امام صادق فرمود: هر کس قرائتش در نمازهای پنجگانه سوره "لا أقسم بهذا البلد" باشد، در این جهان از شایستگان معروف شود، و در جهان دیگر از کسانی باشد که معروف است به اینکه در نزد خدا مکانی دارد، و در آنجا از همدمان و همنشینان پیغمبران و شهیدان و شایستگان خواهد بود.

----- ۱- همان

الشمس

سوره الشمس به معنی خورشید و نام نود و یکمین سوره قرآن می باشد. نام این سوره از آیه اول آن گرفته شده. این سوره در حقیقت سوره "تهذیب نفس" و "تطهیر قلوب از ناپاکیها و ناخالصیها" است و در آخر سوره به یازده موضوع مهم از علم خلقت و ذات پاک خداوند برای اثبات این معنی که فلاح و رستگاری در گرو تهذیب نفس است قسم یاد شده و بیشترین سوگندهای قرآن را به طور جمعی در خود جای داده است. و در پایان سوره به ذکر نمونه ای از اقوام متمرّد و گردنکش که به خاطر ترک تهذیب نفس در شقاوت ابدی فرو رفتند و به مجازات شدیدی گرفتار گشتند، می پردازد. این سوره در مکه نازل گردید و پانزده آیه دارد. عن أبي عبد الله قال: سمعته يقول: من أكثر قراءة الشمس و ضحيتها، و الليل اذا يغشى و الضحى و الم نشرح في يوم أو في ليلة، لم يبق شيء بحضرة الا شهد له يوم القيامة، حتى شعره و بشره و لحمه و دمه و عروقه و عصبه و عظامه، و جميع ما أقلت الارض منه، و يقول الرب تبارك و تعالى: قبلت شهادتكم لعبدی و أجزتها له، انطلقوا به الى جناتي حتى يتخير منها حيث ما أحب، فأعطوه إياها من غير من منى و لكن رحمة منى و فضلا منى عليه، فهنيئاً هنيئاً لعبدی. (۱) امام صادق فرمود: هر کس زیاد سوره های شمس و الليل و الضحى و الم نشرح را در روز یا شب بخواند هیچ چیز در گرد او نباشد مگر اینکه در قیامت بنفع وی شهادت دهد حتی مو و پوست و گوشت و خون و رگها و اعصاب و استخوانها و تمام آنچه از اعضاء و جوارح او را که زمین به پشت گرفته، همه به نفع وی شهادت دهند، و خداوند فرماید شهادت شما را به نفع بنده ام پذیرفتم و طبق آن حکم راندم رهسپار شوید با او به سوی بهشتم تا هر کجا را که از آن می پسندد اختیار نماید، و این را به او ارزانی دارید بدون هیچ منّتی از جانب من، بلکه پاداشی است از روی مهر و احسان برای او، پس گوارا باد، گوارا باد،

بر بنده من. ----- ۱- همان

الليل

سوره اللیل به معنی شب است و نام نود و دومین سوره قرآن مجید می باشد. نام این سوره از آیه اول آن گرفته شده. این سوره در آغاز بعد از ذکر سه سوگند مردم را به دو گروه تقسیم می کند: انفاق کنندگان با تقوا، بخیلانی که منکر که هدایت بندگان بر خداست، همگان را از آتش فروزان دوزخ می ترساند. و در آخرین بخش کسانی را که در این آتش می سوزند و گروهی را که از آن نجات می یابند با ذکر اوصافشان معرفی می کند. این سوره در مکه نازل شده و بیست و یک آیه دارد. عن ابي عبدالله قال: سمعته يقول: من أكثر قراءة والشمس وضحيتها، والليل اذا يغشى والضحى والم نشرح في يوم أو في ليلة، لم يبق شيء بحضرتة الا شهد له يوم القيامة، حتى شعره و بشره و لحمه و دمه و عروقه و عصبه و عظامه، و جميع ما أقلت الارض منه، و يقول الرب تبارك و تعالی: قبلت شهادتكم لعبدی و أجزتها له، انطلقوا به الی جناتی حتی یتخیر منها حیث ما أحب، فأعطوه إياها من غیر من منی و لكن رحمۃ منی و فضلا منی علیه، فهنيئاً هنيئاً لعبدی. (۱) امام صادق فرمود: هر کس زیاد سوره های شمس و اللیل و الضحی و الم نشرح را در روز یا شب بخواند هیچ چیز در گرد او نباشد مگر اینکه در قیامت بنفع وی شهادت دهد حتی مو و پوست و گوشت و خون و رگها و اعصاب و استخوانها و تمام آنچه از اعضا و جوارح او را که زمین به پشت گرفته، همه به نفع وی شهادت دهند، و خداوند فرماید شهادت شما را به نفع بنده ام پذیرفتم و طبق آن حکم راندم رهسپار شوید با او به سوی بهشت تا هر کجا را که از آن می پسندد اختیار نماید، و این را به او ارزانی دارید بدون هیچ منتی از جانب من، بلکه پاداشی است از روی مهر و احسان برای او، پس گوارا باد، گوارا باد، بر بنده من. -----

۱- همان

الضحی

سوره الضحی ضحی به معنی روز روشنایی روز، و نیز نام نود و سومین سوره قرآن مجید است. این سوره را "ضحی" می نامند زیرا که خداوند در آغاز آن به ضحی سوگند یاد کرده است. این سوره به مسأله "انقطاع موقت وحی" و نیز کمک به یتیمان و نیازمندان و نیز شکر و سپاس و اظهار نمودن نعمتهای الهی می پردازد. این سوره مکی است و دارای یازده آیه می باشد. عن ابي عبدالله قال: سمعته يقول: من أكثر قراءة والشمس وضحيتها، والليل اذا يغشى والضحى والم نشرح في يوم أو في ليلة، لم يبق شيء بحضرتة الا شهد له يوم القيامة، حتى شعره و بشره و لحمه و دمه و عروقه و عصبه و عظامه، و جميع ما أقلت الارض منه، و يقول الرب تبارك و تعالی: قبلت شهادتكم لعبدی و أجزتها له، انطلقوا به الی جناتی حتی یتخیر منها حیث ما أحب، فأعطوه إياها من غیر من منی و لكن رحمۃ منی و فضلا منی علیه، فهنيئاً هنيئاً لعبدی. (۱) امام صادق فرمود: هر کس زیاد سوره های شمس و اللیل و الضحی و الم نشرح را در روز یا شب بخواند هیچ چیز در گرد او نباشد مگر اینکه در قیامت بنفع وی شهادت دهد حتی مو و پوست و گوشت و خون و رگها و اعصاب و استخوانها و تمام آنچه از اعضا و جوارح او را که زمین به پشت گرفته، همه به نفع وی شهادت دهند، و خداوند فرماید شهادت شما را به نفع بنده ام پذیرفتم و طبق آن حکم راندم رهسپار شوید با او به سوی بهشت تا هر کجا را که از آن می پسندد اختیار نماید، و این را به او ارزانی دارید بدون هیچ منتی از جانب من، بلکه پاداشی است از روی مهر و احسان برای او، پس گوارا باد، گوارا باد، بر بنده من. -----

همان

الشرح

سوره الشرح شرح به معنی گسترش دادن است نام نود و چهارمین سوره قرآن است. در این سوره موضوع شرح صدر رسول خدا مطرح شده است و در آیه اول خطاب به رسول خدا می فرماید: آیا ما سینه تو را گشاده نساختم؟ نام این سوره از آیه اول آن گرفته شده است. در این سوره به مواهب خداوند به پیامبرش اشاره شده است. شرح صدر، برداشتن بار سنگین، آوازه بلند، از جمله مواهب الهی است که در این سوره بیان شده است. این سوره در مکه نازل شده و هشت آیه دارد. نامهای دیگر این سوره الم نشرح و انشراح می باشد. عن أبي عبدالله قال: سمعته يقول: من أكثر قراءة والشمس وضحيتها، و اللیل اذا يغشى و الضحی و الم نشرح فی یوم أو فی لیلة، لم یبق شیء بحضرتة الا شهد له یوم القيامة، حتی شعره و بشره و لحمه و دمه و عروقه و عصبه و عظامه، و جمیع ما أقلت الارض منه، و یقول الرب تبارک و تعالی: قبلت شهادتکم لعبدی و أجزتها له، انطلقوا به الی جناتی حتی یتخیر منها حیث ما أحب، فأعطوه إياها من غیر من منی و لكن رحمۃ منی و فضلا منی علیه، فهنیئاً هنیئاً لعبدی. (۱) امام صادق فرمود: هر کس زیاد سوره های شمس و اللیل و الضحی و الم نشرح را در روز یا شب بخواند هیچ چیز در گرد او نباشد مگر اینکه در قیامت بنفع وی شهادت دهد حتی مو و پوست و گوشت و خون و رگها و اعصاب و استخوانها و تمام آنچه از اعضاء و جوارح او را که زمین به پشت گرفته، همه به نفع وی شهادت دهند، و خداوند فرماید شهادت شما را به نفع بنده ام پذیرفتم و طبق آن حکم راندم رهسپار شوید با او به سوی بهشت تا هر کجا را که از آن می پسندد اختیار نماید، و این را به او ارزانی دارید بدون هیچ متنی از جانب من، بلکه پاداشی است از روی مهر و احسان برای او، پس گوارا باد، گوارا باد، بر بنده من. ----- ۱- همان

التین

سوره التین "تین" به معنی انجیر است و نام نود و پنجمین سوره قرآن می باشد. نام این سوره از آیه اول آن گرفته شده است. این سوره در حقیقت بر محور آفرینش زیبای انسان و مراحل تکامل و انحطاط او دور می زند و این مطلب با سوگندهای پر معنایی در آغاز سوره شروع شده است و بعد از شمردن عوامل پیروزی و نجات انسان، سرانجام با تأکید بر مسأله معاد و حاکمیت مطلقه خداوند پایان می گیرد. این سوره در مکه نازل شده و هشت آیه دارد. عن أبي عبدالله قال: من قرأ سورة والتین فی فرائضه و نوافله أعطی من الجنة حتی یرضی إن شاء الله. (۱) "امام صادق فرمود: هر کس در نمازهای واجب یا نافله اش سوره و التین را بخواند هر کجا از بهشت را که پسندد به او خواهند داد ان شاء الله. ----- ۱- همان

العلق

سوره العلق به معنی خون بسته شده است، و نام نود و ششمین سوره قرآن مجید می باشد. نام این سوره از آیه اول آن گرفته شده است. این سوره به نقل اکثر مفسرین، اولین سوره ای است که بر پیامبر نازل گشته است. این سوره در مکه نازل شده و ۱۹ آیه دارد. عن أبي عبدالله قال: من قرأ فی یوم أو لیلة "اقرأ باسم ربك" ثم مات فی یومه أو فی لیلة مات شهیداً و بعثه الله شهیداً و أحياه شهیداً و كان کمن ضرب بسيفه فی سبيل الله مع رسول الله. (۱) "امام صادق فرمود: هر کس سوره "اقرأ باسم ربك" را در روز یا شب قرائت کند و در آن روز یا شب از دنیا برود شهید مرده باشد و خداوند او را از قبر شهید زنده گرداند، و مانند آن کس باشد که در رکاب پیغمبر با شمشیر خویش در راه خدا جهاد کرده باشد. ----- ۱-

القدر

سوره القدر به معنی اندازه است، شب قدر شب نزول قرآن مجید می باشد. قدر نام نود و هفتمین سوره قرآن است و نام این سوره از آیه اول آن گرفته شده است. در این سوره به بیان نزول قرآن در شب قدر پرداخته شده و سپس به اهمیت آن که با نزول فرشتگان الهی و روح همراه است اشاره گردیده است. این سوره در مکه نازل شده و ۵ آیه دارد. عن إسماعيل بن سهل قال: كتبت الى أبي جعفر علمني شيئاً إذا أنا قلته كنت معكم في الدنيا والاخرة قال: فكتب بخطه أعرفه: أكثر من تلاوة إنا أنزلناه و رطب شفتيك بالاستغفار. (۱) "از اسماعیل بن سهل روایت شده است که گفت: برای امام باقر نوشتم که به من بیاموز چیزی را که اگر آنرا قرائت کنم در دنیا و آخرت با شما باشم. پس امام با خط خودش برایم نوشت: "اَنَا أَنْزَلْنَاهُ" را زیاد تلاوت کن و لبهای خود را با استغفار، تر نما!" عن اسماعيل بن سهل قال: كتبت الى أبي جعفر أني قد لزمني دين فادح، فكتب: أكثر من الاستغفار و رطب لسانك بقراءة إنا أنزلناه. (۲) "از اسماعیل بن سهل روایت شده است که گفت: برای امام باقر نوشتم که بدهی سنگینی بر گردنم می باشد. امام در پاسخ نوشتند: زیاد استغفار کن و زبان خود را با قرائت سوره انا انزلناه، تر کن." ----- ۱- همان ۱۵۰-۲- الکافی ۵/۳۱۷

البینه

سوره البینه به معنی دلیل آشکار و روشن است و نام نود و هشتمین سوره قرآن می باشد. نام این سوره از آیه اول آن گرفته شده است. این سوره به رسالت جهانی رسول خدا اشاره دارد و نیز به موضع گیریهایی گوناگون اهل کتاب و مشرکان در برابر اسلام می پردازد و آنگاه کافران را بدترین خلق مؤمنین را به عنوان بهترین خلق معرفی می کند. این سوره در مکه نازل شده و هشت آیه دارد. نام دیگر این سوره "لم یکن" می باشد. عن أبي جعفر قال: من قرأ سورة لم یکن کان بریئاً من الشرك و ادخل فی دین محمد و بعثه الله عزوجل مؤمناً و حاسبه حساباً یسیراً. (۱) "امام صادق فرمود: هر کس سوره "لم یکن" را تلاوت کند از شرک بیزاری جسته و او را داخل در دین محمد کرده اند و خداوند بزرگ او را در قیامت مؤمن از قبر برانگیزد، حساب او را آسان کشد." عن اسماعيل بن أبي حکم سمعت رسول الله يقول: إن الله لیسمع قراءة "الذین کفروا" فبقول: أبشر عبدی فوعزتی و جلالی لأمكنن لك فی الجنة رضی. (۲) "از اسماعیل بن ابی حکیم روایت شده است که می گوید: شنیدم که رسول خدا فرمود: هنگامی که خداوند می شنود تلاوت سوره "الذین کفروا" می فرماید: ای بنده من بشارت باد تو را به عزت و جلالم قسم که در بهشت به تو مکان و درجه ای عطا خواهم کرد تا اینکه راضی شوی." ----- ۱- ثواب الاعمال ۱۱۲-۲- الدر المنثور ۶/۳۷۷

الزلزلة

سوره الزلزلة به معنی لرزش زمین، تکان دادن - که از علامتهای قیامت است - می باشد. و نام نود و نهمین سوره قرآن مجید است نام این سوره از آیه اول آن گرفته شده است. این سوره نشانه های وقوع قیامت را بیان می کند که عبارتند از: لرزش زمین، خارج شدن نهفته های آن و پراکنده شدن مردم. و در پایان می فرماید هر کس به قدر ذره ای کار زشت مرتکب شده باشد به کیفرش خواهد رسید. این سوره در مکه نازل شده و ۸ آیه دارد. عن الرضا عن آبائه عليهم السلام قال: قال رسول الله: من قرأ إذا زلزلت أربع مرات كان كمن قرأ القرآن كله. (۱) "امام رضا به نقل از پدرانش فرمود: هر کس سوره إذا زلزلت را

چهار مرتبه بخواند همانند کسی است که کل قرآن را خوانده باشد. " عن أبيه عن أبي عبدالله قال: لا تملوا قراءة إذا زلزلت الارض فان من كانت قراءته في نوافله، لم يصبه الله عزوجل بزلزله أبداً و لم يمت بها و لا بصاعقه و لا بآفة من آفات الدنيا فاذا مات امر به الى الجنة فيقول الله عزوجل: عبدی أبحتک جنتی فاسکن منها حيث شئت و هويت، لا ممنوعاً و لا مدفوعاً. (۲) " امام صادق فرمود: از قرائت سوره "اذا زلزلت الارض" خسته نشوید زیرا هر کس قرائتش را در نافلة ها این سوره باشد خداوند هرگز وی را با زلزله و صاعقه (برق زدگی) و از این نوع آفات و آسیبهای دنیایی هلاک نسازد، و چون از دنیا برود فرمان رفتن به بهشت یابد، آنگاه خداوند بزرگ فرماید: ای بنده من بهشتم را بر تو مباح ساختم هر کجا از آن که خواهی منزل گزین بدون مانع و ردای. " ----- ۱- عیون الاخبار ۲/۳۷-۲- ثواب الاعمال ۱۱۲

العادیات

سوره العادیات به معنی اسبهای دونده، و شاید اشاره به رفتن حضرت علی به جنگ ذات السلاسل باشد، و نام یکصدمین سوره قرآن مجید است. نام این سوره از آیه اول آن گرفته شده است. این سوره به پاره ای از ضعفهای نوع انسان همچون بخل و دنیا پرستی اشاره می نماید و سپس حوادث قیامت را بیان می کند این سوره در مکه نازل شده و ۱۱ آیه دارد. عن أبي عبدالله قال: من قرأ سورة العادیات و أدمن قراءتها بعثه الله عزوجل مع أمير المؤمنين يوم القيامة خاضية و كان في حجرة رفقاءه. (۱) " امام صادق فرمود: هر کس سوره "والعادیات" را بخواند و بر قرائت آن مداومت کند، خداوند متعال بزرگ در قیامت او را با امیرالمؤمنین محشور سازد، و در حیره او و از همدمان او باشد. " ----- ۱- همان

القارعة

سوره القارعة به معنی کوبنده و یکی از نامهای قیامت است و نام صد و یکمین سوره قرآن مجید می باشد و نام آن از آیه اول آن گرفته شده است. این سوره به طور کلی از معاد و مقدمات آن سخن می گوید و به پاداش درستکاران و عذاب دردناک بدکاران اشاره می فرماید. این سوره در مکه نازل شده و ۱۱ آیه دارد. عن أبي جعفر قال: من أكثر من قراءة القارعة آمنه الله عزوجل من فتنة الدجال أن يؤمن به و من فيح جهنم يوم القيامة. (۱) " امام باقر فرمود: هر کس سوره قارعة را بسیار بخواند خداوند بزرگ وی را در دنیا از فتنه دجال و پذیرفتن دعوت او و در قیامت نیز از گزند و کثافات دوزخ یا حرارت آن ایمن دارد. " ----- ۱- همان

التكاثر

سوره التكاثر به معنی مباحات و فخر نمودن به مال بسیار و نام صد و دومین سوره قرآن می باشد. نام این سوره از آیه اول آن گرفته شده است. این سوره در ابتدا به سرزنش افرادی می پردازد که بر اساس مطالب موهوم بر یکدیگر تفاخر می کنند. (کفار قریش برای فخر فروشی به کثرت و زیادی خویش قبرهای قبیله خود را هم می شمردند و به حساب می آورند)، سپس به قیامت و عذاب دردناک کفار اشاره می فرماید. این سوره در مکه نازل شده و ۸ آیه دارد. عن أبي عبدالله قال: قال رسول الله: من قرأ ألهيكم التكاثر عند النوم وقى من فتنة القبر. (۱) " امام صادق فرمود: رسول خدا فرمود: هر کس سوره "ألهيكم التكاثر" را هنگام خواب تلاوت کند از فتنه و گرفتاری قبر ایمن باشد. " قال رسول الله: ألا يستطيع أحدكم أن يقرأ ألف آية كل يوم؟

قالوا: و من يستطيع أن يقرأ ألف آية؟ قال: أما يستطيع أحدكم أن يقرأ ألهيكم التكاثر. (٢) "رسول خدا فرمود: آیا کسی هست که بتواند روزی هزار آیه بخواند؟ گفتند: مگر کسی می تواند روزی هزار آیه بخواند؟ فرمود: آیا در میان شما کسی نیست که بتواند سوره "ألهيكم التكاثر" را بخواند؟(٣)" ----- ١- همان ٢- الدر المنثور ٦/٣٨٦-٣ شاید مقصود این باشد که خواندن این سوره ثواب خواندن هزار آیه دارد.

العصر

سوره العصر به معنی زمانه، نماز عصر و زمان حضرت رسول الله یا عصر امام زمان (عج) می باشد و نام صد و سومین سوره قرآن مجید است و نام این سوره از آیه اول آن گرفته شده است. به این نکته در این سوره اشاره شده است که جز افراد با ایمان همه انسانها در زیانکاری هستند. این سوره در مکه نازل شده و ٣ آیه دارد. عن أبي عبدالله قال: من قرأ والعصر في نافلة بعثه الله يوم القيامة مشرفاً وجهه ضاحكاً سنه قريراً عينه، حتى يدخل الجنة. (١) "امام صادق فرمود: هر کس سوره "والعصر" را در نافله های خود قرائت کند، خداوند در روز قیامت او را با چهره ای تابناک و لبی خندان و دیده ای روشن از گور برانگیزد تا با این حال وارد بهشت گردد." ----- ١- ثواب الاعمال ١١٣

الهمزة

سوره الهمزة به معنی عیبجو و نام صد و چهارمین سوره قرآن مجید است. نام این سوره از آیه اول آن گرفته شده است. این سوره به کسانی اشاره دارد که تمام تلاش خود را متوجه جمع مال کرده و کسانی را که دستشان از آن خالی است به دیده حقارت می نگرند و آنها را مسخره می کنند و سپس سرنوشت دردناک این ثروت اندوزان مستکبر را بیان می نماید. این سوره در مکه نازل شده و ٩ آیه دارد. عن أبي عبدالله قال: من قرأ ويل لكل همزة في فرائضه نفت عنه الفقر، و جبلت عليه الرزق و تدفع عنه ميتة السوء. (١) "امام صادق فرمود: هر کس "ويل لكل همزة" را در نمازهای واجب خود بخواند فقر و تنگدستی را از او دور سازد، روزی او را بسویش براند، و مرگ بد را از او دفع نماید." ----- ١- همان

الفيل

سوره الفيل به معنی فیل یا پیل و نام صد و پنجمین سوره قرآن مجید است و نام این سوره از آیه اول آن گرفته شده است. داستان اصحاب فیل و سرنوشت آنان در این سوره بیان شده است که چگونه به اراده خداوند و به وسیله پرندگان، سپاه ابرهه که برای ویران کردن خانه خدا از یمن به طرف مکه حرکت کرده بود، نابود شدند. این سوره در مکه نازل شده و ده آیه دارد. عن أبي عبدالله قال: من قرأ في فرائضه (الم تر كيف فعل ربك بأصحاب الفيل) شهد له يوم القيامة كل سهل و جبل و مدر، بأنه كان من المصلين، و ينادى له يوم القيامة مناد: صدقتم على عبدى، قبلت شهادتكم له و عليه، أدخلوه الجنة، و لاتحاسبوه فانه ممن أحبه و أحب عمله. (١) "امام صادق فرمود: هر کس در نمازهای واجب خود سوره "الم تر كيف فعل" را بخواند شهادت دهد در قیامت به نفع وی هر دشت و کوه و ریگراری به اینکه وی از نمازگزاران است، و منادی حقّ ندا دهد که راست گفتید درباره بنده من شهادتتان در حقّ او پذیرفته گشت، او را داخل بهشت گردانید و از وی حساب نکشید، زیرا از کسانیست که من او و عملش را دوست می دارم." ----- ١- همان

قریش

سوره قریش "قریش" نام یکی از قبایل عرب است. و حضرت محمّد در آن قبیله ظهور کرد. نام قبیله قریش در سوره صد و ششم که به نام "قریش" موسوم است مذکور افتاده. بعضی گفته اند لفظ قریش از تقریش به معنی مجتمع ساختن مأخوذ است چون قصی (۱) افراد پراکنده این قبیله را جمع کرده است قبیله او به این نام موسوم شده اند. و بعضی قریش را از "قرش" به معنی تجارت که شغل عمده آنها بوده مشتق می دانند. این سوره در مکه نازل شده و چهار آیه دارد. عن أبي عبد الله قال: من أكثر قراءة (لإيلاف قریش) بعثه الله يوم القيامة على مركب من مراكب الجنة، حتى يقعد على موائد النور يوم القيامة. (۲) "امام صادق فرمود: هر کس سوره "لایلاف قریش" را زیاد قرائت کند خداوند روز قیامت او را سواره بر اسبی بهشتی وارد محشر سازد، تا بر سفره های نور بهشتی بنشیند." ----- ۱- قبیله قریش شامل ده بطن بوده است به این قرار: هاشم، امیّه، عبدالدار، اسد، مخزوم، تیم، نوفل، عدی، حج، سهم. ۲- ثواب الاعمال ۱۱۳

الماعون

سوره الماعون به معنی زکات، صدقه، احسان، اثاث خانه مانند ظروف، و نام صد و هفتمین سوره قرآن است. نام این سوره از آیه آخر سوره گرفته شده است. در این سوره به صفات و اعمال منکران قیامت اشاره شده است. از جمله راندن یتیم، عدم اطعام بیچارگان همچنین نماز گزارانی را که نسبت به آن غفلت میورزند و کسانی که ریا و خودنمایی می کنند را تهدید می نماید. این سوره در مکه نازل شده و ۷ آیه دارد. عن أبي جعفر قال: من قرأ سورة (أرأيت الذي يكذب بالدين) في فرائضه و نوافله، كان فيمن قبل الله عزوجل صلاته و صيامه، لم يحاسبه بما كان منه في الحياة الدنيا. (۱) "امام صادق فرمود: هر کس سوره "أرأيت الذي يكذب بالدين" را در نمازهای واجب و نافلة های خود قرائت کند از کسانی باشد که خداوند نماز و روزه اش را قبول فرموده و حساب آنچه را (گناهان) که در دنیا از وی سر زده نخواهد کشید." ----- ۱- همان

۱۱۴

الکوثر

سوره الکوثر به معنی خیر کثیر، حوضی در بهشت یا حضرت فاطمه زهراء (سلام الله علیها) و نام صد و هشتمین سوره قرآن می باشد. نام این سوره از آیه اول آن گرفته شده است. در این سوره خداوند به پیامبر بشارت نعمت های فراوان از جمله کوثر داده و دشمنان ایشان را ابتر (مقطوع و بی دنباله) دانسته است. این سوره در مکه نازل شده و ۳ آیه دارد. عن أبي عبد الله قال: من كان قراءته (انا أعطيناك الكوثر) في فرائضه و نوافله سقاه الله من الكوثر يوم القيامة و كان محدثه عند رسول الله في أصل طوبى. (۱) "امام صادق فرمود: هر کس در نمازهای واجب و مستحب اش قرائت وی سوره "انا اعطيناك الكوثر" قرائت کند، خداوند او را در قیامت از حوض کوثر سیراب فرماید، و مکانش با رسول خدا زیر شجره طوبی باشد." ----- ۱- همان

الکافرون

سوره کافرون نام صد و نهمین سوره قرآن مجید است و منظور کافران قریش است. که پیشنهادی به پیامبر دادند و پذیرفته

نشد. نام این سوره از آیه اول آن گرفته شده است. این سوره پاسخی است کوبنده به درخواست کافران قریش که می خواستند از طریق فشار و سخت گیری، رسول خدا را به سازش بکشانشان ولی پیامبر دست رد بر سینه آنان زد. این سوره در مکه نازل شده است و ۶ آیه دارد و نام دیگر این سوره "جحد" می باشد. "قال رسول الله: من قرأ قل یا ایها الکافرون فکأنما قرأ ربع القرآن، و من قرأ قل هو الله أحد فکأنما قرأ ثلث القرآن. (۱)" رسول خدا فرمود: هر کس سوره "قل یا ایها الکافرون" را بخواند همانند کسی است که یک چهارم قرآن را خوانده باشد، و هر کس سوره "قل هو الله أحد" را بخواند همانند کسی است که یک سوم قرآن را خوانده باشد. "قال رسول الله لمعاذ: اقرأ قل یا ایها الکافرون عند منامک فانها براءة من الشرك. (۲)" رسول خدا فرمود: سوره "قل یا ایها الکافرون" را بخوان در هنگام خواب همانا که آن براءت دهنده است از شرک. ----- ۱- الدر المنثور ۴/۴۰۵-۲ همان

النصر

سوره النصر به معنی یاری کردن و نام صد و دهمین سوره قرآن مجید است. نام این سوره از آیه اول آن گرفته شده است. در این سوره خداوند بشارت و نوید پیروزی عظیمی را به رسول خدا می دهد که به دنبال آن مردم گروه گروه به دین خدا وارد می شوند. این سوره در مکه نازل شده و ۳ آیه دارد. عن أبي عبدالله قال: من قرأ اذا جاء نصر الله والفتح في نافله أو فريضة نصره الله على جميع أعدائه، و جاء يوم القيامة و معه كتاب ينطق، قد أخرجه الله من جوف قبره، فيه أمان من جسر جهنم، و من النار، و من زفير جهنم، فلا يمر على شيء يوم القيامة الا بشره و أخبره بكل خير حتى يدخل الجنة، و يفتح له في الدنيا من أسباب الخير ما لم يتمنّ و لم يخطر على قلبه. (۱)" امام صادق فرمود: هر کس سوره "اذا جاء نصر الله و الفتح" را در نماز مستحب یا واجب خود بخواند خداوند وی را علیه همه دشمنانش یاری فرماید، و روز قیامت با نامه گویا که خداوند از قبر او بیرون آورده باشد به محشر آید، و آن امان نامه ای است برای عبور از پل دوزخ و از آتش و خروش آن، و در آن روز بر هیچ چیز نگذرد جز اینکه وی را بهر خیر و نیکی مژده دهد تا اینکه داخل بهشت گردد، و در این جهان درهای خیر به روی او باز گردد آنقدر که هرگز آرزو نداشته، و بر قلبش خطور نکرده بوده. ----- ۱- ثواب الاعمال ۱۱۴

المسد

سوره المسد نام صد و یازدهمین سوره قرآن می باشد. و نام این سوره از آیه پنجم آن گرفته شده است. در این سوره حمله شدیدی با ذکر نام به یکی از دشمنان اسلام و پیامبر در آن عصر و زمان یعنی ابولهب شده است و اشاره می کند که او و همسرش هر دو اهل دوزخ هستند. این سوره در مکه نازل شده و ۵ آیه دارد. نامهای دیگر این سوره ابی لهب و تبت می باشد. عن بعض أصحاب أبي عبدالله قال: اذا قرأت (تبت يدا أبي لهب و تب) فادعوا على أبي لهب فانه كان من المكذبين الذين يكذبون بالنبي و بما جاء به من عند الله عزوجل. (۱)" از یکی از اصحاب حضرت صادق روایت شده که آن حضرت فرمود: هر گاه سوره "تبت يدا أبي لهب" را تلاوت کنید بر ابو لهب نفرین کنید زیرا وی از جمله تکذیب کنندگان بود که پیغمبر را با آنچه از جانب حق آورده بود تکذیب می نمود. ----- ۱- همان ۱۱۵

الإخلاص

سوره الاخلاص به معنی پاک و خالص کردن (پاک و خالص کردن اعتقادات از هر گونه شرک) و نام صد و دوازدهمین سوره قرآن مجید می باشد و اسم آن از معنای سوره گرفته شده است. این سوره چنان که از نامش پیداست از توحید پروردگار و یگانگی او سخن می گوید. نام دیگر این سوره توحید می باشد. این سوره در مکه نازل شده و ۴ آیه دارد. عن ابی عبدالله قال: من کان یؤمن بالله و الیوم الآخر فلا یدع أن یقرأ فی دبر الفریضه بقل هو الله أحد، فانه من قرأها جمع الله له خیر الدنیا و الآخره، و غفر الله له و لوالدیه و ما ولدأ. (۱) "امام صادق فرمود: هر کس به خدا و روز جزا ایمان دارد خواندن "قل هو الله أحد" را بعد از نمازهای واجب خود ترک نکند زیرا هر که بعد از نماز آنرا تلاوت کند خداوند خیر دنیا و آخرت را برای او فراهم آورد، و او و پدر و مادرش و فرزندان پدر و مادرش را هم بیامرزد. "قال رسول الله: أیعجز أحدکم أن یقرأ کل لیله ثلث قرآن؟ قالوا: و من یطیق ذلک؟ قال: قل هو الله أحد ثلث القرآن. (۲) رسول خدا فرمود: آیا نمی توانید یک سوم قرآن را هر شب بخوانید؟ گفتند: که می تواند ثلث قرآن را هر شب بخواند؟ حضرت فرمود سوره "قل هو الله أحد" ثلث قرآن است یعنی ثواب ثلث قرآن دارد. عن ابی عبدالله قال: قال رسول الله: من قرأ سورة قل هو الله أحد مره فکأنما قرأ ثلث قرآن و من قرأها مرتین فکأنما قرأ ثلثی القرآن و من قرأها ثلاث مرات فکأنما قرأ القرآن. (۳) "از امام صادق روایت شده که: هر کس یک بار سوره توحید را بخواند مثل آن است که یک سوم قرآن را خوانده باشد و هر کس دوبار بخواند مثل آن است که دو سوم قرآن را خوانده باشد و هر کس سه بار بخواند مثل آن است که همه قرآن را خوانده باشد. "جاء رجل الی رسول الله فقال: إنی أحب هذه السوره قل هو الله أحد فقال رسول الله: حبک إیها أَدْخَلَکَ الْجَنَّةَ. (۴) "شخصی خدمت رسول خدا آمد و گفت: سوره توحید را دوست دارم. حضرت فرمود: دوست داشتن تو این سوره را، تو را داخل بهشت می کند. "و عن عبدالله بن حبيب أن النبی قال له: اقرأ قل هو الله أحد و المعوذتین حین تصبح و حین تمسی ثلاثاً یکفیک من کل شیء. (۵) "از رسول خدا نقل شده که به عبدالله بن حبيب فرمود: سوره توحید و قل اعوذ برب الناس و قل أعوذ برب الفلق را صبح و شام بخوان کفایت می کند تو را از هر چیزی. "----- ۱- همان ۲- معانی الاخبار ۱۹۱ ۳- المحاسن ۱۵۳ ۴- الدر المنثور ۶/۶۰۹-۵ همان

الفلق

سوره الفلق به معنی شکافتن و سپیده صبح است و نام صد و سیزدهمین سوره قرآن مجید می باشد و نام این سوره از یک آیه آن گرفته شده است. محتوای این سوره تعلیماتی است که خداوند به پیامبر و به مسلمانان برای پناه بردن به خدا از شر همه اشرار می دهد. این سوره در مکه نازل شده و ۵ آیه دارد. قال رسول الله اقرؤا بالمعوذات فی دبر کل صلاة. (۱) "رسول خدا فرمود: بعد از هر نماز معوذتین "سوره قل أعوذ برب الفلق و قل اعوذ برب الناس" را بخوانید. "قال رسول الله: من أحب السور الی الله قل أعوذ برب الفلق و قل أعوذ برب الناس. (۲) "رسول خدا فرمود: "قل أعوذ برب الفلق" و "قل اعوذ برب الناس" را خداوند بیشتر از هر سوره ای دوست می دارد. "----- ۱- الدر المنثور ۶/۴۱۶-۲ ۴۱۷- همان

الناس

سوره الناس به معنی مردم و نام صد و چهاردهمین سوره قرآن مجید است و نام آن از آیه اول آن گرفته شده است. این سوره به پیامبر به عنوان پیشوا و رهبر الهی دستور می دهد که از شر همه وسوسه گران به خدا پناه ببرد که ربّ و ملک و اله مردم

است. این سوره در مکه نازل شده و ۶ آیه دارد و آخرین سوره قرآن است. قال رسول الله لعقبه بن عامر: اقرأ بقل أعوذ برب الفلق و قل أعوذ برب الناس فانهما أحب القرآن الى الله. (۱) "رسول خدا به عقبه بن عامر فرمود: "قل أعوذ برب الفلق و قل أعوذ برب الناس" را بخوان همانا که محبوبترین سوره های قرآن هستند نزد خداوند." ----- ۱- همان

پایگاه های قرآنی

مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان

نام پایگاه: مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان نشانی: www.ghaemiyeh.com زبان: فارسی ، عربی ، انگلیسی
مرکز پشتیبانی کننده: مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان جاهدوا بأموالکم و أنفسکم فی سبیل الله ذلکم خیر لکم ان کنتم تعلمون (سوره توبه آیه ۴۱) با اموال و جانهای خود، در راه خدا جهاد نمایید؛ این برای شما بهتر است اگر بدانید حضرت رضا (علیه السلام): خدا رحم نماید بنده ای که امر ما را زنده (و برپا) دارد ... علوم و دانشهای ما را یاد گیرد و به مردم یاد دهد، زیرا مردم اگر سخنان نیکوی ما را (بی آنکه چیزی از آن کاسته و یا بر آن بیافزایند) بدانند هر آینه از ما پیروی (و طبق آن عمل) می کنند بنادر البحار-ترجمه و شرح خلاصه دو جلد بحار الانوار ص ۱۵۹ بنیانگذار مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان شهید آیت الله شمس آبادی (ره) یکی از علمای برجسته شهر اصفهان بودند که در دلدادگی به اهلیت (علیهم السلام) بخصوص حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) و امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) شهره بوده و لذا با نظر و درایت خود در سال ۱۳۴۰ هجری شمسی بنیانگذار مرکز و راهی شد که هیچ وقت چراغ آن خاموش نشد و هر روز قوی تر و بهتر راهش را ادامه می دهند. مرکز تحقیقات قائمیه اصفهان از سال ۱۳۸۵ هجری شمسی تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن امامی (دام عزه) و با فعالیت خالصانه و شبانه روزی تیمی مرکب از فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مختلف مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است. اهداف: دفاع از حریم شیعه و بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام) تقویت انگیزه جوانان و عامه مردم نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی، جایگزین کردن مطالب سودمند به جای بلوتوث های بی محتوا در تلفن های همراه و رایانه ها ایجاد بستر جامع مطالعاتی بر اساس معارف قرآن کریم و اهل بیت علیهم السلام با انگیزه نشر معارف، سرویس دهی به محققین و طلاب، گسترش فرهنگ مطالعه و غنی کردن اوقات فراغت علاقمندان به نرم افزار های علوم اسلامی، در دسترس بودن منابع لازم جهت سهولت رفع ابهام و شبهات منتشره در جامعه عدالت اجتماعی: با استفاده از ابزار نو می توان بصورت تصاعدی در نشر و پخش آن همت گمارد و از طرفی عدالت اجتماعی در تزریق امکانات را در سطح کشور و باز از جهتی نشر فرهنگ اسلامی ایرانی را در سطح جهان سرعت بخشید. از جمله فعالیت های گسترده مرکز: (الف) چاپ و نشر ده ها عنوان کتاب، جزوه و ماهنامه همراه با برگزاری مسابقه کتابخوانی (ب) تولید صدها نرم افزار تحقیقاتی و کتابخانه ای قابل اجرا در رایانه و گوشی همراه (ج) تولید نمایشگاه های سه بعدی، پانوراما، انیمیشن و ... اماکن مذهبی، گردشگری و ... (د) ایجاد سایت اینترنتی قائمیه www.ghaemiyeh.com و چندین سایت مذهبی دیگر (ه) تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و ... جهت نمایش در شبکه های ماهواره ای (و) راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخی گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی (خط ۲۳۵۰۵۲۴) (ز) طراحی سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک و SMS (ح) همکاری افتخاری با دهها مرکز حقیقی و حقوقی از جمله بیوت آیات عظام، حوزه های علمیه، دانشگاهها، اماکن مذهبی مانند مسجد جمکران و ... (ط) برگزاری

همایش ها، و اجرای طرح مهد، ویژه کودکان و نوجوانان شرکت کننده در جلسه ی) برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم و دوره های تربیت مربی (حضور و مجازی) در طول سال دفتر مرکزی: اصفهان/خ مسجد سید/ حد فاصل خیابان پنج رمضان و چهارراه وفائی / ساختمان قائمیه تاریخ تأسیس: ۱۳۸۵ شماره ثبت: ۲۳۷۳ شناسه ملی: ۱۰۸۶۰۱۵۲۰۲۶ وب سایت: www.ghaemiyeh.com ایمیل: Info@ghaemiyeh.com فروشگاه اینترنتی: www.eslamshop.com تلفن ۲۵-۲۳۵۷۰۲۳-۲۳۱۱) (۰۳۱۱) فکس ۲۳۵۷۰۲۲ (۰۳۱۱) دفتر تهران ۸۸۳۱۸۷۲۲ (۰۲۱) بازرگانی و فروش ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹ امور کاربران ۲۳۳۳۰۴۵ (۰۳۱۱) نکته قابل توجه اینکه بودجه این مرکز؛ مردمی، غیر دولتی و غیر انتفاعی با همت عده ای خیر اندیش اداره و تامین گردیده و لی جوابگوی حجم رو به رشد و وسیع فعالیت مذهبی و علمی حاضر و طرح های توسعه ای فرهنگی نیست، از اینرو این مرکز به فضل و کرم صاحب اصلی این خانه (قائمیه) امید داشته و امیدواریم حضرت بقیه الله الاعظم عجل الله تعالی فرجه الشریف توفیق روزافزونی را شامل همگان بنماید تا در صورت امکان در این امر مهم ما را یاری نمایند انشاءالله.

اسلام

نام پایگاه: اسلام نشانی: quran.al-islam.com زبان: عربی مرکز پشتیبانی کننده: وزارت اوقاف و ارشاد دولت عربستان سعودی معرفی اجمالی پایگاه: پایگاه اسلام دارای بخش هایی چون قرآن، حدیث، اعتقادات، فقه، سیره و تاریخ، دعوت اسلامی و فرهنگی است.

اسلام

نام پایگاه: اسلام نشانی: www.islaam.com زبان: انگلیسی مرکز پشتیبانی کننده: - معرفی اجمالی پایگاه: این پایگاه مشتمل است بر: قرآن، حدیث، عقاید، فقه، عبادات و مقالاتی پیرامون دیگر موضوعات اسلامی (جهاد، خداوند، تاریخ و نویسندگان، زن و...) گزینه ی قرآن این پایگاه، مشتمل است بر: درآمدی بر قرآن کریم، جستجوی کلمه ای قرآن به زبان های انگلیسی، اسپانیایی، فرانسوی، آلمانی و هلندی، فهرست موضوعی قرآن و ترجمه ی قرآن به انگلیسی، توضیح واژگان اسلامی به انگلیسی، قرائت قرآن و ترجمه ی تفسیر اضواء البیان به انگلیسی و تفاسیر برخی سوره ها.

اسلامی

نام پایگاه: اسلامی نشانی: www.islamia.com زبان: انگلیسی مرکز پشتیبانی کننده: - معرفی اجمالی پایگاه: این پایگاه، مشتمل بر گزینه های زیر است: حدیث، جنّ و فرشتگان، خانواده، قلب و روح، تاریخ، اسلام، کتابخانه، محمد (ص)، نماز و پیامبران، قرآن، شریعت زن، آموزش فرزندان و ... زیر گزینه های قرآن عبارتند از: ترجمه های انگلیسی قرآن (یوسف علی، الخلالی خان و پیکتال)، قرآن برای کودکان، داستان های قرآنی، خلاصه و چکیده چندین سوره از سوره های قرآن و آیتم قرآن و مسلمانان.

آل البیت

نام پایگاه: آل البیت نشانی: www.aalulbayt.org زبان: فارسی مرکز پشٹیانی کننده: - معرفی اجمالی پایگاه: انبوه اطلاعات قرآنی و حدیثی، کتب تفسیری، حوزوی و آشنایی و ارتباط با مشاهیر شیعه از جمله امکانات این شبکه می باشد. گزینه های اصلی این سایت عبارت است از: قرآن، حدیث، شیعه، اهل البیت، احکام، پرسش و پاسخ، خدمات، کتابخانه و اجتماعی.

التفسیر

نام پایگاه: التفسیر نشانی: www.altafsir.com زبان: عربی و انگلیسی مرکز پشٹیانی کننده: مؤسسه آل البیت الملکیه للفکر الإسلامی فی الایردن معرفی اجمالی پایگاه: این پایگاه که از سوی پادشاهی اردن پشٹیانی می شود حاوی بخش های مختلف در علوم و معارف قرآن است.

الرافد

نام پایگاه: الرافد نشانی: www.rafed.net زبان: عربی مرکز پشٹیانی کننده: - معرفی اجمالی پایگاه: این پایگاه در بردارنده ی بخش های مختلفی به زبان عربی درباره ی عقاید اهل بیت، کتابخانه، خانواده، کودکان و مانند آن است.

الشبكة الاسلامیه

نام پایگاه: الشبكة الاسلامیه نشانی: www.islamweb.net مرکز پشٹیانی کننده: - معرفی اجمالی پایگاه: پایگاه شبکه الاسلامیه یک پایگاه تخصصی اسلامی است که حاوی بخش هایی چون اسلامیات، فتاوی شرعی، فرهنگ و شخصیت های اسلامی و مانند آن است. بخش اسلامیات آن حاوی مباحث زیادی در حوزه قرآن و علوم آن، حدیث، مباحث اعتقادی و مانند آن است.

اندیشه قم

نام پایگاه: اندیشه قم نشانی: www.andisheqom.com زبان: فارسی مرکز پشٹیانی کننده: مرکز مطالعات و پژوهش های فرهنگی حوزه علمیه قم معرفی اجمالی پایگاه: این پایگاه که به زبان فارسی، داده ها و اطلاعات خود را در اختیار کاربران قرار می دهد، یکی از مهم ترین و غنی ترین پایگاه ها در حوزه ی پژوهش های اسلامی است. از مهم ترین بخش های این پایگاه می توان به بخش قرآن شناسی، پیامبر و اهل بیت شناسی (ع)، اسلام شناسی، نهج البلاغه و پرسش و پاسخ های دینی اشاره نمود. بخش قرآن شناسی آن که در چند بخش تنظیم شده است عبارتند از: آشنایی و شناخت قرآن، اوصاف و ویژگی های قرآن، قرآن و معصومین (ع)، آشنایی با سوره ها، قرآن در قرآن و قرآن در روایات.

بلاغ

نام پایگاه: بلاغ نشانی: balagh.net زبان: فارسی، عربی، انگلیسی مرکز پشٹیانی کننده: دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم معرفی اجمالی پایگاه: این پایگاه به سه زبان زبان: عربی، فارسی، انگلیسی فعالیت می کند. اهم بخش های سایت عبارتند از:

قرآن کریم (متن، علوم، کتاب‌شناسی و...)، پیامبر و اهل بیت (شناخت، زندگی‌نامه و...)، کلام و اعتقادات اسلامی، اندیشه‌ی سیاسی اسلام (کلیات، مفاهیم، ولایت فقیه و...)، فقه و احکام (آموزش، مقاله‌های فقهی و استفتائات)، اخلاق (کلیات، حوزه‌های اخلاقی و...)، رهنمودها (سخنان مقام معظم رهبری)، مناسبت‌های اسلامی، اندیشه‌های شهید مطهری، پاسخ به پرسش‌ها، معرفی مراکز تحقیقاتی قم، چند نرم‌افزار کاربردی و اسلامی (قابل دریافت) و پایگاه‌های اسلامی.

پارس قرآن

نام پایگاه: پارس قرآن نشانی: www.parsquran.com زبان: فارسی مرکز پشتیبانی کننده: - معرفی اجمالی پایگاه: پایگاه تخصصی قرآن شامل چند ترجمه‌ی قرآن، مقالات قرآنی، موضوعات قرآنی و نرم‌افزارهای قرآنی است. پایگاه پارس قرآن پایگاه تخصصی قرآن است که به موضوعات و مباحث قرآنی اختصاص یافته است.

پایگاه اطلاع رسانی سراسری اسلامی (پاسا)

نام پایگاه: پایگاه اطلاع رسانی سراسری اسلامی (پاسا) نشانی: www.islamicdatabank.com زبان: فارسی مرکز پشتیبانی کننده: - معرفی اجمالی پایگاه: پایگاه اطلاع رسانی سراسری اسلامی (پاسا) دارای قابلیت جستجوی بسیار قوی کتب، مقالات و پایان‌نامه‌ها در تمامی حوزه‌های علوم اسلامی از جمله قرآن می‌باشد. هم‌اکنون در این سایت بیش از شصت هزار مقاله معرفی و متن کامل ده هزار مقاله در سایت قرار داده شده است.

پایگاه اطلاع رسانی دفتر مقام معظم رهبری

نام پایگاه: پایگاه اطلاع رسانی دفتر مقام معظم رهبری نشانی: www.leader.ir زبان: فارسی مرکز پشتیبانی کننده: دفتر مقام معظم رهبری معرفی اجمالی پایگاه: در این بخش از پایگاه مقام معظم رهبری متن درس‌های تفسیر قرآن به صورت موضوعی و متنی در دسترس کاربران قرار داده شده است.

پایگاه تبیان

نام پایگاه: پایگاه تبیان نشانی: www.tebyan.net زبان: فارسی مرکز پشتیبانی کننده: سازمان تبلیغات اسلامی معرفی اجمالی پایگاه: در این بخش از پایگاه تبیان تفاسیر قرآن و ترجمه‌های مختلفی در اختیار کاربران قرار داده شده است.

پایگاه تراث

نام پایگاه: پایگاه تراث نشانی: www.turath.com زبان: عربی مرکز پشتیبانی کننده: - معرفی اجمالی پایگاه: گزینه‌های این پایگاه عبارت است از: الإسلام، مشروع القرن، کتب و برامج، برامج مجانی، صوتیات، از جمله موارد کتب و برامج، بخش علوم القرآن می‌باشد که مشتمل بر موارد زیر است: کتابخانه‌ی تفسیر و علوم قرآن، فی ظلال القرآن، متن الشاطیبه، جزء عمّ و سوره‌ی فاتحه یا قراءات هفت گانه متواتره. گزینه‌ی صوتیات، مشتمل است بر قرائت کامل قرآن توسط عبدالرحمن سدیدس و مسعود شریم.

پایگاه صدا و سیما

نام پایگاه: پایگاه صدا و سیما نشانی: www.irib.com زبان: عربی مرکز پشتیبانی کننده: صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران معرفی اجمالی پایگاه: این پایگاه برنامه‌های صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران را پشتیبانی می‌کند، از این رو حاوی مطالب متنوعی است. مهم‌ترین گزینه‌های این پایگاه عبارتند از: قرآن و عترت، روزشمار، ایران شناسی، پژوهش‌ها، همایش‌ها و خدمات و محصولات دیگر پایگاه‌ها.

پایگاه قرآن

نام پایگاه: پایگاه قرآن نشانی: www.quransite.com زبان: عربی مرکز پشتیبانی کننده: - معرفی اجمالی پایگاه: پایگاه قرآن که به نام عربی موقع القرآن در شبکه‌ی جهانی فعالیت می‌کند یک پایگاه اختصاصی در حوزه‌ی علوم قرآن و معارف آن است و بخشی را نیز به قرائت اختصاص داده است.

پایگاه مجلات تخصصی

نام پایگاه: پایگاه مجلات تخصصی نشانی: www.noormags.com زبان: فارسی مرکز پشتیبانی کننده: مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی معرفی اجمالی پایگاه: این پایگاه یکی از پایگاه‌های مهم مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی است که به صورت تخصصی دسترسی به مجلات منتشر شده را ممکن می‌سازد. حوزه‌هایی که این پایگاه بدان پرداخته اختصاص به علوم و معارف قرآنی و حتی اسلامی نداشته و به علوم دیگر نیز پرداخته است.

پایگاه مرکز الاشعاع الاسلامی

نام پایگاه: پایگاه مرکز الاشعاع الاسلامی نشانی: www.islam4u.com زبان: عربی مرکز پشتیبانی کننده: - معرفی اجمالی پایگاه: گزینه‌های این پایگاه عبارتند از القرآن الکریم، الحدیث الشریف، نهج البلاغه، برنامج المجیب. و گزینه قرآنی نیز دارای این موضوعات است: نص القرآن الکریم، قرآن کامل zip شده قابل دریافت، التفسیر المیسر.

پایگاه منابع اسلامی

نام پایگاه: پایگاه منابع اسلامی نشانی: www.islamicresources.com زبان: عربی مرکز پشتیبانی کننده: - معرفی اجمالی پایگاه: این پایگاه مشتمل است بر گزینه‌های: نماز، رمضان، قرآن، کتب و داستان، پیامبر و اصحاب. گزینه قرآن مشتمل است بر: ترجمه قرآن، صوت قرآن، قرآن و حدیث در اسلام و ... در این پایگاه ترجمه قرآن به هفت زبان (انگلیسی، اسپانیایی، ایتالیایی، ترکی، آلمانی، هلندی، چینی) موجود است؛ ترجمه پیکتال و یوسف علی در بخش انگلیسی این سایت موجود می‌باشد.

پایگاه نسج

نام پایگاه: پایگاه نسج نشانی: www.naseej.com زبان: انگلیسی مرکز پشتیبانی کننده: - معرفی اجمالی پایگاه: این

سایت مشتمل بر این گزینه‌هاست. الاسلام و المسلمون، العلوم و الصحه، الادله و المراجع التعليم و العلوم الإنسانيه، الشعر و الثقافه و الفنون و... گزینه‌ی الإسلام و المسلمون مشتمل بر این گزینه‌هاست: اقتصاد اسلامی، قرآن، تفسیر، حدیث اقلیت‌های مسلمان، مراکز اسلامی، فقه، رمضان، مجلات، کتب، دائرةالمعارف اسلامی. در بخش قرآن مطالبی قرآنی و تفسیری موجود است. مقالاتی موضوعی پیرامون توبه با استفاده از قرآن، فضیلت و حقیقت آن و... نیز در این آدرس موجود می باشد.

پرسمان قرآنی

نام پایگاه: پرسمان قرآنی نشانی: www.porsemanequran.com زبان: فارسی مرکز پشتیبانی کننده: مرکز فرهنگ و معارف قرآن معرفی اجمالی پایگاه: گروه پاسخ به پرسش‌ها و شبهات قرآنی به منظور دست‌یابی آسان کاربران به محققان گروه و طرح پرسش و شبهه و استفاده از بانک غنی پرسش و پاسخ‌های قرآنی موجود در مرکز این پایگاه، راه‌اندازی شد.

تفسیر المیزان

نام پایگاه: تفسیر المیزان نشانی: www.almizan.org زبان: انگلیسی مرکز پشتیبانی کننده: - معرفی اجمالی پایگاه: مقدمه (آثار و زندگی‌نامه‌ی علامه طباطبایی)، فهرست موضوعی تفسیر المیزان (موضوعات قرآنی، حدیثی، ادبی، فلسفی و...)، تفسیر المیزان، پایگاه‌های شیعی، پرسش و پاسخ و مقاله.

حوزه

نام پایگاه: حوزه نشانی: www.hawzah.net زبان: فارسی مرکز پشتیبانی کننده: مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی معرفی اجمالی پایگاه: پایگاه حوزه، نت شامل بخش‌های متنوعی است که صفات شخصی محققان، دانشنامه‌ی حدیث و دانشنامه‌ی جدید با مباحثی در علوم عقاید و بخش‌های متنوع دیگری است.

دانشگاه علوم اسلامی اهل بیت (ع)

نام پایگاه: دانشگاه علوم اسلامی اهل بیت (ع) نشانی: www.u-of-islam.net زبان: عربی مرکز پشتیبانی کننده: دانشگاه علوم اسلامی اهل بیت (ع) معرفی اجمالی پایگاه: تاریخچه‌ی حوزه‌های علمیه (قم، نجف، حله، کربلا، شام و...)، متن درس‌های خارج فقه و اصول از اساتید حوزه‌ی علمیه‌ی قم، مقالات و مباحث (در موضوعات قرآن، حدیث، فقه، اصول، رجال و...)، کتاب (در موضوعات قرآن، حدیث، فقه، اصول، رجال و...)، امکان نقد و بررسی درس و بحث‌های مطرح شده در این پایگاه.

دانشنامه اینترنتی قرآن

نام پایگاه: دانشنامه اینترنتی قرآن نشانی: www.wikiquran.net زبان: فارسی مرکز پشتیبانی کننده: جهاد دانشگاهی معرفی اجمالی پایگاه: یک وب سایت است که امکان افزودن، حذف کردن، ویرایش و تغییر محتوا را به بازدیدکنندگان می‌دهد. همچنین امکان لینک به سایر صفحات را نیز فراهم می‌آورد. این سهولت عملیات موجب شده تا یک ابزار کارآمد

برای نگارش صفحات به صورت همگانی باشد. مهم‌ترین ویژگی‌ها: این امکان را می‌دهد تا مطالب با استفاده از مرورگر وب به زبانی ساده نوشته شوند. برای کاربر، معمولاً پایگاهی ساده و قابل استفاده از داده‌ها است که به منظور ایجاد، مرور و جستجوی اطلاعات مورد استفاده قرار می‌گیرد. از ویژگی‌های برجسته این است که صفحات توسط آن می‌توانند به سهولت ایجاد و به روز رسانی شوند. بسیاری از امکانات بدون نیاز به ثبت نام و نام کاربری برای عموم قابل رؤیت و استفاده می‌باشند؛ فقط گاهی برای ویرایش مطلبی که خود کاربر وارد کرده ثبت نام لازم است. البته بسیاری از ویرایش‌ها را می‌توان به صورت آنلاین انجام داد.

دلیل سلطان

نام پایگاه: دلیل سلطان نشانی: www.sultan.org زبان: عربی مرکز پشتیبانی کننده: کشور عربستان سعودی معرفی اجمالی پایگاه: پایگاه دلیل سلطان از بخش‌های متعددی چون بخش اندیشه، حدیث، اخبار عمومی، اخبار فلسطین و مباحث عمومی برخوردار است و هر یک از این بخش‌ها خود دربردارنده‌ی مباحث متعدد همراه با لینک به سایت معتبر دیگری است. بخش قرآن و علوم قرآنی آن بسیار غنی و با ارزش است و به پایگاه‌های مختلف لینک داده شده است. در حقیقت این پایگاه یک بانک اطلاع رسانی در حوزه دین است.

شاهرودی

نام پایگاه: شاهرودی نشانی: www.shahroudi.com زبان: عربی مرکز پشتیبانی کننده: آیت‌الله‌العظمی سید محمد شاهرودی معرفی اجمالی پایگاه: این پایگاه که درباره‌ی مباحث اسلامی است و از سوی حضرت آیت‌الله‌العظمی شاهرودی پشتیبانی می‌شود، دارای بخش‌هایی چون قرآن، احکام، اعتقادات و اصول فقه و پرسش و پاسخ‌های دینی است. بخش قرآنی این پایگاه در بردارنده‌ی مباحثی در علوم قرآنی، تفسیر و آموزش قرآن و ترتیل قرآن است. از تفاسیری که متن آن در این پایگاه در اختیار کاربران قرار داده شده است می‌توان به تفسیر عربی نمونه (الامثل)، الاصفی، تفسیر سوره حمد و نجات القرآن آیت‌الله‌العظمی مکارم شیرازی یاد کرد.

شبکه اطلاع‌رسانی سایت‌های شیعی

نام پایگاه: شبکه اطلاع‌رسانی سایت‌های شیعی نشانی: www.ShiaSearch.org زبان: فارسی و چهار زبان دیگر مرکز پشتیبانی کننده: - معرفی اجمالی پایگاه: قرآن، احادیث، چهارده معصوم (ع)، تاریخ، اخلاق، سؤال و جواب، مناظرات، ادعیه، زیارات و ...

شبکه سفینه‌النجاه

نام پایگاه: شبکه سفینه‌النجاه نشانی: www.annajat.org زبان: عربی مرکز پشتیبانی کننده: مؤسسه معارف اسلامی کوثر معرفی اجمالی پایگاه: گزینه‌های این پایگاه مشتمل بر این موضوعات می‌باشد: کیف نفهم القرآن الکریم، الاعجاز العلمی فی القرآن، النبی الاعظم (ص)، اهل البیت (علیهم السلام)، شخصیات، المكتبه، مواقع اسلامی، اسئله وارده و المناسبات.

شبکه قرآن

نام پایگاه: شبکه قرآن نشانی: www.qurannetwork.com زبان: انگلیسی مرکز پشتیبانی کننده: - معرفی اجمالی پایگاه: در این شبکه، ترجمه‌ی قرآن به زبان اردو قرار دارد و ترجمه به ۱۷ زبان دیگر (انگلیسی، چینی، فرانسوی، ترکی، آلبانیایی، بوسنیایی، مالیزیایی، آلمانی، هلندی، ژاپنی و...) از این طریق قابل دسترسی می‌باشد.

شبکه قرآن

نام پایگاه: شبکه قرآن نشانی: www.quran.net زبان: انگلیسی مرکز پشتیبانی کننده: - معرفی اجمالی پایگاه: صوت قرآن، ترجمه‌ی انگلیسی و اردوی قرآن از یوسف علی، پیکتال، شاکر علی و فاتح محمد در این پایگاه موجود می‌باشد. ترجمه‌ی قرآن به زبان‌های دیگر (آلبانیایی، بنگلادشی، بوسنیایی، چینی، فرانسوی، آلمانی، روسی، ژاپنی، ترکی و مجموعاً ۱۸ زبان) از این طریق قابل دریافت است.

شبکه قرآن کریم

نام پایگاه: شبکه قرآن کریم نشانی: quran.al-shia.com زبان: فارسی و ۱۴ زبان دیگر مرکز پشتیبانی کننده: مرکز اطلاع رسانی جهانی آل البیت (ع) معرفی اجمالی پایگاه: پایگاه شبکه‌ی قرآن کریم وابسته به مرکز اطلاع رسانی آل البیت (ع) از مهم‌ترین پایگاه قرآنی است که با بیش از ۱۵ زبان در عرصه قرآن فعالیت می‌کند.

شبکه لبیک

نام پایگاه: شبکه لبیک نشانی: www.labbaik.ir زبان: فارسی مرکز پشتیبانی کننده: صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران معرفی اجمالی پایگاه: این پایگاه وابسته به صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران و حاوی مطالبی دینی و اسلامی و قرآنی است. شبکه‌ی لبیک همانند شبکه‌ی قرآن چند سالی است که راه‌اندازی شده است.

شبکه نور

نام پایگاه: شبکه نور نشانی: www.noornet.net زبان: فارسی مرکز پشتیبانی کننده: مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی معرفی اجمالی پایگاه: امکانات این سایت عبارتند از: علوم اسلامی، لیست سایت‌های قرآنی و اسلامی، بانک اطلاعاتی از اخبار و اطلاعات علمی و پژوهشی و ...

طریق الطریق

نام پایگاه: طریق الطریق نشانی: www.quranway.net زبان: عربی مرکز پشتیبانی کننده: - معرفی اجمالی پایگاه: این پایگاه که به قرآن و دانش‌های آن اختصاص دارد حاوی مباحث مهم و تفاسیر معروف اهل سنت می‌باشد و برای عموم کاربران آشنا به زبان عربی بسیار مفید است.

طوبی

نام پایگاه: طوبی نشانی: www.tooba-ir.org زبان: فارسی مرکز پشتیبانی کننده: پژوهشکده تحقیقات اسلامی سپاه معرفی اجمالی پایگاه: این پایگاه حاوی مطالب مختلف در حوزه‌های دینی و اسلامی است و علاقه‌مندان می‌توانند درباره‌ی عقاید و فقه و احکام و کلام و دیگر موضوعات از مطالب و کتب و مقالات متنوع این پایگاه استفاده کنند. متن بسیاری از کتب و مقالات به صورت امکان دانلود وجود دارد.

غدیر

نام پایگاه: غدیر نشانی: www.ghadeer.org زبان: فارسی مرکز پشتیبانی کننده: مرکز اطلاع‌رسانی غدیر معرفی اجمالی پایگاه: این پایگاه دارای بخش‌های متعددی است که شامل قرآن، حدیث، پیامبران، امامان، علوم سیاسی و مانند آن است.

فدک

نام پایگاه: فدک نشانی: www.fadak.org زبان: عربی مرکز پشتیبانی کننده: - معرفی اجمالی پایگاه: این پایگاه مشتمل است بر: قرآن، اهل بیت، سخنرانی (صدا)، ادعیه و زیارات، کربلا، شبهات، مناسبت‌های اسلامی. گزینه‌ی قرآن آن دارای این مطالب می‌باشد: تفسیر آیات ولایت از المیزان، مجمع البیان، طبری، مسلم، ترمذی، همچنین روایات شیعه، تحلیل اعجاز بیانی قرآن، فضیلت قرائت قرآن.

کانون قرآن و عترت (س)

نام پایگاه: کانون قرآن و عترت (س) نشانی: www.ghoran-etrat.com زبان: فارسی مرکز پشتیبانی کننده: کانون قرآن و عترت معرفی اجمالی پایگاه: تحقیقات قرآنی، معرفی کانون قرآن و عترت دانشکده‌ی علوم دانشگاه تهران، برنامه‌ها و آثار کانون، شهدای دانشکده، گفتگو، تحقیقات دانشجویی، ازدواج دانشجویی و کتاب ازدواج چرا و چگونه؟

کتاب الله (علم القرآن الکریم)

نام پایگاه: کتاب الله (علم القرآن الکریم) نشانی: www.ketaballah.net زبان: عربی مرکز پشتیبانی کننده: - معرفی اجمالی پایگاه: پایگاه به اختصاص به علوم قرآن و مباحث تفسیری دارد و بخش صوتی آن حاوی قرائت قرآن توسط قراء مهم می‌باشد.

مبلغ (مرکز نشر معارف اسلامی)

نام پایگاه: مبلغ (مرکز نشر معارف اسلامی) نشانی: www.mobalegh.net زبان: فارسی مرکز پشتیبانی کننده: مرکز جهانی نشر فرهنگ و معارف اسلامی مبلغ معرفی اجمالی پایگاه: برخی از امکانات این سایت عبارت است از: سخنرانی‌های واعظان نامدار، مداحی، مناسبت‌های دینی و اعمال و دستورات مربوطه، تلاوت کل قرآن و تواشیح و نغمه‌های مذهبی و ...

نام پایگاه: مبین نشانی: www.al-mobin.com زبان: فارسی، عربی و انگلیسی مرکز پشتیبانی کننده: - معرفی اجمالی پایگاه: این پایگاه به سه زبان عربی و فارسی و انگلیسی در حوزه‌ی مباحث اسلامی و اعتقاد فعالیت می‌کند و در بردارنده‌ی انجمن‌های اعتقادی و کلامی و بخش پرسش و پاسخ‌های دینی است.

مرکز جهانی آل البیت (ع)

نام پایگاه: مرکز جهانی اطلاع‌رسانی آل‌البیت نشانی: www.al-shia.com زبان: فارسی و ۲۷ زبان دیگر مرکز پشتیبانی کننده: مرکز جهانی اطلاع‌رسانی آل‌البیت معرفی اجمالی پایگاه: برنامه‌های بخش فارسی در پایگاه مذکور از دوازده کلید واژه تشکیل شده که مهم‌ترین عبارتند از: متن کامل قرآن کریم همراه با چند ترجمه فارسی، جستجوگر آیات و لغات قرآن کریم، آموزش قرآن کریم، معرفی حافظان قرآن کریم، گزیده‌ای از شرح حال خاندان عصمت و طهارت و اصحاب ایشان (علیهم‌السلام)، شناخت‌شناسی شیعه و ...

مرکز جهانی اطلاع‌رسانی آل‌البیت

نام پایگاه: مرکز جهانی آل‌البیت (ع) نشانی: quran.al-shia.com زبان: فارسی مرکز پشتیبانی کننده: مرکز جهانی آل‌البیت (ع) معرفی اجمالی پایگاه: پایگاه فوق یکی از مهم‌ترین بخش‌های قرآنی اینترنت به حساب می‌آید که به ۲۴ زبان دنیا، مطالب مفیدی را ارائه می‌دهد. بخش فارسی آن امکانات و اطلاعات متنوعی را در اختیار کاربران قرار می‌دهد که تنوع در ارائه‌ی انواع اطلاعات از مهم‌ترین ویژگی‌های آن به شمار می‌رود. امکان جستجو در قرآن، آموزش قرائت قرآن، ارائه متن تفاسیر، طرح مباحث مختلف پیرامون قرآن مانند: ادبیات قرآن، قرآن و عترت، علوم قرآن، فقه قرآن و مباحث اخلاقی از جمله ویژگی‌های این پایگاه است. در این پایگاه مباحث مختلف دیگری مانند متن و ترجمه، حافظان و قاریان، استفتانات قرآنی، کتاب‌شناسی، ادعیه قرآنی و مقالات قرآنی نیز ارائه شده است.

مرکز قرآنی دانشجویان کشور

نام پایگاه: مرکز قرآنی دانشجویان کشور نشانی: www.iska.ir زبان: فارسی مرکز پشتیبانی کننده: مرکز قرآنی دانشجویان معرفی اجمالی پایگاه: این پایگاه که به مرکز فعالیت‌های قرآنی دانشجویان کشور، جهاد دانشگاهی وابسته است، در عرصه‌ی اطلاع‌رسانی قرآنی، مهم‌ترین پایگاه به حساب می‌آید. پایگاه مذکور در زمینه‌ی ارائه‌ی متن بسیاری از مقالات قرآنی و همچنین معرفی برخی مقالات و پایان‌نامه‌هایی که با موضوع قرآنی تدوین شده‌اند، فعالیت گسترده‌ای دارد.

منتديات اوراق

نام پایگاه: منتديات اوراق نشانی: www.awrag.com زبان: عربی مرکز پشتیبانی کننده: - معرفی اجمالی پایگاه: این پایگاه به صورت یک باشگاه اینترنتی عمل می‌کند و حاوی مطالب متنوع در مباحث عمومی و خاص می‌باشد. بخش مقالات و علوم قرآنی و پرسش و پاسخ‌های اسلامی آن از مهم‌ترین بخش‌های این پایگاه است.

نام پایگاه: منهاج نشانی: www.minhaj.org زبان: انگلیسی مرکز پشتیبانی کننده: - معرفی اجمالی پایگاه: گزینه‌های این پایگاه عبارتند از: قرآن، مقالات، اخبار صفحه منهاج و ... گزینه‌ی قرآن مشتمل است بر: قرائت قرآن، استنساخ قرآن، جستجوی قرآنی، فهرست موضوعی قرآن، جستجوی قرآن به زبان‌های اروپایی و ترجمه‌ی قرآن به هفت زبان (انگلیسی، آلبانیایی، هلندی، ایتالیایی، ژاپنی، اسپانیایی، ترکی استانبولی)

درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

بسم الله الرحمن الرحيم جَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (سوره توبه آیه ۴۱) با اموال و جانهای خود، در راه خدا جهاد نمایید؛ این برای شما بهتر است اگر بدانید حضرت رضا (علیه السلام): خدا رحم نماید بنده‌ای که امر ما را زنده (و برپا) دارد ... علوم و دانشهای ما را یاد گیرد و به مردم یاد دهد، زیرا مردم اگر سخنان نیکوی ما را (بی آنکه چیزی از آن کاسته و یا بر آن بیفزایند) بدانند هر آینه از ما پیروی (و طبق آن عمل) می کنند بنادر البحار-ترجمه و شرح خلاصه دو جلد بحار الانوار ص ۱۵۹ بنیانگذار مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان شهید آیت الله شمس آبادی (ره) یکی از علمای برجسته شهر اصفهان بودند که در دلدادگی به اهل بیت (علیهم السلام) بخصوص حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) و امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) شهره بوده و لذا با نظر و درایت خود در سال ۱۳۴۰ هجری شمسی بنیانگذار مرکز و راهی شد که هیچ وقت چراغ آن خاموش نشد و هر روز قوی تر و بهتر راهش را ادامه می دهند. مرکز تحقیقات قائمیه اصفهان از سال ۱۳۸۵ هجری شمسی تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن امامی (قدس سره الشریف) و با فعالیت خالصانه و شبانه روزی تیمی مرکب از فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مختلف مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است. اهداف: دفاع از حریم شیعه و بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البيت عليهم السلام) تقویت انگیزه جوانان و عامه مردم نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی، جایگزین کردن مطالب سودمند به جای بلوتوث های بی محتوا در تلفن های همراه و رایانه ها ایجاد بستر جامع مطالعاتی بر اساس معارف قرآن کریم و اهل بیت عليهم السلام با انگیزه نشر معارف، سرویس دهی به محققین و طلاب، گسترش فرهنگ مطالعه و غنی کردن اوقات فراغت علاقمندان به نرم افزار های علوم اسلامی، در دسترس بودن منابع لازم جهت سهولت رفع ابهام و شبهات منتشره در جامعه عدالت اجتماعی: با استفاده از ابزار نو می توان بصورت تصاعدی در نشر و پخش آن همت گمارد و از طرفی عدالت اجتماعی در تزریق امکانات را در سطح کشور و باز از جهتی نشر فرهنگ اسلامی ایرانی را در سطح جهان سرعت بخشید. از جمله فعالیت های گسترده مرکز: الف) چاپ و نشر ده ها عنوان کتاب، جزوه و ماهنامه همراه با برگزاری مسابقه کتابخوانی ب) تولید صدها نرم افزار تحقیقاتی و کتابخانه ای قابل اجرا در رایانه و گوشی تلفن همراه ج) تولید نمایشگاه های سه بعدی، پانوراما، انیمیشن، بازیهای رایانه ای و ... اماکن مذهبی، گردشگری و... د) ایجاد سایت اینترنتی قائمیه www.ghaemiyeh.com جهت دانلود رایگان نرم افزار های تلفن همراه و چندین سایت مذهبی دیگر ه) تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و ... جهت نمایش در شبکه های ماهواره ای و راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی (خط ۲۳۵۰۵۲۴ ز) طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و... ح) همکاری افتخاری با دهها مرکز حقیقی و حقوقی از جمله بیوت آیات

عظام، حوزه های علمیه، دانشگاهها، اماکن مذهبی مانند مسجد جمکران و ... (ط) برگزاری همایش ها، و اجرای طرح مهد، ویژه کودکان و نوجوانان شرکت کننده در جلسه ی) برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم و دوره های تربیت مربی (حضور و مجازی) در طول سال دفتر مرکزی: اصفهان/خ مسجد سید/ حد فاصل خیابان پنج رمضان و چهارراه وفائی / مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان تاریخ تأسیس: ۱۳۸۵ شماره ثبت: ۲۳۷۳ شناسه ملی: ۱۰۸۶۰۱۵۲۰۲۶ وب سایت: www.ghaemiyeh.com ایمیل: Info@ghaemiyeh.com فروشگاه اینترنتی: www.eslamshop.com

تلفن ۲۵-۲۳۵۷۰۲۳-(۰۳۱۱) فکس ۲۳۵۷۰۲۲ (۰۳۱۱) دفتر تهران ۸۸۳۱۸۷۲۲ (۰۲۱) بازرگانی و فروش ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹ امور کاربران ۲۳۳۳۰۴۵ (۰۳۱۱) نکته قابل توجه اینکه بودجه این مرکز؛ مردمی، غیر دولتی و غیر انتفاعی با همت عده ای خیر اندیش اداره و تامین گردیده و لی جوابگوی حجم رو به رشد و وسیع فعالیت مذهبی و علمی حاضر و طرح های توسعه ای فرهنگی نیست، از اینرو این مرکز به فضل و کرم صاحب اصلی این خانه (قائمیه) امید داشته و امیدواریم حضرت بقیه الله الاعظم عجل الله تعالی فرجه الشریف توفیق روزافزونی را شامل همگان بنماید تا در صورت امکان در این امر مهم ما را یاری نمایندانشالله. شماره حساب ۶۲۱۰۶۰۹۵۳، شماره کارت: ۶۲۷۳-۵۳۳۱-۳۰۴۵-۱۹۷۳ و شماره حساب شبا: IR۹۰-۰۱۸۰-۰۵۳-۰۶۰۹-۰۶۲۱-۰۰۰۰-۰۰۰۰ به نام مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان نزد بانک تجارت شعبه اصفهان - خیابان مسجد سید ارزش کار فکری و عقیدتی الاحتجاج - به سندش، از امام حسین علیه السلام - هر کس عهده دار یتیمی از ما شود که محنت غیبت ما، او را از ما جدا کرده است و از علوم ما که به دستش رسیده، به او سهمی دهد تا ارشاد و هدایتش کند، خداوند به او می فرماید: «ای بنده بزرگوار شریک کننده برادرش! من در کرم کردن، از تو سزاوارترم. فرشتگان من! برای او در بهشت، به عدد هر حرفی که یاد داده است، هزار هزار، کاخ قرار دهید و از دیگر نعمت ها، آنچه را که لایق اوست، به آنها ضمیمه کنید». التفسیر المنسوب إلى الإمام العسکری علیه السلام: امام حسین علیه السلام به مردی فرمود: «کدام یک را دوست تر می داری: مردی اراده کشتن بینوایی ضعیف را دارد و تو او را از دستش می رَهانی، یا مردی ناصبی اراده گمراه کردن مؤمنی بینوا و ضعیف از پیروان ما را دارد، اما تو دریچه ای [از علم] را بر او می گشایی که آن بینوا، خود را بدان، نگاه می دارد و با حجت های خدای متعال، خصم خویش را ساکت می سازد و او را می شکند؟». [سپس] فرمود: «حتماً رها کردن این مؤمن بینوا از دست آن ناصبی. بی گمان، خدای متعال می فرماید: «و هر که او را زنده کند، گویی همه مردم را زنده کرده است»؛ یعنی هر که او را زنده کند و از کفر به ایمان، ارشاد کند، گویی همه مردم را زنده کرده است، پیش از آن که آنان را با شمشیرهای تیز بکشد». مسند زید: امام حسین علیه السلام فرمود: «هر کس انسانی را از گمراهی به معرفت حق، فرا بخواند و او اجابت کند، اجری مانند آزاد کردن بنده دارد».

مرکز تحقیقاتی و ترجمانی

اصفهان

خانه کتاب

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹